

KAMU YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI DERGİSİ

YIL / YEAR: 2025 / CİLT / VOL.: 6 / SAYI / NO: 1

Yılmaz ŞİMŞEK - Burcu DEMİRÖVEN - Halim Emre ZEREN

II. Abdülhamid'in Yol Politikalarının Sivas'taki Yansımaları: Halil Rifat Paşa Dönemi / Reflections of Road Policies in Sivas During the Reign of Abdulhamid II: Halil Rifat Paşa's Governorship

Vivian Christopher KAPILIMA

Public Policy Governance: Some Insights Into Its Scope and Application, Strengths and Weaknesses of the Literature / Kamu Politikası Yönetişimi: Kapsamı ve Uygulamasına İlişkin Bazı Anlayışlar, Literatürün Güçlü ve Zayıf Yönleri

Sezgin SEZGİN - Sahra Melisa AKPINAR

E-Belediyecilik Kavramı ve Almanya'da E-Belediyecilik Uygulamaları / The Concept of E-Municipality and E-Municipal Applications in Germany

Onur ÇELİK

Erken Cumhuriyet Dönemi Resmi Tarih Yazımı ve Kimlik İnşası / Early Republic Period Official History Writing and Identity Construction

Cemil ALTUN - Osman PEHLİVAN

The Impact of Peaceful Resolution Methods For Tax Disputes on Administrative and Judicial Processes in Turkey / Türkiye'de Vergi Uyuşmazlıklarının Barışçıl Çözüm Yollarının İdari ve Yargısal Süreçlere Etkisi

JOURNAL OF PUBLIC ADMINISTRATION AND POLICY

KAMU YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI DERGİSİ

YIL / YEAR: 2025 / CİLT / VOL.: 6 / SAYI / NO: 1

**ULUSLARARASI
HAKEMLİ DERGİ**

KAMU YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI DERGİSİ

JOURNAL OF PUBLIC ADMINISTRATION AND POLICY

YIL / YEAR: 2025 / CİLT / VOL.: 6 / SAYI / NO: 1

ISSN: 2717-9729

Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi Adına Sahibi/Owner
Prof. Dr. Cenay Babaoğlu / Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Editörler/Editors

Prof. Dr. Cenay Babaoğlu - Doç. Dr. Elvettin Akman
Doç. Dr. Oğuzhan Erdoğan - Doç. Dr. Onur Kulaç

Dergi Sekreteryası/Journal Secretariat

Arş. Gör. Gökberk Uray / Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi

Yabancı Dil Editörü/Language Editor

Dr. Öğr. Üyesi Dilek Dede

İletişim/Contact

kaypoddergi@gmail.com

E-posta/E-mail: kaypoddergi@gmail.com

Genel Ağ/Web: <https://dergipark.org.tr/pub/kaypod>

Yayın Türü/Publication Type

Elektronik / Electronic

Yapım/By Production

Ajans Düş Pınarı

Birlik Mh. 467. Sk. No:25/4 Birlik Park Suit Çankaya/ ANKARA

Tasarım/Design: Pınar COŞGUN

E-posta/E-mail: bilgi@duspinari.com

Genel Ağ/Web: www.duspinari.com

e-yayın/e-publication

© Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi yayınlarının her hakkı saklıdır. Bu yayınlar izin alınmaksızın, ticari amaçlarla kısmen veya tamamen çoğaltılamaz, dağıtılamaz ve yayınlanamaz. Ancak ticari amaçlar dışında, kaynak göstermek suretiyle alıntı yapılabilir.

Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi'nde yayınlanan makalelerde görüş ve fikirler yazarına aittir. Resmî görüşü yansıtmaz.

Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi Yılda 3 (üç) sayı yayımlanır.

Uluslararası hakemli bir dergidir.

Dergi İndeksleri/Indexes

Dergimize gönderilen makaleler benzerlik analizi programları yoluyla intihal riskine karşı kontrol edilmektedir.

JOURNAL OF PUBLIC ADMINISTRATION AND POLICY

KAMU YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI DERGİSİ

YIL / YEAR: 2025 / CİLT / VOL.: 6 / SAYI / NO: 1

Editör Kurulu / Editorial Board

- Prof. Dr. Shui Yan Tang, University of Southern California, ABD
Prof. Dr. Alexey G. Barabashev, National Research University, Rusya
Prof. Dr. John Duffy, University of Alaska, ABD
Prof. Dr. Todor A. Tanev, Sofia University St. Kliment Ohridski, Bulgaristan
Prof. Dr. Mete Yıldız, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Paul Leonard Gallina, Bishop's University, Kanada
Prof. Dr. Dimitris Gouscos, University of Athens, Yunanistan
Doç. Dr. Teona Mataradze, Tbilisi State University, Gürcistan
Doç. Dr. Tekin Avaner, Jandarma ve Sahil Güvenlik Akademisi, Türkiye
Dr. Athanasios Podaras, Technical University of Liberec, Çekya
Dr. Dejan Maralov, Goce Delchev University, Kuzey Makedonya
Dr. Veronika Linhartova, Ambis University, Çekya
Dr. Bo Li, Huaiyin Institute of Technolog
-

Uluslararası Danışma Kurulu / International Advisory Board

- Prof. Dr. Tamar Dolbaia, Tbilisi State University, Gürcistan
Prof. Dr. Wolfgang Drechsler, Tallinn University of Technology, Estonya
Prof. Dr. Gülise Gökçe, Selçuk Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Hüseyin Gül, Süleyman Demirel Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Doğan Nadi Leblebici, Hacettepe Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. Yusuf Şahin, Aksaray Üniversitesi, Türkiye
Prof. Dr. William Webster, University of Stirling, İngiltere
Prof. Dr. Perfecto G. Aquino, Duy Tan University, Vietnam
Dr. Martin Sobotka, University of Pardubice, Çekya
Dr. Florin Constantin Mihai, Alexandru Ioan Cuza University, Romanya
Dr. Lucie Sobotkova, University of Pardubice, Çekya
Dr. David de Gennaro, Italian National School of Administration, İtalya
Dr. Cecep Mustafa, University of Stirling, Birleşik Krallık
Dr. Baasanjav Ganbaatar, National University of Mongolia, Moğolistan

Bu Sayının Hakemleri / List of the Referees of the Current Issue

Prof. Dr. Alper ÖZMEN- Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

Prof. Dr. Ahmet GÜVEN -Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi

Doç. Dr. Çağrı ÇOLAK- Trabzon Üniversitesi

Doç. Dr. Haluk YAMAN-Fırat Üniversitesi

Doç. Dr. Firdev Koç BAYKARA- İnönü Üniversitesi

Doç. Dr. Mehmet ELA-Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi

Doç. Dr. Yurdanur Ural USLAN-Uşak Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Halil İbrahim DEMİR-Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Ahmet CEREN-Adıyaman Üniversitesi

Dr. Öğretim Üyesi Fatma Betül ŞENGÖNÜL-Muş Alparslan Üniversitesi

Dr. Hakan UZUN -Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi

Dr. Çiğdem Pank YILDIRIM-Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi

Dr. Nurullah GÜNGÖR- Kamu Denetçiliği Kurumu

TAKDİM

Kıymetli Okuyucularımız, Değerli Araştırmacılar; 2025 yılının ilk sayısı ile yeniden karşınızdayız. Her biri alanında özgün ve değerli beş bilimsel çalışmayı sizlerle yeniden buluşturmanın mutluluğunu yaşıyoruz.

Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi (KAYPOD) olarak, beş yıllık yayın hayatımız boyunca bilimsel yazında yenilikçi ve özgün olmayı misyon edindik. Bu doğrultuda, dergimizde yayınlanan çalışmalarda güncel gelişmeleri yakından takip ederek, siz değerli araştırmacılarımıza yeni bir vizyon çizmek istedik. Çok şükür, bu beş yıllık yayın hayatımızda tüm bu hedeflerimize sizlerle birlikte ulaştık. Tabii ki bu süreçte bizlere en büyük desteği sağlayan siz değerli araştırmacılarımıza ve kıymetli çalışmalarımızı değerlendirme fırsatını bizlere sunduğunuz için yazarlarımıza sonsuz teşekkürlerimizi sunuyoruz. Sizlerin katkıları ve varlığı, bu yolculukta bizi hep daha ileriye en iyiye taşıdı. Elbette, bu başarıya ulaşmamızdaki en değerli işbirlikçilerimiz, özverili hakemlerimiz, titiz editörlerimiz ve kararlı yayın kurulu üyelerimizdir. Bilimsel sürecin titizliğini ve objektifliğini koruyarak, yayınlarımızın kalitesini sürekli artırmamıza yardımcı olan tüm ekibimize teşekkürü bir borç biliyoruz. Onların uzmanlıkları ve emekleri olmadan bu başarı mümkün olamazdı.

Bu vesileyle 2025 yılının ilk sayısında yer alan çalışmaların, akademik dünyada yeni tartışmalara kapı aralamasını ve sosyal bilimler literatürüne anlamlı katkılar sağlamasını temenni ediyoruz.

Dergimizin tüm okuyucuları, yazarları ve işbirlikçilerine teşekkür ediyor, 2025 yılında daha büyük başarılarla buluşmayı diliyoruz. 2025 yılının ülkemize ve tüm dünyaya sağlık, huzur, mutluluk ve bol bol bilimsel çalışma getirmesi ümidiyle yeni yılınızı bir kez daha tebrik ediyoruz. Yeni sayımızda tekrar görüşmek ümidiyle... Saygılarımızla,

Editörler

Prof. Dr. Cenay Babaoğlu
Doç. Dr. Elvettin Akman
Doç. Dr. Oğuzhan Erdoğan
Doç. Dr. Onur Kulaç

FOREWORD

Dear Readers, Dear Researchers; We are here again with the first issue of 2025. We are happy to bring you five unique and valuable scientific studies, each of which is unique and valuable in its field.

As the Journal of Public Administration and Policies (KAYPOD), we have made it our mission to be innovative and original in scientific literature throughout our five-year publication life. In this direction, we wanted to draw a new vision for you, our esteemed researchers, by closely following the current developments in the studies published in our journal. Fortunately, we have achieved all these goals together with you in these five years of publication life. Of course, we would like to extend our endless thanks to you, our esteemed researchers, who have provided us with the greatest support in this process, and to our authors for giving us the opportunity to evaluate your valuable studies. Your contributions and presence have always carried us further and towards the best in this journey. Of course, our most valuable collaborators in achieving this success are our devoted referees, meticulous editors and determined editorial board members. We owe a debt of gratitude to our entire team for helping us to continuously improve the quality of our publications by maintaining the rigour and objectivity of the scientific process. This success would not have been possible without their expertise and efforts.

On this occasion, we hope that the studies in our new issue, the first issue of 2025, will open the door to new discussions in the academic world and make meaningful contributions to the literature of social sciences.

We would like to thank all the readers, authors and collaborators of our journal and wish to meet with greater success in 2025. We congratulate you once again on the New Year, hoping that 2025 will bring health, peace, happiness and plenty of scientific work to our country and the whole world. Hope to see you again in our new issue... Best regards,

Editors

Prof. Dr. Cenay Babaoğlu
Assoc. Prof. Dr. Elvettin Akman
Assoc. Prof. Oğuzhan Erdoğan
Assoc. Prof. Dr. Onur Kulaç

İÇİNDEKİLER / CONTENTS

Takdim	Vii
Foreword	İx

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

II. Abdülhamid'in Yol Politikalarının Sivas'taki Yansımaları: Halil Rifat Paşa Dönemi

Reflections of Road Policies in Sivas During the Reign of Abdulhamid II: Halil Rifat Paşa's
Governorship.....1

Yılmaz ŞİMŞEK - Burcu DEMİRÖVEN - Halim Emre ZEREN

DERLEME MAKALESİ / REVIEW ARTICLE

Public Policy Governance: Some Insights Into Its Scope and Application, Strengths and Weaknesses of the Literature

Kamu Politikası Yönetişimi: Kapsamı ve Uygulamasına İlişkin Bazı Anlayışlar, Literatürün
Güçlü ve Zayıf Yönleri.....27

Vivian Christopher KAPILIMA

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

E-Belediyecilik Kavramı ve Almanya'da E-Belediyecilik Uygulamaları

The Concept of E-Municipality and E-Municipal Applications in Germany.....69

Sezgin SEZGİN - Sahra Melisa AKPINAR

DERLEME MAKALESİ / REVIEW ARTICLE

Erken Cumhuriyet Dönemi Resmi Tarih Yazımı ve Kimlik İnşası

Early Republic Period Official History Writing and Identity Construction99

Onur ÇELİK

ARAŞTIRMA MAKALESİ / RESEARCH ARTICLE

The Impact of Peaceful Resolution Methods For Tax Disputes on Administrative and Judicial Processes in Turkey*

Türkiye'de Vergi Uyuşmazlıklarının Barışçıl Çözüm Yollarının İdari ve
Yargısal Süreçlere Etkisi117

Cemil ALTUN - Osman PEHLİVAN

II. ABDÜLHAMİD'İN YOL POLİTİKALARININ SİVAS'TAKİ YANSIMALARI: HALİL RIFAT PAŞA DÖNEMİ

Reflections of Road Policies in Sivas During the Reign of Abdulhamid II: Halil Rifat Paşa's Governorship

Yılmaz ŞİMŞEK* - Burcu DEMİRÖVEN** - Halim Emre ZEREN***

Öz

II. Abdülhamid'in saltanat dönemi (1876-1909), özellikle idare tarzı bağlamında Osmanlı tarihindeki en fazla tartışılan dönemlerden biri olurken pek çok modernleşme girişimine de ev sahipliği yapmıştır. Bu dönemde yapılan icraatların, İmparatorluğun devamı olan Türkiye Cumhuriyeti'nin Anadolu'daki politikalarını şekillendirdiği yönünde tespitler dikkat çekmektedir. İmparatorluğun gücünün zayıfladığı bu dönem, devletlerin sömürge mücadelelerinin zirve yaptığı ve dünya savaşlarıyla devam eden bir süreci getirmiştir. Bu kaotik ortamda kamu politikası olarak hayata geçirilen birçok faaliyet Anadolu'nun imarı açısından büyük önem taşımaktadır. Bu dönemde dilin Türkçeleştirilmesi yönünde, bürokraside, eğitimde, devletin varlığını hissettiren sembollerde ve nihayet ulaşım yapılan faaliyetlerin Anadolu'nun imarında Cumhuriyet dönemi yöneticilerine öncülük ettiği ifade edilebilir.

Halil Rifat Paşa, imparatorluktan ulus devlete geçişin nüvelerinin oluşturulduğu bu dönemdeki kamu politikalarının en önemli icracılarından olması bakımından önemli bir şahsiyettir. Paşa'nın "Gidemediğin yer senin değildir." vecizesiyle şekillenen uzgürüsü ve özellikle Sivas Valiliği dönemindeki yol faaliyetleri, dönemin kamu politikalarına ilişkin fikir verici niteliktedir.

ABSTRACT

The reign of Abdulhamid II (1876-1909) was one of the most debated periods in Ottoman history, particularly with regard to its administrative practices, while also being marked by numerous modernization initiatives. These actions had a profound influence on the policies of the Republic of Türkiye, the successor to the Ottoman Empire in Anatolia. This period, marked by the empire's waning power, coincided with a peak in colonial struggles among states and endured through world wars. The policies implemented during this tumultuous era, encompassing language Turkishization, bureaucratic reforms, educational initiatives, symbols reinforcing state presence, and transportation developments, played a pivotal role in shaping the vision of Anatolia's reconstruction by administrators in the Republican era.

Halil Rifat Paşa emerges as a significant figure during this transition from empire to nation-state. His vision, encapsulated by the maxim 'A place you cannot go, is not yours,' and particularly his efforts in infrastructure development during his tenure as Governor of Sivas, shed light on the public policies of the era. This study evaluates public policy initiatives

* Dr., Vali, T.C. Sivas Valiliği, yilmazsimsek@hotmail.com, ORCID: 0000-0001-7716-2698.

** Arş. Gör., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Söke İşletme Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü, burcudemiroven@adu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-4962-3167.

*** Prof. Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, Söke İşletme Fakültesi Kamu Yönetimi Bölümü, amre.zeren@adu.edu.tr, ORCID: 000-0002-8681-2397.

Bu çalışma, Türkiye'nin ulus devlete geçiş sürecinde Anadolu coğrafyasında gerçekleştirilen kamu politikası faaliyetlerinin Halil Rıfat Paşa'nın Sivas Valiliği dönemindeki icraatları üzerinden değerlendirilmesini konu almaktadır. Çalışmada özellikle ulus-devlet politikalarında ulaşımın önemi üzerinde durulmuştur. Ulus-devletin halk üzerinde hem denetim kurması hem de halkla bağlantı kurması için bir araç olarak hizmet veren yolların, ulus-devlet politikalarının şekillenmesindeki rolü, Sivas Valisi Halil Rıfat Paşa'nın 19. yüzyılda gerçekleştirdiği eylemler bağlamında incelenmiştir. Dönemin kamu politikalarının önemli bir uygulayıcısı olarak Türkiye Cumhuriyeti için Anadolu'nun nihai vatan toprağı olmasındaki rolünün ve etkisinin ortaya koyulması çalışmanın temel gereğesidir.

Anahtar Kelimeler: II. Abdülhamid, Ulus Devlet, Kamu Politikası, Halil Rıfat Paşa, Sivas.

in Anatolia during Türkiye's transition to a nation-state, focusing on the contributions of Halil Rıfat Paşa during his governorship in Sivas. The study particularly focused on the importance of transportation in nation-state policies. The role of roads in shaping nation-state policies, serving as a means for the modern nation-state to both exert control over and connect with its populace, is explored within the context of the actions undertaken by Sivas Governor Halil Rıfat Paşa. The study aims to uncover Anatolia's role and impact in becoming the final homeland for the Republic of Türkiye, with an emphasis on the influential implementers of period-specific public policies.

Keywords: Abdulhamid II, Nation-State, Public Policy, Halil Rıfat Paşa, Sivas.

1. GİRİŞ

Modern siyasi örgütlenmenin temeli olarak görülen çok yönlülük niteliğine sahip ulus-devlet kavramı siyaset bilimi yazınında kendisine geniş yer bulmaktadır. Basitçe sınırları belirli bir toprak parçası içerisinde egemenlikle ilişkilendirilen ulus-devletin gerek üretilen ve izlenen çeşitli kamu politikaları yoluyla vatandaşları üzerinde, gerek uluslararası dinamikleri şekillendirmede yadsınamaz rolleri bulunmaktadır.

Ulus-devlet 16. yüzyıldan beri olgunlaşmaya devam eden, siyasi ve felsefi tartışmaları yoğunluklu olarak bünyesinde barındıran, tarihsel gelişiminin ötesinde, arka planı oldukça karmaşık teorilerle bezeli bir kavramdır. Çeşitli disiplinlerden akademisyenler ve teorisyenler egemenlik, kimlik, milliyetçilik ve yönetim konularını tartışarak bu kavramı derinlemesine irdelemiş, incelemiş ve derinleştirmişlerdir. Max Weber'in şiddet üzerindeki "devlet tekeli" kavramı, Benedict Anderson'un "hayali cemaatler" yaklaşımı ve Anthony D. Smith'in "etno-semboizm" gibi teoriler ulus devletin çok yönlü doğasını anlamaya yardımcı olmaktadır.

Ulus-devlet 21. yüzyılda da başat aktör olmaya ve hem ulusal hem de uluslararası alanda oluşturduğu iş birlikleri sayesinde ekonomi, güvenlik, sosyal refah, sürdürülebilirlik gibi konularda kamu politikası formülleri geliştirmeye devam etmektedir. Ulus-devlet ve kamu politikası kavramlarının, ulusların kaderini çizme ve vatandaşlarının yaşamlarını şekillendirme bağlamında incelendiğinde birbiriyle kesiştikleri ifade edilebilir. Bürokrasi olarak adlandırılan, ulus-devletin idari

mekanizması, kamu politikalarının hayata geçirilmesinde bir araç görevindedir. Ulus-devlet, sınırları ve kurumlarıyla kamu politikalarının formüle edilmesi, uygulanması ve uyarlanmasında etkin bir rol oynar. Aynı zamanda, kamu politikaları da ulus-devletin kimliğini şekillendirerek bu ilişkiyi semiyotik bir bağlama taşır.

Bu çalışmanın ilk kısmında ulus-devlet kavramının kısa tarihsel gelişimine, çeşitli düşünürler tarafından nasıl olgunlaştırıldığına, ulus devlet kavramının hangi bağlamlarıyla ele alındığına değinilmektedir. İkinci kısımda, II. Abdülhamid'in muhafazakâr mı yoksa modernist mi olduğu tartışmaları etrafında ulus-devlete yönelik politikaları irdelenmektedir. Konuyu daha derinleştirmek adına bir sonraki bölümde, II. Abdülhamid dönemindeki bayındırlık politikaları ele alınmakta ve bu politikaların, ulus-devletleşme sürecine dolaylı olarak sağladığı katkılar değerlendirilmektedir. Dönemin en önemli yöneticilerinden olan Halil Rifat Paşa'nın Sivas Valiliği sırasındaki çalışmalarına detaylı biçimde yer verilmekte ve bu perspektiften hareketle de faaliyetlerin yeni ulus devlet için nasıl bir anlam ifade ettiği tartışılmaktadır.

Devletin sınırları içerisinde belirlenen ortak dilin konuşulmasına yönelik çalışmalar ve yine ulusun sınırları içerisinde eğitimde standardizasyon geliştirmek adına millî eğitim gibi sistemler kurmak da ulus-devletleşme yolunda önemli kamu politikaları arasında yer almaktadır. Bu çalışmada, modern ulus-devletin vatandaşlarını kontrol etmesini ve vatandaşlarına ulaşmasını sağlayan bir araç olarak ulaşım üzerinden, yolun ulus-devlet politikalarındaki rolü, Osmanlı'nın son dönemlerinde Sivas Valisi Halil Rifat Paşa'nın icraatları bağlamında ele alınmaktadır. Bu bağlamda, II. Meşrutiyet dönemi, vatandaşlık anlayışının şekillenmeye başladığı ve ulus-devletleşmeye yönelik bazı adımların atıldığı erken bir dönem olarak değerlendirilebilir.

2. YÖNTEM

Bu çalışma, Halil Rifat Paşa'nın Sivas Valiliği dönemindeki bayındırlık faaliyetlerini ve bu faaliyetlerin ulusal devletin inşasında nasıl bir rol oynadığını incelemeyi amaçlamaktadır. Çalışma, kartopu yöntemiyle geliştirilmiştir. Bu yöntemde, ilk başta literatür taraması yapılmış ve bu taramadan elde edilen bilgilere dayanarak konunun kapsamı adım adım genişletilmiştir. Çalışma, başlangıçta belirli bir odak noktası olmadan, ulaşılabilen eserlerle sınırlı olarak gerçekleştirilmiştir. Literatür taraması sırasında elde edilen bilgiler, ilk başta küçük bir çerçeveye yerleştirilmiş, ancak ilerledikçe bu çerçeve, Paşa'nın faaliyetlerine dair daha fazla detay ve farklı kaynaklarla genişletilmiştir. Çalışmanın geliştirilmesi sırasında başka

akademik çalışmalara ve dönemin diğer kaynaklarına başvurulmuştur. Çalışmada, Halil Rifat Paşa'nın Sivas Valiliği dönemine dair akademik yayınlar, dönemin arşiv belgeleri ve diğer mevcut tarihsel çalışmalar kullanılmıştır. Bu kaynaklar, çalışmanın odak noktasını oluşturmuş ve literatürün ışığında Paşa'nın politikalarını tartışmaya açmıştır. Niteliksel bir içerik analizi yöntemiyle, Paşa'nın gerçekleştirdiği bayındırlık projelerinin, ulus-devletin inşasında nasıl bir rol oynadığına dair çıkarımlar yapılmıştır. Literatür ve belgeler üzerinden yapılan bu incelemeyle, uluşım projelerinin ulusal kimlik, devletle halk arasındaki ilişkiyi güçlendirme ve top-rak bütünlüğü sağlama işlevi ele alınmıştır.

3. ÇALIŞMANIN KAVRAMSAL ÇERÇEVESİ

Geçtiğimiz üç yüzyıl boyunca ulus-devlet, modern öncesi tüm siyasi otorite sistemlerini geçersiz kılmayı başarmıştır. Modern öncesi sistemler bir bölge üzerinde egemenlik iddiasında bulunsa da bu iddia, bölgenin siyasi yöneticiye bağlı olan halkın vatani olduğu gerçeğini değiştirmemiştir (Kis, 2002: 247). Ulus devletlerin ortaya çıkmasında, 15. yüzyılın sonu ile 17. yüzyılın sonu arasında yaşanan savaşlar, askerî ve siyasi otoritenin merkezileşmesine, daha fazla vergi toplanabilmesine ve bürokratik mekanizmaların gelişmesine neden olmuştur. Bu gelişmeler, ulus-devletlerin temel unsurlarını oluşturmuştur (Aydın, 2018: 237). Ulus-devletlerin oluşumunda, feodal bağların kopması, sekülerleşme hareketlerinin etkisi, artan mobilizasyon ve kitle iletişim araçlarında meydana gelen değişimler gibi birçok farklı süreç önemli rol oynamıştır. Bu süreçler, ulus-devletlerin temel unsurlarının oluşmasına ve yaygınlaşmasına katkıda bulunmuştur (Aydın, 2018: 251). Böylelikle, bölgesel temelli ulus-devlet kavramı, bu değişen sistemleri açıklamaya çalışan siyaset bilimi içerisinde 19. yüzyıldan itibaren yoğun olarak kullanılmaya başlanmıştır.

Ulus-devlet kavramını ortaya çıkaran ve ulus-devlet kavramının ortaya çıkardığı birçok farklı etkenden söz edilebilir. Bununla birlikte, genel olarak ulus-devlet, merkezî bir örgütlenmenin varlığıyla karakterize edilir. Yani, söz konusu bölgede tüm kurumların kendisine bağlı olduğu, ancak kendisinin hiçbir kuruma bağlı olmadığı, yüksek otoriteye sahip bir merkezi hükümet bulunmaktadır. Ulus-devlet, kendi topraklarında yaşayan bireylere doğrudan erişim sağlamaktadır. Bu bireylerin hak ve yükümlülükleri ise merkezi hükümet tarafından tanımlanmakta ve uygulanmaktadır (Kis, 2002: 248). Kısaca, ulus-devlet, merkezî bir otoriteye sahip, kendi toprakları ve nüfusu üzerinde egemenlik kuran siyasi birimdir. Ulus-devletin ortaya çıkması, modern dünyanın oluşumunda önemli rol oynamıştır.

Ulus-devlet kavramı, sosyal bilimlerde tanımlanması çetrefilli kavramlardan biridir. Literatürde, ulus-devletin farklı özelliklerine odaklanan birçok farklı tanım bulunmaktadır. Ulus-devlet kavramının temelleri 16. yüzyılda Avrupa'da atılmaya başlanmış ve 18. yüzyıla değin şekillenerek konu hakkındaki tartışmalar daha da derinleşmiştir. Modern ulus-devlet kavramının tarihsel serüveni; egemenlik, vatandaşlık, milliyetçilik ve kendi kaderini tayin etme gibi kavramların ortaya çıkması ve zaman içinde değişmesine dayanmaktadır. Pierson (2000: 71) ulus-devlete giden kilometre taşlarını; geleneksel imparatorluklar, feodalizm, zümreler düzeni, mutlakıyetçi devletler ve sonucunda modern ulus-devlet olarak kategorize etmiştir.

Kronolojik olarak detaylandırıldığında, Otuz Yıl Savaşları'nı sona erdiren Westphalia (Vestfalya) Antlaşması (1648) tam olarak modern ulus-devlet unsurlarını barındırmamakla beraber toprak egemenliğinin önemini vurgulaması bakımından başlangıç noktası olarak ele alınmaktadır (Latouche, 1993:89). 18. yüzyıl Aydınlanma Çağı'na gelindiğinde, Kant ve Rousseau'nun halk egemenliği ve sosyal sözleşme gibi konuları ele alarak modern ulus-devlet kavramını entelektüel açıdan temellendirdikleri ifade edilmektedir (Uslu, 2021: 67-69; Korkut, 2015: 53-54). 18. yüzyıl sonlarına gelindiğinde Amerikan Devrimi ve Fransız İhtilali ile demokrasi, cumhuriyetçilik, ulusal egemenlik tartışmaları tırmanmış ve bunların sonucunda da ulus-devletlerin kurulumu gerçekleşmiştir (Schnapper, 1995; akt. Zabunoğlu, 2018:538). 19. yüzyıl ise, milliyetçiliğin Avrupa'da altın çağını yaşadığı, milliyetçi hareketlerin, insanları ortak dil, ortak kültür, tarihi bağlarla bir arada tutarak pek çok ulus devletini filizlendiği dönem olmuştur (Jaffrelot, 1998: 54). 20. yüzyılda Birinci Dünya Savaşı'nın sona ermesiyle de sınırların yeniden çizilmesi, yeni ulus-devletlerin ortaya çıkması ile ulus-devletleşme sürecinin bir diğer önemli kilometre taşı olarak tarihte yerini almıştır (Carr, 2007: 11).

Bu kavramların şekillenmesinde farklı entelektüel, politik ve toplumsal etkilerin ciddi rollerinin olduğundan bahsetmek mümkündür. Sosyal bilimlerdeki her kavramda olduğu gibi "ulus-devlet" kavramı da farklı teorisyenler ve akademisyenlerce tartışılarak ve tanımlanarak olgunlaştırılmıştır.

Max Weber'in ulus-devletle ilgili düşüncelerini bürokrasi kavramı üzerinden okumak çok daha açıklayıcı ve doğru olacaktır. Bu doğrultuda, Weber'e göre kendi sınırları içinde devlet, güç kullanmanın, kontrolün ve otoritenin meşru olduğu monopoldür (Pierson, 2000: 103). Bürokrasi de aslında bu güç kullanımını meşru laştıran ve kolaylaştıran bir araç olarak karşımıza çıkmaktadır. Ulus devletin idari aygıtı olarak konumlandırılan bürokrasi kavramı, kamu politikalarının belirlenmesi ve bunların uygulanması, kaynakların adil ve eşit biçimde dağıtılması ve hukukun üstünlüğü noktalarında hayati olarak nitelendirilebilir. Max Weber'e göre, ulus

devletin sağlıklı işleyişi için bürokrasi vazgeçilmez bir bileşendir (Erkiş, 2013: 61-72). Bununla birlikte, Weber'in ulus kavramı, ulusun duygusal ve siyasi bir kavram olduğunu vurgular. Ulus, ortak bir duygu ve tarihe sahip, kendi devletini yaratma eğiliminde olan topluluktur. Ulus, aynı dili konuşanların veya aynı kanı taşıyanların topluluğu olarak da nitelenemez; dil birliği ve kan birliği, ulus olmanın mutlak gerekleri arasında yer almazlar (Coşkun, 2007: 165-168). Yani Weber'e göre ulus-devlet, güç kullanımının meşru olduğu bir siyasi topluluktur. Ulus-devletin sağlıklı işleyişi için bürokrasi vazgeçilmez bir bileşendir.

Weber'den farklı olarak, literatürde ulus-devlet kavramına ilişkin farklı kuramsal yaklaşımlar bulunmaktadır. Bu yaklaşımlar, ulus-devletin oluşumunda ve işleyişinde etkili olan faktörleri farklı şekillerde ele almaktadır. Benedict Anderson, ulus-devletin bir "hayali cemaat" olduğunu öne sürmektedir. Buna göre, ulus-devletin üyeleri, birbirleriyle hiç karşılaşmamış olsalar bile, ortak bir geçmişe, kültüre ve kimliğe sahip oldukları duygusunu paylaşırlar. Bu duygu, ulus-devletin varlığını ve işleyişini mümkün kılan temel unsurdur (Anderson, 1995: 56-72). Gellner, ulus-devletin oluşumunda kültürel homojenliğin önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Gellner'e göre, modernleşme ve sanayileşme, insanların ortak bir kültür etrafında birleşmesini zorunlu kılmıştır. Bu süreçte, ulus-devletler, vatandaşlarını ortak bir dil, tarih ve kültür etrafında birleştirmek için politikalar uygulamışlardır (Gellner, 1992: 93). Smith bu tanımları genişleterek, ulus-devletin oluşumunda etno-sembolik unsurların önemli bir rol oynadığını vurgulamaktadır. Smith'e (2007: 32) göre; uluslar; ortak bir tarih, kültür ve kimliğe sahip olmanın yanı sıra, ortak semboller etrafında da birleşirler. Bu semboller; bayrak, millî marş ve ulusal bayramlar gibi unsurları içerebilir. Kohn (2008: 8-10), diğer tanımlamalara uygun olarak, ulus-devletin daha kapsayıcı ve birleştirici bir şekilde inşa edilmesi gerektiğini savunmaktadır. Kohn'a göre, ulus-devletler, demokrasi, özgürlük, eşitlik ve insan hakları gibi evrensel değerlere dayanarak inşa edilmeli ve etnik farklılıklar göz ardı edilmemelidir.

Hechter kurumsal bakış açısıyla, ulus-devletin oluşumunda devlet politikalarının önemli bir rol oynadığını öne sürmektedir. Hechter'e (1999:21) göre, ulus-devletler, merkezileşme, azınlık grupların asimile edilmesi ve kültürel homojenlik gibi politikalar yoluyla ulus kimliğinin oluşumunu destekleyebilirler. Tilly (1998: 3) ise farklı olarak, ulus-devletin oluşumunda savaş ve çatışmanın önemli bir rol oynadığını öne sürmektedir. Tilly'e göre ulus-devletler, savaş durumunda etkin bir şekilde mücadele edebilmek için merkezileşmeve güçlü devlet kurumları oluşturmak zorunda kalmışlardır. Bu süreç, aynı zamanda vatandaşlarının kültürel ve etnik farklılıklarını bir kenara bırakarak ortak bir kimlik etrafında birleşmesini de sağlamıştır

(Tilly ve Ardant, 1975: 32). Söz konusu yaklaşımlar, ulus-devletin oluşumunda ve işleyişinde etkili olan faktörleri farklı şekillerde ele alsalar da ulus-devletin karmaşık bir yapıya sahip olduğunu ve oluşumunda ve işleyişinde çeşitli faktörlerin etkili olduğunu göstermektedir.

Ulus devletin temel gayesi, tebaayı kontrol edip yönlendirerek onu vatandaşa dönüştürmek, vatandaşlarla etkileşimi güçlendirerek daha doğrudan bağlar kurmak aracılığıyla vatandaşların itaatkârlığını sağlamak ve ideolojik olarak onları biçimlendirmektir. Tüm bunları başarabilmek için dil ve eğitim sisteminde standardizasyon gerekmektedir. İlâveten politikaların iletişim ve ulaşım araçlarını geliştirmeye yönelik olması da yine ulus-devletin vatandaşlarını hem düşünsel hem de fiziksel olarak kontrol edebilmesine imkân vermektedir. Bu çalışmada spesifik olarak ulus-devlet politikalarında ulaşımın önemi üzerinde durulmaktadır. Özellikle bir geçiş aşaması olarak değerlendirmenin yerinde olduğu Osmanlı İmparatorluğu'nun son dönemine tekabül eden II. Abdülhamid döneminin ulaşımaya yönelik girişimlerinin özellikle başarılı bürokratların yönlendirmeleriyle başlayarak ulus-devletleşme sürecine farkında olarak ya da olmadan katkıda bulunduğu söylenebilir.

Kamu politikaları ve ulus devlet kavramları arasında güçlü bağlantılar bulunmaktadır. Kamu politikası, politika oluşturucuların, vatandaşların karşılaştığı sorunlarla ilgili olarak bu gereksinimleri gidermek amacıyla yapmayı veya yapmamayı tercih ettikleri eylemler olarak tanımlanmaktadır. Literatürde baskın tanımlara göre kamu politikası; “belirli bir konu veya soruna ilişkin aktör veya aktörler topluluğunca amaca yönelmiş bir şekilde yürütülen eylemler veya eylemsizlik” (Anderson, 1994: 19), “toplulukları etkileyen kararların hazırlanması ve uygulanması” (Levander, 2009: 66), “hükümetlerin yapmayı veya yapmamayı seçtikleri şeyler” (Dye, 1987: 1) olarak açıklanmaktadır. Heywood (2012: 54) ise, bir örgüt veya şahıs tarafından güdülen eylem planı şeklinde tanımlanan politikanın, devlete yönelik kullanılmasını kamu politikası olarak nitelendirmektedir. Birkland (2011), tanımlama yapmak yerine kamu politikasının ayırt edici özelliklerini; sorun çözme, kamu davranışını etkileme, devletin amaçlarına yönelik olma ve hükümetlerce yapılma olarak vurgulamıştır.

Ulus-devletler, kendi sınırları içerisindeki yasalar, düzenlemeler, uluslararası anlaşmalar da dahil olmak üzere, politika oluşturma ve uygulama yetisine sahiptir. Burada dikkat çeken en önemli noktalardan biri merkezî yönetim ve vatandaşlar arasında karşılıklı etkileşimin kuvvetidir. Karşılıklı etkileşim ne kadar güçlü olursa, üretilen kamu politikaları vatandaşların ihtiyaçlarına doğru zamanda, doğru şekilde, en hızlı biçimde cevap verebilme yetisine sahip olacak ve bu da merkezî yönetim

ve vatandaşlar arasındaki ilişkiyi perçinleyecektir. Ulus devlet kavramında merkezi-yetçilik ve en ücra köşedeki vatandaşa dahi ulaşabilme gayesi yatmaktadır.

Tüm bu süreçte kendine yer edinen ana aktörlerden biri ise bürokrasidir. Modernleşme, sanayileşme ile teknik gelişmeler kentleşmeyi ve nüfusu hiç olmadığı kadar artırarak yaşanan gelişmelere paralel olarak politika yapma gerekliliğini artırmış ve süreci daha çetrefilli duruma getirmiştir. Bu durumda gerekli uzmanlık bilgisine doğası gereği sahip olan bürokrasiye olan ihtiyacı artırmış ve bürokrasi bir örgüt olarak kapsamını genişletmiştir. Türkiye tarihinde Tanzimat ve sonrası da böyle bir döneme denk gelmektedir. Bürokrasi devletin gücünü kaybettiği Tanzimat sonrası dönemde kamu politikalarını sadece uygulamakla yetinmemiş, aynı zamanda kamu politikasına karar veren bir güç hâline de dönüşmüştür (Erat, 2015: 528).

Kamu politikası oluştururken temel amaç ulusal çıkarlara en uygun ve hızlı biçimde hizmet etmektir. Genel manada bakıldığında ekonomik kalkınma, ulusal güvenlik, sosyal refah, sağlık, sürdürülebilirlik gibi akla gelen her konuda kamu politikası üretmek mümkündür. Her ulus-devletin ortak kimlik kurgusu, kültürel ve tarihî faktörleri kendine özgüdür ve bunlar da üretilen kamu politikalarının niteliğini, uygulanış biçimindeki farklılıkları açıklamada başvurulan önemli kaynaklardır. İklim değişikliği, ticaret anlaşmaları, savaş karışıklığı ve dünya barışı tesis etme gibi konularda da ulus-devletler birbirleriyle iş birliği içerisinde olarak ortak iyiyi sağlamak adına ortak kamu politikaları üretebilmektedirler.

4. II. ABDÜLHAMİD VE ULUS DEVLET POLİTİKALARI

1876 ve 1909 yılları arasında hüküm süren II. Abdülhamid, doğrudan bir ulus-devletleşme politikası izlememiş olsa da dönemin sosyal ve siyasal dönüşümleri doğrultusunda, ulus-devletle paralellik gösteren araçsal faaliyetlerde bulunmuştur. Milliyetçi hareketlerin hız kazanması, imparatorluğun toprak kayıpları gibi hem iç hem dış çatışmaların yoğun etkisi de bu dönemin önemli gelişmeleri arasındadır.

Özellikle merkezî güç vurgusunun hâkim olduğu ulus-devlet kavramının yansımalarını II. Abdülhamid döneminde ağırlıklı biçimde gözlemlemek mümkündür. Berkes (2002: 333), Osmanlı İmparatorluğu'nun askeri-teokratik çerçeveden modern-bürokratik çerçeveye geçişinin izleri II. Dünya Savaşı dönemine kadar uzansa da Abdülhamid döneminde yeni bir boyut kazandığını, Babıâli'ye göre, II. Mahmud döneminden Abdülhamid dönemine kadar gelişmelerin Bâbüâli ve sivil bü-

rokrasinin lehine olduğunu, ancak Abdülhamid'in, önce dış ilişkilerde, ardından da iç ilişkilerde bu dinamikleri Saray lehine değiştirdiğine değinmektedir.

İdari ve ekonomik reformların hayata geçirilmesi, dış politikada toprak bütünlüğünü sağlamaya yönelik güç dengeleri kurulmaya çalışılması, Avrupadaki ulus-devletleşme düşüncesinin etkisiyle olmuştur. Her ne kadar direnilse de 1876 yılında Osmanlı İmparatorluğu'nun ilk ve son anayasası olan Kanun-i Esasi ile Meşrutiyet ilan edilmiştir. Ancak Kanun-i Esasi Osmanlı İmparatorluğu içerisinde tek bir ulusal kimliğin filizlenmesine vesile olmadığı, ulusal egemenlik, sınırları belirli toprak parçası ve ulus-devletler arası ilişkiler gibi konuların yer almadığı bir anayasadır. Berkes (2002: 333), anayasada hükümdarın yetkilerini sınırlayıcı herhangi bir maddenin olmadığına değinmiştir. Dolayısıyla anayasa her ne kadar modern bir siyasal reform niteliğinde olsa da Kanun-i Esasinin Osmanlı'nın ulus-devletleşme sürecinin başlangıç noktası olarak ele almak yanlış olacaktır. Çünkü bu Anayasa ile Osmanlı İmparatorluğu'nun çok uluslu yapısının korunması, imparatorluğun çözülmesinin durdurulması hedeflense de 1877-1878 Osmanlı- Rus Savaşında Meclis ve Anayasa feshedilmiştir (Hülür ve Akça, 2005: 332).

Merkezî güç kavramının önem kazanması Osmanlı İmparatorluğu için de dönüştürücü bir sürecin başlamasını sağlamıştır. II. Abdülhamid'in, gücün merkezileşmesini sağlamak adına, ülkenin yönetiminde parlamento yerine dinî, askerî ve politik konularda danışmanlık almak üzere kurduğu komitelerden faydalandığı bilgisine yer veren Berkes (2002: 344) bu merkezileşmenin de büyük bir bürokratik örgütlenmeyi beraberinde getirdiğine değinmiştir. İlâveten merkezîyetçiliği destekler biçimde Coşkuner, (2022: 44), II. Abdülhamid'in iktidarını simgeleyen para, posta pulu gibi öğelerin yoğun olarak kullandığı bilgisini vermektedir.

II. Abdülhamid döneminde sansür, gözetim uygulamalarına rastlamak da merkezîyetçiliği sağlamanın yolları olarak görülmüştür. Bu dönemde aydınlar, aktivistler ve muhalif gruplar bastırılmış, gayrimüslim azınlıklara karşı, her ne kadar bunların Osmanlı İmparatorluğu'na bağlılıkları sağlanmaya çalışılsa da baskıcı tutumlar sergilenmiştir. II. Abdülhamid'in muhafazakâr mı yoksa modernist bir padişah mı olduğu konusundaki tartışmalar hâlâ güncelliğini korumakta, cevaplar bağlama ve bakış açısına dayalı olarak farklılaşmaktadır. Konuyla ilintili olarak Eken (2006: 255), çalışmasında Osmanlı İmparatorluğu'nun sivil toplum gelişimini değerlendirdiği kısmında, bu sürecin inişli çıkışlı olduğundan bahsetmiştir. Her ne kadar siyasal yapı, anayasalar, kamu bürokrasisi ve buna bağlı kurumlar mevcut olup bunlar sayesinde modern bir duruş sergilenmiş olsa da İslami kalıpların kullanımı ve cemaat ağırlıklı toplumsal örgütlenme modeli sebebiyle moderniteden uzak olduğu yönünde değerlendirilmiştir.

Çatışmalı ortam, milliyetçilik ve ulus-devlet kavramlarının güçlenmesi II. Abdülhamid'i Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmasını önlemek, egemenliğini koruma altına almak adına Pan-İslamcılık ve Osmanlıcılık vizyonlarına yöneltmiştir. Karpaz (2011: 14), II. Abdülhamid'in söz konusu çatışmalı ortamdaki anti-emperyalist fikirlere tutunarak Müslüman tebaa içinde toplumsal bütünleşme gerçekleştirmek istediği yorumunu getirmiştir. Pan-İslamcılığın temel hedefi, İslam dünyasını Osmanlı liderliği altında toplamak ve bu sayede demografik olarak Müslüman yoğunluklu bölgelerdeki hakimiyeti perçinlemek olmuştur (Chouri, 2002: 654). Bunun yanında "Osmanlıcılık" vizyonu; çok-uluslu olan İmparatorluğun, farklı etnik köken ve ulusal kimlik kaynaklı çatışmaları Osmanlı kimliğiyle homojenize etme çabaları olarak anlaşılmaktadır (Chouri, 2002: 651-652). II. Abdülhamid'in, ulus-devlet anlayışını doğrudan benimsemek yerine, Osmanlı İmparatorluğu'nun çok-uluslu yapısını koruma çabası içinde olduğu söylenebilir. Bu bağlamda, Pan-İslamcılık ve Osmanlıcılık vizyonları, ulus-devlet paradigmasına bir alternatif sunma arayışını temsil etmektedir. Abdülhamid, bir yandan İslam dünyasındaki nüfuzunu artırarak Müslüman tebaanın bağlılığını güçlendirmek isterken, diğer yandan Osmanlıcılık vizyonu ile farklı etnik ve dini grupların ortak bir kimlik altında bütünleşmesini sağlamayı amaçlamıştır. Ancak bu yaklaşımlar, Osmanlı İmparatorluğu'nun ulus-devlet anlayışına dayalı yeni bir düzenin zeminini oluşturmak yerine, bu anlayışa direnç geliştiren bir strateji olarak değerlendirilebilir. Dolayısıyla, Abdülhamid'in politikalarının, ulus-devlet inşası sürecine dolaylı bir etkisi olmuş ancak bu etkiler daha çok ulus-devletleşmenin koşullarını hazırlayan bir süreç olarak ortaya çıkmıştır.

5. ULUS-DEVLET POLİTİKALARINDA YOLUN ÖNEMİ

Toplumların varlıklarını sürdürebilmeleri ile değişim ve gelişim gösterebilmelerindeki temel unsurlardan birisi ulaşım, yani yoldur (Heaton, 1985: 133). Çünkü ulaşım; ekonomik, toplumsal, askerî, siyasi, ideolojik, kültürel dinamikler için çok önemli bir faktör olarak karşımıza çıkmaktadır (Özdemir, 2021: 117). Topluluklar arasındaki ilişkinin gücü, bunların gelişim hızını da doğru orantılı olarak etkilemektedir. Dolayısıyla değişim ve gelişimin temelinde yatan temel faktörlerden birinin etkileşim olduğu, bunu sağlamanın ve kolaylaştırmanın ulaşım ağları oluşturmakla mümkün olduğu anlaşılmaktadır. Yine Özdemir (2021: 117) bu düşünceleri destekleyici biçimde, bir ülkenin kalkınabilmesinin, modern bir ülke niteliğine kavuşabilmesinin ön koşulu olarak ulaşım sistemlerinin gelişimini göstermektedir.

Özellikle dönemin popüler ve hızlı ulaşım biçimi olarak görülen demir yolu ulaşımı, II. Abdülhamid zamanında Osmanlı İmparatorluğu'nun en güçlü kurtu-

luş umutlarından biri olarak görülmüştür (Akbulut, 2012: 251). Çünkü ulaşım ağlarının gelişmiş olması her şeyden önce ülkenin güvenliğini sağlamadaki başarısını artırmaktadır (Akalan, 2000: 99). Bunun yanı sıra, inşa edilen demir yolları, Osmanlı ordusunun sınır bölgelerine hızlı bir şekilde intikal etmesini sağlayarak askerî etkinliği artırmıştır. Demir yolları, aynı zamanda taşra tarım arazilerinin daha verimli kullanımını mümkün kılarak ekonomik kalkınmaya katkı sunmuştur (Tamçelik, 2000: 525). Yaşadığı askerî başarısızlıklar sonucu ciddi toprak kaybı yaşayan Osmanlı İmparatorluğu için ulaşımın gelişmesi, dolayısıyla demir yolu ağlarına sahip olmak, iç güvenliği sağlamak, asker ve mühimmat sevkiyatını hızlandırıp kolaylaştırmak bakımından önemli bir konu olmuştur (Pamuk 1994: 35). Pamuk aynı çalışmada, Arabistan, Mısır, Suriye gibi ulaşması zor ve uzak lokasyonlardaki isyanların daha kolay bastırılabilmesinin, Mekke ve Medine ulaşımının sağlanması durumunda Halifeliğin gücünün daha baskın olarak kullanılabilmesinin mümkün olduğunu altını çizmiştir. Bu bağlamda Hicaz Demir yolu, yalnızca bir ulaşım aracı değil, aynı zamanda Osmanlı İmparatorluğu'nun merkezî otoritesini güçlendirme ve İslam dünyasını birleştirme çabalarının bir parçası olarak değerlendirilmiştir.

Ulus-devletleşme sürecinde ulaşım ağlarının önem kazanmasının bir diğer sebebi ise Sanayi Devrimidir. 19. yüzyılda gerçekleşen Sanayi Devrimi ile ham madde ve sermaye ihracı ihtiyacının artmasıyla özellikle ulaşım alanında büyük sıçramalar yaşanmıştır (Civci, 2022: 80). Batıda özellikle demir yolu ağlarının gelişmesi; bu kaynak arayışı, sermaye ve iş gücünün dolaşımını sağlamak ile ilişkilendirilmektedir. Yine Civci (202: 98), batılı devletlerin Anadolu topraklarındaki demir yolu imtiyaz projeleri üzerindeki rekabeti, Anadolu'nun petrol gibi ham maddeler bakımından zengin olmasına bağlamakta ve bunun transferini hızlı ve kolay biçimde sağlamak amacı güdüldüğünü savunmaktadır. Rumeli ve Anadolu Demiryolları, bu tür ekonomik rekabetin yanı sıra, Osmanlı taşrasını uluslararası pazarlara bağlayan stratejik projeler olarak öne çıkmıştır. Bu projeler, ticaret hacmini genişletmiş ve Osmanlı ekonomisinde köklü değişimlere neden olmuştur (Tamçelik, 2000: 499).

Osmanlı İmparatorluğu'nun kuruluş ve yükseliş döneminde gerçekleştirmiş olduğu imar ve bayındırlık çalışmaları, imparatorluğun sürekli savaş içerisinde olduğu ve finansal kayıplar yaşadığı son döneminde bile ihtiyaçlarını büyük oranda karşılamıştır (İnce, 2012: 174; İşbilir, 2002: 156). Osmanlı İmparatorluğu'nda önceki dönemlerde yapılmış olan ulaşım şebekeleri 19. yüzyıla değin kullanılmıştır. Tanzimat öncesinde Osmanlı İmparatorluğu'nun ulaşım politikaları, büyük ölçüde mevcut altyapının korunması ve sürdürülmesi üzerine odaklanmıştı. Ancak 19. yüzyılın başlarına gelindiğinde, önceki dönemlerden kalma yolların ve köprüle-

rin bir kısmı işlevselliğini yitirmiş, bu durum yönetsel, ekonomik ve toplumsal dinamikleri olumsuz etkilemiştir (Çadırcı, 1991: 153-154). 19. yüzyıl itibarıyla Avrupa'da yeni ulaşım ağlarının inşa edilmesi, eski yolların günün koşullarına ve teknolojisine uygun olarak yenilenmesi gibi gelişmeler, Osmanlı İmparatorluğu tarafından da yakından takip edilmiş ve bu doğrultuda imparatorluk içerisindeki ulaşım şebekelerinin ıslahı için çalışmalar yapılmıştır. Tanzimat Fermanı sonrasında, Osmanlı Devleti'nde bayındırlık faaliyetlerine hız verilmiş ve ulaşım ağlarının modernizasyonuna yönelik önemli projeler hayata geçirilmiştir. Tanzimat yöneticileri, demiryollarını modernleşme sürecinin vazgeçilmez bir unsuru olarak değerlendirmiş ve Avrupa ile bütünleşmeyi sağlayacak projelere öncelik vermişlerdir (-Tamçelik,2000:510). Bu kapsamda, 1848 yılında Trabzon-Bağdat arasında bir şose yol yapılmasına yönelik alınan karar, dönemin en dikkat çeken projelerinden biri olmuştur (Çadırcı, 1991: 154). Topçu (2019: 769), konuyla ilgili olarak 1858 ve 1869 yıllarında yayınlanmış olan iki nizamname neticesinde modern bina ve yol yapım kaideleri oluşturulduğunu belirtmiştir. Osmanlı İmparatorluğu, bu tür düzenlemelerle kara yolu ulaşımını modernleştirmeye yönelik bir politika izlemiş ve stratejik bölgelerde yeni yollar inşa ederek taşra yönetimi ile merkez arasındaki bağları güçlendirmiştir (Tuncer,2007: 114). Bu bağlamda, '*Memalik-i mahruse-i şahane yollarının tanzim ve tesviyesi hakkında nizamname*' başlığıyla yayımlanan düzenleme, Osmanlı İmparatorluğu'nda yol yapımına ilişkin modern standartların oluşturulmasında önemli bir adım olmuştur. Bu nizamname ile yollar dört sınıfa ayrılmış ve her sınıf için genişlik ve teknik özellikler belirlenmiştir (Çadırcı,1991:154).

Ulaşım ve iletişim modern ulus-devletin vatandaşlarını kontrol etmesini sağlayan araçlar olarak açıklanmaktadır. Ortaylı (2011: 94), ulaşımın bilhassa demiryollarının merkezî otoritenin hem fonksiyonel hem de sembolik öğelerinden olduğunu ifade etmiş ve kültür ve teknoloji taşınımında önemli bir araç olduğunu belirtmiştir. Hobsbawm, (2006: 103) özellikle 19. yüzyıldaki demir yolu ve telgraf gibi ulaşım ve iletişim alanındaki gelişmelerin ve yeniliklerin merkezî otorite ve devletin en uzak kontrol noktaları arasındaki bağları güçlendirip bunları da rutinleştirdiğinden bahsetmektedir. Buradan hareketle, ulaşımı ve iletişimi modern ulus-devletin vatandaşlarını kontrol etmesini sağlayan araçlar olarak açıklamak mümkündür. Pamuk (1995: 94), eserinde benzer bir biçimde, ulaşım ağlarının gelişiminin merkezî otoriteyi güçlendirme aracı olarak ele almış ve bu ağların gelişmiş olmasının vergilerin düzenli toplanabilmesine imkân vermesi, gerekli iş gücünün ve üretilen malların imparatorluğun tüm köşelerine ulaştırılabilmesi gibi edinilecek iktisadi kazanımlardan bahsetmiştir.

Ulus-devlet kurulurken, vatandaşlardan oluşan ordu sistemlerinin kurulması, merkezîyetçilik, idari birliğin güçlenmesi, dilin standartlaştırılması, eğitim sistemlerinde birlik, yol inşası, halkın karar alma mekanizmalarına etki edebileceği siyasi katılım mekanizmalarının oluşturulması gibi gelişmeler ön plana çıkmaktadır (Calhoun, 2009: 14). Buradaki anahtar kelime ise “ortak”lıktır. Konuyla ilgili olarak Poggi (2008: 37), ulus kavramının yalnızca nicelik bakımından bir anlam taşımadığını, bundan daha fazlasının ortaklıklar paydasında toplanmış olduğunu açıkça belirtmiştir. Calhoun (2009: 17-29), konuyu destekler nitelikte, ulus-devletin kolektif kimlik oluşturma biçimlerinden bahsederken, yeni iletişim ve ulaşım imkanlarının da bunda etkili olduğunu belirtmiştir.

II. Abdülhamid, batılı devletlerin ulaşım sistemlerine ne denli önem verdiğini görmüş ve bu yenilikleri Osmanlı sınırları içerisine de taşımak istemiştir. Sultan II. Abdülhamid; Kafkaslar, Orta Asya, Balkanlar ve Mezopotamya coğrafyasında geniş toprakları bulunan Osmanlı İmparatorluğu’ndaki bu bölgelerin, ulaşım sistemleri aracılığıyla birbiri ile bağlantısını sağlamayı hedeflemiştir. Ulaşım sistemlerine önem verilmesinin, devlet sınırları içerisinde ulaşılamayan bir bölgenin kalmaması, Osmanlı İmparatorluğu’nun İslam dünyası ile iletişiminin hız ve kolaylık bakımından daha güçlü bir noktaya taşınması, hepsinden öte merkezî otoritenin güçlendirilmesi gibi ulus-devlet karakteristiği ile örtüşen nitelikte olduğu söylenmektedir (Özdemir, 2016: 183).

6. HALİL RIFAT PAŞA VE SİVAS VALİLİĞİ DÖNEMİ FAALİYETLERİ

Halil Rıfat Paşa (1827-1901), Osmanlı döneminde sadrazamlık makamına kadar yükselmiş ve özellikle bayındırlık ve imar faaliyetleri ile dikkat çeken önemli bir bürokrat olarak tanınmaktadır. Memuriyet hayatına 1843 yılında Siroz tahrirat kaleminde başlamış, 1843-1868 yılları arasında farklı vilayetlerde kâtiplik ve mektupçuluk görevlerinde bulunmuştur. Bu tecrübelerin ardından 1868 yılında Varna Mutasarrıflığına atanmış, ardından Tırhala ve Vidin mutasarrıflıklarında hizmet vermiştir (Biol, 1999: 2-15). Halil Rıfat Paşa, valilik görevine ise ilk kez 1876 yılında Tuna Vilayeti’nde başlamış, sonrasında Kosova, Selanik, Sivas, Aydın ve Manastır vilayetlerinde görev yapmıştır. Her ne kadar Aydın ve Manastır Valilikleri başarılı dönemler olarak nitelendirilse de (Biol, 1999: IX), Halil Rıfat Paşa’yı en çok ön plana çıkararak dönemin Sivas Valiliği olduğu belirtilmektedir (Topçu, 2019: 769). Bayındırlık faaliyetlerindeki başarısının, Sivas Valiliği’nden önce 1880

yılında Umûr-ı Nâfia Komisyonu'nda aza olarak görevlendirilmesiyle de bağlantılı olduğu ifade edilmektedir (Birol, 1999: 47; Topçu, 2019: 771).

Halil Rıfat Paşa, Sivas Valiliği döneminde yayımladığı on bir tembihname ile tarım, ormanların korunması, köy yollarının bakımı ve okul inşası gibi çeşitli konularda halkı yönlendirmiştir. Bu tembihnameler, devletin taşra üzerindeki otoritesini güçlendirirken, yerel halkı kamu projelerine daha fazla katılım göstermeye teşvik etmeyi amaçlamıştır (Çetin, 1987, s. 328). Yine aynı metinde, Halil Rıfat Paşa'nın, Sivas'ta gerçekleştirdiği yol yapım çalışmalarıyla taşra yönetimini merkezi yönetime daha yakın hale getirmeyi hedeflediği ve bu yollar sayesinde, Sivas il sınırlarıyla çevre iller arasındaki ulaşım kolaylaştığına ve taşra halkının merkezi yönetimle olan ilişkisinin güçlendiğine yer verilmiştir.

1882 yılında Sivas Valiliği'ne atanan ve bu görevini 1885 yılına kadar sürdüren Halil Rıfat Paşa, bu kısa sürede çok sayıda bayındırlık faaliyeti gerçekleştirmiştir. Anadolu'da o dönemde yapılan yolların toplam uzunluğu yaklaşık 5.000 km iken, Halil Rıfat Paşa'nın Sivas Valiliği döneminde yaptırdığı yolların uzunluğu 1.400 km'ye ulaşmıştır. Özellikle Sivas vilayetinin diğer vilayetlerle olan ulaşım ağlarını genişletmeye ve bağlantı yollarını iyileştirmeye odaklanmıştır. Ayrıca pek çok köprü ve menfez projesine imza attığı da belirtilmektedir (Topçu, 2019: 769). Bu projelere aşağıdaki tabloda detaylı biçimde yer verilmektedir.

Genel karakteristiği memleketin her köşesindeki vatandaşa ulaşarak merkeziyetçiliği arttırmak olan modern ulus-devlet bağlamında düşünüldüğünde, ulaşım ve iletişim ağlarının geliştirilmesinin önemi ortaya çıkmaktadır. Çünkü savunma ve yönetim işlevlerinin ülkenin en uzak noktasına dek eriştirilmesi, devlet ve vatan arasındaki ilişkilerinin güçlenmesini sağlamakta ve hâkim devlet ideolojisinin yayılımını kolaylaştırmaktadır (Tekin, 2002: 125). Halil Rıfat Paşa'nın Sivas Valiliği dönemindeki icraatları da yine Tekin (2002) tarafından Osmanlı İmparatorluğu'nun son döneminde ulus devlete yönelik dikkate değer girişimler olarak değerlendirilmektedir.

Tablo: Halil Rıfat Paşa Dönemi Ulaşım Faaliyetleri

Güzergâh	Yapılan yolun uzunluğu	Güzergahtaki köprü-menfez-kasis
Ordu-Sivas	200 km	Bilgi bulunmamaktadır.
Trabzon (Canik Sancağından Malatya Sancağına)	410 km (86 saatlik Bağdat Cad. kısmı şose olarak tanzim edilmiştir.)	314 köprü, 829 menfez, kasisler, çeşmeler inşa edilmiştir.

Tokat-Niksar-Trabzon	76 km (15 saatlik kısmı şose olarak tanzim edilmiştir.)	55 köprü, 33 menfez, kasisler ¹ inşa edilmiştir.
Amasya Sancağında Havza Kasabası'ndan Samsun şosesine	1 km'lik şose yapılmıştır.	Bilgi bulunmamaktadır.
Amasya Sancağında (Merzifon Kasabası'ndan, Ankara Vilayetindeki Yozgat Sancağında, Çorum Kazasına)	62 km + 840 m (13 saatlik kısmı şose olarak tanzim edilmiştir.)	Köprüler, menfezler ve kasisler yapılmıştır.
Merzifon Kasabası- Bağdat Caddesi	9 km +465 m (2 saatlik kısmı şose olarak tanzim edilmiştir.)	Köprüler, menfezler ve kasisler yapılmıştır.
Merzifon Kasabası-Osmancık Kasabası	59 km+ 565 m (12 saatlik kısmı şose olarak tanzim edilmiştir.)	1 km'ye yakın uzunluk boyunca devam eden Direkli-Derbendi Kayaları barutla parçalanmıştır.
Karahisar-1 Şarkiden Trabzon Vilayetinde Giresun Kazası hududuna	61 km+500 m (12 saatlik yarısından fazlası kayalık bir yolda gerekli çalışmalar yapılarak açılmıştır.)	Tamzara Boğazı'nda 33m'lik bir kaya delinerek tünel inşa edilmiştir. Köprüler ve menfezler yapılmıştır.
Çamlıbel Dağı	5 km (kapanan şoseler açılmıştır.)	Bilgi bulunmamaktadır.
Zile Kasabası'ndan Amasya Kazası hududuna	29 km+165 m (6 saatlik şose tanzim edilmiştir.)	Köprüler ve menfezler inşa edilmiştir.
Sivas'tan Ordu Kazası hududuna	212 km+ 675 m (42,5 saatlik kısmı şose olarak tanzim edilmiştir.)	92 köprü, 300'den fazla menfez ve kasis inşa edilmiştir. Yolda var olan kayalar yine barut ve matkapla imha edilmiştir.
Sivas'tan Ordu Kazası hududuna (aynı güzergahtan Hamidiye Kasabası'na	(1 km'lik şose tanzim edilmiştir.)	Çeşme inşa edilmiştir.
Samsun'dan Sivas'a	287 km	Bilgi bulunmamaktadır.
Sivas'tan Malatya hududundaki Hasan Çelebi'ye	122 km	149 köprü, 300 menfez
Şark-1 Karahisar'dan Samsun'a	78 km	Bilgi bulunmamaktadır.

2

Tabloda sunulan veriler, Halil Rifat Paşa'nın Sivas Valiliği döneminde gerçekleştirdiği bayındırlık faaliyetlerinin Osmanlı taşrasındaki etkilerini ve Osmanlı İmparatorluğu'nun modernleşme çabalarının taşra yansımalarını anlamak için önemli bir kaynak sunmaktadır. Bu kapsamda, tabloda yer alan bilgileri analiz ederek dönemin idarî, sosyal ve ekonomik dinamiklerine dair çıkarımlarda bulunulması mümkündür.

¹ Boyutu bakımından önemli olan, aynı güzergahta Kelkit Nehri üzerine 630 metre uzunluğunda, 41 gözülü ve ayakları kârgir ve üzeri ahşap olan "Hamidiye" ismi verilen büyük bir köprü inşa edilmiştir.

² Tablo, Birol'un (1999:55-59) eserinden hareketle geliştirilmiştir.

Halil Rıfat Paşa'nın Sivas Valiliği sırasında gerçekleştirilen bayındırlık faaliyetleri, Osmanlı taşrasındaki coğrafi engelleri aşma ve vilayetleri birbirine bağlama hedefinin somut yansımalarıdır. Özellikle Sivas-Ordu hattında 212 km uzunluğunda bir yolun yapılması ve büyük bir kısmının şose olarak düzenlenmesi, devletin taşradaki ulaşım altyapısını modernleştirme çabalarını açıkça ortaya koymaktadır. Trabzon-Malatya hattında 410 km uzunluğunda bir yol inşa edilmesi ise yalnızca uzunluğu bakımından değil, aynı zamanda 314 köprü ve 829 menfezin inşasıyla dönemin bayındırlık faaliyetlerinin ölçeğini ve kapsamını gözler önüne sermektedir. Bu yolun "Bağdat Caddesi" olarak adlandırılan kısmı, projelerin yerel sınırları aşarak imparatorluk vizyonuna hizmet ettiğini göstermektedir. Tablodaki veriler, Halil Rıfat Paşa döneminde gerçekleştirilen bayındırlık projelerinin teknolojik ve mühendislik başarılarına da ışık tutmaktadır. Örneğin, Merzifon-Osmancık hattında kayaların barut ve matkapla parçalanarak yolların açılması, zorlu coğrafi koşullara rağmen teknik imkanların etkin bir şekilde kullanıldığını göstermektedir. Tamzara Boğazı'nda 33 metrelik bir kaya delinerek yapılan tünel ise Osmanlı taşrasındaki ulaşım modernizasyonuna verilen önemi ve dönemin teknolojik kapasitesini yansıtmaktadır.

Sivas Valiliği döneminde inşa edilen yollar boyunca yüzlerce köprü ve menfezin yapılmış olması, bu yapıların Osmanlı taşrasındaki ulaşım sisteminin sürdürülebilirliği açısından kritik bir öneme sahip olduğunu ortaya koymaktadır. Trabzon-Malatya hattında 314 köprü ve 829 menfezin inşası, taşrada ulaşım altyapısının kapsamlı bir şekilde ele alındığını gösterirken, Sivas'tan Malatya hududundaki Hasan Çelebi'ye uzanan yolda inşa edilen 149 köprü ve 300 menfez, bu yapıların taşra coğrafyasındaki ulaşımı kolaylaştırıcı etkisini açıkça kanıtlamaktadır. Bu projeler yalnızca fiziki altyapının iyileştirilmesiyle sınırlı kalmamış, aynı zamanda Osmanlı taşrasındaki sosyo-ekonomik ve idari dönüşümlere de katkıda bulunmuştur. İnşa edilen yollar, vilayetler arası ticaret ağlarını genişleterek taşrada üretilen malların pazarlara ulaşımını kolaylaştırmış ve ekonomik entegrasyonu hızlandırmıştır. Ulaşım ağlarının geliştirilmesi, merkezi yönetimin taşra üzerindeki kontrolünü güçlendirmiş, idari birimlerin daha etkin bir şekilde yönetilmesine olanak tanımış ve Osmanlı İmparatorluğu'nun merkez ile taşra arasındaki bağlarını pekiştirmiştir.

Halil Rıfat Paşa'nın ulaştırma alanındaki faaliyetleri, Osmanlı İmparatorluğu'nun modernleşme sürecindeki taşra uygulamalarını anlamak açısından kritik bir rol oynamaktadır. Şose yolların, köprülerin ve menfezlerin inşası, Osmanlı'nın taşrada modern bir ulaşım altyapısı oluşturma gayretini yansıtmaktadır. Bu projeler, Osmanlı'nın ulus-devletleşme sürecine doğrudan hizmet etmemiş olsa da taşra idaresinin güçlendirilmesi ve altyapının iyileştirilmesi yoluyla bu sürece dolaylı bir

zemin hazırlamıştır. Dolayısıyla Halil Rıfat Paşa'nın bayındırlık faaliyetleri, Osmanlı modernleşmesinin taşradaki en başarılı uygulamalarından biri olarak değerlendirilmektedir.

7. SONUÇ

II. Abdülhamid döneminde, bürokratik mekanizma yeniden yapılandırılmış, eğitim, ulaşım ve tarım alanlarında köklü reformlar hayata geçirilmiştir. Bu reformlar, Osmanlı İmparatorluğu'nun modernleşme ve sanayileşme sürecine zemin hazırlayarak, devletin idari ve ekonomik dönüşümünü hızlandıran kritik hamleler arasında yer almıştır. II. Abdülhamid'in reformları, modern bir politik sistemin inşasına zemin hazırlayan sosyo-ekonomik ve eğitim altyapısının oluşturulmasına katkı sağlamış, hatta Cumhuriyet dönemindeki siyasi dönüşümlerin bu reformlarla bağlantılı olduğu öne sürülmüştür. Ancak, bu reformların temel amacı bir ulus-devlet inşasından ziyade, imparatorluğun varlığını sürdürülebilirliği için merkezileşme politikaları doğrultusunda karşılaşılan yönetimsel ve toplumsal sorunlara çözüm üretmek olmuştur.

Tanzimat ile temelleri atılan dönüşüm süreci, II. Abdülhamid döneminde de kesintisiz bir şekilde sürdürülmüş, ancak bu dönemde modernleşme hamleleri, İslami referanslarla harmanlanarak kendine özgü bir sentez oluşturmuştur. Bu durum muhafazakâr bir modernleşme anlayışını doğurmuş, İslam'ı modern bağlamda yeniden formüle ederek merkezîyetçiliğin güçlenmesini ve reform hareketlerinin meşruiyet kazanmasını sağlamıştır. Bu süreçte, imparatorluk ile tebaası arasında karşılıklı bir bağ kurma çabası öne çıkmış ve İslam çatısı altında bütünleşik bir kimlik inşa edilmesi hedeflenmiştir. Ancak, İslam vurgusunun yoğunlaşması, gayrimüslimler ile Müslümanlar arasındaki ayrışmayı derinleştirerek toplumsal gerilimleri artırmıştır. Her ne kadar II. Abdülhamid merkezileşme politikalarını imparatorluğun çözülmesini engellemek amacıyla hayata geçirmiş olsa da dil, eğitim ve ulaşım alanlarındaki reformları Türkiye'nin ulus-devlet inşasını kolaylaştırıcı bir rol oynamıştır. Özellikle Halil Rıfat Paşa'nın Sivas Valiliği sırasında imar ve bayındırlık alanında göstermiş olduğu üstün başarı, merkezileşmede ulaşım ve iletişim ağlarının ne denli önemli olduğunu ortaya koymaktadır. Bu bağlamda yol projeleri, II. Abdülhamid'in merkezileşme politikalarının en somut yansıması olarak dikkat çekmektedir.

Halil Rıfat Paşa'nın valiliği sırasında yapımı gerçekleştirilen yollar, Osmanlı taşrasında coğrafi engelleri aşma ve vilayetleri birbirine bağlama hedefinin bir sonucu olarak ortaya çıkmıştır. Sivas-Ordu hattında 212 km uzunluğunda bir yolun yapıl-

ması ve Trabzon-Malatya hattında inşa edilen 410 km'lik yol, Osmanlı İmparatorluğu'nun taşra üzerindeki kontrolünü pekiştirme ve taşrayı merkeze entegre etme çabalarının bir göstergesidir. Bu yollar boyunca inşa edilen köprüler ve menfezler, yalnızca fizikî altyapının iyileştirilmesine değil, aynı zamanda Osmanlı taşrasında sosyal ve ekonomik dönüşümün sağlanmasına da katkıda bulunmuştur. Bu faaliyetler, devletin taşrada görünürlüğünü artırırken, ekonomik entegrasyonu güçlendirmiş ve devlet-vatandaş ilişkisini pekiştirmiştir.

Sonuç olarak, Halil Rıfat Paşa'nın Sivas Valiliği sırasında yürütülen yol projeleri, II. Abdülhamid'in taşradaki modernleşme ve merkezileşme politikalarının en somut örneklerindedir. Bu projeler, Osmanlı taşrasındaki ulaşım altyapısının iyileştirilmesi, sosyal ve ekonomik bütünleşmenin sağlanması ve devlet kontrolünün güçlendirilmesi açısından kritik bir rol oynamıştır. Ayrıca, bu projeler Türkiye Cumhuriyeti'nin ulus-devlet inşası sürecinde altyapısal bir miras olarak değerlendirilmelidir. Bu durum, yol projelerinin yalnızca bir bayındırlık faaliyeti değil, aynı zamanda kamu politikası niteliği taşıyan stratejik bir araç olduğunu açıkça göstermektedir.

EXTENDED ABSTRACT

During the reign of Abdulhamid II (1876-1909), the Ottoman Empire underwent significant changes, which laid the foundation for Türkiye's transition to a nation-state. This era was marked by the decline of imperial power and global colonial struggles, affecting multinational empires like the Ottoman Empire.

This study primarily focuses on the role of Halil Rıfat Paşa, a prominent bureaucrat during this period, and its significance for Anatolia. It delves into public policy initiatives related to transportation systems as Turkey evolved from an empire to a nation-state. The study underscores the role of transportation as a means for a modern nation-state to reach and control its citizens, emphasizing its importance in early nation-state construction through the actions of Halil Rıfat Paşa during the late Ottoman Empire.

The research methodology employed the snowball method to uncover historical developments and public policy initiatives of the era. This method is apt for understanding the societal changes and infrastructure developments that occurred during similar historical periods. The study aims to demonstrate how Halil Rıfat Paşa's work, undertaken in the final years of the Ottoman Empire, acted as a bridge to the formation of contemporary Türkiye.

The findings reveal the multifaceted role of transportation in the shift from empire to nation-state. Roads were not just physical connections but also tools of state control and symbols of modernity. Halil Rıfat Paşa's vision emphasized the importance of transportation in fostering a sense of ownership and belonging among the public.

This study transcends historical accounts, offering insights into the broader context of nation-building and public policy. Abdulhamid II recognized the significance of transportation systems in the Western world and sought to introduce these innovations to the Ottoman Empire. His goal was to connect various regions of the empire, including the Caucasus, Central Asia, Balkans, and Mesopotamia, through transportation systems. This emphasis on transportation systems aligns with the characteristics of a nation-state, such as ensuring accessibility within state borders, enhancing communication with the Islamic world, and strengthening central authority.

Examining transportation systems highlights the intricate interplay between infrastructure, state authority, and national identity. This study, focused on the role of Halil Rıfat Paşa and transportation systems in the Ottoman Empire's transition to the Republic of Türkiye, sheds light on a lesser-explored historical period and offers a comprehensive perspective. It contributes to a deeper understanding of the historical and political dynamics that continue to influence contemporary Türkiye.

Halil Rıfat Paşa, a highly successful bureaucrat in city planning and public infrastructure during his tenure as the Governor of Sivas, undertook projects in collaboration with citizens during a challenging financial period for the Ottoman Empire. While the total length of roads constructed throughout all of Anatolia during the same period was approximately 5.000 kilometers, Halil Rıfat Paşa alone, during his governorship of Sivas spanning about four years, oversaw the construction of 1.400 kilometers of roads. His efficient execution of roadworks, both economically and quickly, had military and economic benefits. It facilitated the circulation of capital and labor, enhancing commercial mobility, and improved security by expediting the movement of troops and equipment.

While Abdulhamid II implemented centralization policies to prevent the Ottoman Empire's disintegration, his reforms in language, education, and transportation inadvertently played a significant role in facilitating the development of the Turkish nation-state. The growth of transportation networks not only improved the state-citizen relationship but also served as a crucial tool and symbol for propagating the dominant state ideology.

During Abdulhamid's reign, significant reforms were implemented in education, transportation, and agriculture, marking the Ottoman Empire's initial steps toward modernization and industrialization. These reforms established the socio-economic and educational foundations for a modern political system and even influenced political developments during the later Republic period, notably during World War II. However, it's essential to clarify that the primary objective of these reforms was to address the empire's issues through centralization, rather than to construct a nation-state.

The momentum of progress and adaptation to changing times, initiated during the Tanzimat Period, continued throughout Abdulhamid's rule. However, Abdulhamid II framed these modernist changes within the context of both modernism and Islam to legitimize them in the eyes of his subjects. This approach gave rise to a conservative form of modernization. His reinterpretation of Islam in a modern context strengthened centralism and validated reform movements among his subjects. This new centralist perspective, emphasizing the interconnectedness between the empire and its subjects, maintained the sultan's monopoly on the use of force.

Although the use of Islam in a reformist context was not entirely new, it aimed to create a unified identity under the umbrella of Islam and rebuild the state's legitimacy by eliminating old traditional divisions. Abdulhamid's main goal was not to establish a nation-state, but rather to prevent the empire's dissolution. The emphasis on Islam in his reforms, however, exacerbated divisions between non-Muslims and Muslims.

The Ottoman Empire, facing challenges from nation-state-building processes, tried to stave off dissolution through forced centralization. In fear of dissolution, the empire sought to survive by coordinating numerous agreements and emulating standardized, reform-oriented European models.

Abdulhamid's modernization and legitimation efforts displayed a dualistic character, often described as "*enlightment despotism*" or "*for the people, despite the people*". This dualism arose due to the dominance of Islamic motifs within Ottoman society, making it challenging to adopt Western-based modernization movements.

In summary, despite Abdulhamid's implementation of centralization policies to prevent the empire's dissolution, his reforms in language, education, and transportation inadvertently facilitated the construction of a nation-state in Turkey. Halil Rifat Paşa's remarkable success in zoning and public works underscored the critical role of transportation and communication networks in centralization. The devel-

opment of transportation networks offered advantages in production, defense, and the economy, while also strengthening the state-citizen relationship and promoting the spread of the dominant state ideology. Furthermore, the development of transportation networks facilitated the consistent collection of taxes and, concurrently, bolstered the state's presence among its citizens. Consequently, the projects led by Halil Rifat Paşa in zoning and public works, completed during World War II, served both Abdulhamid's centralization goals and the Westernization projects of the Republic of Türkiye during the nation-building period.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkıları: Yılmaz Şimşek, Burcu Demiröven ve Halil Emre Zeren çalışmanın tüm bölümlerinde ve aşamalarında katkı sağlamışlardır. Yazarlar esere eşit oranda katkı sunmuştur.

Çıkar Beyanı: Yazarlar ya da herhangi bir kurum/ kuruluş arasında çıkar çatışması yoktur.

Ethics Statement: The authors declare that the ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the event of a contrary situation, the Journal of Public Administration and Policy has no responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.

Author Contributions: Yılmaz Şimşek, Burcu Demiröven and Halil Emre Zeren have contributed to all parts and stages of the study. The authors contributed equally to the study.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution.

KAYNAKÇA

- Akbulut, G. (2012). "Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne Gerçekleşmeyen Demiryolu Projeleri ve Etkileri (1876-1939)". *Atatürk Dergisi*, 1(1), 225-257.
- Altunkaya, Ş. (2022). Modernist Milliyetçilik Yaklaşımıyla Fars Milliyetçiliği: I. Pehlevi Dönemi (1925-1941). *Türkiye Ortadoğu Çalışmaları Dergisi*, 9(2), 57-88.
- Anderson, J.E. (1994). *Public Policymaking*, Houghton Mifflin Company, Boston.
- Anderson, B. (1995). *Hayali Cemaatler; Milliyetçiliğin Kökenleri ve Yayılması*, Metis, İstanbul.
- Arai, M. (1991). "An Imagined Nation the Idea of the Ottoman Nation as a Key to Modern Ottoman History". *Orient*, 27, 1-11.
- Aydın, R. (2018). "Ulus, Uluslaşma ve Devlet: Bir Modern Kavram Olarak Ulus Devlet". *Marmara Üniversitesi Siyasal Bilimler Dergisi*, 6(1), 229-253.
- Bakan, S., ve Tuncel, G. (2012). "Küreselleşmenin Ulus Devlet Üzerindeki Etkisi". *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 2 (1), 51-66.
- Barkey, K. (2008). *Empire of Difference the Ottomans in Comparative Perspective*. "On the Road out of Empire: Ottoman's Struggle from Empire to Nation-State. Empire of Difference: The Ottomans in Comparative Perspective" Chapter 8, Cambridge University Press. 264-296.
- Birkland, T.A. (2011). *An Introduction to the Policy Process*, M.E. Sharpe, New York.
- Bırol, N. (1999). *Halil Rifat Paşa Dönemi ve İcraatları (1827-1901)*. İnönü Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Tarih Anabilim Dalı, Genel Türk Tarihi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Malatya.
- Carr, E. H. (2007). *Milliyetçilik ve Sonrası*. İletişim Yayınları, İstanbul.
- Choueiri, Y. M. (2002). "The Middle East: Colonialism, Islam, and the Nation State". *Journal of Contemporary History*, 37(4), 649-663.
- Civci, S. (2022). "II. Abdülhamid Döneminde Osmanlı Topraklarında Yabancı Sermaye Rekabetini Artıran Bir Unsur: Bağdat Demiryolu Projesi". *Akademik Tarih ve Araştırmalar Dergisi*, 5(7), 80-101.
- Çoşkun, A. (2009). *Ulus-Devletin Dönüşümü ve Meşruluk Sorunu*, Liberte Yayınları, İstanbul.

- Coşkuner, E. A. (2022). "Ulus Devlet İnşasında Kemalizm'in Simgesi Olarak Posta Pulları". *Mukaddime*, 13(1), 37-68.
- Çadırcı, M. (1991). Tanzimat Döneminde Karayolu Yapımı. *Tarih Araştırmaları Dergisi*, 15(26), 153-167.
- Çetin, A. (1997). Halil Rifat Paşa. *TDV Diyanet Ansiklopedisi*, 15, 327-328.
- Çevik, S. (2008). "İdeal Yurttaşın Din ve Millet Kriteri". *Muhafazakar Düşünce*, 5(18), 147-166.
- Dye, T.R. (1987), *Understanding Public Policy*, Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Eken, H. (2006). "Küreselleşme ve Ulus Devlet". *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (16), 243-262.
- Erat V. (2015). "Tanzimat Dönemi Kamu Politikalarında Bir Aktör Olarak Bürokrasi". *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 527-544.
- Erkiş, İ. U. (2013). "Ulus-Devletin Tarihsel Gelişimi Üzerine", *Selçuk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 26, 54-76.
- Gellner, E. (1992). *Uluslar ve Ulusçuluk*. İnsan Yayınları, İstanbul.
- Heaton, H. (1985). *Avrupa İktisat Tarihi*, Cilt II. Teori Yayınları, Ankara.
- Hechter, M. (1999). *Internal Colonialism: The Celtic Fringe in British National Development*, University of California Press, Berkeley.
- Hülür, H., ve Akça G. (2005). "İmparatorluktan Cumhuriyete Toplum ve Ekonominin Dönüşümü ve Merkezileşmenin Dinamikleri. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (17), 311-341.
- İde, R. (2017). "Osmanlı Modernleşmesi Açısından II. Abdülhamid Dönemi Eğitim Politikaları", İstanbul Gelişim Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul.
- İnce, E. (2012). "Cumhuriyet'in İlk Yıllarında Türkiye'de Karayolu Ulaşımına Genel bir Bakış ve Köyde Ulaşım", *ÇTTAD*, XII/24,171-188.
- İşbilir, Ö. (2002). *Osmanlı Ordularının İaşe ve İkmali: I. Ahmed Devri İran Seferleri Örneği Türkler*, Cilt X, Ankara.
- Jaffrelot, C. (1998). *Bazı Ulus Teorileri*. (Jean Leca Der.), "Uluslar ve Milliyetçilikler", 54-65, Metis Yayınları, İstanbul.

- Karpat, K. (2011). *Türk Siyasi Tarihi: Siyasal Sistemin Evrimi*, Timaş Yayınları, İstanbul.
- Kis, J. (2002). *Nation-Building and Beyond*. In "Can Liberal Pluralism be Exported?: Western Political Theory and Ethnic Relations in Eastern Europe, 220-242. Oxford University Press.
- Kohn, H. (2008). *The Idea of Nationalism*. Transaction Publishers, New York.
- Korkut, L. (2015). "Ulus Devletin Ortaya Çıkışından Günümüze Kadar Kamu Hukukunda Egemenlik Kavramlaştırmaları". *İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 2(1), 31-78.
- Latouche, S. (1993). *Dünya'nın Batıllaşması*, Ayrıntı Yayınları, İstanbul.
- Lavender, W. (2010). *Worldview and Public Policy: From American Exceptionalism to American Empire*, George Mason University, Doktora Tezi.
- Ortaylı, İ. (2011). *Defterimden Portreler*, Timaş Basım, İstanbul.
- Özdemir, M. (2012). "Tren Gelir, Hoş Gelir..." Kara Trenin Hikâyesi". *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 23(1), 117-123.
- Özdemir, A. (2016), *Türkiye'nin Keşfedilebilir Petrol ve Doğalgaz Yatakları*, Ankara.
- Pierson, C. (2000). *Modern Devlet, Çivi Yazıları*, İstanbul.
- Schnapper, D. (1995). *Yurttaşlar Cemaati*, Modern Ulus Fikrine Dair, Kesit Yayınları, İstanbul.
- Smith, A. D. (2007). *Milli Kimlik*, İletişim Yayınları, İstanbul.
- Tamçelik, S. (2000). Osmanlı Dönemi Demiryollarının Tarihi Gelişimi İçerisinde Siyasî, İktisadî ve Sosyal Etkiler. *Erdem*, 12(35), 483-535.
- Tilly, C., ve Ardant, G. (1975). *The Formation of National States in Western Europe*. Princeton University Press, Princeton, New Jersey.
- Tilly, C. (1998). *How Empires End*. In Barkey Karen and Von Hagen Mark (Eds.), "After Empire: Multi-ethnic Societies and Nation-Building: The Soviet Union and Russian, Ottoman, and Habsburg Empires". Westview Press, Boulder, Colorado.
- Tekin, Y. (2002). *Osmanlı Devleti'nin Son Döneminde Ulus Devlete Yönelik Girişimler*, Cumhuriyet Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, Sivas.

- Topçu, S. M. (2019). "Halil Rıfat Paşa'nın Sivas-Hasan Çelebi Yol Güzergâhı Üzerindeki Bayındırlık Faaliyetleri". 21. Uluslararası Ortaçağ ve Türk Dönemi Kazıları ve Sanat Tarihi Araştırmaları Sempozyumu Bildirileri, 769-780
- Tuncer, H. (2017). "Sultan II. Abdülhamid Dönemi Saat Kuleleri". *TDV Din ve Hayat Dergisi*, 32.
- Tuncer, O. C. (2007). *Anadolu'da Kervan Yolları*. Ankara: Vakıflar Genel Müdürlüğü Yayınları.
- Uslu, M. (2021). "Jean Jacques Rousseau'nun Ulus-Devlet Düşüncesinin Şekillenmesi ve Gelişimindeki Etkisi". *Journal of International Relations and Political Science Studies*, (3), 60-77.
- Zabunoğlu, H. G. (2018). "Günümüzde Ulus-Devlet". *Erciyes Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 13(1), 535-559.

PUBLIC POLICY GOVERNANCE: SOME INSIGHTS INTO ITS SCOPE AND APPLICATION, STRENGTHS AND WEAKNESSES OF THE LITERATURE

Kamu Politikası Yönetişimi: Kapsamı ve Uygulamasına İlişkin Bazı Anlayışlar,
Literatürün Güçlü ve Zayıf Yönleri

Vivian Christopher KAPILIMA*

ABSTRACT

The innovation of public policy governance (PPG) sparks interest in understanding its position in the current literature. Thus, the paper aims to present the scope and extent to which the notion of public policy governance has been applied in scholarly works, together with strengths and weaknesses related to its conceptual formulation and that of the literature. The paper applied qualitative secondary research and documentary analysis. Generally, the findings show that the concept of PPG has been minimally applied (15%) in the reviewed contemporary literature thus, suggesting it is still a relatively new field of study despite its initial use in the online literature in 2000. However, despite its minimal use, PPG offers key elements depicting its reality. Moreover, PPG is conceived as a process and an academic framework and can be applied at the local, regional, national, and global levels. It faces conceptual stretching challenges, overlapping of its elements, and exclusion of its core values. To improve the literature, PPG must cover the scope of the public policy process and the notions of horizontal sharing of power, rules, principles, and norms among the networks of policy stakeholders, as well as ethics, elements of good governance, and instruments for PPG. Adequate debates and empirical exploration of

Öz

Kamu politikası yönetişiminin (PPG) yeniliği, mevcut literatürdeki konunun anlaşılmasına yönelik ilgiyi artırmaktadır. Bu nedenle makale, kamu politikası yönetişimi kavramının akademik çalışmalarda uygulandığı alan ve kapsamı, kavramsal formülasyonu ve literatürdeki güçlü ve zayıf yönleriyle birlikte sunmayı amaçlamaktadır. Makalede nitel ikincil araştırma ve belgesel analizi uygulanmıştır. Genel olarak bulgular, PPG kavramının incelenen çağdaş literatürde minimum düzeyde uygulandığını (%15) göstermektedir; bu da, 2000 yılında çevrimiçi literatürde ilk kez kullanılmasına rağmen hala nispeten yeni bir çalışma alanı olduğunu düşündürmektedir. Bununla birlikte, minimum düzeyde kullanılmasına rağmen, PPG, gerçekliğini tasvir eden temel unsurları sunmaktadır. Ayrıca PPG bir süreç ve akademik çerçeve olarak tasarlanmıştır ve yerel, bölgesel, ulusal ve küresel düzeylerde uygulanabilir. Kavramsal genişleme zorluklarıyla, öğelerinin örtüşmesiyle ve temel değerlerinin dışlanmasıyla karşı karşıyadır. Literatürü geliştirmek için, PPG'nin kamu politikası sürecinin kapsamını ve politika paydaşları ağırları arasında gücün yatay paylaşımı, kurallar, ilkeler ve normların yanı sıra PPG için etik, iyi yönetim unsurları ve araçları da kapsamı gerekir. İyi bir PPG eksikliğinden kaynaklanan politika

* Author, The Mwalimu Nyerere Memorial Academy, Department of Leadership, Ethics and Governance, Dares Salaam, United Republic of Tanzania, kapilimavivian@yahoo.com, ORCID: 0000-0002-4730-9553.

the policy problems associated with the lack of good PPG are encouraged. To minimize the impacts of PPG's conceptual challenges, one needs to carefully select a few PPG's arguments and variables that are measurable and relevant to the proposed study.

Keywords: public policy, public policy governance, participatory public policy, new public governance, new public management

sorunlarının yeterli düzeyde tartışılması ve ampirik olarak araştırılması teşvik edilmektedir. PPG'nin kavramsal zorluklarının etkilerini en aza indirmek için, ölçülebilir ve önerilen çalışmayla ilgili birkaç PPG argümanının ve değişkeninin dikkatli bir şekilde seçilmesi gerekir.

Anahtar Kelimeler: Kamu Politikası, Kamu Politikası Yönetimi, Katılımcı Kamu Politikası, Yeni Kamu Yönetimi, Yeni Kamu Yönetimi

1. INTRODUCTION

The development of the concept of Public Policy Governance (PPG) is a result of the response to the challenges of Classical Public Administration (CPA) and the New Public Management (NPM) in ensuring effective public policy implementation and public service delivery, which are crucial in guaranteeing the well-being of any nation's citizens. If the theoretical and practical tools underpinning the policy process such as policy implementation and service delivery become weak or obsolete as a result of several factors, including the increase in the number of public demands, the complex nature of the public problem or the low commitment of public servants, the well-being of a nation is likely to decline. PPG is one of the alternative academic disciplines for improving such well-being by guiding the entire policy process and the interaction of policy actors in the process. PPG accomplishes this role by offering a critical discourse that reflects such processes and interactions.

PPG came along with the evolution of New Public Governance (NPG), which is well illustrated by Osborne (2010). Given that some approaches of the CPA and NPM paradigms are still useful, PPG should not substitute these paradigms, but rather it should be recognised as an alternative instrument for enhancing public policy implementation and public service delivery. While PPG can be recognised as a strand of public governance (Osborne, 2010, p. 6), it can also be viewed as a subfield of public policy that is concerned with the governance of the public policy process. The policy process involves policy formulation, policy implementation and policy evaluation, and the involvement and interaction of different policy actors and interests in the process. Therefore, the phrase *governance of the public policy process* implies that the interaction of policy actors and interests that design and implement the policy process is informed by the ideas of horizontal sharing of power and resources, and is grounded in the principles of good governance.

When power and authority move horizontally between policy networks, they strengthen the collaboration and coordination between policy stakeholders

and agencies across various levels of government (Conteh, 2011a). Moreover, the consultation in policy formulation and implementation follows the network of stakeholders inside and outside government, which has a number of advantages, including ensuring policy legitimacy, policy ownership and effective policy implementation. The idea of resource sharing by policy actors in PPG is emphasised by several scholars, including Boşzel (1998), who notes that the core assumption of PPG or, in other words, a 'policy network governance', is resource dependency, where resources such as power and authority, science, technology, knowledge and experience, just to mention a few, are dispersed over several public and private actors, thus forcing the actors to cooperate if they wish to achieve policy making effectiveness and solve coordination problems. Generally, PPG emphasises the horizontal interaction of networks in the policy process and demands that the core values of good governance guide both the interaction of networks and the policy process. The overall objectives of PPG are to improve the process of delivering public services and the quality of the public services delivered, as well as to empower non-state agencies and citizens to take part in the policy process and to voice and defend their interests.

In our view, when a particular theoretical construct such as PPG is innovated in the academic body of knowledge as currently seen in the contemporary literature, it is often subject to academic review, assessment, evaluation and testing to confirm its relevance, validity and practicability in the real world. Nevertheless, it is also imperative to understand the extent to which it has captured the minds of modern intellectuals and practitioners, and the magnitude of its application in the relevant field. In this regard, given that PPG appears to be a new/contemporary public policy theoretical construct that came with the transition of CPA to NPM and NPG, it is crucial to understand its position in the current academic literature, specifically by showing the scope and extent to which the notion of public policy governance has been applied in scholarly works, as well as the strengths and weaknesses related to its conceptual formulation and those of the extant literature. Therefore, this paper does that using empirical and theoretical sources of evidence.

Theoretical framework

Given that PPG is based on the interaction of a network of state and non-state policy actors in the public policy process, it is a social phenomenon of interaction. This phenomenon is best analysed using the policy process perspective. The policy process perspective reflects not only policy making, but also the implementation and evaluation of a policy. This perspective is rooted in the works of Laswell (1951,

1956, 1971) (Birkland, 2019; Rivera et al., 2009). Initially, the policy process framework was based on the stages of policy making and it is still regarded as a policy cycle model, since it offers a coherent view of the stages in which policy is made, implemented and evaluated. The stages are agenda-setting, policy formulation, decision-making, implementation and evaluation (Howlett & Ramesh, 2003).

The modern policy process perspective/model does not only provide a framework for scholars to investigate the stages in which policy is substantively assessed, enacted and executed (Rivera et al., 2009), but these stages can also be considered arenas where different actors play different roles while pursuing their own goals (Capano & Pritoni, 2020). It is in these stages that different state and non-state actors interact to shape policy discourse and influence policy outcomes. Therefore, this study first recognises the policy cycle model, since it identifies the policy stages in which actors interact to construct policy narratives and then it takes the ideas of discourse network analysis and pluralism as variants of the policy process perspective. The theory underlying discourse network analysis regards the policy process as a policy discourse and “a group activity wherein individuals and organizations learn and interact with one another to shape the public policy debate” (Gupta et al., 2022, p. 16). In order to understand the policy process in the form of policy discourse, the discourse network analysis makes use of networks that show “the relationship between actors in the networks and how beliefs, perceptions, and preferences coalesce to form patterns in policy discourse” (Gupta et al., 2022, p. 17). The discourse network analysis is a relevant theoretical framework for the present paper about PPG because it reflects the interaction of policy actors in groups and how collectively they shape the policy discourse and influence policy outcomes. The way in which actors (nodes) appear in networks and beliefs, perceptions and preferences (the edges) connect the actors (Leifeld, 2013; 2016) is the clear representation of PPG in the form of a network of interaction. Howlett et al. (2017, p. 241) offer a useful graphical representation of the interaction of state and non-state policy actors in the Indonesian biodiesel governance network which depicts the nature of PPG.

As alluded to earlier and as a variant of policy process theory, pluralism is also a relevant guiding theoretical perspective for this paper. It is also one of the dominant theories of power in political science. Unlike discourse network analysis, which looks at how different policy actors learn and interact collectively to shape the public policy debate, pluralism is well recognised for emphasising the wide distribution of power and the inclusion of diverse sets of policy actors and interests, and the importance of willingness to work on conflict resolution during the policy

formulation process (Kapilima, 2020). Generally, pluralist arguments strengthen the democratic quality of networks in the policy process. Given that democratic participation and horizontal sharing of power among the networks of policy stakeholders are among the PPG principles, pluralism is a valid theoretical framework for the present paper. Thus, through pluralist arguments, this paper investigates and assesses the validity of PPG in the policy process, while at the same time considering the extent of majority participation in the governance of the process. Generally, using the policy process perspective, the paper first attempts to make sense of the policy stages in which actors interact to construct policy narratives. Some of these stages are agenda-setting and policy formulation, and then the paper considers the ideas of discourse network analysis and pluralism. The discourse network analysis is useful for guiding the debate about how different policy actors interact and collectively shape the policy discourse and influence policy outcomes. Pluralist policy process theory is useful for exploring the nature of PPG and for assessing the extent of involvement of various actors in the governance of the policy process.

2. METHODOLOGY

This paper mainly applied a qualitative secondary research approach and documentary review method to collect data. Data were collected by using Google Scholar databases in March 2024 and schematized into themes using Braun and Clarkes' (2006) stages of data analysis. Their methods recommend that the researcher familiarize himself/herself with the data and generate initial codes; thoroughly read each transcript to immerse in the data; review themes, define and name them; and finally, produce the report. Moreover, to understand the extent to which the concept of public policy governance has been applied in scholarly works, we typed the term "public policy governance" in the Google Scholar database to determine how many results would be retrieved. The results retrieved were converted into percentages. First, when the term public policy governance was typed, 98 pages were identified, each with ten (10) links. Hence, there were 980 total links. The total number/frequency of the term public policy governance in 980 total links was 149, equivalent to 15 %, after equating 980 total searched links to 100%. Generally, the conclusion was that the concept of public policy governance was applied in the scholarly works by 15%. To obtain accurate findings, scholarly works that did not incorporate the term public policy governance were excluded from the study. Hence the total number of 148 published scholarly works were eligible for review to understand the scope and application of the notion of public policy governance. The review also captured the strengths and weaknesses of the literature. The works

that were reviewed were published between 2000 and 2024 March. The reviewed works are related to administration and policy sciences, and governance. The methodology employed in this paper is related to the methodologies applied by several scholars (Schram et al., 2018; Hux, 2017; Pascoe et al., 2023; Khundrakpam & Sarmah, 2024), however, the main difference is that the present paper converts into percentages the frequency in which the concept of public policy governance appear in the literature. This is one way of understanding the extent to which the notion of public policy governance has been applied in scholarly works.

3. FINDINGS AND DISCUSSION

3.1 The extent to which the notion of public policy governance is applied in scholarly works

In the present study conducted in March 2024 through literature review by using Google Scholar databases, it was revealed that the concept of “public policy governance” (PPG) had been applied in the contemporary literature by 15%, as shown in the methodology section. This finding represents the frequency with which the concept of public policy governance appears in the literature. The finding has several implications. First, perhaps some authors are not familiar with the term public policy governance, although their accounts and analyses reflect the notion of public policy governance. This indicates that public policy governance (PPG) is still a relatively new field of study. Secondly, few empirical studies have been conducted to explore the challenges of public policy making and public service delivery that are linked to the lack of good PPG. Hence, both researchers, scholars and practitioners remain uninformed about the novel policy problems that require the PPG tool. Third, there is a lack of adequate debates among academicians, researchers, and practitioners, which could bring new insights into the nature of contemporary problems and stimulate innovative ways of improving the policy making and implementation process. Nevertheless, perhaps the application of PPG has been limited due to the conceptual challenges of PPG itself. Few of them have been presented in the subsequent sections; however, further studies need to be conducted to identify other challenges and explore how and to what extent they impact the conceptual understanding of scholars, researchers and practitioners and their consequences on the effectiveness of the works they design. In social science, the conceptual challenges of the concepts and lack of a clear understanding among academics and practitioners about certain notions is a common phenomenon. As it is in public administration and public policy where the notion of public policy

governance faces the same challenges, in economics, Ermolaeva (2021) suggests that the notion of 'technical potential' is not well defined by economists, "and little attention has been paid to its assessment". Ermolaeva's observations imply that the concept of technical potential has not been well addressed in economics and thus economists have a partial understanding of it.

3.2 Definitions, meanings, characteristics, and objectives of public policy governance

Public Policy Governance (PPG) is a component of New Public Governance (NPG) that is concerned with how policy elites and networks interact to create and govern the Public Policy Process (PPP) (Osborne 2010, p. 6). Such interaction is legitimate since it consists of the depth and breadth of policy network linkages, which are maintained by the state and non-state policy actors (Conteh, 2010). Without the ability to maintain such linkages, the legitimate interaction in the PPP will be eroded. The kind of value produced by PPG, which is a result of collaboration between state and non-state actors and governed citizens, is the public value (Sururi, 2017, p. 23). PPP has two major recognised levels: the policy making process and the policy implementation process; however, it is also valuable to consider the policy evaluation process as an essential component of PPP. Just like the two levels previously mentioned, under the social model of evaluation or stakeholder evaluation, it is suggested that the policy evaluation process must be conducted in consultation with social agents. Hence, it also involves a network of stakeholders. The networks that interact to create and govern PPP are complex by nature since they involve central and local governments, private sectors, and communities (Fu, 2021, p.5). It is from this view PPG is conceived as participatory governance (Klimowicz & Kubiak, 2023).

PPG is an innovative way of improving public policy implementation and public service delivery and employs demand-driven service delivery as a tool (Rawhani, 2016, p. 2). In other ways, PPG is driven by the demands of public services and requires collective decisions and actions to ensure the delivery of such demands. It has to be noted that although PPG is a crucial principle for delivering public services/implementing policy, it produces both positive and negative outcomes and impacts (Ihsan & Andiansyah, 2023).

Characteristically, PPG navigates the institutional boundary in any public issue (Conteh, 2013a; Jessop, 2020) and requires the involvement of the network of the affected stakeholders (Malcolm, 2008). It is argued that this network of

stakeholders/institutions is the building block of healthy public policy governance (De Leeuw & Harris, 2022). PPG can also be conceived as a shared governance between public and non-state agencies, and it is a study of how such governance affects outcomes in particular ways. Therefore, PPG is a phenomenon of interaction between public and non-state agencies where governance in terms of power and resources is shared among these entities to achieve PPG's intended objectives. Hence, PPG is an inclusive phenomenon and is recommended to be firm, assertive, and transparent (Eddington & Eddington, 2008, p. 5). In PPG, there could be commonalities and diversities among policy stakeholders. Moreno (2010) observed that institutional arrangements and operational welfare rationales shape them but, also by value systems and cultural tenets of the stakeholders, originating from their academic backgrounds and social life. Such commonalities and diversities impact the governance of the policy making and implementation process.

PPG is based on several principles of good governance. Some of them are participation, representation, social justice, deliberation, empowerment, organisational features (i.e., multilayered and polycentric) (Nyariki, 2010), justice, efficiency, and accountability (Zheng et al., 2015; Fukuda, 2015) and equality, partnership, transparency, and consultation (Bolay et al., 2018). When PPG is applied, policy making, implementation, and evaluation/ performance and impact assessment processes become transparent and consultative, involving all stakeholders and target groups, including associations, civil society organizations, and scientific and research organizations, with care being taken to ensure the exercise of individual legal and other interests of all stakeholders and target groups whilst at the same time safeguarding public interest (Bolay et al., 2018, p. 100). According to Peci et al. (2008) as cited by Bandeira and Jr (2019), it is recommended that states must change their roles in the face of the current configuration of public policy governance networks by being catalysts, articulators and facilitators of the market and civil society.

Moreover, in PPG, power and authority move horizontally between policy networks, strengthening collaboration and coordination between policy stakeholders and agencies across various levels of government (Conteh, 2011a). Furthermore, Kirschbaum (2018) views network governance as a market mode of PPG since the notion of the market embraces the idea of a horizontal network of interaction and relationship where information, products, services, and payments are exchanged (Senn, 2000) between customers and service providers. Nevertheless, since NPM employs the market approach as a resource allocation mechanism (Osborne, 2010, p. 10), both public service delivery agencies and private business sectors consider

citizens to be their customers. This idea disapproves the top-down movement of power and authority and instead strengthens and softens the horizontal interactions and power relations between those three entities. The fourth entity, which is the civil society organization, supports the citizens/community in fulfilling their demands through interactions with state and business entities. Therefore, PPG is deemed to happen when the elements of good governance are applied to achieve the intended objectives of public policy.

Other scholars (Bolay et al., 2018, p. 96) add that PPG is concerned with establishing and implementing public policy. It involves activities of preparation, planning, enactment, implementation, monitoring, impact assessment, performance evaluation, and enhancement of public policies. Generally, PPG aims to provide a solution to the public problem by bringing together each of the other mechanisms of governance and the stakeholders by whom they are commonly employed (Malcolm, 2008). This view is similar to that of Badran (2020, p. 86), who expresses that PPG aims to achieve public policy goals through the effective management of the non-state actors involved in policy making and implementation processes. As a field of study, PPG highlights the role of both state and non-state actors and provides strategies for managing their relationships and interactions in public policy networks (Badran, 2020). From an economic perspective, PPG views the nature of relations of production as peer production and open collaboration crowdsourcing.

Good PPG is achieved when government officials collaborate with non-governmental actors to achieve changes in organisational processes through creation (Sururi, 2017, p. 23). Collaboration is enhanced through coordination measures and reporting, envisaged as integral parts of the PPG process (Bolay et al., 2018, 90). It is a good idea that such coordination measures are based upon the non-hierarchical forces of norms and markets (Malcolm, 2007) in exercising PPG instead of relying on the traditional hierarchical power of rules previously practiced by the governmental and intergovernmental bodies.

Likewise literature also shows that PPG is associated with the following terms and concepts: 'Public participation' (Glover & Granberg, 2020; Omololu, 2017), public governance (Osborne, 2010), 'territorial governance' (Stead, 2013), 'network governance/actor network theory' (Jóhannesson & Bærenholdt, 2020), 'network policy' (Alwi & Kasmad, 2014), 'participatory public policy' (Smorgunov, 2017). Additionally, it refers to 'participatory governance' (Quick & Bryson, 2016), 'multi-level governance' (Conteh, 2011b), 'multi-actor governance' (Conteh, 2013b), 'interactive governance' (Susilo et al., 2023), 'collaborative governance' (Ansell & Gash, 2007), 'open governance' (Meijer et al., 2019), 'multi actor theory of pub-

lic value co-creation' (Sancino & Schindele, 2022), collaborative decision making, governance by multi actor stakeholder network (Malcolm, 2008), 'multi-actor implementation framework' (Conteh, 2013a), and multi-stakeholderism (Musiani, 2023) governance. Therefore, the linkage of these terms with PPG implies that any study/analysis and debate to make improvements in their practice must capture PPG.

Furthermore, effective PPG requires the ability of public managers to make connections across levels of government and outside government and to share ideas, resources, and power with public and non-state actors (Conteh, 2013a, p. 10-11). The notion of resource sharing by policy stakeholders in PPG is further emphasised by Boşzel (1998) who argues that the core assumption of PPG or, in other words, "policy network governance is resource dependency: political resources are dispersed over several public and private actors thus, forcing these actors to cooperate if they wish to achieve policy making effectiveness and solve coordination problems" (p. 6).

PPG can be enhanced through the acknowledgement of informal democracy and the diverse contributions to its development, prioritisation, and application that arise from the legitimate inclusion of non-profit advocacy organizations (Phillips, 2006). Acknowledging the role of informal democracy is not adequate in enhancing the practice of PPG; there are several measures. For instance, Bolay et al. (2018, p. 80) recognise the importance of creating a regulatory framework for PPG, which must be critically reassessed periodically. Other measures suggested by the same scholars involve defining mechanisms for the adoption and mutual alignment of public policies, establishing instruments to direct public policies and linking policy making with budgeting, and formalising the currently informal planning practice and integrating it with formal planning in all areas of public policy (p. 80).

Thus, from the above, it is the constitution or legal framework that ushered in a new political moment characterised by the democratisation of institutions along with the social participation principle that can prepare the ground for effective PPG (Froener & Lima, 2023). Nevertheless, the success of PPG depends on transformations of governance practices, some of which involve innovation in cultural practices, such as increasing the level of stakeholders' commitment in a multi-level governance system to become part of policy networks and be able to mobilise resources for implementing their strategies (Fraisie, 2013, cited in Jelinčić, 2017). Mobilised resources for PPG must be used strategically (Kaiser, 2014). Although it has been argued that the success of PPG involves several innovations, some

scholars (Anttiroiko et al., 2014, cited by Abdullahi et al., 2016, p. 278) consider PPG itself as one of the many types of public sector innovations. According to Dufour et al. (2021), when this innovation is carried out or undergoes changes, it impacts the manner in which state and civil society interact. The nature and the aim of this form of innovation (PPG) have been described in this paper.

Furthermore, the notion of policy innovation is a significant prerequisite for realising good PPG (Sururi, 2019, p. 85). It entails the adoption of policies that previously had not existed or are newly adopted by the government to cope with new environmental changes (Rashidi & Patt, 2018, p. 509). Sururi (2019) believes that encouraging the implementation of policy innovation opens opportunities for various stakeholders (both public and private) to take strategic policies to overcome public problems. Moreover, Paliwang et al. (2023) argue that innovative policies must be carried out through cooperation between government officials (all levels and grades) and outside the government to achieve organisational change and allow creativity of the support processes. The same scholars put emphasis on supporting the nature of cooperation to realise good PPG. In addition, the improvement of PPG can be carried out through a wide debate, primarily with the professional public and the academic community (Bolay et al., 2018, p. 102).

Given that the government is a critical actor in steering PPG, the success of PPG therefore depends largely on the effectiveness of the government's strategic planning. However, this emphasis does not minimise the roles of non-state actors in PPG. Conteh (2013a, p. 34) also emphasises on strengthening strategic leadership at the organisational level in order to achieve good PPG.

From a theoretical perspective, PPG emphasises building coalitions of strategic alliances in order to successfully manage the many dependencies (actors and stakeholders) that are natural and necessary components of delivering services or implementing policies in highly politicised environments (Conteh, 2013a, p. 58). Therefore, coordination of PPG involves building coalitions of strategic alliances in order to successfully manage actors and stakeholders who are vital components in public service delivery or policy implementation process. In this regard, PPG can be understood as a model of coordination of particular institutional arrangements and as a rational heuristic of the decision-making process that can generate positive impacts on the results of public policies (Bandeira & Jr, 2019).

Generally, PPG or public participation in the form of networks are a means to break up the dependency path (that is, state-based dependency on public service management and delivery) or to mitigate or alleviate the technocratic, specialist,

centrist and elitist characteristics of adaptation policy formulation and planning processes (Reid et al. 2009; Terry 2009). These tendencies do not favour the bottom-up and horizontal approaches in decision-making during policy formulation and implementation processes.

3.3 Application of the notion of PPG by scholars, researchers, and practitioners

Scholars, researchers, and practitioners have attached two views to PPG. First, PPG is a phenomenon, and second, it is an academic body of knowledge and a framework. As previously defined, PPG is a phenomenon of interaction between public and non-state agencies where governance in terms of power and resources is shared among these entities to achieve PPG's intended objectives. These objectives are to improve the process of delivering public services and the quality of the public services delivered, as well as to empower non-state agencies and citizens to take part in the policy process and to voice and defend their interests. For instance, when the non-state agencies and elected councilors are empowered, they will take on roles as policy-makers rather than policy-takers (Mair, 1992). In PPG, actors do not only share power and resources, but also principles and norms and actors' specific roles are identified (Musiani, 2023). The identification of actors' specific roles in PPG goes parallel with the emphasis on the autonomy of such bodies/actors (Abrucio et al., 2015) in performing their roles: whereby each actor has own goals, instruments, and accountability structures to achieve their goals (Howlett, 2000 cited in Conteh, 2012b; O'Toole, 2007).

Although PPG is a governance network of state and non-state policy actors, it has been observed that most often, non-government organizations have a role in formulating public policies but not in their implementation and still, the top-down approach is consistently practiced (Stanica & Aristigueta, 2019, p. 199). Malcolm (2007) holds the view that putting the stakeholders at the inferior rank/position (i.e., lowly advisory role) despite the growing need for multi-stakeholder public policy governance is a poor substitute.

Given that PPG involves socially constructed power relationships it means that PPG must be viewed as a social phenomenon shaped and facilitated by both formal and informal mechanisms (legal frameworks, group norms, and communication tools and platforms). Regarding legal frameworks in facilitating PPG, scholars (Pérez & Orlando, 2021) expressed concern about better understanding the role of courts in public policy governance, such as judicial policy process and

other interventions. They argue that courts are, in some cases, prepared to take bold steps and, when vested with adjudicating strategic cases, they can become important actors in multilayered governance. It appears that the idea of PPG as a social phenomenon of interaction between policy actors in policy governance was initially informed by sociological theories of society and the nature of social life, which also laid a foundation for the development of political system theory, which also speaks the language of PPG, that of interaction between state and non-state actors in the policy making process. The difference between PPG and political system theory in the field of public policy is clear. While the political system theory analyses the functional policy stages/phases and suggests the involvement of state and non-state actors in the policy making process, the PPG framework proposes governance-based precepts to strengthen such a state-non-state interaction in the policy making process.

Despite the relevance of PPG's theoretical assumptions, the PPG phenomenon is open to discussion from different theoretical views. For instance, Andion and Magalhães's theoretical essay (2021, p. 513) explores the contributions of the pragmatist lens to the analysis of public policy governance in a scenario of crisis in democracies. Their lens was relevant in discussing the notion of democratic experimentalism in a public inquiry, arguing how such notions can be inspiring to look at everyday policy making in a different way, especially by considering the challenges imposed on the public action faced with public problems becoming increasingly complex in the reality of crisis and democratic setback in several countries and, above all, in Brazil.

There is also a view that governance of public policy is inevitably concerned with decisions in a specific territory, which therefore implies that all public policy governance is territorial (Stead, 2013, p. 146) and commonly undertakes deterministic and rationalistic risks management, although such risks can never be completely eliminated (Low et al., 2012, p. 804). Some scholars (Zheng et al., 2015; Edinova, 2016, p. 57; Bolay et al., 2018, p. 80) have included the term 'urban governance' in their discussion about PPG. This allows us to think of 'rural governance' in our work about PPG, although the scholars mentioned above did not mention it. Zheng et al. (2015) advanced the notion of 'urban public policy governance' which also reflects Edinova's definition of urban governance, which characterises urban governance as "interactive relationships between and within government and civil society actors in cities and includes the overlapping domains of political and administrative processes of decision-making" (Edinova, 2016, p. 57). While the term urban public policy governance was applied by Zheng et al. (2015), the

concept of ‘rural public policy governance’ has not been applied by the reviewed literature. However, scholars (Zhihong & Xiaoying, 2013; Zhixiong, 2017; Huang & Huang, 2023) have used the term ‘rural public governance’ to denote rural public policy governance. Definitions of the terms urban public policy governance and rural public policy governance/rural public governance may somehow appear similar. The only difference is in the definitions of the terms urban versus rural, and the type and amount of effort to enhance PPG may differ between the two settings.

PPG as a phenomenon may be constrained by several challenges depending on the context in which it is practised and the type and nature of state and non-state policy actors involved in the process. Based on Stanica and Aristigueta’s observation (2019), PPG may face the following challenges: lack of coherence among laws and regulations, a more hierarchical policy making process, a top-down policy approach rather than bottom-up and horizontal approaches, and lack of a proper level of training of the human resources at the local level with respect to public policies. Given that the practice of PPG must be enhanced through various factors, i.e., acknowledgment of informal democracy, as alluded to in previous sections, according to Demirag (2004), it is also crucial to understand the past histories to advocate for a more democratic and efficient PPG. However, based on the Comprehensive Approach to Neo-Schumpeterian Economics, an improved PPG is expected when there is an improved understanding of development processes in modern societies and the proper role of the three pillars, namely industry, finance, and the public sector, and that these need to be taken into account (Hanusch, 2010, pp. 96,110). Below is a sample of projects and activities cited from several authors, which involve the public governance process and hence may be studied/analysed using the PPG perspective.

Table 1: Project/s and activities cited from authors, which involve public governance, hence subject to analysis by PPG perspectives

Project(s)/activities involved the public policy that were subject to analysis using PPG perspectives	Citation
Transitions in the institutional infrastructure of regional economic development policy governance in Canada.	Conteh (2013a)
Community participation in climate change policy formulation and implementation.	Chatanga and Biljohn (2023) and Assadi (2013)
Managing and governing the economy, the natural environment, the effectiveness of the public service, and advancing minority populations.	Berman and Karacaoglu (2020)
Implementation of competition policy in the developing countries (Philippines)	Cabalu et al., (2006)

Designing and implementing rural economic development projects.	Conteh (2012a)
Determining the fiscal policy of the country based on benefits for the welfare of the people.	Ihsan and Andiansyah (2023)
Governance of food security	Salih (2009)
Establishing high-level food safety protection through close cooperation between the national government and supranational authorities.	Fukuda (2015)
Public-private project financing along four project implementation dimensions: efficiency, fairness, legitimacy and accountability	Oinarov et al., (2017)
Internet forum governance	Malcolm (2008) and Musiani (2023).
Changing higher education governance and choice of policy tools/ instruments in light of the conventional wisdom in understanding public policy governance.	Mok (2007)
European Union integration process and institutional and operation of regulatory innovations aimed at overcoming a fragmented approach in public policy governance.	Bojovic et al., (2019)
Promoting Disabled Persons' Belongingness in Elite Circles of Nigerian Public Administration Setups.	Okudolo and Ojakorotu (2022)
Development and implementation of international policies and instruments (laws, treaties, conventions) guiding and regulating internet usage in particular matters such as online privacy or other user rights. Those policies and instruments are implemented at the domestic and supra-national levels.	Musiani (2023)
Articulating indigenous priorities and promoting their self-determination through policy can be achieved through effective public policy governance contexts.	Te Hiwi (2014)
Implementation of modern water resources management	Costa and Mertens (2015)
Interaction between the various areas of public policy governance, focusing consultation on the challenges in spatial planning.	Maia and Marques (2019)
Health promotion through the creation of health public policy governance.	Harris et al. (2020)
Environment and human rights protection initiatives; Addressing underlying drivers of vulnerability to hazards (i.e., associated with fire) by employing public policy governance.	Marsden (2008, p. 10) and Bosomworth (2011)
Identifying challenges and opportunities for policy innovation in the tourism sector.	Akhyar and Syarif (2024, p. 832)
Initiatives to respond to economic crises such as oil incidents require a list of actors, legislation and other aspects that underlie public policy governance.	Seifert et al., (2012, p. 1)

The above list is not exhaustive; several other projects and activities can be identified as the literature on public policy governance expands. The presented projects

and activities are just for aiding readers in comprehending development projects and activities that can be analysed by employing the PPG framework. The list can also be useful for researchers and analysts to make sense of the issues that require PPG analysis and to develop and undertake studies on similar issues in the cases of their choice by employing a PPG theoretical lens.

Secondly, PPG is considered a theoretical perspective with a set of assumptions to consider in studying the nature of PPG and its outcomes. These sets of assumptions are propositions based on the quality of the PPG as a phenomenon, what aggravates the PPG's quality and its outcomes, and what remedies must be pursued to enhance the PPG's quality. Thus, one of the objectives of theorising PPG has been oriented towards understanding distinct sets of enquiries and interests voiced by policy actors and stakeholders to explain how relations of power and authority shape governing and regulatory practices and to assess the wider socio-political and socio-economic implications of these ways of exerting influence among interacting policy actors (Carmel, 2017). Given the growing importance of multi-stakeholder involvement in policy formulation and implementation process, contemporary PPG theoretical constructs must be applied in the analysis of both two levels of the policy process, policy making process and policy implementation process and recommendations for improvements must be informed by the same theoretical constructs.

Regarding analysis in PPG, Carmel (2019, p. 48) suggests that it must be able to disaggregate the more or less significant factors that explain any one aspect of public policy governance and its consequences. Scholars (Chatanga & Biljohn, 2023, p. 3) suggest that PPG's perspectives can be applied in policy stages. Public policy scholars and researchers almost perform similar tasks interchangeably; thus, they both apply the theory in studying, analysing, evaluating, and predicting the trend of the public policy process and its outcomes and giving recommendations for improvements. On the other hand, public policy practitioners' role is to interpret the theory and put into practice theoretical assumptions cum research recommendations during the policy designing process and implementing the designed policy. For PPG objectives to be achieved, policy practitioners' roles must be guided by PPG theoretical assumptions. Some of such roles involve understanding the context, developing policy options, making decisions, and implementing the decisions made. Nevertheless, performing such roles requires the following competencies: identifying and using evidence, awareness of the political and constitutional implications of policy change, analysing the service delivery system and understanding the full range of delivery options (Freeman, 2014, p. 4).

PPG, as an academic perspective draws its assumptions from several social sciences, mainly political science, public administration, law, and sociological structural functionalism theory. Perhaps this is what motivated Touré and Chatelin (2022) to incorporate the notion of multi-science knowledge in PPG, implying that PPG is multidisciplinary social science knowledge. Thus, one needs to be competent in social sciences, specifically in political science, public administration, public policy, law, and sociology, for one to successfully apply and critique PPG perspective. The structural functionalism theory of sociology was mentioned because it laid a foundation for the development of political system theory, which also contributed to the PPG perspective. PPG perspective is also an offshoot of Public Governance and the New Public Governance (Osborne, 2010), and its mission is oriented towards reshaping the traditional landscape of public policy instruments and especially the existing public policy practices (Lähteenmäki-Smith & Virtanen, 2020, p. 2). Just like the PPG perspective, it is also helpful to advance the concept of 'comparative public policy governance' (McNutt & Rayner, 2012) as an academic field in terms of its contents and methodology. Research on comparative public policy governance will improve the theory and practice of PPG. The literature is not clear about the founders of the PPG perspective; however, notable scholars who contributed heavily to the development of the PPG perspective include Osborne (2010), Conteh (2010, 2011a, 2011b, 2012a, 2012b, 2013a, 2013b, and later Rawhani (2016).

3.4 Levels of PPG application

In our view, the levels of PPG application can be categorised into four main aspects of governance, namely local governance, regional governance, national governance, and global governance. Corporate governance, which is also a form of governance, is not included in this list because it has fewer features that are compatible with PPG. It has been defined by Cadbury's Report of the Committee on The Financial Aspects of Corporate Governance (1992) as the system by which companies are directed and controlled. Despite that, a societal perspective of corporate governance includes all of the stakeholders involved with the company (i.e., shareholders, managers and other employees) and other stakeholders outside the company whose interests could be affected by corporate behaviour, including the local societies (Tricker, 2019, p. 33), it is far from the tenets of PPG that of sharing political resources, principles and norms in the public policy process. Corporate governance as itself does not produce public policy; however, based on Marsden (2008, p. 10), when there is a global governance deficit or failing states, corporate governance takes on responsibility for engagement with public policy governance

issues, such as environment and human rights. Besides, even though corporate governance involves stakeholders outside the company (local societies), unlike in the public policy process informed by PPG, in corporate governance, those stakeholders have no adequate powers to influence the formulation of corporate policies affecting their interests by direct participation.

Although there is a list of several levels of PPG as previously mentioned based on our experience, in the literature, somehow (not frequently) the terms 'national public policy governance' (Schram et al., 2018, p. 194) or public policy governance and 'global public policy governance' (Salih, 2009, 504; DeDominicis, 2017, p. 28) have been used by scholars unlike the terms local public policy governance and regional public policy governance. The absence of these terms in the literature does not mean the nonexistence of PPG at the local and regional levels of administration. PPG is applicable to the nation's local sphere and the international/global spheres. Local PPG may take the form of rural public governance/rural public policy governance, or urban public policy governance. Regarding the notion of regional public policy governance or 'regional public governance,' it has also been applied by several scholars; for instance, Conteh's analysis used the theoretical framework of PPG at the regional level to analyse transitions in the institutional infrastructures of regional economic development policy governance in Canada (Conteh, 2013a, p. 188). In Stezano's (2018) views, the PPG perspective can be used to analyse both the local and regional impact of projects focused on the groups of firms or producers. Such analysis may involve debates around strategies to drive production processes based on innovative knowledge and technologies. Other scholars who have applied PPG to study and analyse public policy issues and problems at the regional level of a country's development include Stanica and Aristigueta (2019, p. 200), Irtyshcheva et al. (2022) and Molokanova et al. (2020), to mention a few.

Studies and analyses of aforementioned scholars are based on the regional public governance level of the country; however, the notion of regional public governance can extend beyond the regional level of the country to embrace intergovernmental cooperation or intergovernmentalism, which refers to "both a theory of integration and method of decision making in international organisations, that allows states to cooperate in specific fields while retaining their sovereignty" (McLean & McMillan, 2009). In this regard, 'regional integration' can be conceived as regional public governance or regional public policy governance when PPG theoretical perspectives inform such a phenomenon. An example of scholarly work which applied the PPG perspective at the regional level of public governance was that of Yinan and Zaijin (2014).

Concerning global public policy governance or ‘global public governance’ it is an internationally multilayered form of public governance that came as a result of “myriad of networks of formal and informal institutions and the increasing involvement of non-state actors in norm- and rule-making processes, and compliance monitoring” (Osborne, 2010, p. 31). It is characterised by novel fora and varied channels of participation through which nations and people of varied classes in the global arenas express their concerns, rights and claims and seek grounds for negotiation and implementation of such rights and claims. By interpreting Malcolm’s views, an example of PPG in the global/international phenomenon involves the incorporation of civil society and private sector participation in the development of hard and soft international law and the development of parallel transnational legal orders for public policy governance (Malcolm, 2007, p. 31). The main aim of global public policy governance as a phenomenon is to solve the global issue/problem, which is hard to tackle with a single nation’s efforts due to its scope and intensity. For instance, the question of food security governance can contribute both to national and global public policy governance (Salih, 2009, p. 504). Another issue that requires global public governance efforts is health, which has been considered “a global public good (to be enjoyed by all human beings)” (Peou, 2023, p. 202).

The categorisation of PPG into four levels, local, regional, national, and global, widens its scope in terms of its levels without creating confusion; however, given that the concept of governance is broad and impossible to cover all of its key topics, it makes the scope of PPG comprehensive too. The advantage of that lies in generating a wide understanding of the practice of PPG, and its disadvantage is that it is a challenge to determine the proper element of governance to investigate/analyse and the one which requires policy response.

3.5 Strengths and weaknesses of PPG and how it has been covered by scholarly literature

In the previous section, it was revealed that although the notion of governance is broad in terms of its elements and levels of practice, it is practicable to schematise PPG into local, regional, national, and global levels of governance. This categorisation and the use of numerous good governance precepts widen the scope of PPG and make it comprehensive. The advantage of that lies in generating a wide understanding of the practice of PPG, and its disadvantage is that it is a challenge to determine the proper conceptual element of governance to investigate/analyse and the one which requires policy response. In turn, this also amounts to the challenges of establishing a concrete PPG theory and testing and confirming the causal

linkage between the quality of governance and the estimated level of growth/development. Regarding the empirical strengths of PPG, much has been detailed in the previous sections about the objectives/aims of PPG as a phenomenon.

In the scholarly literature, the nature of PPG as a process is well analysed and described. It is defined as a horizontally legitimate interaction between state and non-state policy stakeholders, informed by the principles of good governance in public policy formulation, implementation and evaluation processes. The idea that the interaction between state and non-state actors in PPG is legitimate or must be legitimate, as mentioned by Phillips (2006, p. 73) and Malcolm (2007, p. 6), is crucial since it is helpful in enhancing the practice of PPG. When the interaction of policy networks in PPG is legitimate, it implies that the authorities, roles and responsibilities of each actor of the network are formally recognised. Based on the democratic principles of PPG, each relevant actor has equal rights without restriction to participate in the governance (exercise of power) of the public policy process (policy making, implementation and evaluation). Nevertheless, actors recognise that political resources (i.e., powers), principles and norms must be shared among themselves for the aim of reaching a consensus on what to institutionalise. Moreover, power sharing facilitates policy implementation and a successful policy evaluation process. Generally, the literature of PPG assumes that political legitimacy gives both state and non-state networks of stakeholders the power to influence the public policy process.

The literature review has also shown that scholarly works analyse the process of PPG by employing principles/theoretical concepts of good governance. Moreover, it offers several terms and concepts associated with PPG; hence, it is unlaborious to grasp the notion of PPG. Such terms and concepts, as highlighted previously, involve public participation, public governance, territorial governance, network governance, network policy, participatory public policy, participatory governance, multi-level governance, multi-actor governance, interactive governance, collaborative governance, open governance, multi-actor theory of public value co-creation, collaborative decision making, governance by multi-actor stakeholder network, multi-actor implementation framework, and multi-stakeholder governance. In addition, McNutt and Rayner (2012) have given new insight into the concept of comparative public policy governance, which is vital to be advanced as an academic field in terms of its contents and methodology, as pointed out previously.

Generally, the reviewed literature has demonstrated the application of the PPG theoretical framework not only at the national level but also at the international/global levels. The scope of PPG's application was a prerequisite to be extended to

the international levels due to the consequences of various forms of globalisation and the need to have global collaborative efforts through global networks to address issues of global concerns such as health, climate change and food security, to name a few. The definitions, nature and aims of global public policy governance have been spelt out in the previous section. It is generally argued that in PPG, each actor/stakeholder has specific roles to perform (Musiani, 2023). And whereas the role of the state in PPG is described, that of non-state policy stakeholders is not adequately described. Nonetheless, one can refer to the roles of civil society organisations in good governance to gain some preliminary insights on the roles of non-state policy stakeholders in promoting PPG. According to Peci et al. (2008), cited by Bandeira and Jr (2019), “in the face of configuration of public policy governance networks the state assumes the role of catalyst, articulator and facilitator of the market and civil society.” This view enlightens scholars and researchers to question the roles and effectiveness of the state in establishing and strengthening PPG when the policy in place has been proven to be unworkable. At the same time, practitioners, the masses and civil society organisations will pressurise political reforms to liberalise the political system in policy making and implementation processes.

It was observed that PPG can be viewed as an academic field of study and as a process. Although contemporary literature has not adequately covered PPG’s concerns both at the national and global levels, it has successfully established theoretical elements and arguments for PPG and presented empirical cases on the process of PPG in developing and developed countries (see Table 1 for a few details on the examples of the empirical/practical projects and activities that involve PPG). Generally, literature clearly shows the usefulness of PPG as a theoretical framework. In addition, contemporary scholars have been adopting the public policy governance perspective to challenge the conventional/traditional analytical frameworks (Chatzopoulou, 2019) about public administration, public policy and development. PPG perspective is currently useful for analysing the public policy process and policy evaluation processes. In addition, Carmel (2017, p. 1) maintains that the “theorisation of public policy governance and regulation is oriented towards a distinct set of enquiries and interests. These focus on a) explaining how relations of power and authority shape govern and regulate practices, and b) on assessing the wider socio-political and socio-economic implications of these ways of exerting influence”.

Lastly, the reviewed literature offers numerous recommendations for improving the practice of PPG. Some of these recommendations have been illustrated in the previous sections. In addition to those endorsements, Fraisse (2013), cited

in Jelinčić (2017), recommends a systematic change in public policy governance that would link all the relevant stakeholders in solving specific societal problems. However, the change must be based on the transformation in governance practices and changes in existing power relationships, fostering development based on innovations in culture, i.e., the capacity of stakeholders to be committed to a multi-level governance system to become part of networks and to mobilise resources.

The weakness of PPG has been illustrated at the onset of this section; however, it is also crucial to address one of the important flaws related to the conceptual formulation of PPG in the field of public policy. It is clear that the fields of public administration and public policy were in transition to new public governance as a result of several factors, including increasing demands for public services and the inability of the public sector to ensure the effective delivery of such demands through the traditional public administration and public policy approaches, challenges faced the new public management and academic critics on the weaknesses of both the conventional analytical frameworks of public administration and the new public management. Osborne (2010) offers a valuable account of the historical evolution of these fields of study. It appears that PPG is a contemporary form of new public governance and a subfield of public policy. Despite its usefulness, it may create confusion when distinguishing PPG from public policy, mainly when both are defined as processes. This is factual since they can all be defined on the basis of the interaction of networks of policy stakeholders in the policy process. Of course, it is recognised that PPG is a brainchild of public policy that emerged with the transition of traditional public administration to new public governance; however, this is inadequate to make it distinct from public policy. It is plausible only if one challenges public policy based on the conventional blueprints of public administration and compares it with PPG.

The main confusion to point out here is that when public policy as a process (i.e., policy making) is viewed as democratic, networks of policy stakeholders (both state and non-state) participate horizontally and almost have equal powers to influence the policy process is a challenge to be distinguished from PPG since the same notions of PPG will be applied to describe the observed characteristics of public policy as a process. Therefore, when the elements of PPG (i.e., sharing political power, democratic and horizontal participation, transparency, equality and partnership) are applied to denote public policy as a process, PPG can hardly be distinguished from public policy. However, it is likely to make such a distinction only if challenges of the traditional/classical public administration tool of policy implementation are compared against that of PPG. In this regard and based on the

strengths of PPG over that of classical public administration tools, the probability for the PPG to be considered as a new form/version of public policy is significant, just like how the New Public Management (NPM) was regarded a new version of classical Public Administration. The subsequent paragraphs express the weaknesses of the literature on PPG.

In the contemporary literature on PPG, some scholars offer a one-sided view of the role of PPG that of governing the policy implementation process while remaining silent on the policy making process, specifically on the evaluation process. For instance, Howlett (2000) and O'Toole (2007), cited in Conteh (2012b, p. 272), argue that "public policy governance is often characterised by several organisations (often public and non-governmental) sharing responsibilities for policy implementation, each with its goals, instruments, resources and accountability structures". Compton and Meier (2017) also state that to understand public policy implementation and public service delivery, one needs to conduct several studies, including those on public policy governance. These authors' views are somehow flawless; they are useful only when the policy making process is conducted well, and the problem appears in the course of policy implementation; thus, they suggest conducting several studies, including public policy governance, to give insights on the qualities of PPG and recommend for adopting PPG blueprints in policy implementation.

Therefore, based on the above-mentioned deficit, it is useful for the PPG debates to have balanced arguments that consider the role of PPG in the policy making and implementation process. Hence, some authors have provided a balanced view of the concept of public policy governance, which incorporates the notions of policy making/formulation and implementation processes. For example, Syawal (2023) states that "public policy governance relates to how elites formulate policies and interact with their networks in the process of policy making and implementation"; Bolay et al. (2018, p. 96) argue that "public policy governance is only a component of the first level of governance and comprises establishing and implementing public policies, which includes activities of preparation, planning, enactment, implementation, monitoring, impact assessment, performance evaluation, and enhancement of public policies." And Chatanga and Biljohn (2023, p. 1) note that public policy governance is one of the fundamental aspects of governance for enhancing community participation during climate change policy formulation and implementation. Thus, based on this discussion, PPG must be understood as the governance of the public policy process. Nonetheless, Bolay et al. (2018, p. 96) should be acknowledged for incorporating the concepts of policy monitoring and evaluation in their debate on PPG.

Furthermore, some authors describe the phenomenon of PPG in a narrow view, which is incompatible with the prescribed qualities of contemporary PPG as presented in some scholarly works. For example, Nani et al. (2023) state that “public policy governance is based on certain basic principles with the aim of overcoming various public problems. Generally, policy governance is carried out in several approaches, namely a top-down approach and a bottom-up approach” (p. 150). From such a text, it is clear that the authors argue that general policy governance is carried out through several approaches, namely a top-down approach and a bottom-up approach; however, they do not consider the horizontal approach in policy formulation. With the horizontal approach, the consultation in policy formulation and implementation follows the network of stakeholders in and outside the government realm. This has a number of advantages, including ensuring policy legitimacy, ownership, and effective implementation. It is important to note that PPG has been innovated as an alternative approach to the traditional/hierarchical policy making process/top-down policy approaches previously practised by the governmental and intergovernmental bodies.

Concerning forms of PPG, Omololu (2017) claimed the following range of terms, arguing that they are types of public policy governance; however, such terms do not adequately reflect the phenomenon of PPG. The terms involve citizen participation, community collaboration, and deliberative democracy. Omololu’s terms are insufficient to capture the full scope of the PPG process since the first three terms overlook the network of state policy elites, and the last term is broad and beyond the PPG’s realm. Thus, not every deliberative democracy is PPG. Therefore, it is crucial to understand what PPG is in public policy and if the difference exists between PPG and public policy despite the fact that PPG can be regarded as a subfield of public policy. There is also confusion between Denters and Rose (2005), Entwistle and Martin (2005) cited in Osborne (2010, p. 7) and Junior and Shimizu (2016, p. 1091) on the PPG perspective and its focus. The former contemplates that PPG focuses upon the networks that implement public policy and deliver public services; the latter authors accept the view; however, in their accounts, they incorporate even the traditional/classical perspectives of public administration, which are based on the hierarchal movement of power and authority and overlooks non-state networks. If we are confident with Osborne’s view that PPG is a strand of public governance, and given that the idea of governance was innovated by modern political science, which recognises the crucial roles of non-state actors in politics, unlike the classical political science, which limited the scope of politics to government, Junior and Shimizu’s concept of traditional PPG must be reviewed to eliminate the existing confusions.

Therefore, it is indisputable that PPG must be informed by the elements of good governance, for instance, those proposed by the United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific (UNESCAP, 2009). Thus, scholarly works need to cover the full range of elements of good governance in their debates, analysis, and application of PPG; however, that attempt has not been sufficiently made. Only a few scholars have incorporated transparency (Eddington & Eddington, 2008, p. 5; Bolay et al., 2018), efficiency (Zheng et al., (2015), effectiveness (Boşezel, 1998) and accountability (Fukuda, 2015). In addition, ethics and responsiveness, which are also core elements of governance, have been covered very sparingly or are totally not captured by the reviewed PPG literature. Despite the fact that ethics is a broad term that may involve accountability, responsiveness, and other ethical precepts, it must be incorporated in PPG as an independent component, which is vital for enhancing the governance of the public policy process.

Apart from the deficit in the elements of good governance in PPG's literature, there is also confusion in Osborne's (2010, p. 6) definition of PPG whereby he states that public policy governance is "concerned with how policy elites and networks interact to create and govern the public policy process". This definition distinguishes policy elites from networks, and the type of networks being referred to is not clear. Probably, it implies networks of non-state policy stakeholders and the former the network of state policy elites; however, he did not consider policy elites as a network of policy stakeholders in his definition; otherwise, he could put it clearly. Therefore, one of the flaws in Osborne's definition of PPG is that he distinguishes the term policy elites from networks, which may imply that policy elites cannot be regarded as a network of state policy elites. Several authors (Hendriks, 2011; Shearer et al., 2016; Rodriguez et al., 2022) have incorporated the term 'network of policy elites' in their works.

Nonetheless, given that in PPG, the emphasis has been on power sharing and the horizontal rather than vertical movement of power and authority among the policy stakeholders, Osborne's definition does not fit well with this idea. However, it expresses values on the interaction between policy elites and networks. It is argued so since to term one group as policy elites and other the networks; it suggests the former are fewer and powerful while the latter are the majority (citizens and network of civil society organisations) but, less powerful, thus, indicating unequal power relations in the public policy process or public policy governance. Therefore, to avoid such interpretation, Osborne's definition needs amendments to incorporate the term "network of policy stakeholders/actors," which accommodates both

state and non-state policy stakeholders/actors, rather than adopting the term policy elites and distinguishing it from networks of policy stakeholders.

Moreover, with the growing recognition of the role of civil society organisations in the public policy process coupled with the growing financial capacity of modern civil society organisations, some modern non-governmental organisations hire and train influential policy think tanks. Hence, it may also raise the question of whether Osborne was referring to state policy elites or non-state policy elites in his definition of public policy governance. Moreover, according to Osborne (2010, p. 7), PPG is different from Network Governance; however, they may appear to be similar, and one may consider PPG as a form of network governance when self-organising inter-organisational networks interact with government officials in policy formulation, implementation and provision of public services. In addition, when that interaction is informed by the principles of horizontal movement of power and rules, sharing of principles and norms among the policy stakeholders, and planning and implementation documents are subject to transparent to all networks of policy stakeholders (government and non-government).

To state that “public policy governance is grounded in a strong tradition of centralised, politics–administration fusion”, as Cheung (2008) observed, is helpful; however, it is inadequate. It is opposed to the notion of the politics-administration dichotomy. Thus, it may imply that PPG is grounded in the joint efforts of politicians and bureaucrats in the public policy process. In this regard, it can be perceived that PPG is confined to the realm of government (politicians and bureaucrats) and overlooks or gives minimal credence to the role of non-state networks of policy stakeholders. Nevertheless, the notion of politics-administration fusion as a ground for PPG, as suggested by Cheung (2008), is not enriched with the core values of good governance and the ideas from network governance, which all together must inform PPG. Thus, PPG accounts require a broad coverage of elements.

Several suggestions have been put forward to improve the theory and practice of PPG. A few of these on improving the literature have been highlighted in the previous paragraphs and the practice in the previous sections. de la Porte and Heins (2017) should be acknowledged for introducing the notion of “instruments of public policy governance” in the PPG literature. They may refer to the devices that guide the governance behaviour in any public policy process involving the networks of state and non-state policy stakeholders. PPG’s objectives of governing the public policy process cannot be achieved well in the absence of governance instruments; however, the contemporary literature that could put such emphasis on it is not enriched by these instruments. Therefore, the idea of instruments of public

policy governance is vital and must be incorporated in every debate and recommendation for improving the practice of PPG.

4. CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

The paper examined the scope and extent to which the notion of public policy governance has been applied in scholarly works, together with strengths and weaknesses related to its conceptual formulation and that of the literature. Based on the reviewed literature, it can be concluded that the use of PPG in public policy is limited thus, suggesting it is still a relatively new field of study despite its initial use in the online literature in 2000. It is also concluded that some authors are not familiar with the term public policy governance, although their accounts and analyses may reflect the notion of public policy governance. It is further concluded that only a few empirical studies have been conducted to explore challenges of public policy making and public service delivery which are linked with the lack of good PPG. Consequently, researchers, scholars and practitioners remain uninformed about the novel policy problems; leading to a lack of adequate debates among the academicians, researchers, and practitioners, on innovative ways of improving the policy making and implementation process. The little application of PPG is due to the challenges related to its conceptual formulation, for instance, broadness of PPG and overlapping of its elements. Despite these challenges, some scholars and researchers have offered relevant definitions and key elements depicting PPG's reality. In the literature, PPG as a process is well analysed and a set of arguments and conceptual elements that represent it as an academic discipline are well established. Nevertheless, empirical cases depicting the practice of PPG are offered.

Despite its strengths, the literature falls short of covering the full scope of PPG by identifying and analysing some elements of good governance, such as ethics and responsiveness, but also few authors have incorporated in the literature a range of terms as types of public policy governance; however, such terms do not adequately reflect the phenomenon of PPG. Some authors overlook the important notion of horizontal movement of power and rules, sharing of principles and norms among the policy stakeholders, and planning and implementation documents that are subject to transparent to all networks of policy stakeholders (government and non-government), and others have suggested broad terms which are beyond the scope of PPG. These weaknesses in the literature may imply a lack of adequate theoretical and practical understanding of PPG among the authors, which is a result of several factors. To improve the literature, first, the definitions of PPG must cover the concept of the public policy process (policy making, implementation and

evaluation process), democratic participation and the notion of horizontal sharing of power, rules, principles and norms among the networks of policy stakeholders (state and non-state stakeholders), ethics, commitment, accountability, responsiveness and transparent sharing of policy documents to all networks of policy stakeholders. In addition, the concept of instruments of public policy governance must be covered in the literature.

To improve the theoretical and practical understanding of PPG among the authors, the paper recommends that, First, there is a need for further debates on PPG among academicians, researchers, and practitioners. Having debates can bring new insights into the nature of contemporary problems and stimulate innovative ways of improving policy making and implementation processes. Moreover, the debates can develop their interest in exploring empirically challenges and problems associated with public policy making and public service delivery, which are linked with the lack of good PPG. Second, scholars need to carefully select a few PPG arguments and variables that are relevant in their studies and analyses. Doing so can overcome or minimise their impact of a holistic use of PPG in policy formulation and implementation. Lastly, there is a need for scholars to see how the use of PPG can be improved by factoring in the issue of horizontal sharing of power, rules, principles, and norms among the networks of policy stakeholders, as well as ethics, elements of good governance, and instruments in the policy formulation, implementation and evaluation.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Çalışmada kamu politikası yönetişimi konusu ele alınmıştır. Kamu Politikası Yönetişimi kavramı, Klasik Kamu Yönetimi ve Yeni Kamu Yönetimi yaklaşımlarının, etkili kamu politikası uygulayamaması ve kamu hizmeti sunumunu sağlamadaki zorlukları karşısında geliştirilmiş bir kavramdır . Çalışmada, kamu politikası yönetişimi kavramının akademik çalışmalarda uygulandığı alan ve kapsamı, kavramsal formülasyonu ve literatürdeki güçlü ve zayıf yönleriyle birlikte sunulmuştur. Makalede nitel ikincil araştırma ve belgesel analiz uygulanmıştır. Genel olarak bulgular, kamu politikası yönetişimi kavramının incelenen çağdaş literatürde minimum düzeyde uygulandığını (15%) göstermektedir. Bu da kamu politikası yönetişimi alanının, 2000 yılında çevrimiçi literatürde ilk kez kullanılmasına rağmen hala nispeten yeni bir çalışma alanı olduğunu düşündürmektedir. Çalışmada kavramın minimum düzeyde kullanılmasına rağmen bir süreç ve akademik çerçeve olarak tasarlanmıştır ve yerel, bölgesel, ulusal ve küresel düzeylerde uygulanabilir olduğuna kanaat getirilmiştir. Kamu politikası yönetişimi konusunda literatürü

geliştirmek için, bu konunun kamu politikası sürecinin kapsamını ve politika paydaşları ağları arasında gücün yatay paylaşımı, kurallar, ilkeler ve normların yanı sıra kamu politikası yönetişimi için etik, iyi yönetişim unsurları ve araçlarını da kapsamasa gerektiği çalışmada belirtilmiştir.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkıları: Vivian Christopher Kapilima, çalışmanın tamamında tek başına katkı sunmuştur.

ıkar Beyanı: Yazarlar ya da herhangi bir kurum/ kuruluş arasında ıkar atışması yoktur.

Ethics Statement: The authors declare that the ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the event of a contrary situation, the Journal of Public Administration and Policy has no responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.

Author Contributions: Vivian Christopher Kapilima has contributed to all parts and stages of the study.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution.

REFERENCES

- Abdullahi, D., Baba, Y., & Musa, A. (2016). Building innovative public institution. *International Journal of Public Policy*, 12 (3-6), 276-296. <https://doi.org/10.1504/IJPP.2016.079750>
- Abrucio, F., Vargas, F., & Grin, E. (2015, July 1-4). *From Decentralisation to Federative Coordination: The Recent Path of Intergovernmental Relations in Brazil* [Paper presentation]. International Conference on Public Policy, Milan, Italy. <https://www.ippapublicpolicy.org/file/paper/1434043449.pdf>
- Akhyar, A., & Syarif, S. (2024). Tantangan dan Peluang Inovasi Kebijakan di Sektor Pariwisata Kabupaten Bima: Perspektif Good Public Policy Governance. *Jurnal Syntax Imperatif: Jurnal Ilmu Sosial dan Pendidikan*, 4(6), 832-843. 10.36418/syntax-imperatif.v4i6.324
- Alwi, R., & Kasmad, R. (2014). Bureaucratic system VS People empowerment policy: empirical evidence cocoa farmer empowerment policy in south Sulawesi province, Indonesia. *Humanities and Social Sciences*, 3, 313-326.
- Andion, C., & Magalhães, T. (2021). (Re)approaching the pragmatisms of public policy analysis. Experimentation and public inquiry in a scenario of democratic crises. *Revista Sociedade e Estado*, 36 (2). doi: 10.1590/s0102-6992-202136020007
- Ansell, C., & Gash, A. (2007). Collaborative Governance in Theory. *Journal of Public Administration Research and Theory*, 18(4), 1–29
- Assadi, M. (2013). Public Policy Initiative and Shifting Paradigm of Governance in the Context of Climatic Change: Experience from Karnataka State, India. *JMSD*
- Badran, A. (2020). Public policy Governance from a Network Perspective. A theoretical Approach. <https://hikama.dohainstitute.org/ar/Issue001/Pages/Hikama-01-2020-Badran.pdf>
- Bandeira, L., & Jr, E. (2019, June 26-28). *Decision Heuristics, Governance and Public Policies's Performance*. [Paper presentation]. The 4th International Conference on Public Policy (ICPP4). Montréal. <https://www.ippapublicpolicy.org/file/paper/5d023f-2f87af1.pdf>
- Berman, E., & Karacaoglu, G. (2020), New Zealand: At the Frontiers of Public Policy Innovations. In E. Berman & G. Karacaoglu (Eds.), *Public Policy and Governance Frontiers in New Zealand* (Public Policy and Governance, Vol. 32, pp. 1-10), Emerald Publishing Limited, Leeds. <https://doi.org/10.1108/S2053-769720200000032020>

- Birkland, T.A. (2019). *An introduction to the policy process: Theories, concepts, and models of public policy making*. New York: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781351023948>
- Boşrzel, T.A. (1998). Organising Babylon-On the different conceptions of policy networks. *Public Administration*, 76 (2), 253-73.
- Bojovic, A., Coric, V., & Visekruna, A. (2019). European Union External Conditionality and Serbia's Regulatory Response. СПМ број, година 26, свеска 65, 233-253.
- Bolay, J.C., Maričić T., & Zeković, S. (Eds.) (2018) *A Support to Urban Development Process*, Belgrade: EPFL & IAUS.
- Bosomworth, K. (2011). *Adaptive governance in fire management: Exploring the role of bureaucrats in reflexive learning* [Doctoral dissertation, RMIT University].
- Cabalu, H., Kenyon, P., Koshy, P., & Wills-Johnson, N. (2006). Governance structures for competition policy: a case study of the Philippines. *The Philippine Review of Economics*, 53 (2), 101-114. https://espace.curtin.edu.au/bitstream/handle/20.500.11937/29091/20648_downloaded_stream_104.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Cadbury, A. (1992). *Report of the committee on the financial aspects of corporate governance* (Vol. 1). Gee. <https://www.ecgi.global/sites/default/files/codes/documents/cadbury.pdf>
- Capano, G., Pritoni, A. (2020). Policy Cycle. In P. Harris., A. Bitonti., C. Fleisher., & A. Skorkjær Binderkrantz (eds), *The Palgrave Encyclopedia of Interest Groups, Lobbying and Public Affairs*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-13895-0_69-1
- Carmel, E. (2017). 'Bringing the social back in': governance analysis as a mode of enquiry. In R. Paul., M. Molders., A. Bora., M. Huber & P. Munte (Eds.), *Society, Regulation and Governance. New Models of Shaping Social Change?*. Edward Elger Publishing. United Kingdom. <https://doi.org/10.4337/9781786438386>
- Carmel, E. (2019). *Governance analysis: epistemological orientations and analytical framework*. Edward Elgar Publishing Limited. ProQuest EBook Central.
- Chatanga, R., & Biljohn, M. (2023). New Public Governance Theory. A Framework for Lesotho Policy-makers to Enhance Community Participation during Climate Change Policy Formulation and Implementation. *Administratio Publica*, 31 (2), 1-24 https://journals.co.za/doi/pdf/10.10520/ejc-adminpub_v31_n2_a2
- Chatzopoulou, S. (2019). The food policy of the European Union. In *Oxford Research Encyclopedia of Politics*. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190228637.013.595>

- Cheung, A. (2008). Interpreting East Asian social policy development: Paradigm shifts or policy 'steadiness'? In K. Mok & R. Forrest (Eds.), *Changing Governance and Public Policy in East Asia* (1st ed., pp. 25-48). London: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9780203888216>
- Compton, M., & Meier, K. (2017). Bureaucracy to post bureaucracy: The consequences of political failures. In *Oxford research encyclopedia of business and management*. <https://doi.org/10.1093/acrefore/9780190224851.013.127>.
- Conteh, C. (2010). The Challenges of Economic Development Policy Governance in Developing Countries: The Case of Botswana. *Canadian Journal of Development Studies*, 31 (3/4), 401-416.
- Conteh, C. (2011a). Public management in an age of complexity: regional economic development in Canada. *International Journal of Public Sector Management*, 25 (6/7), 464-472. doi:10.1108/09513551211260649.
- Conteh, C. (2011b). Balancing resilience and adaptability: regional development policy governance in Northern Ontario and Manitoba. *Canadian Journal of Regional Science*, 34 (2-3), 69-80.
- Conteh, C. (2012a). Managing Canada's Rural Regions in a Knowledge-Based Economy. *Journal of Rural and Community Development*, 7 (3), 204–222.
- Conteh, C. (2012b). Managing intergovernmental contracts: The Canada–Manitoba cooperation on regional economic development. *Canadian Public Administration*, 55(2), 269-290. <https://doi.org/10.1111/j.1754-7121.2012.00217.x>
- Conteh, C. (2013a). *Policy Governance in Multi-Level Systems: Economic Development and Policy Implementation in Canada*. Canada: McGill-Queen's Press.
- Conteh, C. (2013b). Policy Governance in Complex Multi-Level Systems: Innovation Management in Canada. In D. Cepiku., D. Jesuit & I. Roberge (Eds.), *Making Multi-Level Public Management Work: Stories of Success and Failure from Europe and North America Public Administration and Public Policy* (pp. 85- 98). London: CRC Press. <https://doi.org/10.1201/b14752>
- Costa, A., & Mertens, F. (2015). Governance, networks and social capital in the plenary of the Brazilian national council on water resources. *Ambiente & Sociedade*, 18 (3), 151-168. <https://doi.org/10.1590/1809-4422ASOC865V1832015>
- de la Porte, C., & Heins, E. (2017). The Aftermath of the Eurozone Crisis: Towards Fiscal Federalism? In D. Dinan, N. Nugent, & W. E. Paterson (Eds.), *The European Union in Crisis* (pp. 149-166). Palgrave Macmillan.

- De Leeuw, E., & Harris, P. (2022). Governance and Policies for Settings-Based Work. In S. Kokko & M. Baybutt (Eds.). *Handbook of Settings-Based Health Promotion*. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-95856-5_3
- DeDominicis, B. (2017). Climate Change, Global Interdependence and Bargaining Leverage: A Classical Realist Critique of Why South Korea Adopted a Carbon Cap and Trade System. *Global Journal of Business Research*, 11(1), 13-34.
- Denters, D., & Rose, L. (2005). *Comparing Local Governance, Basingstoke*: Palgrave Macmillan.
- Demirag, I. (2004). Towards Better Governance and Accountability: Exploring the Relationships between the Public, Private and the Community: Introduction. *The Journal of Corporate Citizenship*, 15, 19–26. <http://www.jstor.org/stable/jcorpciti.15.19>
- Dufour, P., Labelle, A., & Leboucher, M. (2021). Higher education regimes and social protest: the case of contentious student politics in France (2005–2016). *French Politics*, 19, 347- 372. <https://doi.org/10.1057/s41253-020-00141-7>
- Eddington, N., & Eddington, I. (2008, 10-11 May 2008). *Public Policy Interventions and Sustainability: Complex Stakeholder Environments*. [Paper presentation]. Conference on Environmental Governance and Democracy, New Haven, United States. <https://research.usq.edu.au/item/9yw97/public-policy-interventions-and-sustainability-complex-stakeholder-environments>
- Edinova, M. (2016). Ethnic communities: to be or not to be involved. Вестник СПбГУ. Сер. 6. Вып. 4. doi: 10.21638/11701/spbu06.2016.406
- Ermolaeva, E. (2021). Assessing the Management Component of Technical Potential. *Russian Engineering Research*. 41, 980–982. <https://doi.org/10.3103/S1068798X21100075>
- Freeman, B. (2014, 31 October). *Policy practitioners: front-loading the policy cycle Lessons from the United States, New Zealand, and Papua New Guinea*. [Paper presentation]. ATEM Policy Development Forum. Deakin University Melbourne.
- Froener, C., & Lima, L. (2023). Participatory councils as spaces of governance of urban policies. *InterAção*, 14 (3), 1-24. doi: <https://doi.org/10.5902/2357797583862>
- Fu, G. (2021). From bottom-up to top-down: governance, institutionalisation, and innovation in Chinese makerspaces. *Technology Analysis & Strategic Management*, <https://doi.org/10.1080/09537325.2021.1950680>
- Fukuda, K. (2015). Accountability and the Governance of Food Safety Policy in the EU and Japan. In P. Bacon., H. Mayer and H. Nakamura (Eds.). *The European Union*

- and Japan. *A New Chapter in Civilian Power Cooperation?* (1st Ed). London: Routledge <https://doi.org/10.4324/9781315616445>.
- Glover, L., & Granberg, M. (2020). Adaptation Politics in Context: Governance and Sustainability. In: *The Politics of Adapting to Climate Change*. Palgrave Pivot, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-46205-5_4
- Gupta, K., Ripberger, J., Fox, A., Jenkins-Smith, H., & Silva, C. (2022). Discourse network analysis of nuclear narratives. In M. D. Jones, M. K. McBeth, and E. A. Shanahan (eds.), *Narratives and the Policy Process: Applications of the Narrative Policy Framework*, M., Montana State University Library, 13-39. DOI: doi.org/10.15788/npf2
- Hanusch, H. (2010). Fighting the Crisis: Public Sector Governance in a Comprehensive Neo-Schumpeterian System. *Homo Oeconomicus*, 27(1/2), 89-104.
- Harris, P., Kent, J., Sainsbury, P., Riley, E., Sharma, N., & Harris, E. (2020). Healthy urban planning: an institutional policy analysis of strategic planning in Sydney, Australia. *Health promotion international*, 35(4), 649-660. doi: 10.1093/heapro/daz056
- Hendriks, C. (2011). Worlds Apart or Connected? Interest Advocacy and Public Deliberation. In: *The Politics of Public Deliberation: Citizens Engagement and Interest Advocacy* (pp. 17-40). London: Palgrave Macmillan. https://doi.org/10.1057/9780230347564_2
- Howlett, M. & Ramesh, M. (2003). *Studying Public Policy: Policy Cycles and Policy Subsystems*, Toronto, Oxford University Press.
- Howlett, M., Mukherjee, I., & Koppenjan, J. (2017). Policy learning and policy networks in theory and practice: the role of policy brokers in the Indonesian biodiesel policy network. *Policy and Society*, 36(2), 233–250. <https://doi.org/10.1080/14494035.2017.1321230>.
- Huang, T., & Huang, Q. (2023). Research on Agricultural and Rural Public Governance and Sustainable Development: Evidence from 2350 Data. *Sustainability*, 15(10), 7876. <https://doi.org/10.3390/su15107876>
- Hux, C.T. (2017). Use of specialists on audit engagements: A research synthesis and directions for future research. *Journal of Accounting Literature*, 39(1), 23-51. <https://doi.org/10.1016/j.acclit.2017.07.001>
- Ihsan, A., & Andiansyah, F. (2023). Fiscal Policy in the Spectrum As-Shari'ah Maqashid: Study of Al-Syatibi Thinking in the Book of Al-Muwafaqat. *Journal of Islamic Economics and Business Studies*. 8 (1), 75-85.

- Irtysheva, I., Pavlenko, O., Boiko, Y., Stehnei, M., Kramarenko, I., Hryshyna, N., & Ishchenko, O. (2022). Evaluation of the efficiency of regional public governance in the context of achieving goals of sustainable development. *Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development*, 44(4), 497-505. doi: <https://doi.org/10.15544/mts.2022.49>
- Jelinčić, D. (2017). *Organisation of Public Policy Models: A Way Forward*. In: *Innovations in Culture and Development*. Palgrave Macmillan, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-319-52721-5_6
- Jessop, B. (2020). Locating the WISERD Project: Public policy governance towards common good. In *Putting Civil Society in Its Place: Governance, Meta governance and Subjectivity* (pp. 103-124). Bristol, UK: Policy Press. <https://doi.org/10.56687/9781447354970-011>
- Jóhannesson, G., & Bærenholdt, J. (2020). Actor-Network Theory. In A. Kobayashi (Ed.), *International Encyclopedia of Human Geography* (2 ed., Vol. 1, pp. 33-40). Elsevier. Advance online publication. <https://doi.org/10.1016/B978-0-08-102295-5.10621-3>
- Junior, N., & Shimizu, H. (2016). Theoretical reflections on governance in health regions. *Ciência & Saúde Coletiva*, 22(4), 1085-1095. doi: 10.1590/1413-81232017224.30532016. Retrieved from: <https://www.scielo.org/pdf/csc/2017.v22n4/1085-1095/en>
- Kaiser, T. (2014). New forms of governance in the transnational cooperations. *Studies*. 53-60. https://real.mtak.hu/92578/7/tamas-kaiser_new-forms-of-governance-in-the-transnational-cooperations.original.pdf
- Kapilima, V. (2020). The Impact of Power and Power Relationships in the Public Policy Formulation Process: A Case Study of the Formulation Process of 2014 Tanzania's Education and Training Policy. *Open Political Science*, 3(1), 220-230. <https://doi.org/10.1515/openps-2020-0020>
- Khundrakpam, P., & Sarmah, J. (2024). Comparative political theory and Gandhi: A systematic review. *Social Sciences & Humanities Open*, 9. <https://doi.org/10.1016/j.ssaoh.2024.100887>
- Kirschbaum, C. (2018). Shifts in control disciplines and rescaling as a response to network governance failure: the BCJ case, Brazil. In *How Does Collaborative Governance Scale?* (pp. 157-176). Bristol, UK: Policy Press. <https://doi.org/10.51952/9781447340560.ch008>

- Klimowicz, M., & Kubiak, M. (2023). Senior Citizens' Councils from the Perspective of Public Governance in Poland. *Studia Iuridica, Uniwersytet Warszawski*, 99, 460-476, DOI:10.31338/2544-3135.si.2024-99.26
- Lähteenmäki-Smith, K., & Virtanen, P. (2020). Mission-oriented public policy and the new evaluation culture. In H. Lehtimäki., P. Uusikylä & A. Smedlund (Eds.). *Society as an Interaction Space: A Systemic Approach*. Translational Systems Sciences, Vol. 22. Springer, Singapore. https://doi.org/10.1007/978-981-15-0069-5_4
- Lasswell, H. (1951). The policy orientation. In D. Lerner & H. Lasswell (Eds.), *The policy sciences*. Stanford, CA: Stanford University Press.
- Lasswell, H. (1956). *The decision process*. College Park, MD: University of Maryland Press.
- Lasswell, H. (1971). *A pre-view of policy sciences*. New York: American Elsevier.
- Leifeld, P. (2013). Reconceptualizing Major Policy Change in the Advocacy Coalition Framework: A Discourse Network Analysis of German Pension Politics: Reconceptualizing Major Policy Change in the ACF. *Policy Studies Journal*, 41(1), 169–198. <https://doi.org/10.1111/psj.12007>
- Leifeld, P. (2016). *Policy debates as dynamic networks: German pension politics and privatization discourse*. Campus Verlag.
- Low, B., Tang, Y., & Medhekar, M. (2012). Green power electricity, public policy and disjointed incrementalism. *Journal of Business Research*, 65 (6), 802-806. <https://doi.org/10.1016/j.jbusres.2010.12.019>
- Maia, A., & Marques, T. (2019). Collaborative processes and spatial planning: the national spatial planning policy in Portugal. In *Planning for transition: book of papers/Venice AESOP Annual Congress*. <https://repositorio-aberto.up.pt/bitstream/10216/125460/2/369727.pdf>
- Mair, P. (1992). Explaining the Absence of Class Politics in Ireland. In J. Goldthorpe & C. Whelan (Eds.), *The Development of Industrial Society in Ireland*. *British Academy and Oxford University Press, New York*, 395. <https://www.thebritishacademy.ac.uk/documents/4018/79p383.pdf>
- Malcolm, J. (2007). *Recommendations for the Internet Governance Forum* [Unpublished manuscript]. https://igf.wgig.org/igf/Substantive_2nd_IGF/Malcolm_Recommendations_for_the_IGF.pdf
- Malcolm, J. (2008). *Multi-Stakeholder Public Policy Governance and Its Application to the Internet Forum Governance* [PhD Thesis, University of Murdoch University].

- Marsden, C. (2008). *Embedding Corporate Responsibility in the MBA Curriculum*. United Kingdom: Cranfield University.
- McLean, I., & McMillan, A. (2009). *The Concise Oxford Dictionary of Politics* (3rd ed.). Oxford: Oxford University Press. doi: 10.1093/acref/9780199207800.001.0001
- McNutt, K., & Rayner, J. (2012). Nodal Governance: The Diffusion of Power in Global Forest Governance Networks. In S. Guzzini, I. Neumann (Eds.), *The Diffusion of Power in Global Governance*. Palgrave Studies in International Relations. Palgrave Macmillan https://doi.org/10.1057/9781137283559_4
- Meijer, A. J., Lips, M., & Chen, K. (2019). Open Governance: A New Paradigm for Understanding Urban Governance in an Information Age. *Frontiers of Sustainable Cities*, 1. <https://doi.org/https://doi.org/10.3389/frsc.2019.00003>
- Mok, K. (2007). Withering The State? Globalisation Challenges and Changing Higher Education Governance in East Asia. In W. Pink & G. Noblit (Eds.), *International Handbook of Urban Education* (pp. 305-320). Springer.
- Molokanova, V., Borodin, Y., & Tarasenko, T. (2020). Implementation of innovation management achievements in regional public governance practice. *International Journal of Management*, 11(9). doi: 10.34218/IJM.11.9.2020.058
- Moreno, L. (2010). Welfare Mix, CSR and Social Citizenship [Working Paper, Number 5]. Instituto de Políticas y Bienes Públicos (IPP), CCHS-CSIC. <http://hdl.handle.net/10261/24406>
- Musiani, F. (2023). Internet governance. Matthew Clarke and Xinyu (Andy) Zhao (dir.), *Elgar Encyclopedia of Development* (pp. 390-394). ff10.4337/9781800372122.ch81ff. fhal-04261051.
- Nani, Y., Abdussamad, Z., & Tohopi, R. (2023). NPA, the New Paradigm of Public Service Overview of Public Policy Implementation. In *Proceedings of the 2nd International Conference on Democracy and Social Transformation (ICON-DEMOST)*, Advances in Social Science, Education and Humanities Research, 793, https://doi.org/10.2991/978-2-38476-174-6_25
- Nyariki, D., Sanginga, P., Yemshaw, Y., & Kakuru, W. (2010). Policy and Governance in Natural Resource Management. In W. Ochola., P. Sanginga & I. Bekalo (Eds.), *Managing Natural Resources for Development in Africa: A Resource Book*. Kenya: University of Nairobi.
- Oinarov, A., Eshimova, D., & Adilbekova, B. (2017). Public policy on public-private project financing in Kazakhstan. *Journal of Asian Public Policy*. <https://doi.org/10.1080/17516234.2017.1396951>

- Okudolo, I., & Ojajorotu, V. (2022). Promoting Disabled Persons' Belongingness in Elite Circles of Nigerian Public Administration Setups: Diagnosis and Treatment. *Journal of Intellectual Disability - Diagnosis and Treatment*, 10 (1), 43-55.
- Omololu, A. (2017). *How Does Government-Sponsored Participation Influence Public Policy? An Evaluation of the Remediation Efforts at Fort George G. Meade and the Aberdeen Proving Ground* [Doctoral dissertation, University of Baltimore]. <https://mdsoar.org/items/f659f1b3-c1e8-4fe1-875f-c4642ad52574>
- Osborne, S. (Ed.). (2010). *The New Public Governance? Emerging Perspectives on the Theory and Practice of Public Governance*. USA: Routledge.
- O'Toole Jr., L. (2007). Inter-organisational relations in implementation. In B. Guy Peters & J. Pierre (Eds.) *Handbook of Public Administration* (pp. 142-152). Thousand Oaks, CA: Sage Publications.
- Paliwang, Z., Jompa, J., Ibrahim, A., & Haning, T. (2023). Innovative Policy for Socio-Economic Development in Nunukan's Coastal Border Communities, North Kalimantan. *KnE Social Sciences*, 8(17), 779–787. <https://doi.org/10.18502/kss.v8i17.14177>
- Pascoe, K., Waterhouse-Bradley, B., & McGinn, T. (2023). Social Workers' Experiences of Bureaucracy: A Systematic Synthesis of Qualitative Studies. *British Journal of Social Work*, 53, 513–533. <https://doi.org/10.1093/bjsw/bcac106>
- Peou, S. (2023). *Global Public Governance: Toward World Government?* Singapore: World Scientific Publishing Company. https://doi.org/10.1142/9789811257872_0007.
- Pérez, V. & Orlando, E. (2021). Introduction to Special Section on Climate Change Litigation. *German Law Journal*, 22, 1387–1392. doi:10.1017/glj.2021.92
- Phillips, R. (2006). The Role of Non-profit Advocacy Organizations in Australian Democracy and Policy Governance. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Non-profit Organizations*, 17 (1), 59-75. doi: 10.1007/s11266-005-9004-y
- Quick, K. S., & Bryson, J. (2016). Theories of public participation in governance. In T. Jacob & C. Ansell (Eds.), *Handbook of Theories of Governance*. Edward Elgar.
- Rashidi, K., & Patt, A. (2018). Subsistence over symbolism: the role of transnational municipal networks on cities' climate policy innovation and adoption. *Mitigation and Adaptation Strategies for Global Change*, 23, 507-523
- Rawhani, C. (2016). *Collaboration: a theory of governance grounded in deconstructing South Africa's sanitation policy* [Master's thesis, University of the Witwatersrand] <http://wiredspace.wits.ac.za/handle/10539/21772>

- Reid, H., Alam, M., Berger, R., Cannon, T., Huq, S., & Milligan, A. (2009). Community-based adaptation to climate change: An overview. In H. Reid, T. Cannon, R. Berger, M. Alam, & A. Milligan (Eds.), *Community-based adaptation to climate change* (pp. 11–33). Participatory Learning 60. London: International Institute for Environment and Development.
- Rivera, J., Oetzel, J., De Leon, P., & Starik, M. (2009). Business Responses to Environmental and Social Protection Policies: Towards a Framework for Analysis. *Policy Sciences*, 42, 3–32. DOI 10.1007/s11077-009-9078-2.
- Rodriguez, A., Deane, K., & Davis, C. (2022). Towards a Framework of Racialized Policymaking in Higher Education. In L. Perna (Ed.), *Higher Education: Handbook of Theory and Research*, vol. 37. Springer, Cham. https://doi.org/10.1007/978-3-030-76660-3_2
- Salih, M. (2009). Governance of Food Security in the 21st Century. In H. Brauch, et al. *Facing Global Environmental Change. Hexagon Series on Human and Environmental Security and Peace*, vol 4. Springer, Berlin, Heidelberg. https://doi.org/10.1007/978-3-540-68488-6_34
- Sancino, A., & Schindele, I. (2022). From Public Value to Public Value Co-Creation. In *Public Value Co-Creation* (pp. 7-20). Emerald Publishing Limited, Leeds. <https://doi.org/10.1108/978-1-80382-961-620221004>
- Schram, A., Friel, S., VanDuzer, J., Ruckert, A., & Labonte, R. (2018). Internalisation of International Investment Agreements in Public Policymaking: Developing a Conceptual Framework of Regulatory Chill. *Global Policy*, 9 (2), 193-202. doi: 10.1111/1758-5899.12545
- Seifert, J., Alberto, C., Walter, T., & Nicolodi, J. (2012, September, 17-20). The environmental public policy context in the prevention and control aspects of oil incidents for the exploration and production phases in Brazil [Paper presentation]. Rio Oil & Gas Expo and Conference. Rio de Janeiro. <https://www.osti.gov/etdeweb/servlets/purl/22076148>.
- Senn, J. (2000). Business-to-business e-commerce. *Information Systems Management*, 17(2), 23-32. <https://doi.org/10.1201/1078/43191.17.2.20000301/31224.3>
- Shearer, J., Abelson, J., Kouyate, B., Lavis, J., & Walt, G. (2016). Why do policies change? Institutions, interests, ideas and networks in three cases of policy reform. *Health policy and planning*, 31 (9), 1200-1211. doi: <https://doi.org/10.1093/heapol/czw052>

- Smorgunov, L. (2017). Participatory Public Policy and Inclusive Growth in the BRICS. New York: Association for Computing Machinery. <https://doi.org/10.1145/3143699.3143709>
- Stanica, C., & Aristigueta, M. (2019). Progress toward New Public Governance in Romania. *International Journal of Public Leadership*, 15(3), 189-206. doi 10.1108/IJPL-01-2019-0004.
- Stead, D. (2013). Dimensions of territorial governance, *Planning Theory & Practice*, 14 (1),142-147. doi: 10.1080/14649357.2012.758494.
- Stezano, F. (2018). The role of technology centers as intermediary organisations facilitating links for innovation: Four cases of federal technology centers in Mexico. *Review of Policy Research*, 35(4), 642-666. <https://doi.org/10.1111/ropr.12293>
- Sururi, A. (2017). Innovation of Policy in Public Administration Perspective toward the realisation of Good Public Policy Governance. *Spirit Publik*, 12, 14 – 31. <https://jurnal.uns.ac.id/spirit-publik/article/viewFile/16236/13050>
- Sururi, A. (2019). Inovasi Kebijakan Organisasi Sektor Publik Menuju Terwujudnya Good Public Policy Governance. *Jurnal Good Governance*, 15 (1), 85- 96.
- Susilo, Y., Prasajo, E., & Jannah, L. (2023). Fragmented Institutions in Promoting Investment in Indonesia: Does Interactive Governance Make a Difference? *Economics and Business Quarterly Reviews*, 6 (2), 109-120. doi: 10.31014/aor.1992.06.02.512
- Syawal, A. (2023). Network Governance in the Implementation of Sustainable Food Agricultural Land Protection Policy in Makassar City. *KnE Social Sciences*, 8(17), 10–20. <https://doi.org/10.18502/kss.v8i17.14099>
- Te Hiwi, B. (2014). “What is the spirit of this gathering?” Indigenous sport policy-makers and self-determination in Canada. *The International Indigenous Policy Journal*, 5(4). doi: 10.18584/iipj.2014.5.4.6
- Terry, G. (2009). No climate justice without gender justice: An overview of the issues. *Gender & Development*, 17(1), 5–18. <http://www.jstor.org/stable/27809203>
- Touré, Y., & Chatelin, C. (2022, June). Deciding beyond crises: Corrective anticipation through multi-science knowledge in public policy governance. In *Colloque Association Politiques et Management publics*, CNAM LIRSA, PARIS, France. <https://shs.hal.science/halshs-04301132/document>.
- Tricker, B. (2019). *Corporate governance: Principles, policies, and practices*. USA: Oxford University Press.

- UNESCAP. (2009). *What is Good Governance?* Thailand: Poverty Reduction Section, UNESCAP. <https://www.unescap.org/sites/default/files/good-governance.pdf>.
- Yinan, R., & Zaijin, Z. (2014). Analysis on the Regional Public Governance Path under the View of Corporation Network. *International Integration for Regional Public Management*. Atlantis Press. doi:10.2991/icpm-14.2014.31
- Zheng, X., Huang, M., Wang, Y., & Wang, T. (2015). A Research on Area-Based Urban Governance by Public Participation. In *Proceedings of the 8th Conference of the International Forum on Urban.*, C010, doi:10.3390/ifou- C010.
- Zhihong, Z. & Xiaoying, Z. (2013). Fragmentation and Unity of Rural Public Governance: A Case Study on Lin'an City in China. *Canadian Social Science*, 9(6), 57.
- Zhixiong, M. (2017). Rural Public Governance and Public Service in Chengdu: Practice and Thoughts. *Comparative Studies On Vertical Administrative Reforms in China and Germany*, 227. <https://dopus.uni-speyer.de/frontdoor/deliver/index/docId/1268/file/FB-285.pdf#page=239>

E-BELEDİYECİLİK KAVRAMI VE ALMANYA'DA E-BELEDİYECİLİK UYGULAMALARI

The Concept of E-Municipality and E-Municipal Applications in Germany

Sezgin SEZGİN* - Sahra Melisa AKPINAR**

Öz

Bu çalışmanın amacı; e-belediyeçilik uygulamalarını Almanya'nın Berlin, Hamburg, München ve Köln belediyeleri üzerinden incelemektir. Bilgi ve iletişim teknolojilerinin gelişmesi ve internetin yaygınlaşması, gündelik hayatın hemen her alanını dönüşüme uğratmıştır. Merkezi yönetimlerle beraber yerel yönetimlerde de çok sayıda kamusal hizmetin dijitalleştirildiği görülmektedir. Geleneksel anlamda bürokratik hizmet sunumundan vazgeçilerek kent sakinlerine yüz yüze sunulan birçok hizmetin internet ortamında sunulması olarak ifade edilen e-belediye kavramı, günümüzde birçok yerel yönetim tarafından kullanılmaktadır. Belediyeler seçilirken nüfus ölçütü esas alınmış olup yalnızca nüfusu 1 milyonun üzerinde yer alan belediyeler çalışmaya konu edilmiştir. Çalışma; nitel araştırma yöntemlerinden durum değerlendirmesi kullanılarak hazırlanmıştır. Çalışma sonucunda Almanya'da klasik anlamda bahsedebileceğimiz fatura ödeme, emlak beyanı, istek veya şikâyet hizmetlerinin dışında çok farklı e-belediyeçilik uygulamalarının olduğu görülmüştür. Ayrıca e-belediyeçilik uygulamaları seçilen yerel yönetimlerde tek düze değildir, kentlerin özgünlüğüne göre e-belediyeçilik uygulamaları da farklılaşmaktadır.

Anahtar Kelimeler: E-belediye, dijitalleşme, yerel yönetimler, yerel hizmetler, Almanya.

ABSTRACT

The purpose of this process; e-municipality is recorded through the municipalities of Berlin, Hamburg, München and Köln in Germany. The development of information and communication technologies and the widespread use of the internet have caused daily life to become almost open. It is seen that many public services are being digitalized in local governments along with central governments. The term e-municipality, which is expressed as the display of many services offered face to face to city residents on the internet by abandoning the traditional bureaucratic service delivery, is used by many local governments today. When selecting municipalities, population measurements were taken as a basis and only municipalities with a population of over 1 million were operated. The study; It was prepared using situation assessments from qualified research methods. As a result of the study, there were many different e-municipality applications in Germany other than the bill payment, real estate declaration, request or features that we have considered in the classical sense. In addition, e-municipality applications are not uniform in the selected local governments, e-municipality applications also differ according to the originality of the cities.

Keywords: E-municipality, digitalization, local governments, local services, Germany.

* Dr. Öğr. Üyesi, Kırklareli Üniversitesi, sezgin_sezgin@hotmail.com, ORCID: 0000-0002-6625-3997

** Yüksek Lisans Öğrencisi, Kırklareli Üniversitesi, sahramelisaakpinar@gmail.com, ORCID: 0009-0007-3032-5024

1. GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin (BİT) hızlı gelişimi ve internetin yaygınlaşması, kamu yönetiminde çağdaş dönüşümler yaratmıştır. Bu dönüşüm, sadece merkezi idareyi değil, aynı zamanda vatandaşlarla en yakın temas noktası olan yerel yönetimleri de kapsamış; belediyelerin şeffaflık, hesap verebilirlik ve etkinlik ilkeleri doğrultusunda dijital teknolojilere entegre olmasını zorunlu kılmıştır. Bu bağlamda ortaya çıkan e-belediyecilik kavramı, yerel yönetim hizmetlerinin vatandaşlara daha hızlı, etkin ve kaliteli bir şekilde sunulmasını sağlayan yenilikçi bir yaklaşımı ifade etmektedir. E-belediyecilik, yalnızca geleneksel hizmetlerin dijital ortamlara taşınmasıyla sınırlı kalmayıp, yerel yönetimlerin vatandaş odaklı bir yapıya dönüşmesini de içermektedir.

E-belediyecilik, belediyelerin vatandaş odaklı hizmet sunumuna olanak tanıyan dijital bir dönüşüm sürecini ifade etmektedir. Bu süreçte belediyeler, internet tabanlı platformlar aracılığıyla fatura ödeme, izin belgesi alma, şikayet bildirme ve bilgi edinme gibi birçok hizmeti çevrimiçi olarak sunmaktadır. Bununla birlikte, e-belediyecilik yalnızca bir hizmet sunum modeli değil, aynı zamanda vatandaşlarla daha çok etkileşim kuran, demokratik katılımı teşvike eden ve şeffaf bir yönetim anlayışını benimseyen bir yönetim modelidir. Yerel yönetimlerde böylesi bir dönüşümü sağlamak hem vatandaşların yaşam kalitesini artırmakta hem de belediyelerin maliyetlerini düşürerek etkinliklerini yükseltebilmektedir.

Dünyada e-belediye uygulamalarının gelişim süreci, başlangıçta basit sistemlerle başlamış ve zamanla daha karmaşık uygulamalara doğru hızla evrilmiştir. E-belediye uygulamaları ilk kez Almanya'nın Duisburg, Hollanda'nın Tilburg, Danimarka'nın Forum, İngiltere'nin Braintree ve ABD'nin Phoenix gibi şehirlerde hayata geçirilmiştir (Erdoğan, 2019: 557). Bu çalışmada, dünyada e-belediyecilik uygulamalarının ilk örneklerinden biri olarak Almanya seçilmiş ve diğer ülkeler, çalışmanın kapsamı açısından dışarıda bırakılmıştır.

Almanya, dünyada e-belediyecilik uygulamalarını uygulayan ilk ülkelerden biri olması sebebiyle bu alanda öncü ülkelerden biri olarak dikkat çekmektedir. Federal bir yapıya sahip olan Almanya'da yerel yönetimler, eyaletlerin özelliklerine göre çeşitlilik göstermekte ve bu durum e-belediyecilik uygulamalarına da yansımaktadır. Bu çalışma, Almanya'nın Berlin, Hamburg, München ve Köln gibi büyük şehirlerinde uygulanan e-belediyecilik hizmetlerini incelemektedir. Seçilen bu şehirler, hem nüfus yoğunluğu hem de sunulan dijital hizmetlerin kapsamlılığı bakımından dikkate değerdir. Bu kapsamda, her bir şehrin özgün özelliklerini yansıtan dijital hizmetlerin neler olduğu ve bu hizmetlerin vatandaşlar üzerindeki etkileri ele alın-

mış, ayrıca belediyelerin bu hizmetleri geliştirme süreçlerinde karşılaştıkları zorluklar değerlendirilmiştir.

E-belediyeçilik uygulamaları ile ilgili literatürde çok sayıda çalışma mevcuttur. Yapılan literatür taraması sonucunda Türkiye'deki çalışmaların 2000'li yıllardan itibaren arttığı görülmektedir. Gürler Hazman (2005) çalışmasında Afyonkarahisar'da ikamet eden vatandaşların e-belediyeçilik uygulamalarına farkındalığını ele almış; eğitim, gelir, yaş gibi faktörlerin e-belediyeçilik uygulamalarının farkındalığı üzerinde etkili olduğunu ortaya koymuştur. Henden (2005) e-belediyeçilik uygulamalarının katılım üzerindeki etkilerini ele almıştır. Şahin (2007) Türkiye'de e-belediyeçilik uygulamalarını Konya örneği üzerinden incelemiş, söz konusu dönemde e-belediyeçilik uygulamalarının yeterince yaygınlaşmadığı görülmüştür. Karakurt Tosun (2008) çalışmasında Türkiye'de e-belediyeçilik uygulamalarını Bursa Nilüfer, Osmangazi ve Yıldırım belediyeleri üzerinden incelemiş ve incelenen 3 ilçe belediyesinin de e-belediyeçilik uygulamalarında oldukça başarılı olduğunu belirtmiştir. Negiz ve Saraçbaşı (2012) çalışmalarında Akdeniz Belediyeler Birliği'ne bağlı belediyelerin e-belediye uygulamalarını incelemiş ve ele alınan belediyelerin e-belediyeçilik anlayışından oldukça uzak olduklarını değerlendirmişlerdir. Çakır (2015) çalışmasında e-belediye kavramına yönelik sorunları ve bu sorunlara yönelik çözüm önerilerini tartışmıştır. Literatürde genellikle e-belediye uygulamalarının olumlu yönlerine vurgu yapıldığı ancak erişim sorunu, güven, mevzuat eksikliği, ilk maliyetlerin yüksek oluşu gibi çeşitli sorun alanlarına yer verilmiştir. Zeren, Sebetci ve Koçak (2015) çalışmasında Aydın'da yaşayan vatandaşların e-belediyeçilik uygulamalarına katılma duyarlılığını ölçmüş, vatandaşların e-belediye uygulamalarına katılım konusunda istekli oldukları, ancak bu isteğin çeşitli nedenlerle aktif katılım davranışına dönüşemediği tespit edilmiştir. Literatürdeki çalışmalardan görüldüğü gibi Türkiye'deki çalışmalar daha çok Türkiye'deki kentler üzerine odaklanmış olup dünyanın farklı yerlerindeki e-belediyeçilik uygulamaları yeterince çalışılmamıştır. Dolayısıyla Almanya'daki 4 kentteki e-belediyeçilik uygulamalarının değerlendirildiği bu çalışma, Türkiye'de e-belediyeçilik literatürü açısından önem kazanmaktadır.

Çalışma temel olarak 3 bölümden meydana gelmektedir. İlk olarak e-belediyeçilik kavramı açıklanarak yerel hizmetlerin sunulması perspektifinde yarattığı dönüşüm irdelenmiştir. Daha sonra çalışmanın hangi yöntemle hazırlandığı ve sınırlılıkları açıklanmıştır. Nihayetinde ve çalışmanın özgünlüğünü oluşturan bulgular bölümünde Almanya'nın idari teşkilatı hakkında bilgiler verilerek Almanya'da seçilen 4 belediyenin e-belediyeçilik uygulamaları detaylıca incelenmiştir.

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1. E-Belediye Kavramı

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki ilerlemeler, yalnızca bireylerin toplumsal yaşamını değil, aynı zamanda devletler ile vatandaşlar arasındaki ilişkileri de köklü bir şekilde değiştirmiştir (Chun vd., 2010: 1). Yeni teknolojilerin gündelik hayatın hemen her alanında kullanılmaya başlanması ve toplumun önemli bir çoğunluğu tarafından hızlıca benimsenmesi, idareleri de sunacakları hizmetlerde bu teknolojilerden yararlanmaya zorlamıştır.

International Telecommunication Union (Uluslararası Telekomünikasyon Birliği) tarafından 2023 yılında yayınlanan rapora göre dünya nüfusunun yaklaşık %67'sinin internete erişimi bulunmakta. Bu oran yaklaşık 5,4 milyar insana karşılık gelmektedir. 1998 yılında bu oranın yaklaşık %17'lerde olduğu dikkate alınırsa gelinen 25 yıllık süreçte dünya ölçeğinde kişisel internet kullanımında yaklaşık 4 katlık bir artış yakalandığı görülmektedir (International Telecommunication Union, 2023). Çeyrek yüzyıl içerisinde internet kullanımında yaşanan hızlı ilerleme; ekonomik, sosyolojik, idari ve yönetsel açıdan çok fazla dönüşümün de tetikleyicisi olmuştur.

BİT, yönetim sürecini ve şeklini de dönüşüme uğratmıştır. Toplumsal alandaki tüm aktörler gibi yönetim birimleri de yaşanan dönüşüme kayıtsız kalamamışlar, kendilerini yeni gerçeğe göre güncellemek zorunda kalmışlardır. Geleneksel anlamdaki vatandaş ile devlet, vatandaş ile yerel yönetim ilişkisi çağın gerekleri doğrultusunda değişmiş, hem merkezi ve yerel idarelerin vatandaştan beklentileri hem de vatandaşın merkezi ve yerel idarelerden beklentileri farklılaşmıştır.

İnternetin yönetim süreci ve şeklini dönüştürme serüveni, başlangıçta devlet ölçeğinde gerçekleşmiştir. Devletin sunmakla yükümlü olduğu çeşitli hizmetlerin internet üzerinden sunulmaya başlanması, e-devlet ile ilgili ilk çalışmalar olarak ifade edilebilecek denemeler, 20. yüzyılın ilk yarısından itibaren Amerika Birleşik Devletleri ile İngiltere'de görülmekle birlikte modern anlamda ve birbirine entegre bir şekilde hizmetlerin internet üzerinden sunumunun 2000'li yıllara denk düştüğü görülmektedir (Mecek, 2017: 1816).

Kamu kurumları ve belediyeler, bilgi ve iletişim teknolojilerinin sunduğu fırsatlardan faydalanarak kamu hizmetlerinin kalitesini, etkinliğini ve verimliliğini artırmayı hedeflemektedir. Bu amaçla, yerel yönetimlere hız ve dinamizm kazan-

dırmak için kendi web sitelerini oluşturarak dijital uygulamalardan yararlanmaya çalışmaktadırlar (Erdoğan, 2019: 552).

E-devlet uygulamalarının yerel yönetimlerdeki karşılığı, e-belediye olarak kendini göstermektedir. İnternet teknolojilerinin yaygınlaşması, merkezi yönetim birimlerinin yanı sıra halka doğrudan hizmet sunan yerel yönetimlerde de e-devlet uygulamalarının artmasına yol açmıştır. Bu bağlamda, bilgi ve iletişim teknolojilerinin belediye hizmetlerine entegre edilmesiyle e-belediye kavramı doğmuştur. Ancak, e-belediye yalnızca hizmetlerin dijital platformlar üzerinden sunulmasıyla sınırlı kalmayıp, belediye yönetiminin ve bürokrasisinin daha vatandaş odaklı bir yapıya evrilmesini de kapsamaktadır (Arıkboğa, 2017: 623).

Belediyeler, kamu hizmetlerinin sunulmasında vatandaşlara en yakın yönetim birimleridir. Bu yakınlık, halkın yoğun bir şekilde belediyelere başvuru yapmasını zorunlu hale getirmektedir. Vatandaşlardan gelen taleplere daha hızlı ve düşük maliyetle yanıt verebilmek amacıyla belediyeler, hizmet kapasitelerini ve kalitelerini artırmak için internet teknolojilerine yatırım yapmaktadır. E-devlet uygulamalarının yerel yönetimlerdeki yansıması olan e-belediye, belediyelerin görev ve hizmetlerini çevrimiçi ortamda vatandaşlara sunmalarını ifade etmektedir (Ulusoy ve Çobanoğulları, 2013: 273).

Başka bir tanımlamaya göre e-belediye; bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı ilerlemenin yarattığı teknolojik altyapıdan yararlanarak, geleneksel belediyeçilik anlayışının terk edilip yerel yönetimlerin kent sakinlerine daha hızlı, kaliteli ve sürekli hizmet sunması, bilgilendirmesi ve yereldeki karar alma mekanizmalarına katılımını tesis eden belediyenin internet ortamındaki uygulamaların tümüne verilen addır (Güler, 2004).

Kentsel kamu hizmetlerinin daha az bürokrasi ve kaynakla, çok daha hızlı, kolay, erişilebilir, bütüncül, etkili, verimli, modern, adil, şeffaf, denetlenebilir, hesap verebilir, doğrudan, güvenli, kaliteli ve kesintisiz bir şekilde sunulması amacıyla; belediyeler, bireyler ve kurumlarla açık ağlar veya sınırlı kullanıcıya erişim izni verilen kapalı ağlar üzerinden yazı, ses ve görüntü gibi dijital verilerin işlenmesi, iletilmesi, saklanması, sorgulanması, değerlendirilmesi ve yönetilmesine dayalı bir sistem geliştirmiştir. Bu sistemde bilgi ve iletişim teknolojileri kullanılarak, dijital ortamda bilgi paylaşımı, hizmet sunumu, mal alışverişi, tanıtım, kamuoyu oluşturma, çift yönlü iletişim, denetim, tercih, onay, tahsilat, başvuru, rezervasyon ve belgelendirme gibi online (gerçek zamanlı) işlemler yapılabilmektedir. Ayrıca, bireysel katılımı ve demokratik kültürü teşvik eden, insan odaklı hizmet sunumunu esas

alan bu yaklaşım, politika, model, süreç, sistem ve uygulamaların bütünü temsil etmektedir (Mecek, 2017).

E-belediye kavramı ilk bakışta belediye hizmetlerinin dijital ortama aktarılması olarak görünse de aslında çok daha geniş bir anlam taşır. Burada teknoloji ve dolaşımıyla işin "e" kısmı yalnızca bir araçtır. E-belediye, bilgi ve iletişim teknolojilerinin kullanımıyla daha şeffaf, etkili ve verimli bir yönetim yapısına ulaşmayı, vatandaşa daha yakın olmayı ve vatandaşın katılımına daha fazla alan açmayı amaçlar. Bu bağlamda, e-belediye yalnızca hizmetlerin bir web sitesi üzerinden sunulmasından ibaret olmayıp, arka planda gerçekleşmesi gereken yapısal dönüşümü de içerir (TASAM, 2006: 10).

Tablo 1: Geleneksel Belediye ile Elektronik Belediyenin Karşılaştırılması

Özellikler	Geleneksel Belediye	Elektronik Belediye
Hizmet sunumunda kullanılan yöntemler	El yazısı, kâğıt, posta, telefon, yüz yüze görüşme	İnternet, mobil uygulamalar, akıllı cihazlar
Hizmet sunumunda kullanılan zaman	Sınırlı, çalışma saatleri ile sınırlı	7/24, kesintisiz
Hizmet kalitesi	İnsan kaynaklı hatalar, yavaş hizmet, uzun sıralar	Hızlı, güvenli, doğru ve kesintisiz hizmet
İletişim	Yavaş, karmaşık ve sınırlı	Hızlı, pratik ve kapsamlı
Bilgi ve veri yönetimi	Manuel, yavaş ve hatalı	Otomatik, hızlı ve doğru
Katılım ve interaktiflik	Sınırlı, kısıtlı ve yüz yüze	Geniş, interaktif ve çeşitli platformlar
Maliyet	Yüksek, fiziksel dokümantasyon, malzeme ve personel maliyetleri	Daha düşük, dijital dokümantasyon, veri yönetimi ve hizmet otomasyonu ile maliyet azaltımı

Kaynak: (Cebecioğlu, 2023: 39).

Tablo 1'de görüldüğü gibi e-belediyecilik uygulamalarını kullanmayan belediyeler ile e-belediyecilik uygulamalarını kullanan belediyeler arasında hizmet sunumları açısından keskin farklılıklar bulunmaktadır. El yazısı ve kâğıt trafiğinden internet ortamına, çalışma saatleri ile sınırlı hizmetlerden 7/24 anlık ve kesintisiz hizmetlere, yavaş ve bürokratik süreçlerden hızlı ve çok az bürokrasiye dayanan bir sürece, manuel ve kişinin yeteneğine bağlı bir yapıdan otomatik ve sistemin hızlı yönlendirmesine bağlı bir yapıya, yüz yüze ve mekâna bağımlı bir hizmet sunumundan zamandan ve mekândan bağımsız bir hizmet sunumuna geçiş gerçekleştirilmiştir. Ayrıca tüm bunlar sayesinde kâğıt, zaman ve ulaşım maliyetlerinden tasarruf edilmekte, personel iş yükü de azaltılmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinin yerel yönetimlerde etkin ve verimli kullanımı üç temel açıdan önem taşımaktadır. İlk olarak, ulaşım, su ve kanalizasyon gibi kritik kentsel hizmetlerin sunumunda verilerin toplanması, sınıflandırılması, işlenmesi ve bu verilerin karar alma süreçlerinde anlamlandırılarak kullanılması ön plana çıkmaktadır. İkinci olarak, bilgi ve iletişim teknolojileri, yerel yönetim ile merkezi yönetim, vatandaşlar ve sivil toplum kuruluşları arasındaki iletişim boşluğunu doldurarak bir köprü görevi üstlenmektedir. Son olarak, bu teknolojileri çağın gereksinimlerine uygun şekilde kullanan yerel yönetimler, aynı zamanda ekonomik yatırımlar açısından bir çekim merkezi haline gelmektedir (Baştan ve Ökmen, 2004: 386).

E-belediye, kapsamlı bir dönüşüm sürecidir ve bu sürecin odağında, belediyedeki tüm birimlerin bilgi ve iletişim teknolojileriyle entegre edilmesi bulunmaktadır. E-belediye uygulamalarının başarısı, teknoloji kültürünün çalışanlar tarafından benimsenmesine ve aktif bir şekilde sahiplenilmesine bağlıdır. Belediyelerin gerekli yazılım ve donanım altyapısını sağlamaları, vatandaşlar ve işletmelerle internet üzerinden etkili etkileşim kurmaları, kamu bilgi işlem sistemlerini verimli kullanmaları, personelin yeni sürece adapte edilmesi ve eğitim gereksinimlerinin karşılanması önem taşır. Ayrıca hukuki ve teknik altyapının yeniden düzenlenmesi, belediyecilikle ilgili yasal mevzuatın gözden geçirilmesi de bu dönüşüm sürecinin önemli adımlarıdır (Erdal, t.y.: 5).

Tablo 2: E-Belediyecilik Süreçleri

Kaynak: (TESAM, 2006: 13).

E-belediyeciliğin ortaya çıkışının ardından belediyelerin e-belediyeciliğe geçiş sürecinde ilk aşamayı kolaylıkla hallettikleri ancak diğer aşamaların gerçekleştirilmesinin daha uzun vadeli olduğu söylenebilir. Nitekim gerçekleştirilen bir açılışı, belediyenin herhangi bir duyurusunu yahut belediyenin çeşitli dokümanlarını web sitesinde yayınlamak daha az uğraştırıcı bir işittir. Ancak sürecin karşılıklı etkileşime dökülmesinin ardından süreç daha karmaşık bir hal almaktadır.

Bilişim teknolojilerindeki hızlı değişim ve gelişmeler, devlet yönetiminde hizmet sunum yöntemlerinden hizmetlerin kalitesine kadar pek çok alanda köklü dönüşümlere yol açmıştır. Bu doğrultuda birçok ülke, kamu hizmetlerini elektronik ortama taşımak için çeşitli projeler hayata geçirmektedir. Bilgi teknolojilerinin kullanımıyla vatandaşların yaşamını kolaylaştırmak, ticaret ve hizmet maliyetlerini düşürmek, 7/24 kesintisiz hizmet sunmak, eğitim ve sağlık hizmetlerini iyileştirmek, vatandaşları her konuda bilgilendirmek, gereksiz düzenlemeleri ortadan kaldırmak, vatandaşların ihtiyaçlarını doğru bir şekilde tespit etmek ve hizmet kalitesini artırmak bu projelerin başlıca hedefleri arasında yer almaktadır (Alodalı vd., 2012: 85).

E-belediye uygulamaları, belediyelerin görevlerini ve hizmetlerini daha hızlı ve etkili bir biçimde yerine getirmesine olanak tanımakta, vatandaşların yaptığı başvuruların da çabuk bir şekilde sonuçlandırılmasını sağlamaktadır. Bu süreçte, tüm idari işlemler elektronik ortama aktarılmış, e-belediye uygulamaları sayesinde kentsel yönetim, teknoloji ile entegre olmuş ve sunulan hizmetlerin kalitesi ile hızı önemli ölçüde artmıştır. Ayrıca, geliştirilmiş e-belediye bilgi sistemi, bürokrasiyi azaltarak işlemlerin bu platform üzerinden daha kolay bir şekilde gerçekleştirilmesine imkân tanımaktadır (Güven, 2022: 1627).

E-belediye uygulamaları, yerel yönetimlerde bürokrasiyi azaltarak işlemlerin hızlanmasını sağlamaktadır. Bu uygulamalar, yönetim bilgi sistemleri aracılığıyla vatandaşlar arasında, vatandaş ve devlet arasında ve devlet kurumları arasında olan işlemlerin kolaylaştırılmasında önemli bir rol oynamaktadır (Babacanlı vd., 2013: 8).

Günümüzde neredeyse her belediyenin kendi internet sitesi bulunmaktadır. Ancak, e-belediyecilik anlayışının sadece bir web sitesi kurmakla sınırlı olmadığını unutmamak önemlidir. E-belediyecilik, yönetim prensiplerinin uygulanabileceği bir ortam oluşturmayı hedeflemektedir. Yerel halkın, belediye ofisine gitmeden belirli süreçlere katılabilmesi için uygun teknik altyapının kurulması ve bu altyapının etkin bir şekilde çalışması, e-belediyecilikteki ilerlemenin göstergesi olarak kabul edilir (Henden ve Henden, 2005: 61). E-belediye, yalnızca çevrimiçi bir web si-

tesinin faaliyete geçmesini değil, aynı zamanda tüm birimlerin bilgi teknolojileri ile entegre edilmesini gerektiren kapsamlı bir dönüşüm sürecidir. Bu dönüşümün başarısı, belediyenin tüm departmanlarında “teknoloji kültürü”nün benimsenmesine ve çalışanlar tarafından desteklenmesine bağlıdır. Belediyenin gerekli yazılım ve donanım ihtiyaçlarının karşılanması, vatandaşlarla ve işletmelerle internet üzerinden etkileşimin sağlanması, kamu bilişim teknolojilerinin etkili bir şekilde kullanılması, personelin yeni duruma uyum sağlaması için eğitim gereksinimlerinin karşılanması, hukuki ve teknik altyapının yeniden düzenlenmesi ile belediyecilikle ilgili yasa ve düzenlemelerin güncellenmesi, e-belediye içeriğinin oluşturulması açısından elzemdir (Şensoy, 2006: 4).

E-belediyecilik uygulamasının pek çok avantajı bulunmaktadır. Bu uygulama sayesinde hizmet kalitesi, vatandaş memnuniyeti ve kaynak kullanım etkinliği artış göstermektedir. Şeffaf, hesap verebilir ve demokratik bir kent yönetimi anlayışı oluşturulmasına olanak tanır. Ayrıca, halkın, sivil toplum kuruluşlarının ve devletin belediyeyi etkin bir şekilde denetlemesine imkân sağlar. Rekabetçi bir kent yapısının oluşmasına yönelik potansiyel de ortaya çıkmaktadır. Uzun işlem süreleri ve bekleme süreleri kısılırken, yüksek işlem maliyetleri ve insan emeği ihtiyacı azalmaktadır; böylece zaman, emek ve kaynak tasarrufu sağlanmaktadır. Örneğin, vergi, harç ve benzeri ödemelerin kolaylaşması mümkün olur. Ayrıca, çevreye duyarlı ve sürdürülebilir bir kent algısının gelişmesine katkı sağlar. Hizmetin sunulmasında zaman ve mekân kısıtlamaları ortadan kalkar. Belediyeye ilişkin kayıtların daha düzenli ve kolay bir şekilde tutulması sağlanır. Bunun sonucunda, vatandaşların hizmet memnuniyeti ve yaşam kalitesi yükselir. Bireysel katılımın artması, katılımcı ve demokratik yerel yönetim anlayışının yaygınlaşmasına katkıda bulunur. Kâğıt kullanımının azalmasıyla birlikte, vatandaşların talep ettiği kamusal bilgilere tek bir noktadan ve doğru bir şekilde ulaşmaları mümkün hale gelir. Hizmetlerin çevrimiçi olarak sunulması, belediyelerin iş gücünde tasarruf sağlamasına ve verimsiz iş gücü fazlalığının ortadan kaldırılarak personel maliyetlerinin azaltılmasına olanak tanır. Vatandaşların öneri ve taleplerinin dikkate alınması, sunulan hizmetlerin miktar ve çeşitlerinin yeniden şekillendirilmesine olanak verir, böylece etkinlik sağlanır. Katılımcı ve denetleyici bir vatandaşlık anlayışının artmasıyla, belediye hizmetlerinin kalitesi yükselir ve vatandaş-belediye arasında güven oluşturacak bir ilişki gelişir. Kent ekonomisi ve sosyal-kültürel yaşamın gelişimine katkı sağlanırken, bürokrasinin azalması sayesinde hizmet alma kuyrukları sona erer. Ayrıca, vergi kayıp ve kaçaklarının tespit edilerek kayıt dışılığın önüne geçilmesi sağlanır; borçluların yakın takibiyle tahsilat oranları artırılır. Doğumdan ölüme kadar belediye ile temas edilen her alanda çözümler üretilir (Ulusoy ve Çobanoğulları, 2013: 274-275).

E-belediye uygulamasının vatandaşlara etkili bir şekilde sunulabilmesi için teknolojik altyapı, liderlik, standartlara uyum, hukuki düzenlemeler, vatandaşlar ve çalışanların nitelikleri gibi belirli altyapı unsurlarına sahip olması gerekmektedir (Odabaş, 2009: 390). Yerel yönetimlerde e-belediyecilik uygulamalarının zemini teknolojik altyapının varlığına bağlıdır. Başta internet ve bilgisayar olmak üzere çeşitli aygıt ve donanımlar, e-belediyecilik uygulamaları açısından vazgeçilmez öneme sahiptir. Yerel yönetimlerde bir projenin uygulamaya geçirilmesi, çoğunlukla o yerel yönetim birimindeki liderin konuya olan ilgisi ile ilişkilidir. Dolayısıyla liderin yani belediye başkanının e-belediyecilik uygulamalarına yönelik bir vizyonunun oluşu ve bunu sahiplenmesi, projelerin devamlılığı ve kurumdaki personelin de projeye yönelik ilgileri açısından önemlidir. Yerel yönetimler, kentsel kamusal hizmetlerin sunumunda merkezi idare ile işbirliği halindedir. Dolayısıyla e-belediyecilik hizmetlerinde merkezi yönetim ile yerel yönetimler arasında sistemin işleyişine yönelik standardın sağlanması gerekmektedir. Sadece merkezi idare ile değil, yerel yönetimlerin kendi örgütsel yapılarında da farklı hizmet birimleri bulunmaktadır ve bu birimlerin de e-belediyecilik hizmetlerinde bir standart yakalamaları gerekmektedir. E-belediyecilik uygulamaları tesis edilirken mutlaka hukuki altyapısının da oluşturulması gerekmektedir. Örneğin, e-hizmetler sunulurken vatandaşlardan istenecek kişisel bilgilere yönelik Kişisel Verileri Koruma Kurumu (KVKK) benzeri kurumlar ve bu kurumların yasal çerçevesinin çizilmesi oldukça önemlidir. Nihayetinde sayılan tüm bileşenler en iyi biçimde tasarlanmış olsa da vatandaşların dijital okuryazarlığı istenilen seviyede değilse, e-belediyecilik uygulamalarını yeterince etkin ve verimli kullanamayacağını da belirtilmesi gerekir.

3. YÖNTEM

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemlerinden durum değerlendirmesi kullanılarak hazırlanmıştır. Bogdan ve Biklené göre (1998) durum değerlendirmesinin türleri; gözleme dayalı durum çalışması, yaşam tarihi, belgeler, organizasyonların gelişimini inceleyen durum çalışmaları, durum analizi, mikroetnografi, çok vakalı çalışmalar ve karşılaştırmalı vaka çalışmaları olarak ifade edilmektedir. Bu çalışmada ilgili belediyelerin web siteleri incelendiğinden durum değerlendirmesi türleri içerisinde belge incelemesi türü kullanılmıştır.

Çalışmanın evrenini Almanya idari teşkilatı içerisinde yer alan yaklaşık 11.000 belediye oluşturmaktadır. Örneklem olarak Berlin, Hamburg, München ve Köln belediyeleri seçilmiştir. Söz konusu örneklemin seçilmesinde belediyelerin 1 milyon ve üzeri nüfusa sahip olma kriteri gözetilmiştir. Almanya Federal İstatistik Ofisi'nin 2023 verilerine göre; Berlin 3.782.202, Hamburg 1.910.160, München

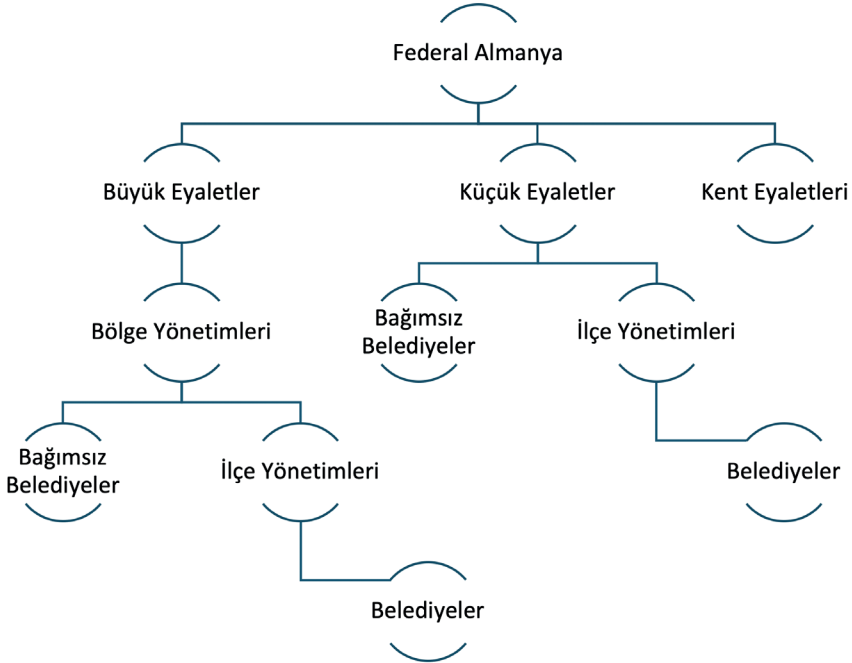
1.510.378 ve Köln 1.087.353 nüfusa sahiptir (de.statista, 2024). Dolayısıyla Almanya'da yer alan ve nüfusu 1 milyon altında olan belediyeler, bu çalışmanın sınırlılığını oluşturmaktadır. Bu kapsamda araştırmada yer alan 4 belediyeye ait resmi internet siteleri üzerinden bir inceleme gerçekleştirilmiştir.

4. BULGULAR

4.1. Almanya İdari Teşkilatı Hakkında Genel Bilgiler

Alman Anayasası'na göre Almanya Federal Cumhuriyeti demokratik ve sosyal bir federal devlettir (Alman Federal Meclisi-1949, 2024: m. 20). Almanya Federal Cumhuriyeti 16 eyaletten oluşmaktadır. Almanya'nın idari yapısı; federal eyaletler, eyaletler, ilçeden bağımsız büyükşehirler, ilçeler ve belediyelerden meydana gelmektedir.

Şekil 1: Almanya Yerel Yönetim Yapısı

Kaynak: (Ridder ve diğerleri, 2005: 445).

Almanya'da yerel yönetimler, demokratik devletin temel yapı taşları olarak kabul edilir ve kanunlarla merkezi idareye verilmemiş tüm hizmetleri yerine getirme

yetkisine sahiptir. Buna karşılık, merkezi yönetim yalnızca yasalarla belirlenmiş görevleri üstlenebilir (İçişleri Bakanlığı, 1999: 20).

Anayasa'ya göre, Almanya'da yerel yönetimlerde halk, ya doğrudan ya da demokratik seçimlerle belirlenmiş temsilciler aracılığıyla, yerel topluluğu ilgilendiren tüm konuları yasalar çerçevesinde özgürce karara bağlayabilir. Alman Anayasası'nda yerel yönetimlerle ilgili vurgulanan önemli bir ilke, toplumu ilgilendiren her konunun öncelikle en alt yönetim düzeyinde çözülmesi gerektiğidir. Bu mümkün olmadığında, konu bir üst yönetim basamağına taşınır ve en uygun seviyede ele alınana kadar bu süreç devam eder. Başka bir deyişle, toplumun her meselesi, çözüm bulunabilecek en alt seviyede ele alınmalıdır (Eroğul, 2008: 222). Dolayısıyla kararların halka en yakın birimlerce alınması gerektiğini ifade eden subsidiarite ilkesi yaklaşımının benimsendiği görülmektedir.

Almanya, Avrupa Birliği ülkeleri arasında yerel demokrasinin en güçlü olduğu ülkelerden biridir. Yönetim sistemi ve tarihsel süreçlerin etkisiyle Almanya'da tek bir yerel yönetim modeli bulunmamaktadır. Yerel yönetimler eyalet düzeyinde yürütülmekte olup, her eyaletin yerel yönetim uygulamaları kendine özgü özellikler taşımaktadır. Alman yerel yönetim yapısındaki bu çeşitliliğin temel sebeplerinden biri, Federal Almanya'nın kuruluşundan itibaren yerinden yönetim ilkesine verilen önem ve bölgesel yönetimlerin kendi farklılıklarını korumalarıdır. Ayrıca, bu farklı yerel yönetim uygulamalarının bir diğer nedeni olarak, Almanya'da İkinci Dünya Savaşı sonrasında yaşanan gelişmeler gösterilmektedir. Savaşın ardından işgalci güçler, hâkim oldukları Alman topraklarında kendi yerel yönetim modellerini uygulama girişimlerinde bulunmuşlardır (Wollmann, 2000: 917).

Almanya'da yerel yönetim birimlerinin nasıl ele alınacağına dair farklı yaklaşımlar bulunmaktadır. Kuhlmann (2008) ve Erdem (2016) belediyeleri (Gemeinden ve Städte) ve ilçeleri (Kreise) birer yerel yönetim birimi olarak ele almıştır. Ancak sadece belediyelerin yerel yönetim birimi olarak ele alınması gerektiğine dair görüşler de mevcuttur. Almanca'da "Gemeinden" olarak bilinen belediyeler, şehirleri, kasabaları ve köyleri kapsar. Eyalet yönetimlerinin kendi yerel yönetim yasaları (Gemeindeordnung) bulunmaktadır. İlçe yönetimlerinde olduğu gibi, belediyelerin yapısı, organlar arasındaki ilişkiler ve bu organların göreve gelme şekilleri eyaletten eyalete farklılık gösterebilir (Kramer, 2005: 150).

Almanya'da belediyeler, kamu yönetimi sistemi içerisinde kendi kendini yönetebilen en küçük idari birimler olarak tanımlanır. Alman Anayasası'nın 28. maddesine göre, belediyelere yasalar çerçevesinde yerel topluluğun tüm işlerini kendi sorumlulukları doğrultusunda düzenleme hakkı tanınmıştır. Ayrıca, belediye bir-

likleri de kendi yasal yetkileri kapsamında yerel yönetim haklarına sahiptir. Bu yerel yönetim haklarının güvence altına alınması, onların mali sorumluluklarını da içermektedir. Söz konusu madde, Federal Almanya Cumhuriyeti'ndeki tüm belediyeler için geçerli olmakla birlikte, coğrafi sınırlar, nüfus ve mali kaynaklar açısından farklılık gösteren belediyeler, kamu yönetimi sistemi içinde aynı derecede önem taşımamaktadır (Miroslava, 2008: 59).

4.2. Almanya'da E-Belediyecilik Uygulamaları

Almanya'da e-belediyecilik uygulamaları, hizmetlerin dijitalleşmesi sürecinde önemli bir adım olarak değerlendirilmektedir. Yerel yönetimlerde kamu hizmetlerinin çevrimiçi sunulması, vatandaşların daha hızlı, erişilebilir ve şeffaf bir şekilde hizmet almasını sağlamayı hedeflemektedir. Bu kapsamda Almanya'da nüfusu 1 milyonun üzerinde yer alan Berlin, Hamburg, München ve Köln kentlerinin kullandıkları e-belediyecilik uygulamaları aşağıda değerlendirilmiştir:

4.2.1. Berlin'de E-Belediyecilik Hizmetleri

Berlin, dijitalleşme ve yenilikçi kamu hizmetleri sunumu açısından Almanya'nın öncü şehirlerinden biridir. Berlin'deki e-belediyecilik uygulamaları, vatandaşların kamu hizmetlerine erişimini hızlandırmak ve kolaylaştırmak için geniş bir dijital hizmet yelpazesi sunmaktadır. İyi hal belgesinden doğum belgesine, konut desteğinden çevresel koruma izinlerine kadar çok sayıda işlem, çevrimiçi platformlar üzerinden kolaylıkla yapılabilmektedir. Örneğin, sabıka kaydı, pasaport ve kimlik başvuruları gibi temel hizmetler, vatandaşların fiziksel olarak belediye ofislerine gitmelerine gerek kalmadan gerçekleştirilebilirken yine miras reddi veya türlerin korunması gibi özel süreçler de dijital ortamlarda yönetilebilmektedir. Berlin Belediyesi'nin e-belediyecilik kapsamında sunduğu hizmetler aşağıdaki gibidir:

İyi Hal Belgesi Talebi (Führungszeugnis): Sabıka kaydının olmadığını belgelemek isteyen ve Berlin'de ikamet eden vatandaşlar, Berlin Belediyesi'nin e-belediyecilik hizmetleri üzerinden ihtiyaç duydukları durumlarda kullanabilmek üzere iyi hal belgesi talep edebilmektedir (berlin.de, 2024a).

Alman Vatandaşlığı Başvurusu (Deutsche Staatsangehörigkeit Beantragung): Uzun süredir Almanya'da yaşayan ve Alman vatandaşı olmayan kişiler, belirlenen şartları karşılaması halinde Berlin'in e-belediyecilik hizmetleri üzerinden Alman vatandaşlığı başvurusu yapabilmektedir (berlin.de, 2024b).

Pasaport Başvurusu (Reisepasses Beantragung): 32 sayfadan oluşan normal pasaport ve sık seyahat edenler için hazırlanan 48 sayfalık pasaport başvurusu yapmak isteyen vatandaşlar, Berlin'in e-belediyecilik hizmetleri aracılığıyla online pasaport başvuru randevusu alabilmektedir (berlin.de, 2024c).

Kimlik Başvurusu (Personalausweis Beantragung): Berlin'de ikamet eden ve kimlik kartı çıkartmak isteyen vatandaşlar, Berlin Belediyesi e-belediyecilik hizmetlerini kullanarak kimlik başvuru randevusu oluşturabilmektedir (berlin.de, 2024d).

İkamet Kaydı Bildirimi (Wohnsitzanmeldung): Farklı bir şehirden Berlin'e taşınan vatandaşlar, yeni ikametlerini ibraz etmek için Berlin Belediyesi e-belediyecilik hizmetleri aracılığıyla online işlem hizmeti alabilmektedir (berlin.de, 2024e).

Balıkçılık Ruhsatı Başvurusu (Angelkarte Beantragung): Balıkçılık ile ilgilenen ve balık tutan vatandaşların yasalara göre balıkçılık ruhsatına sahip olması gerekmektedir. Berlin Belediyesi'nin e-belediyecilik hizmetleri, vatandaşların balıkçılık ruhsatı başvurusu yapabilmelerine imkan sunmaktadır (berlin.de, 2024f).

Eski Almanlar İçin Oturma İzni (Aufenthaltstitel für Ehemalige Deutsche): 2000 yılından itibaren başvuru üzerine yabancı bir ülkede vatandaşlık kazanan ve buna bağlı olarak Alman vatandaşlığını kaybeden kişilerin oturma iznine ihtiyaçları vardır. Oturma izni başvuruları Berlin Belediyesi'nin e-belediyecilik hizmetleri kullanılarak online olarak yapılabilmektedir (berlin.de, 2024g).

Ağaç Koruma-Muafiyet Başvurusu (Baumschutz-Ausnahmegenehmigung Beantragung): Kamu veya özel mülkte koruma altında alınmış olan bir ağacı kesmek, ağacın köklerine müdahale sayılabilecek dolgu ve kazı gibi işlemlerin yasal olabilmesi için muafiyete ihtiyaç duyulmaktadır. Ağaçların korunması ve muafiyet başvurusu online olarak Berlin Belediyesi'nin e-belediyecilik hizmeti aracılığıyla yapılabilmektedir (berlin.de, 2024h).

Doğum Belgesi Başvurusu (Geburtsurkunde Beantragung): Berlin'de doğan vatandaşlar, doğum belgesine ihtiyaç duyması halinde Berlin Belediyesi e-belediyecilik hizmetleri üzerinden başvuru kabul etmektedir. Doğum belgesi, vatandaşların ihtiyaçlarına göre Almanca veya uluslararası çok dilli olacak şekilde düzenlenebilmektedir (berlin.de, 2024ı).

Düzensiz (Yasadışı) Çöp Bildirimi (Wilder Müll (illegal)): Ormanlara, yol kenarlarına, ev ve bahçe önlerine atılan çöplerin toplanarak bu alanların temizlenmesi talebi, Berlin Belediyesi'nin e-belediyecilik hizmetleri üzerinden iletilebilmek-

tedir. Vatandaşlar bu sayede tespit ettikleri alanlarda oluşan çevre kirliliğinin ortadan kaldırılabilmesine yardımcı olabilmektedir (berlin.de, 2024i).

Konut Desteği – Kira Yardımı Başvurusu (Wohngeld – Mietzuschuss): Maddi açıdan zorluk yaşayan ve kira ödemelerinde desteğe ihtiyaç duyan dar gelirli vatandaşlar, Berlin Belediyesi'nin e-belediyeçilik hizmetini kullanarak online ortamda kira desteği başvurusu yapabilmektedir (berlin.de, 2024j).

Engelli Yetişkinler İçin Entegrasyon Yardımı Başvurusu (Eingliederungshilfe für Erwachsene Menschen Mit Behinderungen): Berlin'de ikamet eden engelli ve yetişkin bireyler entegrasyon yardımından yararlanabilmektedir. Entegrasyon yardımına Berlin Belediyesi e-belediyeçilik hizmetleri üzerinden başvuru yapılabilir (berlin.de, 2024k).

Miras Hukuku – Miras Reddi Başvurusu (Erbrecht - Ausschlagung der Erbschaft): Alman hukukuna göre, kişinin ölümü ile birlikte mal varlığı mirasçılara aktarılmaktadır. Aktarılan bu mirastan yararlanmak istemeyen ve bu haktan feragat etmek isteyen vatandaşlar, Berlin Belediyesi'nin e-belediyeçilik hizmeti üzerinden gerekli işlemleri tamamlayabilmek adına online randevu oluşturabilmektedir (berlin.de, 2024l).

Sürücü Belgesi Uzatma Başvurusu (Fahrerlaubnis Verlängern): C, C1, CE, C1E, D, D1, DE veya D1E sınıfı sürücü ehliyetlerine sahip vatandaşlar, ehliyetlerinin sürelerini uzatabilmek için Berlin Belediyesi e-belediyeçilik hizmetleri üzerinden gerekli kurumlardan online olarak randevu oluşturabilmektedir (berlin.de, 2024m).

Türlerin Korunması-Özel Olarak Korunan Hayvanların Kaydedilmesi/Kaydının Silinmesi/Yeniden Kaydedilmesi (Artenschutz-Besonders Geschützte Tiere Anmelden/Abmelden/Ummelden): Koruma altına alınmış omurgasız hayvan türlerinin beslenmesi halinde bu durumun ibraz edilerek kaydının tutulması; bakımının tamamlanması halinde ise bu bilgilerin güncellenmesi gerekmektedir. Berlin Belediyesi sunmakta olduğu e-belediyeçilik hizmeti ile bu işlemi online olarak yapma olanağı sunmaktadır (berlin.de, 2024n).

Avukatlar İçin Göçmenlik Dosyalarına ve Vatandaşlığa Kabul Dosyalarına Erişim Başvurusu (Akteneinsicht in Die Ausländerakte und Einbürgerungsakte - für Rechtsanwälte): Avukatlar için sunulan dosya erişim izni uygulaması ile birlikte avukatların davalarına baktığı müşterilerin göçmenlik dosyalarına ve vatandaşlığa kabul dosyalarına erişimi mümkündür. Erişim izni talebinde bulunabilmek

için Berlin Belediyesi'nin sunduğu e-belediyecilik hizmeti kullanılabilir (berlin.de, 2024o).

4.2.2. Hamburg'da E-Belediyecilik Hizmetleri

Hamburg, e-belediyecilik uygulamaları kapsamında özgün örnekleri olan bir kenttir. Kentte, doğum, ölüm ve evlilik belgelerinin talebinden köpek kaydı ve park izni uzatma işlemlerine kadar oldukça çeşitli dijital hizmetler, vatandaşların kamu hizmetlerine hızlı ve kolay erişimini sağlamaktadır. Ayrıca, çocuk gündüz bakımı, kira yardımı ve tek seferlik finansal destek gibi sosyal politikaları destekleyen çevrimiçi başvuru sistemleri, Hamburg'un vatandaş odaklı yaklaşımını yansıtmaktadır. Şehir temizliği uygulamaları ve geri dönüşüm süreçlerini teşvik eden inovatif mobil uygulamalar ise çevreye duyarlılığı artırmayı hedeflemektedir. Yeni ikamet kaydı ve araç kaydının güncellenmesi gibi işlemler de dijital platformlar üzerinden kolayca gerçekleştirilebilmektedir. Hamburg Belediyesi tarafından e-belediyecilik kapsamında şu hizmetler verilmektedir:

Belge Talebi (Urkundenanforderung): Hamburg'da yaşayan vatandaşlar, hemsinli birlikteliği, doğum, ölüm ve evlilik belgelerine ihtiyaç duyması halinde Hamburg Belediyesi e-belediyecilik hizmeti aracılığıyla bu belgeler için online talepte bulunabilmektedir (serviceportal.hamburg.de, 2024a).

Hamburg'daki Köpeğin Mülkiyetinin Kaydı (Ihre Hundehaltung in Hamburg): Hamburg'da yaşayan vatandaşlar, belediyenin e-belediyecilik hizmeti ile köpeklerini sisteme kaydettirebilmekte veya kayıtlarını sildirebilmektedir. Hamburg'da bakılan köpeklerin bakımı, vergiye tabi olduğundan vatandaşlar köpeklerin mülkiyet kaydı ve mülkiyet bilgisinde gerekli değişiklikleri yaparak vergi yükümlülüklerini de yerine getirmektedir (hamburg.de, 2024b).

Park İzni ve Park İzni Süresinin Uzatılması Başvurusu (Beantragung und Verlängerung Eines Parkausweises): Hamburg'da yaşayan araç sahipleri, araçlarını park edebilmek için park izni almaktadır. Park izni başvurusu yapmak veya alınan iznin süresini uzatmak için Hamburg Belediyesi üzerinden e-belediyecilik hizmeti ile işlemler hızlı bir şekilde yapılabilmektedir (serviceportal.hamburg.de, 2024c).

Çocuk Gündüz Bakımı Başvurusu (Kindertagesbetreuung Beantragen): Hamburg'da ikamet eden ebeveynler, çocukları için gündüz bakımından yararlanmak istemeleri halinde belediyenin e-belediyecilik hizmetlerini kullanarak kreş

kaydı ve bakımı için online olarak başvuru yapabilmektedir (serviceportal.hamburg.de, 2024d).

Kira Yardımı Başvurusu (Wohngeld Mietzuschuss Erstantrag): Hamburg'da ikamet eden ve kirada oturan dar gelirli vatandaşlar, kira ödemelerinde zorlanması halinde Hamburg Belediyesi e-belediyeçilik hizmetlerini kullanarak kira yardımı başvurusu yapabilmektedir (serviceportal.hamburg.de, 2024e).

Hamburg İki Şehir Temizliği Uygulaması (Die Zwei Apps der Stadtreinigung): Sıfır atık ile daha temiz bir eyalet oluşturmayı hedefleyen Hamburg Belediyesi; kağıt, cam ve geri dönüşüm konteynerlerini kolayca bulabilmek ve kirli bölgeleri bildirebilmek adına tasarlanmış olan uygulamaların linklerini belediyenin internet sitelerinde paylaşmaktadır (serviceportal.hamburg.de, 2024f).

Yeni İkamet Bilgisi Kaydettirme (Einen Neuen Wohnsitz Anmelden): Vatandaşların farklı bir eyaletten Hamburg'a taşınması durumunda 14 gün içerisinde yeni adresini ibraz etmekle yükümlüdür. Hamburg Belediyesi resmi sitesi üzerinden e-belediyeçilik hizmeti aracılığıyla vatandaşlar yeni adres kaydını online olarak yapabilmektedir (hamburg.de, 2024g).

Tek Seferlik Yardım Başvurusu (Einmalige Leistungen Beantragen): Dar gelirli vatandaşlara ekonomik açıdan destek olmayı planlayan tek seferlik yardım uygulaması; hamilelik, doğum ve taşınma gibi maliyetli durumların altından kalkmakta zorlanan vatandaşlara finansal destek sunmayı amaçlamaktadır. Tek seferlik yardım başvurusu, Hamburg Belediyesi e-belediyeçilik hizmeti kullanılarak yapılabilmektedir (serviceportal.hamburg.de, 2024h).

Araç Kaydının Güncellenmesi (Kfz Ummeldung, Ummeldung Ihres Kraftfahrzeugs Ohne Halterwechsel Beantragen (Adressänderung): Başka bir eyaletten Hamburg'a taşınılması durumunda aracın Hamburg sistemlerine kaydedilmesi gerekmektedir. Hamburg Belediyesi üzerinden bu işlemi online olarak yapmak mümkündür. Hamburg içerisinde bir taşınma gerçekleşmesi durumunda ise adres bilgilerini güncelleme hizmeti yine online olarak gerçekleştirilebilmektedir (hamburg.de, 2024i).

Yayın Ücreti Kayıt Başvurusu (Rundfunkbeitrag Anmelden): Almanya'da hane başı ücretlendirilen yayın ücretine Hamburg'da yaşayanlar Hamburg Belediyesi'nin e-belediyeçilik hizmeti ile başvuru yapılabilme ve ödemelerini de yine bu sistem üzerinden gerçekleştirebilmektedir (hamburg.de, 2024i).

Mesleki Eğitim Finansmanı Başvurusu (Berufliche Aufstiegfortbildungsförderung (Aufstiegs-BaföG) Beantragen): Hamburg'da mesleki eğitim gören öğrenciler, kendilerine sunulan mali destekten yararlanabilmek ve mesleki eğitim finansmanı ödemesi alabilmek için Hamburg Belediyesi'nin e-belediyecilik hizmetini kullanarak başvuru yapabilmektedir (hamburg.de, 2024j).

4.2.3. München'de E-Belediyecilik Hizmetleri

Münih, e-belediyecilik alanında vatandaş odaklı ve yenilikçi uygulamalarıyla dikkat çeken şehirlerden biridir. Şehirde, sürücü belgesi başvuru ve yenileme işlemlerinden meslek okullarına kayıt ve günlük bakım masrafları desteğine kadar pek çok kamu hizmeti, çevrimiçi platformlar üzerinden kolayca sunulmaktadır. AB Mavi Kart, doktora öğrencileri ve iş arayanlar için oturma izinlerine yönelik dijital başvuru süreçleri, Münih'in göçmen dostu politikalarını ve uluslararası iş gücüne olan desteğini öne çıkarmaktadır. Ayrıca, çevrimiçi halk katılımı platformları, vatandaşların şehir projelerine dahil olmasını ve önerilerde bulunmasını sağlayarak demokratik katılımı güçlendirmektedir. Münih Belediyesi tarafından e-belediyecilik kapsamında şu hizmetler verilmektedir:

Sürücü Belgesi – İlk Başvuru (Fahrerlaubnis – Erstantrag): Kamuya açık yollarda motorlu araç kullanabilmek için gerekli olan sürücü belgesi başvuruları, Münih Belediyesi'nin resmi sitesi üzerinden e-belediyecilik hizmeti olarak sunulmaktadır (muenchen.de, 2024a).

Ehliyet – Uzatma Başvurusu (Fahrerlaubnis – Erweiterung): München'de yaşayan, hali hazırda ehliyeti olan ve bu ehliyetin süresini uzatmak isteyen vatandaşlar, online olarak belediyenin internet sitesinden başvuru yapabilmektedir (muenchen.de, 2024b).

AB – Mavi Kart Başvurusu (Blaue Karte EU): Yurtdışından gelen vasıflı kişilere akademik istihdam hakkı sunan Almanya, kişilerin oturma izinlerini alabilmesi için Mavi Kart uygulaması başlatmıştır. Akademik istihdamdan yararlanan ve oturma izninden yararlanmak isteyen kişiler, Münih Belediyesi üzerinden e-belediyecilik hizmetinden yararlanarak online başvuru yapabilmektedir (muenchen.de, 2024c).

Günlük Bakım Masrafları Başvurusu (Kita-Kosten): Münih'de yaşayan çocuklu aileler, çeşitli nedenlerle çocuklarını kreş ve anaokuluna yazdırmaktadır. Okul masraflarını karşılamakta zorlanan aileler için çocukların günlük masraflarını

karşlamak için geliştirilen desteğe başvuru yapmak için Muenchen Belediyesi'nin internet sitesi üzerinden online başvuru yapılabilmektedir (muenchen, 2024d).

Doktora Öğrencileri İçin Oturma İzni Başvurusu (Aufenthaltserlaubnis – Doktoranden): Farklı ülkelerden Almanya'ya gelerek doktora öğrenimi gören kişiler, oturma iznine ihtiyaç duymaktadır. Doktora öğrencilerine sunulan oturma izni başvurusu, Münih Belediyesi internet sitesi üzerinden sunulan e-belediyecilik hizmeti ile online olarak yapılabilmektedir (muenchen, 2024e).

İş Arama Oturma İzni Başvurusu (Aufenthaltserlaubnis – Arbeitsplatzsuche): İş arayan ve oturma iznine ihtiyaç duyan kişilere özel olarak verilen iş arama oturma iznine Münih Belediyesi e-belediyecilik hizmeti ile online olarak başvuru yapılabilmektedir. Böylece kişiler iş arama süresi boyunca oturma iznine sahip olacaktır (muenchen.de, 2024f).

Çevrimiçi Halk Katılımı (unser.muenchen.de – Online-Öffentlichkeitsbeteiligung mit CONSUL): Münih'de yaşayan vatandaşlar, Münih için halka sunulan; anketlere, planlara ve projelere Çevrimiçi halk katılımı sistemi üzerinden katılım sağlayabilmektedir. Böylece vatandaşlar, plan ve projeler için önerilerde bulunabilmektedir. Halka projelerde söz hakkı tanıyan ve bu çalışmalara halkı dahil eden uygulamaya vatandaşlar belediyenin e-belediyecilik hizmetleri üzerinden ulaşabilmektedir (muenchen.de, 2024g).

Meslek Okuluna Kayıt Başvurusu (Anmeldung an der Berufsschule): Kendileri veya stajyerleri için meslek okullarına başvuru yapmak isteyen kişiler, Muenchen Belediyesi'nin internet sitesi üzerinden sunulan e-belediyecilik hizmetini kullanarak bu okullara kayıt başvurusunda bulunabilmektedir (muenchen.de, 2024h).

4.2.4. Köln'de E-Belediyecilik Hizmetleri

Almanya'nın Köln şehri de gerçekleştirdiği e-belediyecilik uygulamaları açısından öne çıkmaktadır. Çevrimiçi kayıp eşya bürosu gibi yenilikçi hizmetler, vatandaşların kaybettikleri eşyalarını kolayca bulmalarını sağlarken; evlilik, doğum ve ölüm belgeleri talepleri gibi süreçler, çevrimiçi başvuru ve posta yoluyla teslim sistemiyle pratik bir şekilde yürütülmektedir. Ayrıca, kimlik kartı ve pasaport başvuruları için çevrimiçi randevu hizmetleri zaman tasarrufu sağlarken vatandaş memnuniyetini artırmaktadır. Araç kayıtlarının iptali gibi işlemler de dijital platformlar üzerinden gerçekleştirilmekte, böylece Köln, şeffaflık, erişilebilirlik ve etkinlik ilkeleri doğrultusunda modern bir belediyecilik yaklaşımını hayata geçirmektedir. Köln Belediyesi tarafından e-belediyecilik kapsamında şu hizmetler verilmektedir:

Kayıp Eşya Sorgulama Sistemi (Fundbüro Online): Köln'de kaybedilen eşyaların kolayca sahiplerine ulaştırılabilmesi için oluşturulan çevrimiçi kayıp eşya bürosu, eşyaların bulunma tarihi ve konum bilgisi ile birlikte yayımlanmaktadır. Eşyasını kaybeden vatandaşlar böylece sistemde sorgulama yaparak eşyalarını bulabilmekte ve kolayca teslim alabilmektedir (stadt-koeln.de, 2024a).

Evlilik Cüzdanı Belge Talebi (Urkundenservice - Bestellung Einer Eheurkunde): Evlilik cüzdanına ihtiyaç duyan vatandaşlar online olarak form doldurarak başvurularını gerçekleştirebilmektedir. Belediye, bu başvuruya istinaden belirtilen süre içerisinde vatandaşların adresine posta yoluyla talep edilen belgeleri ulaştırılmaktadır (stadt-koeln.de, 2024b).

Doğum Belgesi Talebi (Urkundenservice - Bestellung Einer Geburtsurkunde): Köln'de doğanlar için sunulan bu hizmet, doğum belgesine ve doğum kütüğü kaydına ihtiyacı olan vatandaşlar için sunulan online bir hizmettir. Formun doldurulması halinde posta yoluyla talep edilen belgeler talep edilen adrese gönderilmektedir (stadt-koeln.de, 2024c).

Ölüm Belgesi Talebi (Urkundenservice - Bestellung Einer Sterbeurkunde): Ölen kişinin ölüm belgesine erişmek için vatandaşlar, talep formunu online olarak doldurabilmektedir. Başvurunun uygun bulunması halinde adrese posta yoluyla gönderim sağlanmaktadır (stadt-koeln.de, 2024d).

Kimlik Kartı Başvurusu (Personalausweis): Köln'de yaşayan ve kimlik kartı veya pasaport başvurusu yapmak isteyen vatandaşlar, Köln Belediyesi'nin internet sitesi üzerinden halka sunulan e-belediyecilik hizmeti sayesinde online olarak randevularını oluşturabilmektedir (stadt-koeln.de, 2024e).

Kayıtlı Bir Aracın Kaydını Sildirme (Abmelden Eines Kölner Fahrzeugs): Köln'de yaşayan vatandaşlar, sahip olduklarını aracın kaydını sildirmek istemesi ve bu işlem için belirtilen şartları karşılaması halinde belediyenin e-belediyecilik hizmetlerini kullanarak bu işlemleri online olarak gerçekleştirebilmektedir (stadt-koeln.de, 2024f).

Almanya'nın çeşitli şehirlerinde sunulan e-belediyecilik hizmetleri, vatandaşların kamu hizmetlerine erişimini hızlandırmak ve kolaylaştırmak amacıyla geliştirilmiştir. Berlin, Hamburg, Münih ve Köln gibi büyük şehirlerdeki bu hizmetler hem bireysel ihtiyaçları karşılamayı hem de şehir yönetim süreçlerini dijitalleştirerek daha verimli hale getirmeyi hedeflemektedir. Sabıka kaydından kimlik kartı başvurusuna, konut desteğinden çevre koruma izinlerine kadar geniş bir yelpazeye

yayılan bu hizmetler, hem yerel halk hem de Almanya'da yaşayan yabancı vatandaşlar için büyük kolaylık sağlamaktadır.

Her şehir, kendi ihtiyaçlarına ve önceliklerine uygun olarak dijitalleşme süreçlerini şekillendirmiştir. Örneğin, Berlin'de çevresel konularda ağaç koruma muafiyet başvurusu yapılabilirken, Hamburg'da sıfır atık hedefi için özel uygulamalar geliştirilmiştir. Münih, halk katılımını teşvik eden çevrimiçi platformlarıyla dikkat çekerken, Köln kayıp eşya bürosu gibi özgün hizmetlerle öne çıkmaktadır. Bu hizmetlerin yaygınlaşması hem vatandaşların günlük yaşamını kolaylaştırmakta hem de kamu yönetiminde dijitalleşmenin olumlu etkilerini ortaya koymaktadır.

5. SONUÇ

Bu çalışma, Berlin, Hamburg, München ve Köln gibi Almanya'nın büyük şehirlerinde sunulan e-belediyeçilik hizmetlerini inceleyerek, dijitalleşmenin yerel yönetimlere etkilerini ve bu uygulamaların vatandaşlar üzerindeki yansımalarını ayrıntılı bir şekilde ele almıştır. Almanya'daki e-belediyeçilik uygulamaları, yerel yönetimlerde dijital dönüşümün başarılı bir örneğini sunmakta ve kamusal hizmetlerin modernizasyonunda birçok yerel yönetim açısından öncü olacağı düşünülmektedir.

Araştırmada öne çıkan ilk bulgu, Almanya'daki e-belediyeçilik hizmetlerinin, her bir şehrin özgün ihtiyaçlarına göre şekillendiğidir. Berlin, çevre ve şehircilik odaklı yenilikçi hizmetlerle dikkat çekerken; Hamburg, sıfır atık projeleri ve sosyal yardımlar gibi toplumsal odaklı uygulamalarıyla öne çıkmıştır. Benzer şekilde München, vatandaş katılımını teşvik eden dijital platformlarla öncülük yaparken, Köln ise kayıp eşya takibi gibi vatandaş dostu uygulamalarıyla dikkat çekmektedir. Bu çeşitlilik, e-belediyeçilik kavramının tek tip bir modelden ziyade, esnek ve şehrin özelliklerine uyarlanabilir bir yapı sunabileceğini göstermektedir. Böylece tek bir merkezden geliştirilmiş ve ülkedeki tüm yerel yönetimlerde uygulanan tek düze e-belediyeçilik uygulamalarından ziyade şehirlerin özgün değerini ön plâna çıkaran uygulamalar daha önemlidir.

Almanya'daki e-belediyeçilik uygulamalarının eyaletler arasında farklılaşmasının arkasında, ülkenin federal yapısından kaynaklanan yerinden yönetim anlayışının önemli bir rol oynadığı söylenebilir. Eyaletler arasındaki yasal ve idari çeşitlilik, her bölgenin kendi dijitalleşme stratejisini oluşturmasına olanak tanımıştır. Ancak bu çeşitlilik aynı zamanda, standartlaşma eksikliği ve bölgeler arası dengesizlik gibi zorlukları da beraberinde getirmektedir. Almanya'daki uygulamaların başka ülkele-

re örnek teşkil etmesi için bu zorlukların nasıl aşıldığını incelemek büyük bir önem taşımaktadır.

Bir başka tespit olarak Almanya'da yerel yönetimlerde e-belediye uygulamaları ile nüfus arasında bir ilişkinin varlığından bahsedilebilir. Berlin ve Hamburg gibi nüfusu daha kalabalık olan yerel yönetimlerdeki e-belediyecilik uygulamaları daha çeşitli ve sayıca fazla iken nüfusun daha düşük kaldığı Köln'de e-belediyecilik uygulamalarının daha az sayıda ve çeşitte olduğu görülmektedir. Dolayısıyla e-belediyecilik uygulamalarının daha kalabalık şehirleri yönetmede idarelerin ve kent sakinlerinin gündelik hayatını kolaylaştırmak için başvurulan bir araç olduğu söylenebilir.

E-belediyecilik uygulamalarının vatandaş odaklılığı ve etkililiği çalışmanın bir diğer önemli sonucudur. Hizmetlere 7/24 erişim olanağı, bireylerin kamu hizmetlerinden yararlanma süreçlerini hızlandırmakta ve kolaylaştırmaktadır. Sabıka kaydı, pasaport başvurusu, ikamet değişikliği ve sosyal yardımlar gibi farklı alanlarda sunulan çevrimiçi hizmetler, zamandan ve maliyetten tasarruf sağlarken vatandaş memnuniyetini de artırmaktadır. Bunun yanı sıra, bu uygulamaların büyük şehirlerdeki karmaşık yönetim yapısını kolaylaştırarak vatandaşlarla belediyeler arasındaki iletişimi güçlendirdiği gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak, e-belediyecilik uygulamaları, yerel yönetimlerin modernizasyonunda kilit bir aracı temsil etmekte ve vatandaşlarla daha şeffaf, etkin ve katılımcı bir iletişim modeli oluşturmaktadır. Almanya'daki uygulamaların başarısı, yalnızca teknolojik altyapıya değil, aynı zamanda vatandaş katılımına ve yönetim birimlerinin esnekliğine verilen öneme dayanmaktadır. Bu çalışma, Almanya'daki uygulamaları inceleyerek, e-belediyeciliğin teorik ve pratik boyutlarını ele almıştır. E-belediyeciliğin gelecekte daha kapsayıcı ve etkin bir hale gelmesi için, teknolojik yeniliklerin ve vatandaş odaklı yaklaşımların harmanlandığı entegre modellerin geliştirilmesi kritik bir gereklilik olarak görülmektedir.

Almanya'da nüfusu 1 milyon ve üzerindeki 4 kentin incelendiği bu çalışma e-belediyecilik uygulamalarının dünyada nasıl farklılaştığını göstermesi açısından önemlidir. Elbette ülkelerin idari teşkilatlanması, sosyo-kültürel yapıları ve ekonomik düzeyleri, e-belediyecilik uygulamalarını da farklılaştırmaktadır. Dolayısıyla e-belediyecilik konusunda farklı ülkelere dair gelecekte yapılacak çalışmalar, bu alandaki literatürün zenginleşmesini sağlayacaktır. Aynı zamanda farklı ülkelere ya da kentlere yeni e-belediyecilik uygulamalarının benimsenmesi konusunda bir farkındalık yaratabilecektir.

EXTENDED ABSTRACT

Research Problem: Germany stands out as one of the pioneer countries in the development of e-municipality applications. In Germany, which has a federal structure, local governments vary according to the characteristics of the states and this situation is also reflected in e-municipality applications. The purpose of this study is to examine e-municipality applications through the municipalities of Berlin, Hamburg, München and Koln in Germany.

Research Question/s: The research seeks to answer the following questions:

How are e-municipality applications implemented in the 4 most populous cities in Germany?

Are there any differences between the e-municipality applications of cities in Germany?

Literature Review: Advances in information and communication technologies (BIT) have radically changed not only the social life of individuals but also the relations between states and citizens. The adventure of transforming the administrative process and form of the Internet initially took place at the state level. The first attempts to provide various services that the state is obliged to provide over the Internet, which can be expressed as the first studies on e-government, have been seen in the United States and England since the first half of the 20th century. The equivalent of e-government applications in local governments is e-municipality. In order to respond to demands from citizens more quickly and at lower costs, municipalities are investing in internet technologies to increase their service capacity and quality.

Thanks to this application, service quality, citizen satisfaction and resource use efficiency are increasing. It allows for the creation of a transparent, accountable and democratic urban management approach. It also allows the public, civil society organizations and the state to effectively monitor the municipality. The potential for the formation of a competitive urban structure is also emerging. While long transaction times and waiting times are shortened, high transaction costs and the need for human labor are reduced; thus, time, labor and resource savings are achieved.

Methodology: This study was prepared using the situation assessment method, which is one of the qualitative research methods. The universe of the study consists of approximately 11,000 municipalities within the administrative organization of Germany. The municipalities of Berlin, Hamburg, München and Koln

were selected as the sample. In selecting the sample, the criterion of municipalities having a population of 1 million and above was taken into consideration. Municipalities in Germany with a population of less than 1 million constitute the limitation of this study. In this context, an examination was conducted on the official websites of the 4 municipalities included in the study.

Result and Conclusion: The first finding that stands out in the research is that e-municipality services in Germany are shaped according to the unique needs of each city. It can be said that the decentralization approach originating from the federal structure of the country plays an important role in the success of e-municipality applications in Germany. The legal and administrative diversity between the states has allowed each region to create its own digitalization strategy. Another finding is that there is a relationship between e-municipality applications and population in local governments in Germany. While e-municipality applications in local governments with more crowded populations such as Berlin and Hamburg are more diverse and numerous, e-municipality applications are seen to be fewer in number and variety in Koln, where the population is lower. This study sheds light on the theoretical and practical dimensions of e-municipality by examining the applications in Germany and presents strategies that have the potential to provide good examples that can be applied in other countries.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkıları: Sezgin SEZGİN ve Sahra Melisa AKPINAR çalışmanın tüm bölümlerinde ve aşamalarında katkı sağlamışlardır. Yazarlar esere eşit oranda katkı sunmuştur.

Çıkar Beyanı: Yazarlar ya da herhangi bir kurum/ kuruluş arasında çıkar çatışması yoktur.

Ethics Statement: The authors declare that the ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the event of a contrary situation, the Journal of Public Administration and Policy has no responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.

Author Contributions: Sezgin SEZGİN and Sahra Melisa AKPINAR have contributed to all parts and stages of the study. The authors contributed equally to the study.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution.

KAYNAKÇA

- Alman Federal Meclisi. (2024). *Federal Almanya Cumhuriyeti Anayasası 1949*, Tercüme: Christian Rumpf ve Gökçe Uzar Schüller, Deutscher Bundestag: Berlin.
- Alodalı, M. F. B., Tuncer, A., Usta, S. ve Halis, M. (2012). Yerel Yönetimlerde E-Belediyecilik Uygulamaları: Akdeniz Bölgesi Örneği. *Manas Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 83-95.
- Arıkboğa, Ü. (2017). Belediye Hizmetlerinin Elektronik Ortamda Sunumu: İstanbul Büyükşehir Belediyesi E-Belediye Uygulamalarının Analizi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22, 1619-1644.
- Babacanlı, H., Sağıroğlu, Ş., Ulukol, B., Kısaç, İ., Ocak, A. M., ve Turan, O. (2013). *Bilgi Teknolojileri ve İnternetin Bilinçli, Güvenli Kullanımı*. Ankara: Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı.
- Baştan, S. ve Ökmen, M. (2004). *Tümleşik E-Devlet Sistemleri ve Yerel Uygulamalarda Sağladığı Yeni İletişim Olanakları*. Yerel Yönetimler Kongresi, Düünden Bugüne Yerel Yönetimlerde Çağdaş Yapılanma Bildiriler Kitabı, Biga, Çanakkale.
- Bogdan, R. C. and Biklen, S. K. (1998). *Qualitative Research for Education: An Introduction to Theory and Methods*. Boston: Allyn and Bacon.
- Cebecioğlu, Ç. (2023). *Belediyelerin E-Belediyeciliğe Evrilmesi ve Yerel Halkın E-Belediyecilik Hizmet ve Uygulamalarına Bakışı: Kırşehir Belediyesi Örneği*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Kapadokya Üniversitesi Lisansüstü Eğitim, Öğretim ve Araştırma Enstitüsü. Nevşehir.
- Chun , A., Shulman, S., Rodrigo, S., and Hovy, E. (2010). Government 2.0: Making Connections Between Citizens, Data and Government. *Information Polity*, 15, 1-9.
- Çakır, C. (2015). E-Belediye: Sorunlar ve Çözüm Önerileri. *Sosyal ve Beşeri Bilimler Dergisi*, 7(1), 1-15.
- Erdal, Murat. (t.y.). *Elektronik Belediye Kavramı ve İstanbul Büyükşehir Belediyesi Uygulaması*. www.umut.org/pdf/ebelediye.pdf, Erişim Tarihi: 20.11.2024.
- Erdem, Nisa. (2016). *Karşılaştırmalı Yerel Yönetimler Perspektifinden Türkiye ve Almanya*. (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Trabzon.
- Erdoğan, O. (2019). Yerel Yönetimlerde E-Belediye Uygulamaları: İçişleri Bakanlığı E-Belediye Bilgi Sistemi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İİBF Dergisi*, 24(3), 551-566.
- Eroğul, C. (2008). *Çağdaş Devlet Düzenleri*. İmaj Yayınevi: Ankara.

- Güler, B. A. (2004). Kent Yönetimi Modeli Olarak Belediye Sistemi. *Görüş Dergisi*, 58, 24-30.
- Gürler Hazman, G. (2005). Afyonkarahisar Belediyesinde E-Belediye Uygulamaları ve Yerel Farkındalık. *Afyon Kocatepe Üniversitesi İİBF Dergisi*, 7(2), 65-84.
- Güven, A. (2022). Türkiye'de E-Belediyecilik Uygulamaları Çerçevesinde İl Belediyelerinin Analizi. *ODÜSOBİAD*, 12 (3), 1621-1650.
- Henden, B. H. (2005). Katılımcı Yerel Yönetim Anlayışında E-belediyeciliğin Yeri ve Önemi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 1-13.
- Henden, B. H. ve Henden, R. (2005). Yerel Yönetimlerin Hizmet Sunumlarındaki Değişim ve E-Belediyecilik. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(14), 48-66.
- International Telecommunication Union. (2023). *Measuring Digital Development: Facts and Figures 2023*, ITUPublications.
- İçişleri Bakanlığı (1999). *Dünyada Mahalli İdareler*. Ankara: İçişleri Bakanlığı Yayını.
- Karakurt Tosun, E. (2008). Türkiye'de E-belediyecilik Uygulamaları: Bursa Nilüfer-Osmangazi-Yıldırım Belediyelerinin Web Sitelerinin Analizi. *Çağdaş Yerel Yönetimler Dergisi*, 17(2), 71-94.
- Kramer, J. (2005). Federal Republic of Germany. J. Kincaid ve G. A. Tarr (Ed.). *Constitutional Origins, Structure, and Change in Federal Countries – A Global Dialogue on Federalism Volume 1* (s. 144-178). London: McGill-Queen's University Press.
- Kuhlmann, S. (2008). *Politik-und Verwaltungsreform in Kontinentaleuropa. Subnationale Institutionenpolitik in deutsch-französischen Verleich*. Baden-Baden: Nomos Verlagsgesellschaft.
- Mecek, M. (2017). *E-Belediyecilik, Halkla İlişkiler, Bilgi Edinme, Şeffaflık, vb. Unsurlar Açısından Belediye Web Sayfalarının Kullanılması ve Etkinlik Analizi: Bolvadin Belediyesi Örneği*. Uluslararası Bolvadin Sempozyumu Bildiriler Kitabı, 13-15 Ekim 2017, Bolvadin, Afyonkarahisar.
- Negiz, N. Ve Saraçbaşı, Y. (2012). Demokratik Yönetişim Sağlanmasında E-belediye ve Uygulamaları: Akdeniz Bölgesi Örneği. *Bilgi Ekonomisi ve Yönetimi Dergisi*, 7(1), 42-52.
- Miroslava, P. (2008). Municipalities in the Federal Republic of Germany – Progress and Current Situation. *Politics in Central Europe*, 4(1), 59-74.
- Odabaş, H. (2009). *E-Devlet Sürecinde Elektronik Belge Yönetimi*. İstanbul: Hiperlink Yayınları.

- Ridder, H. G. Bruns, H. J. and Spier, F. (2005). Analysis of Public Management Change Proses: The Case of Local Government Acoounting Reforms in Germany. *Public Administration*, 83(2), 443-471.
- Şahin, A. (2007). Türkiye’de E-Belediye Uygulamaları ve Konya Örneği. *Erciyes Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 29, 161-189.
- Şensoy, Ş. (2006). Sunuş. İçinde *TASAM E-Belediyecilik Kılavuzu Yerel Yönetim Vatandaş Etkileşimi*. İstanbul: TASAM Yayınları.
- Ulusoy, A. ve Çobanoğulları, G. (2013). Trabzon Belediyesi Örneğinde E-Belediyecilik Uygulamaları: Trabzon. *Türk İdare Dergisi*, 477, 269-284.
- TASAM. (2006). *E-Belediyecilik Kılavuzu Yerel Yönetim Vatandaş Etkileşimi*. İstanbul: TASAM Yayınları.
- Wollmann, H. (2000), Local Government Modernization in Germany: Between Incrementalism and Reform Waves. *Public Administration*, 78(4), 915-936.
- Zeren, H. E., Sebetci, Ö. ve Koçak, Y. (2015). E-Devlet Ve E-Belediye Hizmetleri Çerçevesinde Aydın Halkının Katılma Duyarlılığının Ölçülmesi. *Kafkas Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 6(9), 249-268.

İnternet Adresleri:

- berlin.de. (2024a). <https://service.berlin.de/dienstleistung/121634/>, Erişim Tarihi: 11.11.2024.
- berlin.de. (2024b). <https://service.berlin.de/dienstleistung/318998/>, Erişim Tarihi: 11.11.2024.
- berlin.de. (2024c). <https://service.berlin.de/dienstleistung/120926/>, Erişim Tarihi: 13.11.2024.
- berlin.de. (2024d). <https://service.berlin.de/dienstleistung/121151/>, Erişim Tarihi: 20.11.2024.
- berlin.de. (2024e). <https://service.berlin.de/dienstleistung/120703/>, Erişim Tarihi: 12.11.2024.
- berlin.de. (2024f). <https://service.berlin.de/dienstleistung/120686/>, Erişim Tarihi: 12.11.2024.
- berlin.de. (2024g). <https://service.berlin.de/dienstleistung/330622/>, Erişim Tarihi: 16.11.2024.

berlin.de. (2024h). <https://service.berlin.de/dienstleistung/325675/>, Erişim Tarihi: 11.11.2024.

berlin.de. (2024i). <https://service.berlin.de/dienstleistung/330487/>, Erişim Tarihi: 02.11.2024.

berlin.de. (2024j). <https://service.berlin.de/dienstleistung/318960/>, Erişim Tarihi: 02.11.2024.

berlin.de. (2024k). <https://service.berlin.de/dienstleistung/326351/>, Erişim Tarihi: 02.11.2024.

berlin.de. (2024l). <https://service.berlin.de/dienstleistung/120656/>, Erişim Tarihi: 02.11.2024.

berlin.de. (2024m). <https://service.berlin.de/dienstleistung/324484/>, Erişim Tarihi: 20.11.2024.

berlin.de. (2024n). <https://service.berlin.de/dienstleistung/326768/>, Erişim Tarihi: 11.11.2024.

berlin.de. (2024o). <https://service.berlin.de/dienstleistung/331236/>, Erişim Tarihi: 10.11.2024.

berlin.de. (2024p). <https://service.berlin.de/dienstleistung/351242/>, Erişim Tarihi: 04.11.2024.

de.statista (2024). <https://de.statista.com/>, Erişim Tarihi: 20.11.2024.

muenchen.de. (2024a). <https://stadt.muenchen.de/service/info/hauptabteilung-ii-fahrzeugzulassungs-und-fahrerlaubnisbehoerde/1064232/>, Erişim Tarihi: 22.11.2024.

muenchen.de. (2024b). <https://stadt.muenchen.de/service/info/hauptabteilung-ii-fahrzeugzulassungs-und-fahrerlaubnisbehoerde/1064286/>, Erişim Tarihi: 22.11.2024.

muenchen.de. (2024c). <https://stadt.muenchen.de/service/info/hauptabteilung-ii-buergerangelegenheiten/1080627/>, Erişim Tarihi: 22.11.2024.

muenchen.de. (2024d). <https://stadt.muenchen.de/service/info/kita-kosten-beantragen/10390717/n0/>, Erişim Tarihi: 22.11.2024.

muenchen.de. (2024e). <https://stadt.muenchen.de/service/info/internationale-studierende-wissenschaftler-kvr-ii-351stu/10258794/>, Erişim Tarihi: 22.11.2024.

muenchen.de. (2024f). <https://stadt.muenchen.de/service/info/hauptabteilung-ii-buergerangelegenheiten/10260824/>, Erişim Tarihi: 22.11.2024.

- muenchen.de. (2024g). <https://stadt.muenchen.de/infos/beteiligungsplattform.html> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- muenchen.de. (2024h). <https://stadt.muenchen.de/service/info/geschaeftsbereich-berufliche-schulen/10264291/> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024a). <https://serviceportal.hamburg.de/HamburgGateway/Service/Entry/AFM-KitaG> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024b). <https://www.hamburg.de/service/info/111092546/> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024c). <https://serviceportal.hamburg.de/HamburgGateway/Service/Entry/xSTA> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024d). <https://www.hamburg.de/service/info/11259728/n0/> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024e). <https://serviceportal.hamburg.de/HamburgGateway/Service/Entry?id=BPARKEN2&location=020000000000> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024f). <https://serviceportal.gemeinsamonline.de/Online-dienste/Service/Entry/WOGEMIZUEA> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024g). <https://www.hamburg.de/leben-in-hamburg/wohnen/stadtreinigung/app-der-srh-379086> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024h). <https://www.hamburg.de/service/info/11252936/n0/#:~:text=Wenn%20Sie%20eine%20neue%20Hauptwohnung,bestimmen%20Voraussetzungen%20auch%20online%20anmelden.> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024i). <https://www.hamburg.de/service/info/11985671/n0/#:~:text=F%C3%BCr%20einmalige%20Leistungen%20wenden%20Sie,digitalen%20Antrag%20auf%20B%C3%BCrgergeld%20beantragen> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024i). <https://www.hamburg.de/service/info/11833313/n0/> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- serviceportal.hamburg.de. (2024j). <https://www.hamburg.de/service/info/11348428/> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.
- stadt-koeln.de. (2024a). <https://www.stadt-koeln.de/service/onlinedienste/fundbue-ro-online> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.

stadt-koeln.de. (2024b). <https://www.stadt-koeln.de/service/onlinedienste/geburtsurkunde> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.

stadt-koeln.de. (2024c). <https://www.stadt-koeln.de/service/onlinedienste/eheurkunde> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.

stadt-koeln.de. (2024d). <https://www.stadt-koeln.de/service/onlinedienste/sterbeurkunde> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.

stadt-koeln.de. (2024e). <https://www.stadt-koeln.de/service/produkte/00416/index.html> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.

stadt-koeln.de. (2024f). <https://www.stadt-koeln.de/service/produkte/00733/index.html> , Erişim Tarihi: 22.11.2024.

ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ RESMİ TARİH YAZIMI VE KİMLİK İNŞASI

Early Republic Period Official History Writing and Identity Construction

Onur ÇELİK*

Öz

Ulus devletlerin varlıklarını göstermeleriyle birlikte geleneksel devlet yönetimlerinde ve toplumsal yapıda köklü değişiklikler meydana gelmiştir. Ulus devletlerin bu dönüşümde temel sorunsal ise kurucu ideolojik yaklaşıma uygun ulusal kimlik inşasını gerçekleştirme olmuştur. Türkiye’de kuruluşundan itibaren devletin ve toplumun ulus devlet modeline uygun dönüşümünü gerçekleştirme çabası içerisine girmiştir. Böylelikle hakim ideolojiye uygun ulusal kimlik inşa edilmeye çalışılmış ve inşa için tüm araçlar kullanılmıştır. Ulusal kimlik inşasında en önemli argümanlardan biri ise tarihselciliktir. Cumhuriyet’in kuruluşundan itibaren ulusal kimlik inşası için gerekli çalışmalar yapılmaya başlanmış ve bu bağlamda resmi tarih yazımına önem verilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır. Resmi tarih yazımı ulusal kimlik inşasına yönelik oluşturulmaya çalışılarak tarihsel süreç içerisinde olmuş olanla değil daha çok olması gerekeni sunmuştur. Bu çalışma kapsamında, Erken Cumhuriyet Dönemi’nde resmi tarih yazımının ulusal kimlik inşasındaki rolü incelenmiş, kavramsal açıklamalar yapılmış ve zaman içinde tarih yazımının resmi tarih yazımına dönüşümü ele alınmıştır. Ulusal kimlik inşasında resmi tarih yazımının etkilerini ortaya koyabilmek için alan yazın taraması yapılarak mevcut literatür ve teoriler ele alınarak değerlendirme yapılmıştır. Bu dönemde resmi tarih yazımının, kurucu

ABSTRACT

With the emergence of nation-states, profound changes have occurred in traditional state governance and social structures. The main issue for nation-states in this transformation has been to construct a national identity that aligns with the founding ideological approach. Since its establishment, Turkey has been engaged in an effort to transform both the state and society in accordance with the nation-state model. In this way, an attempt has been made to build a national identity in line with the dominant ideology, using all available tools for this construction. One of the most important arguments in the construction of national identity is historicism. Since the establishment of the Republic, efforts to construct a national identity have been initiated, and it has been recognized that official history writing must be emphasized in this context. Official history writing has been aimed at contributing to the construction of national identity by presenting not what has happened historically, but what should have happened. In this study, the role of official history writing in the construction of national identity during the Early Republican Period has been examined, with conceptual clarifications made and the transformation of historical writing into official history writing over time discussed. To reveal the effects of official history writing on national identity construction, a literature review has been conducted and current literature and

* Dr.Öğretim Üyesi, Ardahan Üniversitesi, Çıldır Meslek Yüksekokulu, Hukuk Bölümü, onurcelik@asrdahan.edu.tr, ORCID: 0000-0002-0113-5367.

ideolojiye uygun bir şekilde oluşturulmaya çalışıldığı ve hedeflenen ideal vatandaş profilinin inşa edilmesine yönelik rol üstlendiği söylenebilir.

Anahtar Kelimeler: Ulus, Ulusal Kimlik, Resmi Tarih, Resmi Tarih Yazımı, Erken Cumhuriyet Dönemi.

theories have been evaluated. It can be said that during this period, official history writing was shaped to align with the founding ideology and played a role in constructing the ideal citizen profile targeted by the state..

Keywords: Nation, National Identity, Official History, Official Historiography, Early Republic Period.

1. GİRİŞ

Resmi tarih yazımı çok eskiden beri var olsa da modern ulus devletlerin doğuşuyla birlikte ideolojik aktarım içinde önemli bir yer teşkil etmeye başlamıştır. Modern devletlerin en temel özelliği ise halkı bir arada tutabilmek için ortak bir vatan bilinci yaratmaları gerekliliğidir. Vatan içinde yer alacak yurttaşların ortak bir ideoloji ve kültürel boyuta sahip olabilmeleri için kamusal eğitim içerisinde verilecek olan ortak geçmişe ait milli bir tarihe/geçmişe ihtiyaç duyulmaktadır. Bu bağlamda ortaya çıkan tarih yazımı ve bu tarihi yazma sorunsalına yönelik çeşitli uygulamalar söz konusudur. Türkiye’de de resmi tarih yazımıyla ilgili hakim olan görüşün dönem dönem değişikliğe uğradığı görülmektedir. Bu değişikliklerin temel nedeni ise her dönemde farklılaşan ihtiyaçlara ve karşılaşılan sorunlara yönelik çözümlerin geliştirilmesinden doğmaktadır. Tarih yazımı bu çerçevede değerlendirildiğinde aslında geçmişte olanları değil, geçmişte olması gerekeni sunmaktadır. Diğer bir deyişle, tarihin yeniden üretilmesi geçmişle değil şimdi ile ilgili bir konudur.

Türkiye’nin ilk dönemlerine bakıldığında tarih yazımı içsel olduğu kadar dış etkenlerin de etkisinde kalmıştır. Özellikle batının dayatmış olduğu ırksal üstünlük söylemine karşılık Türk Tarih Tezi geliştirilmiştir. Irksal zayıflığın milleti biçimlendirmede sorun yaşatacağı gibi geçmişin yüceliğini de sekteye uğratmasına fırsat verecektir. Modern dünyada devletlerin var olmasının temel faktörünün ulus inşasında geçiyor olması resmi tarih yazımının temel amacını açıkça ortaya koymaktadır. Ulus inşasının temelini sağlam olabilmesi için uluslar tarihlerini ilk dönem tanımlamalarına kadar götürme gayreti içindedir. Antik çağlara kadar götürülmesinin temel nedeni ise geçmiş ne kadar eski olursa millet üzerinde tarihin o kadar gurur verici etkisi olacaktır. Ana iskelet odur ve daha sonraki elde edilen kazanımlar ise dolgu görevi görmektedir. Bu yüzden her devlet milletini yaratırken mitolojilerden bahsetmektedir. Mitolojiyle başlayan resmi tarih kesintiye uğramadan, sistematikleştirilerek günümüze gelinceye kadar süreklilik göstermektedir. Bu sürekliliğin içerisinde ise devamlı takdir edilen, itibarlı, kahramanlıklarla dolu bir geçmişe vurgu yapılır. Tarih boyunca var olan zayıflıklardan pek fazla söz edilmemiş, gösterilen zayıflıklar ise genellikle devletin değil, yöneticilerin zayıflığı olmuştur.

Fransız Devrimi ile etkili olan milliyetçilik akımları, tüm dünyayı etkisi altına alarak çok uluslu devletlerin yerini ulus devletlere bırakmasına neden olmuştur. Ulus devletlerin oluşumu farklılıklar gösterse de, özellikle Batı Avrupa'da bu süreç, planlanmamış bir gelişim olarak görülmektedir. Batı Avrupa, ulus devletlerin oluşumunu, geçmişte var olan milletlerin doğal bir devamı olarak tanımlarken, Batı Avrupa dışındaki milletlerin oluşumunun daha çok milliyetçi akımlar sonucunda şekillendiği görüşü savunulmaktadır. Bu dönemde, millet kavramı genellikle ırk kavramı ile özdeş kullanılmıştır. Batı Avrupa, bu görüşü savunurken, yeni oluşan ya da oluşmakta olan ulus devletlerde, kendilerini üstün ırk kategorisine koyabilmek için ırk ayrımına gitmiştir. Türkiye'de ise, içteki kimlik sorununu çözmeye ve dışarıda üstün ırk ayrımının yaşandığı bir dönemde, resmi tarih yazımı bu sorunların çözümü için bir araç olarak kullanılmıştır.

Bu çalışma Türkiye'de Cumhuriyet'in ilk dönemlerinde resmi tarih yazımının nasıl oluşturulduğunu ve sorunlarını ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma kapsamında resmi tarih yazımı ve ulusal kimliğe yönelik literatür taraması yapılacak ve dönemin özellikleri göz önünde bulundurularak bir değerlendirme gerçekleştirilecektir.

2. CUMHURİYET ÖNCESİ OSMANLI VE TARİH YAZIMI

19. yüzyıl öncesinde tarih daha çok sözlü aktarımla yapılmaktaydı. Bu sözlü aktarım içerisinde efsaneler, menkıbeler ya da masalların ağırlıkta olduğu görülmektedir. Sözlü aktarım dışında ise yöneticiler tarafından uzmanlara yazdırılan tarihte bulunmaktadır (Demircioğlu, 2012, s.115). Yöneticiler tarafından ücret karşılığında yazdırılan vakayinamelerde daha çok padişaha övgüler yer almaktaydı. 19. yüzyılla birlikte bu tarih anlayışı yerini ulusların tarihteki övgülerine yerini bırakmıştır. Bu anlayış, Alman ekolünde kendini göstererek Klasik Historisizm (Klasik Tarihselcilik) olarak bilinen anlayışın kurucusu olarak Leopold von Ranke kabul edilmektedir. Ranke'nin geliştirmiş olduğu tarih yazımı diplomatik olmakla birlikte krallıkları tarafından yazılan tarihin tek doğru tarih olduğundan yola çıkmaktadır (Beratlı, 2006, s.4). Üyesi olunan krallık ya da devlet tarafından verilen tarihsel bilgilerin doğru olarak kabul edilmesine yol açan bu yaklaşım, farklı devletlerin ortaya koymuş olduğu tarihsel doğruluklarla karşılaşan bireyde içsel çatışmalara ve bilgi karmaşasına sebep verebilir. Her ülke kendi oluşturduğu tarihsel gerçekliğin, doğru olduğunu iddia ederken yurttaşlarının da bu doğrulukla hareket etmesini beklemektedir.

Ulus devletler, ulusun varlığını ve kaynaklarını ancak geçmişle bağlantı kurarak gerçekleştirebilirlerdi. Bu noktadan hareketle, tarih yazımı ulus devletlerde bir zorunluluk olarak görülmüştür. Bu zorunluluk çerçevesinde, uluslar kendi ulusal tarihlerini yazmışlardır. (Akman, 2011, s.82). Ulus devletlerin varlıkları ve ulusal kimlik inşası arttıkça tarih yazımına daha fazla önem gösterilmeye başlanmıştır. 19. yüzyılda tarihin bilim olarak ele alınması, tarih derslerinin okullarda yayılması ve diğer bilimlere de içinde barındıracak bir görev üstlenmesi, kültürel ve merkezileşme politikalarına destek sunmuştur (Ersanlı, 2006, s.23). Böylelikle standartlaşan eğitim kurumlarında amaçlanan tarih bilinci ile donatılmış toplum inşa edilmeye başlanmıştır.

Osmanlı dönemi tarih yazımı anlayışında Tanzimat'a kadar olan kısımda daha çok dini ve ümmetçi bakış açısının hakim olduğu görülmektedir. Bu yazım şekli İslam tarih yazım anlayışının özelliklerini yansıtmaktaydı (Demircioğlu, 2012, s.115). Egemenliğini dini unsurlarla meşrulaştıran Osmanlı, yönetim biçimine uygun millet sistemi ile varlığını sürdürürken, dünyevi ve uhrevi işleri ayırmamıştır. Bu durum, diğer tüm alanlarda olduğu gibi tarih yazım anlayışında da etkili olmuştur.

Klasik devlet anlayışı, Tanzimat'la birlikte modern milli kimliğe geçiş kararı alınmasıyla dönüşmeye başlamıştır. Değişen devlet anlayışıyla farklılıklar homojen bir yapıya dönüştürülmeye çalışılmış olup sultana siyasi sadakat ve vatana bağlılık fikri uygulanan politikanın temelini oluşturmaktaydı (Durgun, 2014, s.62). Burada millet devlet tarafından fiilen yaratılmaya çalışılmış, vergilendirme, askerlik ve ülke sınırları içinde kalan nüfusu kimlik ve sivil bağlılık içerisinde tutarak devletin devamlılığı sağlanmak istenmiştir. Vatandaşlık haklarında oluşan değişiklik, merkezin uzağında yer alan kısımlarını bağlayan alt yapının inşası ve sınırların içerisinde oluşturulacak iletişim ağıyla birlikte milli topluluk imgeleri oluşturulmak hedeflenmiştir (Smith, 2017, s.99). Modern devletlerin getirmiş olduğu temel özellik sınırların belirginleşmesidir. Modern öncesi devletlerde sınırların belirgin olmayışı yeni devlet modeliyle değişime uğramıştır. Sınırları netleşen devletler sahip oldukları topraklar üzerinde egemenlik hakkını kullanırken, sınırlar içerisinde kalan toprakları vatan ve üzerinde yaşayan insanları vatandaş olarak tanımlamışlardır. Vatandaş olabilmenin koşulu değişiklik göstermekle birlikte kan bağı ve sahip olunan topraklar içerisinde doğmak genel kabul gören şart olmuştur. Ancak modern devlet anlayışının temel sorunsalı vatandaşlarını kendine bağlı kılmak ve istenilen profilde birey ve toplum inşa etmek olmuştur.

Osmanlılık üzerine inşa edilmek istenen yeni kimlik, etnik kimliğin, cemaatin din kimliğinden daha ağır basmasına sebep olmuş bunun neticesinde dil, din, soy,

tarikh vb. hususlar oluşturulan milli kimliğin unsurları arasında yer almıştır. Bu duruma ilk tepki Balkan ülkelerinde ortaya çıkmış ve milliyetlerinin bilincine varan Balkan ülkeleri ayaklanmaya başlamışlardır. Ancak burada ayaklanmalar milliyetçilikten kaynaklanmış gibi görünse de Hristiyan halkların dini söylem ile ayaklandığı görülmektedir. Etnik özelliklerin ağır basmaya başladığı bir dönemde Balkanlardaki ayaklanmaların dini ağırlıklı olması, gayrimüslimler arasında dinin millileşerek güç kazandığını göstermektedir. İsyanların temel amacı ise dini-etnik homojen bir ulus yaratmaktır. Bu ayaklanmalar sonucunda çıkan çatışmalardan Müslüman toplumları etkilenmiş ve kimliklerine aktif olarak sarılmışlardır. Müslüman toplulukları içinde ise artan milliyetçilik düşünceleri yayılmış ve Osmanlılık fikri bu düşüncelere karşı koymada yeterince başarılı olamamıştır (Durgun, 2014, s.65-66). Yaşanan ayrışmaların genel özelliğinin ötekileştirme olduğu görülmektedir. Yapılan ötekileştirmeler Osmanlı'da ilk olarak dini ayrışmaların yaşanmasına sebebiyet vermiş, daha sonra ise etnik dönüşüme uğramıştır. Ortaya çıkan ayrışmalar neticesinde uluslar kendi üyelerini bir arada tutacak değerleri öne çıkarmıştır. Bu değerler aynı zamanda diğer ulusları ötekileştirecek işlev görmüştür.

3. ERKEN CUMHURİYET DÖNEMİ RESMİ TARİH YAZIMI

Türkiye Cumhuriyeti'nin 1923 yılında kurulmasından, 1950 yılına kadar olan süreç Erken Cumhuriyet olarak adlandırılmaktadır. İmparatorluktan milli devlete geçiş dönemi de olan bu süreçte tarih yazımının ve tarih biliminin önemi artmıştır. İmparatorlukların ve farklı kimliklerin bir arada yaşadığı devletlerin yerini ulus devletlerin almasıyla kimlik inşasında tarihsel temellendirme içerisinde kimlik kazanımı, ulus devletler tarafından gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Osmanlı İmparatorluğu'nun parçalanmasının ardından, Türkiye'nin ulus devletleşmesi ile resmi tarih yazımı aynı süreçte gerçekleşmiştir. "Türk Tarih Tezinin" bu süreç içerisinde oluşturulması ve ulus devletin dayanak noktası olarak ele alınması tarih ilminin önemini göstermektedir (Ersanlı, 2006, s.47). Tekeli'nin de belirttiği gibi; "resmî tarihler tarihsel gerçeği yansıtmaları bile, kendileri bir gerçek haline gelmiştir. Dünya modern yaşama geçerken ulus devletlerin doğuşu sırasın da toplumların geleneksel ve yerel bağlarının çözülüp onun yerine soyut ulusal bağlılıkların oluşturulması ve ulusal kimliklerin yaratılmasında tarih araç olarak kullanılmıştır" (Tekeli, 2007, s.35-36). Tarihe yüklenen bu görev ulus devletlerin ana iskeletini oluşturarak ulusal bilincin oluşmasını sağlamaktadır. Uluslar farklı anlamsal içeriklerle donatılmış olsalar da ulusal kimlik inşasında kullanılan araçlar bakımından benzerlik göstermektedirler. Ulus devletlerin sahip olmaları gereken bayrak, ulusal

marş, vatan, kadim bir tarih gibi sembol ve değerler bu benzerliklerin en somut örnekleridir.

Hobsbawn'a göre belli bir büyüklükte olan bir halkın, millet olabilmesi için üç kriter bulunmaktadır. Bunlardan ilki, milletle devlet arasındaki tarihsel bağıdır. Modern dünyada milletle devletin özdeşleşmesi ve bunun biricik halktan meydana gelmesi beklenmekteydi. Osmanlı'da hanedan ailesinin Türk olması son dönemlerinde devletin bir Türk devleti olarak dışardan tanımlanmasına yol açmıştır. İkinci kriter ise milli edebi ve idari anadile sahip elit kesimin var olmasıdır. Bunun en iyi örneklerinden biri İtalya'da birliğin sağlandığı sürede İtalyanca konuşanların sayısının yüzde 2.5 civarlarında olmasıdır. Ancak bu azınlık milli dili bilen elit kesimi oluşturmaktaydı. Milli dil ile milli kimliğin arasındaki bağ elit kesimin motiflerinde belirmiştir. Üçüncü kriter, fetih yeteneğidir. Bir halkın fetih yeteneğiyle kolektif bilinçle hareket etmesi için emperyalist halk olmalıdır (Hobsbawn, 2017, s.58-59). Halkın millete/ulusa dönüşümünün en önemli kuralı olarak tarihsel bağ öne çıkarılmış olup, milletin yaratılmasında kullanılmıştır. Ulus devletlerde tarihsel bağ elit kesim tarafından kurulurken, tarihsel gerçekliklerden daha çok ulusal kimliğin inşasına yönelik tarih oluşturulmaya özen gösterilmektedir. Dolayısıyla tarihsel gerçekliklerden uzaklaşabilmekte ve yeni/yapay bir tarihsel gerçeklik oluşturularak kimlik inşası gerçekleştirilmeye çalışılmaktadır.

Osmanlı'nın son dönemlerinde İttihad-ı İslam kimlik politikasının, gayrimüslim ve Müslüman halkların kopmasıyla birlikte önemini yitirmiş ve geriye kalan halkların Türkçülük çatısı altında toplanması için Türk kimliği hakim politika olmuştur. Türklük düşüncesinin şekillenmesinde ise entelijensiya önemli bir kavram olarak karşımıza çıkmaktadır. Entelejinsiya ile Türk kimliği Osmanlı'nın dışına taşmış ve Osmanlı toprakları dışındaki Türkleri de kapsayacak bir anlayışla kurgulanmıştır. Entelijensiya temellendirmesinde oluşan Pan-Türkist düşüncenin yanında Anadolu'yu Türk vatanı olarak gören ve Anadolu'yla sınırlandırılan Türk milliyetçiliği de yer almıştır. Bu bağlamda farklı düşünceleri içinde barındıran Türk milliyetçiliği anlayışı Avrupa'nın etkisiyle tarih yazımında keşif ve inşası hamlesiyle bir geçmiş yaratma yoluna gitmiştir. Kaybettiği topraklardan dolayı gittikçe homojenleşen Osmanlı toplumu, Türk ve Müslüman kimliklerinin çoğunlukta olduğu Anadolu'da devletin temelini Türkler olduğu fikrini yaymaya çalışmışlardır. Tarih yazımı burada önemli rol oynamış ve halkın bu düşünceleri benimsemesi ve kabullenmesi için araç olmuştur. Bu ruh Kuvay-ı Milliye'ye intikal ederek Cumhuriyet dönemine Osmanlı'dan önemli bir miras olarak geçmiştir (Durgun, 2014, s.183-184). Cumhuriyet'in getirmiş olduğu yeni bir tarih yazım anlayışı ile yeni bir gelenek inşası edilme süreci, tarihsel izlerle temellendirilmiştir (Erdoğan ve Akın,

2023, s.440). Ulus inşasını bir bütünlük içerisinde gerçekleştirmek, ulusal kırılmalıkları minimuma indirecek ve ulusun devamlılığını sağlayacaktır. Bunun için ise geçmişten gelen birlikte yaşanmışlık ve ortak kader inancı politik kodlarla, tarihsel bütünlük içerisinde işlenmektedir.

Erken Cumhuriyet Dönemi'nde asıl gayret milliyetçi davranışların halka kazandırılmasına yönelik çalışmalarda görülmektedir. Bunun için itaat eden bir toplum oluşturulmak istenmiş ve bunun eğitim yoluyla oluşturulmaya çalışılan yurttaş profiliyle sağlanması düşünülmüştür. Eğitim- öğretim yoluyla yaratılmaya çalışılan milliyetçi yurttaşlık vasıtasıyla modern seküler toplumsal hafıza oluşturmaya özen gösterilmiştir. Burada yöntem olarak ise tarihsel manipülasyondan faydalanılmış olup Türk kimliğine yönelik tarih yeniden yazılarak Osmanlı öncesi ve İslam öncesi Türk devlet ve kültürü ön plana çıkarılmıştır (Akman, 2011, s.83-84). Bu doğrultuda oluşturulan tarih ders kitapları İslam öncesi Türk tarihiyle, İslami dönem içerisinde ise Osmanlı öncesi Türk tarihiyle oluşturulmuştur (Çapa, 2002, s.45). Ulus devletin doğasına uygun gerçekleştirilen İslam öncesi tarihe dayalı tanımlama ve tarihin kimlikli inşası ile milliyetçi bakış açısı yaratılmıştır. Bu anlayışla yurttaş kendini tanımlarken ulusal aidiyetin sınırlarında kalacak, dini öğeleri daha arka plana itecektir.

Osmanlıda II. Mahmut döneminde başlayan yenilikçi hareketler ve devam eden süreçte Tanzimat'la birlikte merkezileşme ve Batılılaşma temel amaç olarak görülmüştür. Devletin ve toplumun dönüşümü Batılılaşmanın getirmiş olduğu değerlerle dizayn edilmeye çalışılmıştır. Benimsenen yeni yaklaşımda toplum mühendisliğine soyunan Osmanlı aydınları arasında, pragmatist özellikler taşıyan Pozitivizm akımı benimsenmiştir. Böylelikle bir grup aydın tarafından toplum dizayn edilip istenilen başarı elde edilecektir (Özkan, 2014, s.924). Cumhuriyete devredilen bu düşünsel mirasla toplum mühendisliği devam ettirilmiş; "milletini arayan ve inşa eden devlet" perspektifinde hareket edilmiştir (Kılıç, 2012, s.190). Osmanlı aydınları arasında Pozitivizm yaygınlık kazanarak dini-dünyevi ayırım bilimsel nitelik kazanmıştır. Osmanlı'nın son döneminde hakim olan pozitivist yaklaşım tarihin yorumlanmasına ve yazılmasına da yansımış, dini tarihsel anlatım terkedilmeye başlanmıştır. Cumhuriyet'le birlikte ise dini tarihsel anlatım tamamen terkedilerek ulusal tarih yazımı ve anlatımı benimsenmiştir.

Cumhuriyet'in kuruluşundan 1930 yılına kadar olan süreçte devletin dönüşümü sağlanmaya çalışılmış, 1930 yılından sonra ise toplumsal dönüşüm gerçekleştirilmeye çalışılmıştır. Bu mücadele Cumhuriyet'in kurucu ideolojisine uygun ideal vatandaşın inşasına yönelik olmuştur (Temel, 2020, s.409). 1927 yılında Cumhuriyet Halk Fırkası'nın kongresinde Nutuk'un altı günde okunmasının tamamlanma-

sını takip eden süreçte Nutuk resmi tarih yazımının rehberi olmuştur. Toplumsal dönüşümün ideolojisini de kapsayan Nutuk resmi ideolojinin ana unsuru olarak görülmüştür. 1930 yılından itibaren ilkokul, ortaokul ve lise tarih kitaplarında Ortodoks tarih yazıcılığının öngördüğü şekliyle Nutuk ve Atatürk'ün diğer söylemleri resmi tarih yazımının ana karakteristik yapısını oluşturmuştur. Yayın organları tarafından da bu yazımlar yayınlanarak kitlelere ulaştırılmaya çalışılmıştır (Gür ve Evren, 2015, s.142-143). Ulus devletlerle birlikte eğitim de millileştirilerek kolektif kimlik inşasında bir araç haline dönüşmüştür (Kaya, 2014, s.109). Eğitim kurumlarında özellikle çocukların ilk öğrenim dönemlerinde aktarılan bilgileri kolayca almaları önemlidir. Bu durum ders kitaplarının çoğunlukla ulusal bilinci inşa etmek için kullanılmasını açıklamaktadır (Çatalbaş, 2022, s.1009). Eğitim kurumlarındaki müfredatta diğer derslerde de ulusal değerler aktarılırken, tarihe ve tarih öğrenimine ayrı bir önem verilerek ulusal yurttaş bilincine sahip nesiller yetiştirilmek istenmiştir.

Eğitim ve basın aktif olarak kullanılmasıyla öngörülen vatandaş oluşturulmaya çalışılmıştır. Tebaadan ulus devlete uygun vatandaşın dönüşümü sağlanırken “kanun önünde eşitlik”, “özgürlük”, “demokrasi”, “milli hâkimiyet”, “kardeşlik”, “milliyetçilik”, “laiklik”, “cumhuriyetçilik” gibi değerlerle vatandaş donatılmıştır (Temel, 2020, s.427). Bu dönemde yayınlanan dergilerde de Cumhuriyet, Atatürk ve devrimler temaları ağırlıklı olarak işlenip tarih ve kültür bilinci verilerek geçmişle bağ kurulma gayreti görülmektedir (Apaydın ve Özakman, 2019, s.28). Tarih bilinci sadece yazılı değil diğer görsel araçlar kullanılarak da verilmiştir. ‘İnkılap Yolunda’ adlı resim bunun en somut örnekleri arasında yer almaktadır. Resimde yer alan çocuğun elindeki “Türk Dili ve Tarihi” adlı kitap ideal vatandaşı yansıtırken, ayağının Osmanlıca yazılı fermanın üzerinde olması verilmek istenen tarih bilincinin özeti olarak görülebilir (Ergönül, 2017, s.770). Bunun yanı sıra ulusal bayramlar ve sembollerle tarihsel anlatım yoluna da gidilmiştir. Ulusal bayramlar, dini bayramların önüne geçerek devletin resmi kurumları ve organizasyonlarıyla ulusal gösteri haline dönüşmüş ve her yıl tekrarlanarak tarihsel hatırlatma yoluyla ulusal tarihin merasimleri olmuştur. Aynı zamanda dini bayramların yerini alarak, unutturma işlevi de görmüştür. Semboller ise direkt ve dolaylı mesajlar vermekte, sözlü ifadelerden daha etkili olabilmektedirler. Sembollerle toplum kendini özdeşleştirmekte ve sembollerin tarihsel bağı, anlatılardan ya da öğretilerden daha güçlü mesajlar vermektedir.

Atatürk'ün laik ve Batılı milliyetçiliğinin temelini oluşturan anlayış, Anadolu dışı irrendentizmi kırılmış bir Türk milleti idi. Bu nedenle, Osmanlı'yı ve İslam'ı siyasi yapının dışında tutarak milleti, teritoryal bir topluluk olarak yeniden tanım-

lamayı amaçlamıştır. Bunun için milli kimliğin içinde toplumun temellendirilmesi gerekiyordu. Buna paralel olarak, Türk ırkının geçmişten beri var olduğunu vurgulayarak kökenini Orta Asya'ya, Oğuz Han'a dayandırmış, soyunun bozulmadığını ve arılaşmış dilin eskiliğini belirterek etnik mitler, anılar, değerler ve semboller oluşturulmuştur (Smith, 2017, s.165-166). Böylelikle bilimsel dayanaklarla millletin varlığı, hem içerde ulusal bilinç oluşturmada hem de dışarıya karşı kanıtlanmış olacaktır. Bu durum, özellikle dönemin şartları göz önünde bulundurulduğunda, hakim olan milliyetçilik anlayışının, Naziler örneğinde olduğu gibi ulusların ırksal sınıflandırmaya tabi tutulduğu ve bu bakış açısıyla değerlendirildiği bir döneme denk gelmektedir.

Cumhuriyet'in kuruluş dönemindeki yönetici kadrosu çok etnili ve tek dinli bir özelliğe sahiptir. Bu durum aslında mücadelenin etnik değil dini bir mücadele olduğunu göstermekte ve yeni devletin temeli olarak Müslümanlığı vurgulamaktaydı. Kurtuluş mücadelesi dönemi böyle bir anlayış içerisinde geçerken, Milli Mücadelenin kazanılmasıyla birlikte İslami anlayış laik bir düşünce perspektifinde yerini ulus devlete bırakmıştır (Durgun, 2014, 184). Yeni kurulan bu devlette hakim olan iki ilke ise; modernleşme ve milliyetçilik olmuştur. Modernleşme ilkesi ile Batı'nın getirmiş olduğu yaşam tarzı ve düşünsel yapısı belirtilmektedir. Milliyetçilik ilkesini ise Türk halkının kökeni ve dil-tarih birliği oluşturmaktaydı. Batı medeniyetine ulaşmada zaten medeniyet düşüncesi içerisinde yer alan milliyetçilik kriteri aslında araşsal bir görev üstlenmiştir (Yiğit, 1999, s.1039-1046). Modernleşme, Batı merkezli kurumsal ve yapısal yenilikleri getirirken, ideolojik düşünsel değişimleri de beraberinde getirmiştir. Modernleşme ve milliyetçilik, birbirleriyle çatışan düşünsel yapılar olarak görünse de her iki akım da Batı'dan alınarak Batı dışı toplumlar ve devletler tarafından kendi amaçlarına uyarlanarak kullanılmıştır.

Türkiye'deki aydınlar mevcut konjonktürden etkilenerek Türk milleti inşasında sistemleştirmeyi eğitim kurumlarında uygulamaya başlamıştır. Dönemin etkili isimlerinden Ziya Gökalp 16 Mayıs 1923 tarihli "Yeni Gün Gazetesi"nde "Türk Kimdir?" makalesinde Türklük tanımlamasını yaparak kan bağının yanı sıra Türk kültürü ile yetişmenin önemine değinmiştir. Ayrıca Gökalp millet tanımında, "lisanca, dince, ahlakça ve estetik olarak aynı terbiyeyi almış fertlerden oluşan bir zümre" olarak belirtmiştir (Akbulut, 2022, s.159). Ulusal mensubiyet ve tanımlama modern devletler sonrası ortaya çıkmasıyla, kimlerin ulusun üyesi olabileceği ve vatandaş olabileceği ortaya konması gerekmektedir. Bu doğrultuda dönemin ideoloğu olan Gökalp Türk ulusunun üyesi olabilmenin şart ve özelliklerini sıralayarak, Türklük tanımlamasını da yapmıştır.

Gökalp'in belirtmiş olduğu gibi artık toplumu bir arada tutan şeylerin din-den uzaklaşmasıyla birlikte dünyevi alanın doğduğudur. Dünyevi alanda ise tarihin önemine vurgu yapmaktadır. Tarihin vurgusu ulus inşasında ve milleti bir arada tutan baş aktör olması niteliğiyle en önemli unsurdur. Gökalp, sosyolojinin öncüsü olan Emile Durkheim'dan etkilenmişti ve Durkheim'ın Türkiye'deki temsilcisi olarak görülmekteydi. Gökalp'in Durkheim'dan esinlenerek Türkçülüğün hedeflerine uyarladığı dayanışmacılık (tesanütçülük/solidarizm) kavramı ise; Gökalp'in siyasi kimliğinin sağladığı maddi imkanların yanı sıra sentez arayışı ve uzlaşmacı tavrı, farklı düşüncelere sahip yazarların Yeni Mecmuada buluşmalarında etkili olmuştur. İttihat ve Terakki'nin ideologlarından olan Gökalp, İttihat ve Terakki'nin gücünün zayıflamasıyla birlikte eleştirilerin odak noktası olmuştur (Arık, 2015, s.141).

Erken Cumhuriyet Dönemi'nde yaşanan değişim ve dönüşümler doğrultusunda tarih yazımı da buna paralel bir yön izlemiştir. Ulus devletlerde, ortak bir geçmişin motivasyonu, ulusal hassasiyetleri oluşturarak kendi ulusal tarihlerini inşa etmelerine olanak tanımıştır. Türk Tarih Tezi ile modern, ulusal ve seküler bir toplumsal yapı öngörülmüştür. Tarih Tezi, hem içeriye hem de dışarıya dönük mesajlar vererek yazılmış ve Türk kimliğinin temellendirilmesine tarihsel bir bakış açısı sunmuştur. Atatürk, tarih ders kitaplarının yeniden yazılmasını ve ulusal tarihe göre yeniden şekillendirilmesini planlamıştır. 1931 yılında ise Türk Tarihi Tetkik Cemiyeti kurulmuş ve kurumsal bir yapıyla tarih yazımı daha kontrollü ve düzenli bir şekilde gerçekleştirilmeye başlanmıştır (Akman, 2011, s.82-85). Kurumsallaşan tarih yazımı daha etkin ve sistematik hal alarak tutarlı bir tarihsel bakış açısı sunmaya başlamıştır.

1930 sonrası resmi tarihi oluşturan Türk Tarih Tezi'nde Medeniyetin ilk çıkış yeri, brakisefal ve beyaz ırkın ilk yurdu Orta Asya olarak görülmüştür. Türker'in ana yurdunun Orta Asya olmasından dolayı Türkler de brakisefal ve beyaz ırk kategorisindedir. Dolayısıyla bu teze göre medeniyetin kurucusu Türkler olmuş ancak kuraklık ve iklimsel nedenlerden ötürü ana yurtlarını terk ederek farklı coğrafyalara göç etmiş, medeniyeti de gittikleri coğrafyalara götürmüşlerdir. Bunlar arasında; Hindistan, Mezopotamya, Mısır ve Anadolu yer almaktadır. Anadolu'da ilk yerli halk olarak kabul edilen Hititler bu iklimsel göçlerle gelen Türkler olarak tanımlanmıştır (Korkmaz, 2023, s.649). Bu tarihsel yazım vatan toprağının kutsiyetini pekiştirerek, Anadolu'yu geçmişten gelen aidiyeti ile Türk vatani yapmaktadır.

Cumhuriyet'in kuruluşundan kısa bir süre sonra antropoloji ve arkeoloji çalışmalarına başlanmış, 1930'lu yıllarda ise tarih çalışmalarının artmasıyla; I. Türk Tarih Kongresi'nde antropoloji, II. Türk Tarih Kongresinde antropolojiyle birlikte arkeolojik çalışmalar kritik bir öneme sahip olmuştur. Böylelikle Anadolu'da yaşamış

olan İlk Çağ uygarlıkları ile tarihsel bağ kurularak Batı tarafından kategorize edilen ırksal sınıflandırmada Türk Milleti'nin sarı ırktan değil beyaz ırk statüsünde olduğu kanıtlanmaya çalışılmıştır (Toprak, 2015, s.150-154). Antropolojik ve arkeolojik çalışmalar aynı zamanda Anadolu toprağı ile tarihsel bağ kurarak, Anadolu'yu vatan toprağına dönüştürme gayreti içerisinde olmuştur. Sahip olunan toprakların tarih ötesinden beri Türk toprağı olduğu vurgulanarak, topraklar üzerinde başka milletlerin hak iddia etmesinin önüne geçilmiş ve ezelden beridir Türk yurdu olduğu belirtilerek tarihsel motiflerle ulusal bağ işlenmiştir.

Türk Tarih Tezinde iç etkenlerin yanı sıra dış etkenlere karşı da bir bilimsel altyapı oluşturulmaya çalışılmıştır. İlk dönemde sosyoloji temelli bir yaklaşım benimsenmiş, ancak sosyolojinin yetersiz kalmasıyla birlikte antropoloji ve arkeoloji alanlarına kayma yaşanmıştır. Antropolojik ve arkeolojik verilerle elde edilen bilgiler ışığında, savunma yerine karşı hamle yapılmış ve asıl medeniyetin kaynağının Türk ırkı olduğu kanıtlanmaya çalışılmıştır. Ancak tarih yazımına bakıldığında, ulus inşasının etnisite temelli oluşturulmasının yanı sıra, hukuki alanda toprağı dayalı bir yurttaşlık profili çizildiği görülmektedir. Birbiriyle çelişen iki milliyetçilik türünün ulus inşasında kullanılması, dış ve iç etkenlerden kaynaklanmaktadır. İçeride bir yurttaşlık bilinci oluşturulabilmesi için toprağı dayalı milliyetçilik merkeze oturtulmalıydı. Çünkü çok milletli bir imparatorluktan arda kalan millet homojen olmamakla birlikte, sadece ırkçı bir söylemle bir arada tutulmak ve eşit yurttaşlık hissini vermek başka sorunlara yol açabilirdi. Çoğu zaman birbirini tamamlar nitelikte kullanılan etnik milliyetçilik ve toprağı dayalı milliyetçilik, Cumhuriyet'in ilk dönemleriyle sınırlı kalmamış, ciddi tartışmalar altında günümüze kadar devam etmiştir.

Erken Cumhuriyet Dönemi'nde Türk Tarih Tezi üzerine inşa edilen Güneş Dil Teorisi ile dünya dillerinin kaynağının Türk dili olduğu iddia edilmiştir. Böylece, milliyetçilikle çelişmeyecek şekilde Batıcılık ya da modernleşme girişimlerine meşru bir zemin kazandırılmıştır. Çünkü teoriye göre, Batı medeniyetinin çıkış noktasının Türkler olduğu savunulmaktadır. Güneş Dil Teorisi'nde, 'Batılı olmak' ile 'milli olmak' arasında pragmatist bir yaklaşım bulunmaktadır (Bayraktar, 2012, s.137). Neolitik dönemin medeniyetini kuran Proto-Türklerin, dönemin totemi olan güneşi teorinin adında kullanmalarının nedenini açıklamaktadır. Güneş Dil Teorisi, tarih öncesine dayandırılan dili, Türk kimliğini tarihsel bağlarla İslami düşüncelerden arındırarak, Türk ulusal kimliğini inşa etmek amacıyla kullanmıştır. Türk kimliğinin üst kimlik olarak kurgulanması, farklı kimliklerin ise bu üst kimlik altında Türkleştirilmesi amacını taşımaktadır (Tayanç ve İnce, 2020, s.28, 32). Tek yönlü aktarım ve söylem militarist yaklaşıma sebep olabilmektedir. Farklılıkları yok

sayarak ya da yokmuş gibi hareket etmenin olumsuz milliyetçi sonuçları olabilmektedir (Çatalbaş, 2022, s.1009). Oluşan ya da oluşacak milliyetçi düşünceler sonucunda bireyler ya da gruplar kendilerini hakim güç karşısında tanımlama yoluna giderek, daha fazla radikalleşebilmektedirler. Karşılaşılabilecek bu olumsuzluk hakim ideolojinin hedeflerine ulaşmasına engel olacağı gibi kutuplaşmaları da arttırabilmektedir. Üst kimlik- alt kimlik sınıflandırması yapılırken etnik değil, daha çok kültürel açıklama yoluna gidilmesine rağmen Türklük kültürel değerleri içerisinde barındırırken her şeyden önce etnik kimliksel bir kavram olduğu unutulmamalıdır.

Erken Cumhuriyet Dönemi'nin tarih çalışmaları tüm diğer alanlarda olduğu gibi (harf inkılabı, şapka kanunu vd.) içerde ve dışarda meşruluk kazanma ve batıcılık öne çıkmıştır. Bu doğrultuda Türk Tarih Tezi ve Güneş Dil Teorisi yapılan çalışmalar olmaktadır. Yapılan bu çalışmalar Pozitivizm, Romantik Tarih Yazımı ve Annales Okulu olmak üzere batılı metodoloji ile temellendirilmiştir (Ateş, 2017, s.30)

Cumhuriyetin ilk dönemlerinde ulus inşası için yapılan çalışmaların yanında ideal yurttaş tipinin yaratılması yönetim kadrosunun önemle üzerinde durduğu bir diğer husustur. Cumhuriyetin ve devletin devamlılığı ve istikrarı için ideal yurttaşların oluşturulması ulus inşası kadar önemlidir. Oluşturulmak istenen Türk yurttaş profili, sisteme aktif olarak katılan yurttaşlar değil, pasif, onaylayıcı, sorgulamadan itaat eden bireylerdir. Cumhuriyeti sahiplenmiş ve taşıyıcısı, Cumhuriyet değerlerine saygılı ve kanunlara itaat eden bir yurttaş yaratılmak istenmiştir (Caymaz, 2007, s.27). Belirtilen ideal yurttaş profilinin oluşturulmaya çalışılmasında kuşkusuz tarih öğrenimine ve yazımına büyük görevler düşmektedir. Cumhuriyet dönemi tarih yazımına bakıldığında sürekli değinilen; medeniyet kurucu, devletine milletine sadık, benliğini ve dilini koruyan, ordu-millet geleneğine bağlı "Türk" tasviri aynı zamanda ideal yurttaşın yapacaklarını ve yapmayacaklarını tasvir eden bir anlatı sunmaktadır. Bunun için geçmişin de bu değerler doğrultusunda yaşandığının betimlenmesi gerekmektedir. Tarihsel bütünlük içerisinde Türklerin tarih boyunca var olduğu ve bu varlıklarını belirtilen değerlere, yani adetlerine, borçlu oldukları vurgulanmaktadır. Adetleri ve yaratılışlarının özelliğinden yüce oldukları, doğal olarak bunları korudukları ve sadık kalındığı sürece varlıklarının devam edeceği vurgulanmaktadır. Bu tarihsel inşa ile ideal yurttaş tipi şekillenmekte ve nasıl bir devlet-yurttaş ilişkisi olacağı projelendirilmiş olmaktadır. Böylelikle tarih bilimi siyasetin ya da siyasi iktidarın bir aracı haline gelmiş olur (Üstel, 2005, s.174-176).

Erken Cumhuriyet sonrasında da tarih yazımının ve eğitimde öğretilen tarih siyasi etkenlere göre değişiklikler göstermiştir. Kemalist düşünceye sahip kişilerin siyaseten güçlü oldukları dönemlerde İslam ve Osmanlı'ya daha az yer verilmiş,

muhafazakarların güçlü oldukları dönemlerde ise durum tersine dönmüştür (Altın, 2019, s.1504). Böylelikle toplumsal hafıza, egemen gücün istediği değerler, yargılar, ötekilerle ilgili normlara ilişkin imgeler sistematik olarak okullar aracılığıyla nesillere aktarılmaktadır (Yıldırım ve Şimşek, 2017, s.372).

Halkın geçmişle kurduğu bağı iktidarlar kendi ideolojik yaklaşımına uygun tarihsel anlatıyla yapmaya çalışmışlardır. Ancak kurucu ideolojide ve Erken Cumhuriyet Dönemi'nde geçmişle olan bağda Osmanlı geri plana itilerek Türk milletinin ulusal kimliğini yüceltici bir tarih yazımıyla medeniyetin kurucusu olduğu düşüncesi hakim kılınmıştır.

4. SONUÇ

Osmanlı'nın son dönemlerinde oluşturulmaya çalışılan millet bilincinin asıl amacı mevcut idari yapı etrafında halkı toplamak ve dış dünyaya paralel bir millet inşa edebilmektir. Tarih yazımı bu doğrultuda kullanılmış ve en az zararla içine düşülen durumdan nasıl kurtulması gerektiğinin yolları aranmıştır. Bunun için mevcut sınırları ve halkın çoğunluğunun Osmanlı Devleti'ne bağlı kılınabilmesini sağlayacak yani en az zararı verecek düşünce akımları benimsenmiştir. Devlet içerisinde yaşayan halkların Batıdan etkilenerek milli devlet oluşturmak istemelerinin önüne geçmek reformların temel hedefi olmuştur. Tarih yazımı ise ortak bir geçmiş yaratmak için değişen düşünce akımlarına paralel değişikliğe uğramış ve bir araç olarak kullanılmaya çalışılmıştır. Osmanlı'nın klasik öğretiden modern öğretiye dönüşümü zorunlulukla ortaya çıkmış ve bu durum elbette hemen karşılık bulmamıştır. Bunun için altyapının ve kadroların oluşması zaman almıştır. Modern öğretiyle yetişen son Osmanlı aydınları ve devlet kadroları Cumhuriyet'in altyapısını oluşturan kadrolar olacaktır. Tarihsel yanlışlardan biri Cumhuriyet'in kuruluş ve oluşum aşamasında Osmanlı'dan devralınan mirası yok saymak ve yoktan var edilen bir devlet oluşturulmuş olduğudur. Oysa ki Cumhuriyet kadrolarını yetiştiren tam olarak Osmanlı'nın modern öğretisiydi. Tarihsel anlatı ve tarih yazımı, boşluk kabul etmeyeceği gibi süreklilik arz etmek zorundadır. Eğer Osmanlı yok sayılırsa tarihsel kopukluk ortaya çıkacak ve geçmişin kutsallığının sekteye uğramasına sebep olacaktır. Cumhuriyet'in kuruluş aşamasında Osmanlı'yı yüceltmek yıkılmakta olan devletin yerine kurulacak Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulmasını belki gereksiz kılacaktı. Ancak tarihsel olarak dönemi anlamlandırdıktan sonra bu sonuca varmak gerekir. Bu bağlamda Cumhuriyet'in ilk yıllarında tarih yazımının temel sorunlarından biri Osmanlı'nın nasıl yansıtılacağıyla ilgiliydi. Çünkü tarih yazımında geçmişin kusursuz ve yüceliğinde kuşku duyulmaması gerekmektedir.

Tarih anlatısında ve yazımında Osmanlı'yla ilgili tartışmalar bu bağlamda halen devam etmektedir.

Cumhuriyet döneminde temel sorunlardan biri milli kimliğin inşası olmuştur. Milli kimliğin temel işlevi ise ortak tarihi olan ve ortak kadere inanan bir millet yaratmaktır. Resmi tarih yazımının temel sorunu, milleti oluşturan değerlerin nasıl işleneceği ve geçmişin kutsallığından şüphe edilmeyecek bir metin oluşturabilmesidir. Bu bağlamda Batı örnek alınmış ve milliyetçilik akımıyla beraber oluşturulan ulus inşası süreci Türk resmi tarih yazıcılığını yöntem ve içerik olarak etkisi altına almıştır.

Kurtuluş Savaşının kazanılmasıyla birlikte sınırların netleşmesi ve bunu takiben Cumhuriyet'in ilanı halkı bir arada tutacak değerlerin neler olacağı sorunsalıyla devleti karşı karşıya bırakmıştır. Özellikle Kurtuluş Savaşında halkı savaşa götüren değerler arasında modern yönetim veya düşüncenin arka plana ittiği dini değerlerin ağırlığı yüksektir. Dini değerlerin yerini modern yönetimde dünyevi alan almalıydı. Din ise oluşturulan dünyevi değerleri kutsallaştıran bir role dönüştürülmüştür. Dünyevi olanın çıkış noktası "ırk" olmuştur. Dolayısıyla ırkın kutsal ve yüce olması tarihsel bütünlük içerisinde verilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda resmi tarih yazıcılığı bunu verirken kutsiyetini tamamlayan din olmuştur.

Ulus inşasında ve yurttaş oluşturma ve eğitiminde resmi tarih yazıcılığına ciddi bir görev düşmekle birlikte tarih yazımı ulus inşasında tek başına yeterli değildi. Ancak en fazla başvuru ve faydalanılan araçların başında yer almaktaydı. Bunun için sistemli ve tutarlı bir tarih yazımı ulus inşasının iskeletini oluşturmaktaydı. Okullarda tarih eğitiminin verilmeye başlanması, ortak hafıza ve tarih bilinci üretimi ile sürdürülebilir toplum yaratılmak istenmiştir. Cumhuriyetin ilk dönem resmi tarih yazıcılığı içeride bu amaçlar doğrultusunda oluşturulmuş ve bunun için ilk olarak sosyoloji alanından faydalanmıştır. Daha sonra dış etkenlerinde etkisiyle üstün ırk kategorisinde olduğunu kanıtlanmaya çalışılmış antropoloji ve arkeolojik alanlarda resmi tarih yazımının temellendirmesi yapılmıştır.

Resmi tarih yazımının temel sorunsalı ise "Biz Kimiz?" sorusuna verilen cevapların önceliklerini belirlemektir. Tarihsel olarak verilen cevaplar değişmekle birlikte modern dünyada bizi biz yapan değerler tarihsel geçmişimiz ve kader birliğimizden geçmektedir. Bu doğrultuda oluşturulan resmi tarih yazımı millet oluşturmaya yönelik olması ile siyasi rol üstlenmiş ve tarihte olmuş olanla değil olması gerekenle yazılmıştır.

EXTENDED ABSTRACT

Research Problem: With the emergence of nation states after the French Revolution, the transformation of states changed accordingly and nations began to recognize the right to self-determination. In Turkey, with the proclamation of the Republic, the nation-state model was adopted after the Ottoman Empire and the construction of a national identity was tried to be realized. Faced with many internal and external problems since its foundation, the Republican administration has been engaged in a serious struggle to realize the transformation of the state and society. The Republic of Turkey was established in a multi-ethnic geography, and the construction of a national identity in accordance with the founding ideology has been one of the most fundamental problems. The most important task in the construction of national integrity and identity is to create a nation that believes in a common future through a systematic and consistent historiography, equipped with common values and historical integrity that will keep the society together. At a time when Turkey was struggling to solve the identity problem internally and racial categorization externally, it used the writing of official history to solve these problems.

Research Question: In this study, the Early Republican Period in Turkey was evaluated by seeking answers to the questions “What is the role of official historiography in the construction of national identity and why is official historiography needed?”

Literature Review: In the study, literature review was conducted and relevant books, scientific articles and periodicals were examined. Within the scope of the subject, historiography in the historical process was investigated and the necessity of official historiography and its connection with national identity were revealed.

Methodology: This study was created using a qualitative research model. All publications used in the study were obtained and evaluated using the literature review technique.

Results and Conclusion: After the establishment of the Republic of Turkey, the period until the 1950s was defined as the Early Republic and the most important problem in this period was the construction of national identity. In this context, the official history created was tried to be written for the construction of the nation by taking Western countries as an example. For this, a systematic and consistent history writing constituted the skeleton of the construction of the nation. It was aimed to start history education in schools and to create a sustainable

society with common memory and historical awareness. The official history writing of the first period of the Republic was created in line with these purposes and was first used in the field of sociology. Later, with the influence of external factors, it was tried to prove that it was in the category of superior race and the foundation of official history writing was made in the fields of anthropology and archaeology. The basic problem of official history writing is to determine the priorities of the answers given to the question of “Who Are We?” Although the answers given historically change, the values that make us who we are in the modern world are based on our historical past and our common destiny. In this direction, the official history writing created took on a political role as it was aimed at forming a nation and was written not with what happened in history but with what should have happened.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkıları: Onur ÇELİK, çalışmanın tamamında tek başına katkı sunmuştur.

Çıkar Beyanı: Yazarlar ya da herhangi bir kurum/ kuruluş arasında çıkar çatışması yoktur.

Ethics Statement: The authors declare that the ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the event of a contrary situation, the Journal of Public Administration and Policy has no responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.

Author Contributions: Onur ÇELİK has contributed to all parts and stages of the study.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution.

KAYNAKÇA

- Akbulut, U. (2022). Tanzimat'tan Cumhuriyet'e Türkçülük ve Türk Tarih Yazıcılığı. *Düşünce Dünyasında Türkiz*. 6(34), 151-168.
- Akman, Ş.T. (2011). Türk Tarih Tezi Bağlamında Erken Cumhuriyet Dönemi Resmî Tarih Yazımının İdeolojik ve Politik Karakteri. *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 1(1) 2011, 80–109.
- Aktürk, Ş. (2006). Etnik kategori ve Milliyetçilik: Tek-Etnili, Çok-Etnili ve Gayri-Etnik Rejimler, *Doğu-Batı*, 9(38), 23-53.
- Altın, M. (2019). Kemalizm ve Muhafazakârlık Arasında Türkiye'de Eğitim. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*. 18(71), 1497-1510. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.17755/esosder.546774>
- Apaydın, D. ve Özakman, İ. (2019). Erken Cumhuriyet Döneminde Kısa Ömürlü Edebiyat Dergileri. *Akademik Dil ve Edebiyat Dergisi*. 3(1), 14-30. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.34083/akaded.547331>
- Arık, E. (2015). “Birtakım Muğlak Ziya Oyunları”: Milli Mücadele’de Ziya Gökalp ve Durkheim Sosyolojisine Yönelik Eleştiriler ve Dergâh Dergisi. *İstanbul Üniversitesi Sosyoloji Dergisi*. 3(28), 0-165. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.16917/sd.49010>
- Ateş, A. (2017). Türkiye Cumhuriyetinde Erken Dönem Tarih Yazımı. *Akademik İzdüşüm Dergisi*. 2(3), 21-34.
- Bayraktar, Ö. (2012). Güneş Dil Teorisi: “Batı” ve “Türk” Arasındaki Sınırı İdare Etmek. *Spectrum: Journal of Global Studies*, 4(2), 137-149.
- Beratlı, N. (2006), Bilim mi- Sanat mı- Propaganda mı? Tarih Nedir?. *Kıbrıs Yazıları*, 3, 3-20.
- Caymaz, B. (2007), *Türkiye’de Vatandaşlık Resmi İdeoloji ve Yansımaları*, İstanbul: İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları.
- Çapa, M. (2002), Cumhuriyet in İlk Yıllarında Tarih Öğretimi. *Atatürk Yolu Dergisi*. 8(29), 39-55. Erişim Adresi: https://doi.org/10.1501/Tite_0000000266.
- Çatalbaş, A. Ü. (2022). Militarism and Military Discourse in the Creation of a Nation: The Example of Turkish Modernization. *Anemon Muş Alparslan Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(3), 1003-1011. <https://doi.org/10.18506/anemon.1096724>
- Demircioğlu, İ. H. (2012). Osmanlı Devleti’nde Tarih Yazımının Tarih Öğretimi Üzerine Etkileri. *Milli Eğitim Dergisi*, 42(193), 115-125.

- Durgun, Ş. (2014). *Ulus İnşası ve Milliyetçilik*. Ankara: Binyıl Yayınevi.
- Erdoğan, B. ve Akın, B. A. (2023). Cumhuriyet Dönemi Türk Tiyatrosunun Oluşum Sürecinde Resmi Tarih Yazımı ve Kimlik Problemi. *Ankara Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Dergisi*, 5(2), 436-454. <https://doi.org/10.58608/augfsd.1358934>
- Ergönül, E. ve Koca, B. (2017). Erken Cumhuriyet Dönemi Resimlerinde Kadın İmgesi: Modernleşme ve Milliyetçilik. *Art-E Sanat Dergisi*. 10(20), 761-786. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.21602/sduarte.331487>
- Ersanlı, B. (2006). İktidar ve Tarih, Türkiye’de “Resmi Tarih” Tezinin Oluşumu (1929-1937). (2. Baskı). İstanbul: İletişim Yayınlar.
- Gür, F., ve Evren, A. (2015). Erken Cumhuriyette Siyaset, Propaganda, Sanat ve Ulusun İnşası. *Sosyoloji Dergisi*. (31), 135-173.
- Hobsbawn, E.J., (2017), *Milletler ve Milliyetçilik*, (O. Akınhay, Çev.). İstanbul: Ayrıntı Yayınları.
- Kaya, S. (2014). *Endokrinasyon ve Türkiye’de Toplum Mühendisliği*. İstanbul: Nirengi Kitap
- Korkmaz, T. (2023). Cumhuriyetin Kuruluş Dönemi’nde Resmî İdeoloji ve Türk Tarih Tezi’ne Alternatif Bir Yaklaşım: Atsız Mecmua. *Akademik Hassasiyetler Dergisi*, 10(Cumhuriyet Özel Sayısı), 642-669. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.58884/akademik-hassasiyetler.1349235>
- Smith, Anthony D., (2017), *Milli Kimlik*. (B. S. Şener, Çev.) İstanbul: İletişim Yayınları.
- Tayanç, M. ve İnce, A. (2020). Türk Ulusal Kimliğinin İnşasında Güneş Dil Teorisinin Rolü ve Önemi. *İmgelem*, 4(6), 19-39.
- Tekeli, İ. (2007). *Küreselleşen Dünyada Tarih Öğretiminin Amaçları Ne Olabilir?*. Tarih Öğretimi ve Ders Kitapları. S. Özbaran (Ed). Buca Sempozyumu. (34-42). İçinde. İstanbul: Tarih Vakfı Yurt Yayınları.
- Temel, F. (2020). Türkiye’de Cumhuriyet Vatandaşının İnşasında Basın. *Selçuk İletişim*. 13(2), 409-437. Erişim Adresi: <https://doi.org/10.18094/josc.699352>
- Üstel, F. (2005), “*Makbul Vatandaş’ın Peşinde - II. Meşrutiyet’ten Bugüne Türkiye’de Vatandaş Eğitimi*”, İstanbul: İletişim Yayınları.
- Yiğit, A. A. (1999). Eğitim ve Kültür Açısından Atatürk’ün Getirdiği Modelin Fikrî Temelleri ve Hedefleri. *Erdem*, 11(33), 1037-1047.
- Yıldırım, T. ve Şimşek, A. (2017). Erken Cumhuriyet Döneminde “Biz’in İnşası: Tarih Ders Kitapları Üzerine Bir Değerlendirme. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 37(1).

THE IMPACT OF PEACEFUL RESOLUTION METHODS FOR TAX DISPUTES ON ADMINISTRATIVE AND JUDICIAL PROCESSES IN TURKEY*

Türkiye de Vergi Uyuşmazlıklarının Barışçıl Çözüm Yollarının İdari ve Yargısal Süreçlere Etkisi

Cemil ALTUN** - Osman PEHLİVAN***

ABSTRACT

This study aims to evaluate the impacts of peaceful resolution methods for tax disputes on administrative and judicial processes in Turkey. A qualitative approach was adopted in the research, and data on the practical advantages and issues of peaceful resolution methods were collected through interviews with tax inspectors and tax judges. The data collected were analyzed using thematic analysis method. The findings indicate that peaceful resolution methods are particularly beneficial for taxpayers experiencing financial difficulties during periods of economic crisis. However, the frequent repetition of peaceful resolution methods can weaken tax morality. Additionally, the entrenched belief among taxpayers that “amnesty will eventually be granted” prevents a significant reduction in the workload of judicial and administrative processes. The disregard of tax audit reports in the evaluations of peaceful resolution commissions and the ambiguity of regulations, which are open to differing interpretations by these commissions, can also lead to inconsistent practices. The study concludes that peaceful resolution methods should be supported by measures such as clarifying the boundaries of regulations, limiting frequently

Öz

Bu çalışma, Türkiye’de vergi uyuşmazlıklarının barışçıl çözüm yollarının idari ve yargısal süreçlere etkilerini değerlendirmeyi amaçlamaktadır. Araştırmada, nitel yaklaşım benimsenmiş; vergi müfettişleri ve vergi hâkimleriyle yapılan mülakatlar yoluyla barışçıl çözüm yöntemlerinin uygulamadaki avantajları ve sorunlarına ilişkin toplanan veriler tematik analiz yöntemiyle incelenmiştir. Bulgular, barışçıl çözüm yollarının özellikle ekonomik bunalım dönemlerinde ödeme güçlüğü çeken mükellefler için fayda sağladığını, ancak sıklıkla tekrarlanan barışçıl çözüm yollarının vergi ahlakını zayıflatabildiğini göstermektedir. Ayrıca, mükellefler arasında “nasılsa af çıkar” düşüncesinin yerleşmesi, yargı ve idari süreçlerde beklenen ölçüde bir iş yükü azalmasına engel olmaktadır. Barışçıl çözüm yolları komisyonlarında vergi inceleme raporlarının değerlendirmelerde göz ardı edilmesi ve mevzuatın komisyonlarca farklı farklı yorumlamaya açık olması da tutarsız uygulamalara yol açabilmektedir. Çalışma sonucunda, barışçıl çözüm yollarının; mevzuat sınırlarının netleştirilmesi, sık sık tekrarlanan yapılandırılmaların vergi uyumunu arttırabilecek bir şekilde sınırlandırılması ve denetim

* This article is based on the doctoral dissertation titled “The Effect of Peaceful Resolution of Tax Disputes on Tax Compliance in Turkey”, written by Cemil ALTUN under the supervision of Prof. Dr. Osman PEHLİVAN.

** Lecturer Dr., Aksaray University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Public Finance, cemilaltun@aksaray.edu.tr, ORCID: 00000002-7914-8125.

*** Prof. Dr., Karadeniz Technical University, Faculty of Economics and Administrative Sciences, Department of Public Finance, osmanpehlivan@ktu.edu.tr, ORCID: 0000-0002-7285-9485.

repeated restructurings in ways that can enhance tax compliance, and maintaining audit motivation. In this way, it would be possible to strengthen tax compliance and avoid unnecessary engagement of judicial processes.

Keywords: Tax Compliance, Tax Disputes, Peaceful Resolution Methods, Alternative Dispute Resolution (ADR), Tax Judiciary,

motivasyonunun korunması gibi önlemlerle desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. Böylece, vergi uyumunun güçlendirilmesi ve yargı süreçlerinin gereksiz yere meşgul edilmemesi mümkün olabilecektir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Uyumu, Vergi Uyuşmazlıkları, Barışçıl Çözüm Yolları, Alternatif Uyuşmazlık Çözümleri (ADR), Vergi Yargısı,

1. INTRODUCTION

The tax system is one of the most important mechanisms developed to provide public financing and increase social welfare. However, since the taxation process directly reduces the wealth of taxpayers, disputes arise from time to time due to different interpretations and practices. These disputes can increase the workload of both administrative and judicial processes and negatively affect the effective use of public resources.

In recent years, in addition to judicial solutions, non-judicial methods -peaceful settlement methods- have started to be applied in Turkey as in many countries. The fact that peaceful methods are fast and low-cost, increase tax collection and provide economic advantages to taxpayers makes these methods a more attractive option for both taxpayers and tax administrations compared to judicial solutions. However, these practices are sometimes criticized for eliminating the tax principal (tax amnesty) and for weakening tax morality due to their frequent repetition and leading to the expectation of new amnesty among taxpayers. Therefore, peaceful settlement methods have become a current issue that is highly debated and evaluated. Accordingly, this study aims to examine the effects of peaceful settlement methods (permanent and periodic arrangements) on the tax administration and judicial processes in Turkey and to examine these debates in the literature with different dimensions. More broadly speaking, the study aims to reveal to what extent peaceful settlement methods affect the caseload in tax courts, how they affect tax compliance, and what consequences they have for the tax administration and taxpayers.

Within the scope of the study, the methods applied for the peaceful resolution of disputes arising in the Turkish tax system are analyzed. These methods are widely preferred both in Turkey and in the world due to the advantages they provide. In Turkey, some methods are integrated into the tax system and can be applied continuously, while others have a limited application area within the framework of legal regulations covering certain periods. The population of the study

consists of tax administration and tax judiciary personnel involved in tax dispute resolution processes in Turkey. The sample of the study consists of 20 personnel, 10 tax judges and 10 tax inspectors working in various provinces of Turkey. These qualitative interviews, conducted using face-to-face and online interview methods, aim to reveal the experiences of relevant stakeholders who play an active role in tax dispute resolution processes.

The most important limitation of the study is primarily the lack of regular and comprehensive data on dispute resolution methods. The fact that the relevant institutions do not share comprehensive data due to tax privacy and confidentiality makes it difficult to obtain systematic information in this field. In addition, the fact that it is not possible to access the opinions of the personnel involved in dispute resolution processes through official channels is another important limitation that narrows the sample of the study and partially affects the generalizability of the data obtained. Another limitation of the study is that the effects of peaceful settlement methods are tried to be explained based on concrete data and the social and psychological dimensions of tax disputes are not sufficiently addressed. This situation is partly due to the nature of taxation. Because taxpayer behavior may vary according to time, place and many other reasons. It is not possible to talk about valid taxpayer behavior in every country. The research adopts a qualitative case study design based on findings from interviews with tax inspectors and tax judges who play a key role in the taxation process. These findings provide in-depth insights into the practical advantages and disadvantages of peaceful resolution methods. Given the findings of the study, peaceful resolution methods can be holistically assessed in terms of their legality, benefits to the tax system, potential for abuse, role in times of economic hardship, impact on the workload of tax courts, efficiency of tax administration and impact on public revenues, taxpayer behavior and tax compliance.

This study aims to show that addressing tax disputes only in the context of taxpayers and the legislature is insufficient and that the involvement of the executive branch (tax administration and audit units) and the administrative judiciary (tax courts) plays a critical role in a comprehensive understanding of the issue. Accordingly, the following sections of the study will first provide a literature review on the subject, then discuss the conceptual framework of tax disputes and peaceful resolution methods, present the methodology and findings of the study, and provide conclusions and recommendations.

2. LITERATURE REVIEW

The resolution of tax disputes through non-judicial methods (peaceful resolution methods) has become a frequently debated topic in academic literature due to its significant impact on the functioning of the tax system. Studies on the subject highlight the necessity of resolving disputes and the advantages of peaceful resolution methods. However, these studies generally focus more on the critical aspects of such practices. Additionally, in literature, peaceful resolution methods, particularly restructuring practices are often referred to as “tax amnesties”.

Karagöz (2022) analyzed tax amnesties after 1994 using the intervention analysis method and argued that their frequent use rendered their actual effects invalid. Tsumah (2020), analyzed the effects of tax dispute resolution on tax administration in Kenya. The result of the study revealed that alternative dispute resolution plays an important role in improving the efficiency of tax administration by contributing more than tax examination and judicial resolution. Şanver (2018) examined tax amnesty between 1980 and 2017 and noted that while these practices did not significantly increase tax revenues, they were frequently employed due to triggering expectations of amnesty among taxpayers. Özgüven (2018) found that tax amnesties provided significant short-term revenue increases but had negative long-term effects on tax awareness and revenues. Atçeken, Altundemir, & Turan (2018) investigated the effects of attitudes towards tax amnesties on tax compliance using regression analysis; they stated that the dimensions of crime and discrimination and restrictions did not affect tax compliance, but if the benefits of amnesty were emphasized, taxpayers’ tax compliance level increased. Şenyüz (2014), emphasized that while positive developments were achieved regarding taxpayer rights, issuing amnesties without valid justification harmed tax justice and taxpayer competition. Edizdoğan & Gümüş (2013) stated that tax amnesties were effective in increasing tax revenues and reducing the workload of tax administration and judiciary but weakened tax compliance by fostering expectations of future amnesties. Tekin & Tuncer (2013) analyzed two different amnesty periods and noted that while these practices aimed to increase the revenues of tax administrations, they undermined tax compliance by fueling expectations of future amnesty.

Taşkın (2012) proposed implementing regulations that are inclusive and do not create expectations for new amnesty. Kargı & Yüksel (2012) suggested that applying tax amnesties as one-time measures and supporting them with strict audits could effectively address instabilities. Karatay & Karatay (2011) emphasized that tax amnesty undermined the principles of justice and equity in the tax system, harming

compliant taxpayers, and suggested that clearer and more deterrent legislation would be more beneficial than amnesty. Ayrangöl & Tekdere (2011) highlighted the importance of comprehensively addressing the pros and cons of tax amnesties and stated that these practices should not become routine. Kargı (2011) analyzed tax amnesties between 1923 and 1950 in current prices and indicated that these practices did not achieve the expected long-term tax revenues. Doğan & Besen (2008) proposed solutions to reduce the need for amnesties in the tax system and emphasized the importance of minimizing their negative effects. Çetin (2007) noted that while tax amnesties provided short-term revenue increases, they eroded beliefs in justice and equity, reducing trust in tax justice. Savaşan (2006a) focused on the impacts of tax amnesties on taxpayer behavior and suggested that these practices created a vicious cycle, leading to fluctuations in tax compliance. In another study, Savaşan (2006b) analyzed the distinguishing features of taxpayers who benefited from amnesties and those who did not, finding that taxpayers who utilized amnesties often had delays in previous obligations and were subject to tax audits.

The studies mentioned in the literature draw attention to the importance of balancing the short-term revenue increase potential of tax amnesty with their possible long-term negative effects. To enhance the effectiveness of tax amnesty, proposed solutions include implementing them as one-time measures, structuring them transparently and justly, and strengthening tax audit mechanisms. In the literature on peaceful resolution methods, restructuring laws and amnesty laws are generally discussed, while some studies focus solely on one of these practices.

However, this study offers a unique approach by addressing all peaceful resolution methods holistically in resolving tax disputes, not just restructuring laws. Furthermore, most studies in the literature have only limitedly addressed the effects of peaceful resolution methods on tax administration and judiciary, which is the main theme of this study. In this context, the primary contribution of this study lies in its detailed examination of the impacts of peaceful resolution methods on the processes of tax administration and judiciary. The findings of the study provide insights into problems and solutions related to the implications of peaceful resolution methods for tax administration and judiciary, thereby offering a broad perspective to the literature. The results are expected to contribute significantly to the field by offering important insights into peaceful resolution methods.

3. CONCEPTUAL FRAMEWORK

The taxation process, while addressing public financing issues on one hand, causes a reduction in individuals' assets on the other. During this process, it is considered natural for taxpayers to exhibit resistance to taxation due to the influence of economic conditions. In the taxation relationship reestablished in each new period, the state assumes the role of a party that imposes various obligations on taxpayers through legal regulations, while taxpayers are responsible actors for fulfilling these obligations. The psychological effects of taxation on taxpayers naturally lead to the formation of tax resistance, resulting in non-compliance with tax obligations and causing issues such as tax disputes. Additionally, differences in interpretation between the tax administration and taxpayers regarding tax events also contribute to the occurrence of such disputes (United Nations, 2021, p. 72). Taxes are crucial for ensuring macroeconomic stability and reducing income inequality. However, tax laws are often complex and can lead to disputes within legal systems. It is therefore important to develop regulations that minimize disputes and provide fair and effective means of dispute resolution. This is particularly important for developing countries as it strengthens existing resources while balancing the goal of increasing tax revenues and attracting foreign investment through efficient dispute resolution.

3.1. Definition and Types of Tax Disputes

Tax disputes are legal conflicts arising from differences in interpretation of rights and obligations concerning the application of tax legislation between taxpayers and tax administrations, which can be resolved through judicial or alternative resolution methods (Sari & Qibthiyah, 2022, p. 97). These disputes can be considered a complex by-product of conflicts of interest that arise within the scope of the discretionary power of tax administrations (Filipczyk, 2023, p. 218). As a requirement of the rule of law, the resolution of these conflicts is essential (Sa'adah, Ispriyarso, Wibawa, Panjaitan, & Septenta, 2024, p. 405).

Tax disputes can be divided into two main categories (Golts, 2017, p. 68):

- ♦ Disputes Arising from Interpretative Differences: These occur due to varying interpretations of legal regulations.
- ♦ Disputes Arising from Rule Violations: These arise when one of the parties intentionally violates legal regulations and generally involves administrative sanctions or criminal elements.

- ✦ Another classification of tax disputes is made based on the following criteria (Liutikov, Liutikova, & Buchynskyi, 2019, p. 186):
- ✦ By the Initiating Party: Tax administration, private-legal people, or other parties.
- ✦ By the Number of Parties: Two parties or multiple parties.
- ✦ By the Resolving Party: Any of the parties, administrative resolution mechanisms, or judicial processes.
- ✦ By the Subject of the Dispute: Violations of personal rights or breaches of tax obligations.
- ✦ By Judicial Protection Methods: Claims such as abuse of authority or compensation for damages.

3.2. The Importance of Resolving Tax Disputes

Legal disputes are recognized as a part of society, with the state having an awareness of this matter. Tax disputes are one example of such disputes. Resolving these disputes and determining the most appropriate methods for resolution are significant. The ideal resolution of tax disputes involves achieving efficiency in public finance while completing the process without compromising taxpayer rights (Lohvyn, 2020, p. 239). For the sustainability of a tax system that meets contemporary requirements and ensures voluntary compliance by taxpayers, resolving tax disputes in line with principles of justice, legal certainty, and social trust contributes to the efficient collection of public revenues (Ardiansyah, 2022, p. 68). As a natural outcome of human interaction in tax systems, disputes between taxpayers and tax administrations, such as disputes over tax assessments or payment rejections, must be resolved within a reasonable time frame in accordance with legal regulations (Richards, 2017, p. 195). Periods of increasing tax disputes, traditional judicial methods used in resolving these disputes impose high costs, are time-consuming, and are exhausting for both the tax administration and taxpayers. This situation highlights the importance of peaceful resolution methods that serve the common interests of the parties and support a win-win perspective (Ghifari, 2024, p. 1060).

Preventing tax disputes critically depends on taxpayers having a clear understanding of their obligations and the tax administration enacting technically consistent and comprehensible legislation. Excessive complexity and frequent changes in tax legislation may increase tax non-compliance and disputes. Transforming a culture of tax avoidance at the societal level requires long-term efforts involving

effective audits and deterrent sanctions. Practices such as issuing general or binding private rulings and providing consultancy services for taxpayers can reduce the likelihood of disputes. Furthermore, a cooperative approach by tax administration and necessary adjustments in tax policies can significantly prevent disputes (IMF, 2013, pp. 6–7).

3.3 Methods for Resolving Tax Disputes

Differences in interpretation between taxpayers and tax administrations are a natural part of the taxation process. Although only a small number of disputes proceed to litigation after administrative remedies are exhausted, tax administrations indicate that most disputes can be resolved amicably without recourse to court proceedings (OECD, 2021, p. 151). In many countries, various opportunities are provided to resolve disputes arising during tax audits and inspections without resorting to litigation. When these efforts fail, higher-level administrative mechanisms are generally sought. In recent years, many countries have developed various administrative resolution methods to prevent prolonged and costly judicial processes. These initiatives are based on the belief that resolving disputes at an early stage is more effective and economical for both taxpayers and tax administrations (United Nations, 2018, p. 2).

Peaceful resolution methods are highlighted as a quicker and more economical alternative compared to judicial methods, requiring fewer procedures. These methods not only offer high success rates in resolving disputes but also play a significant role in bringing parties together on common ground, enhancing the efficiency and effectiveness of tax administrations (Kinyua, 2021, p. 2). The public law nature of tax disputes and the fact that the state's tax collection authority is based on legislated norms indicate that the applicability of peaceful resolution methods in this area may be limited. Concerns have been raised that these methods could expand the discretionary powers of tax administrations, increasing the risks of injustice, arbitrariness, and abuse in the exercise of such powers (Sa'adah et al., 2024, p. 421).

Tax disputes are primarily resolved through judicial processes or alternative dispute resolution methods known as "peaceful resolution methods." Although judicial processes guarantee the most definitive outcomes, they are not a preferred option due to their time and economic costs. Therefore, implementing peaceful resolution methods allows disputes to be settled without litigation, enabling the public sector to collect dues more efficiently. Additionally, reductions in court caseloads can enable the justice system to function more effectively. However, if no decrease in case

volume is observed despite the application of these methods, greater workloads and delays compared to the previous situation become inevitable. Consequently, alternative dispute resolution methods designed to alleviate judicial and administrative workloads, ensure the swift collection of public receivables, and resolve disputes effectively within the legal framework are crucial for an ideal tax system.

Due to the effectiveness of peaceful resolution methods, it is observed that many countries favor non-judicial approaches in their dispute resolution strategies. In this context, alternative dispute resolution mechanisms are preferred, given the time and cost disadvantages of judicial processes. Example applications of these methods are as follows (United Nations, 2021, pp. 24–30):

- ✦ In countries such as Angola, Germany, Norway, the United Kingdom, and the United States, advance ruling procedures are implemented to eliminate uncertainties prior to tax declaration by safeguarding taxpayers' rights within administrative processes and reducing ambiguities. This application plays a significant role in facilitating administrative solutions by minimizing uncertainties.
- ✦ In countries such as Angola, Brazil, China, Germany, New Zealand, the Philippines, South Africa, the United Kingdom, and the United States, voluntary disclosure applications are employed, whereby taxpayers obtain penalty reductions in exchange for correcting their erroneous or incomplete declarations on their own initiative. This mechanism enhances administrative flexibility by promoting error correction processes.
- ✦ In countries such as Costa Rica, South Africa, the United Kingdom, and the United States, incentives are provided for resolving disputes primarily at the administrative level. Moreover, in cases where it is not possible to appeal a final decision, alternative dispute resolution mechanisms—such as mediation, expedited resolution methods, or post-appeal negotiation processes—are activated, thereby contributing to the resolution of disputes without resorting to judicial litigation.

4. PEACEFUL RESOLUTION METHODS FOR TAX DISPUTES IN TURKEY

In Turkey, tax disputes are resolved through two primary methods. The first method is the judicial resolution of disputes, which operate through applications to tax courts. The second method consists of alternative dispute resolution mech-

anisms based on negotiation and reconciliation principles, known as “peaceful resolution methods”, without positioning the parties as adversaries in a judicial sense. Peaceful resolution methods can be categorized into two subgroups: The first category consists of administrative resolution methods within the tax system that are continuously available (e.g., reconciliation, correction of tax errors, repentance and rectification, invitation to explanation, penalty reductions, waiver of legal remedies). The second category includes periodic implementations of legal regulations, such as restructuring of public receivables and tax amnesty, which are introduced only during specific periods.

4.1. Continuous Peaceful Resolution Methods

4.1.1. Reconciliation

Reconciliation is a method aimed at resolving disputes between the tax administration and taxpayers through mutual negotiation and agreement without initiating judicial proceedings. In reconciliation, rapid agreement between the tax administration and the taxpayer is achieved through meetings organized by the authorized bodies prescribed in the law, where the administration partially waives its tax claim. This reduces the workload of judicial bodies and alleviates additional financial burdens, such as litigation costs and interest in arrears, for the parties involved. On the other hand, the broad discretionary power granted to reconciliation commissions in granting reductions has been criticized for potentially leading to inconsistent and unequal practices across different periods and for weakening the deterrent effect of penalties (Kaba & Beşel, 2023, pp. 48–50).

The correction of tax errors is an effective method for resolving disputes concerning computational and taxation errors explicitly defined in the Tax Procedure Law. Within this framework, disputes can be resolved more quickly and easily through administrative channels without the need for judicial proceedings. Since the scope and resolution methods of tax errors are clearly defined in relevant regulations, there is a continuity in the peaceful resolution of disputes. Consequently, the error correction procedure not only terminates disputes but also ensures tax compliance in a straightforward manner (Okçu, 2021, p. 68).

4.1.2. Repentance and Rectification

The institution of repentance and rectification is particularly significant in fostering a sense of responsibility in offenders and ensuring positive outcomes in

terms of their intent not to commit future offenses, especially in the context of tax evasion crimes and tax loss infractions. The act of repentance is realized in writing or verbally through an official report before the offense is officially discovered, and rectification is completed by fulfilling legal obligations. This way, the taxpayer, who feels helpless in the face of the offense, finds solace in the state's compassion, adding a humane dimension to the process. Thus, repentance and rectification not only prevent potential disputes but also enhance tax awareness, strengthening the relationship between the taxpayer and the state (Bayraklı, 2017, pp. 47–51).

4.1.3. Invitation to Explanation

The invitation to explanation mechanism provides taxpayers with an opportunity to explain potential deficiencies or inaccuracies identified by the tax administration before being referred for inspection or appraisal. This approach grants taxpayers a “final opportunity to explain” before any punitive actions are taken and avoids lengthy investigations by the administration, thereby saving time and effort. In cases where tax loss is not intentional, offering taxpayers the chance to explain prevents unnecessary prolongation of tax audits and concludes the dispute resolution process peacefully. Thus, taxpayers can escape punitive measures with a reduction, while the administration ensures prompt collection of dues and encourages voluntary compliance with the tax system (Çiçek & Güneş, 2019, pp. 15–16).

4.1.4. Penalty Reductions

The institution of penalty reductions allows for the reduction of financial penalties associated with administratively assessed taxes, if they are paid within specific conditions and timeframes as prescribed by law. In this method, the taxpayer's decision not to pursue litigation and to pay the tax principal and penalties bypasses the administration's discretionary powers. Essentially, this method resolves disputes through an “automatic penalty reduction” system without increasing the administrative burden. Consequently, disputes are prevented from escalating to administrative and judicial bodies, allowing for the rapid collection of public receivables while saving time and effort for both parties (Karakoç, 2014, pp. 3731–3732).

4.1.5. Waiver of Legal Remedies

The waiver of legal remedies is a method aimed at definitively resolving tax disputes during the judicial phase by allowing taxpayers to forgo their right to appeal or cassation under certain conditions. By waiving legal remedies, the judicial pro-

cess ends, uncertainty between the parties is eliminated, and a reconciliation-based resolution environment is created between the state and the taxpayer. Even when the decision of the first-instance court is unfavorable to the taxpayer, the reduction granted in exchange for waving higher judicial remedies demonstrates the state's commitment to resolving disputes swiftly and definitively while strengthening tax compliance. This approach, which prioritizes public interest, is particularly significant for accelerating tax collection and ensuring tax compliance (Batur, 2020, pp. 212–213).

4.2. Periodic Peaceful Resolution Methods

4.2.1. Restructuring of Public Receivables

The restructuring of public receivables, one of the peaceful methods for tax disputes, entails regulating overdue public debts by preserving the principal amount and partially or fully eliminating accrued penalties, linking the debt to a manageable payment plan. Unlike full or partial “amnesty” practices, the primary goal is to ensure the continuity of public services through the collection of taxes and other public revenues. By implementing restructuring measures, long judicial processes for resolving disputes are eliminated, the burden on the judiciary is reduced, and indebted taxpayers are shielded from bankruptcy during crisis periods. The legislature undertakes such regulations for political, financial, technical, and psychological reasons, aiming to preserve fiscal balance and enhance taxpayer compliance (Demirci & Dayar, 2023, pp. 62–65).

4.2.2. Tax Amnesty

The resolution of tax disputes through restructuring is frequently referred to and even defined in the literature as “tax amnesty”. In essence, the concept of tax amnesty signifies the complete waiver of public receivables and cancellation practices. The “full amnesty” regulations introduced in Turkey have terminated relevant tax disputes but have not demonstrated a significant impact on improving tax compliance (Güler, 2020, p. 261). In recent years, however, the understanding of complete waiver of public receivables has been replaced by practices that preserve the tax principal while limiting or foregoing other penalties. Nevertheless, by relinquishing claims on tax receivables, tax amnesty inherently resolves associated disputes, eliminating the administrative and judicial processes that would otherwise be required for their resolution.

5. METHODOLOGICAL FRAMEWORK OF THE STUDY

5.1. Research Method and Design

This study is structured within the framework of the qualitative research method. The qualitative approach provides an opportunity to deeply examine the multidimensional impacts of peaceful resolution mechanisms as reflected in both tax administration and judicial processes. The study employs a case study design, which aims to analyze a specific phenomenon in its real-life context in detail. This method is particularly suitable for deriving theoretical and practical conclusions by evaluating the impacts of peaceful resolution mechanisms on tax disputes through the experiences of professional groups involved in practice (tax inspectors and tax judges).

5.2. Research Question

The primary research question to be addressed in this study is:

“How do peaceful resolution mechanisms influence administrative processes related to taxation and the number of cases in the judiciary?”

In addition, the effects of peaceful resolution mechanisms on tax administration, auditing, tax collection, and taxpayer compliance are analyzed comprehensively. By identifying both the advantages and disadvantages of these mechanisms, their impacts on the tax system and administrative-judicial processes are presented within a holistic framework.

5.3. Sample

The sample of the study consists of tax inspectors and tax judges serving in various provinces of Turkey. The participants' knowledge and experience in the field of peaceful resolution mechanisms and tax disputes contribute to the in-depth findings of the study. The sample selection aims to evaluate the dispute resolution methods not only from the perspectives of taxpayers and the legislature but also from those of the executive branch (tax inspectors) and administrative judiciary (tax judges). In accordance with ethical principles, the identities of the participants were kept confidential, comprehensive information was provided before the interviews, and participation was based on voluntariness. This approach ensures ad-

herence to fundamental values of scientific research ethics, such as confidentiality, informed consent, and transparency.

5.4. Data Collection Process

Structured interview methods were used as the data collection tool, and an interview protocol comprising 10 questions was designed to cover thematic areas directly related to the subject. The interviews lasted approximately 30-60 minutes per participant, and the statements expressed during the interviews were transcribed with the participants' consent and prepared for analysis. The interview questions were designed to cover the following topics:

- ✦ Effectiveness of tax administration and tax compliance,
- ✦ Impacts of peaceful resolution mechanisms,
- ✦ Deterrent role of tax audits and penalties in the application of peaceful resolution mechanisms,
- ✦ Evaluation of restructuring regulations,
- ✦ Court processes and tax collection in the application of peaceful resolution mechanisms,
- ✦ Taxpayer-administration relationships and psychological/institutional factors.

5.5. Data Analysis Process

The collected data was processed using the thematic analysis method. Firstly, the transcribed interview texts were carefully read and coded, and similar codes were grouped to reach a series of overarching themes. The analysis focused on the effects of peaceful resolution methods on administrative and judicial processes, shaped around sub-themes such as tax compliance, tax collection, administrative efficiency, and taxpayers' attitudes.

At this stage, various issues came to the forefront, including the principle of legality, the risk of abuse in amnesty or restructuring practices, the impact of peaceful resolution methods during periods of economic difficulty, the caseload in courts, the effectiveness of peaceful resolution methods from the perspective of tax administration, tax ethics, and the long-term effects of peaceful resolution methods. These topics reflect the issues highlighted because of thematic analysis and enable a comprehensive examination of both the legal and practical aspects of peaceful

resolution methods. In the subsequent part of the study, the findings obtained through the analysis of interview data will be presented and evaluated in detail.

5.6. Findings and Evaluation

In this section of the study, the findings and evaluations obtained from the interviews with the participants are presented systematically under certain headings. Firstly, from the perspective of tax inspectors, it is observed that the inadequacy of existing audit processes negatively affects the effectiveness of peaceful settlement methods. Inspectors emphasize that the deficiencies in audit mechanisms should be eliminated, existing practices should be restructured, and tax inspectors should play a more active role in dispute resolution commissions. This approach suggests that increasing the functionality of tax audit processes can play a critical role in early detection and effective resolution of tax disputes. On the other hand, tax judges draw attention to the disruptions that peaceful settlement methods create in judicial processes. Judges report that these methods temporarily suspend judicial proceedings and when the expected results are not achieved, resorting to litigation again increases the existing workload and negatively affects the motivation of judges. These assessments underline the need to review legislation and improve implementation processes to increase the effectiveness of peaceful settlement methods. Following this overview, the findings and assessments of the study are detailed under specific headings.

5.6.1. The Principle of Legality and the Legal Foundations of Peaceful Resolution Methods

Peaceful resolution methods implemented to resolve tax disputes have historically been applied through various commissions even before the establishment of tax courts. These methods, as a rule, do not prevent the emergence of tax liabilities; however, they can annul or reduce assessments. Thus, criticisms suggesting that accrued tax liabilities are eliminated through peaceful resolution methods are not entirely accurate from a legal perspective. Discussions on whether peaceful resolution methods constitute “amnesty” are generally based on evaluations that these methods do not undermine the principle of legality if they involve only reductions in penalties or interest without affecting the principal tax amount. However, in practice, the potential elimination of all obligations, including the principal tax, underscores the necessity of clarifying the boundaries of constitutional and legal regulations.

Therefore, although peaceful resolution methods merely alleviate assessments without altering the concept of the taxable event, the extent to which commissions can exercise discretion becomes a subject of debate. In this context, clearly defining the limits of the authority of these commissions or decision-making units by law is of great importance to eliminate doubts regarding the principle of legality and to strengthen the mechanisms of legal oversight.

5.6.2. Peaceful Resolution Methods for Tax Disputes: Benefits and Potential for Misuse

One of the most striking arrangements among the peaceful settlement methods is the restructuring laws enacted at regular intervals. Restructuring alleviates the financial burden on taxpayers and facilitates the tax collection process by allowing overdue tax and penalty debts to be paid in installments or within the scope of some additional advantages. This practice, which contributes to the development of flexible and understanding-based relations between the state and taxpayers, especially in times of economic crisis, creates a positive effect in the short term by encouraging the collection of tax revenues. Table 1, which presents regular data on the collection of restructuring practices, shows that the collections obtained through peaceful settlements are of a considerable size in relation to budget revenues. The reason for limiting the data in the table to the six restructuring laws is the lack of regular data on restructuring data.

Table 1. Data on Restructuring Collections

Restructuring Law	Year Enacted	Year Enacted Budget Deficit (TL)	Restructuring Collection (TL)*	Ratio Of Collection to Deficit
6736	2016	44.962.756.000	47.096.092.139	%104
7020	2017	61.615.327.000	6.793.495.592	%11
7143	2018	104.158.073.000	28.978.297.076	%27
7256	2020	144.647.362.000	35.357.204.118	%24
7326	2021	173.955.487.000	89.441.851.362	%51
7440	2023	1.388.502.324.000**	210.310.807.249	%15

* Amounts collected until 31.12.2024 within the scope of the relevant regulation. Collections are ongoing.

**Predicted data.

Source: (T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2025a, 2025b).

However, the frequent repetition of restructuring regulations (six times between 2016 and 2023) can lead to the perception of “another amnesty will inevitably be issued”. Such an expectation may create a sense of unfairness among taxpayers who regularly pay their taxes and weaken motivation for tax compliance. On the other hand, the possibility that some taxpayers might exploit the restructuring opportunity as a “litigation delay” or “payment deferral” strategy in the absence of any restrictions is also a concern. Since administrative and judicial processes are suspended following a restructuring application, the real value of tax liabilities may erode in inflationary environments, limiting the positive effects of peaceful resolution methods.

5.6.3. The Role of Peaceful Resolution Methods During Periods of Economic Difficulty

During periods of economic crisis or stagnation, peaceful resolution methods are considered beneficial as they help taxpayers regulate their cash flow and facilitate the payment of their debts through installation plans, effectively functioning as a “lifeline”. Although delayed, this approach provides a certain degree of collection assurance to the tax administration. Taxpayers who believe that the state supports them with flexible regulations during periods of financial hardship tend to have increased confidence in the tax system, which in turn encourages and enhances voluntary tax compliance. However, while the state provides taxpayers with the opportunity to benefit from peaceful resolution methods, it does not differentiate based on intent and acts equally towards all. Therefore, even in periods of economic difficulty, it is deemed important to limit the provided conveniences with specific rules to prevent malicious use and achieve more positive long-term results from peaceful resolutions.

5.6.4. The Impact of Peaceful Resolution Methods on Court Caseloads

Resolving disputes through peaceful settlement methods without resorting to judicial processes has the potential to naturally reduce the caseload in tax courts. However, as the data in Table 2, Table 3 and Table 4 show, despite the frequent implementation of restructurings, there has not been a steady decrease in the number of disputes brought to tax courts. The reason for the periodic differences in the data in all three tables is due to the fact that the number of administrative and tax case files have been separated only in the mentioned years. In other words, the periodic differences in the tables are due to data limitations.

Table 2. Tax Court Case Statistics for the Years 2009-2023

Years	Total	Carried Over from Last Year	Filed During the Year	Overtured	Adjudicated	Carried Forward to Next Year
2009	188.438	72.177	110.733	5.528	111.904	76.534
2010	212.462	76.534	130.133	5.795	123.791	88.671
2011*	175.749	88.671	83.377	3.701	124.303	51.446
2012	136.383	33.661	97.180	5.542	100.919	35.464
2013	168.683	53.251	109.141	6.291	103.509	65.174
2014*	148.658	47.382	96.036	5.240	102.128	46.530
2015	150.674	46.531	98.667	5.476	108.242	42.432
2016*	152.571	42.432	104.410	5.729	110.519	42.052
2017*	143.147	42.053	95.749	5.345	94.112	49.035
2018*	147.490	49.034	90.973	7.483	116.042	31.448
2019	140.949	31.447	101.804	7.698	101.411	39.538
2020*	173.532	39.542	128.063	5.927	117.809	55.723
2021*	192.166	55.723	130.482	5.961	136.249	55.917
2022	168.530	55.923	108.869	3.738	114.913	53.617
2023*	139.329	50.848	86.027	2.454	108.325	31.004

* Years in which restructuring laws were enacted.

Source: (T.C. Adalet Bakanlığı, 2025).

Table 3. Tax Case Statistics of Regional Administrative Courts for 2019-2023

Years	Total	Carried Over from Last Year	Filed During the Year	Adjudicated	Carried Forward to Next Year
2019	54.726	9.779	44.947	46.284	8.442
2020*	61.600	8.441	53.159	46.480	15.120
2021*	79.166	15.127	64.039	62.498	16.668
2022	107.029	16.832	90.197	85.718	21.311
2023*	98.796	21.258	77.538	82.002	16.794

* Years in which restructuring laws were enacted.

Source: (T.C. Adalet Bakanlığı, 2025).

Table 4: Council of State Tax Case Statistics for 2016-2023

Years	Total	Carried Over from Last Year	Filed During the Year	Adjudicated	Carried Forward to Next Year
2016*	51.121	102.329	-	23.497	51.208
2017*	29.400	65.316	-	29.400	35.916
2018*	26.873	56.874	-	26.872	30.001
2019	22.364	51.148	-	22.364	28.784
2020*	18.415	15.156	-	18.415	25.820
2021*	20.587	-	20.587	19.283	39.870
2022	33.342	19.282	14.060	18.373	14.969
2023*	39.169	14.969	14.004	18.164	19.664

* Years in which restructuring laws were enacted.

Source: (T.C. Adalet Bakanlığı, 2025).

Table 2 refers to the number of tax cases in tax courts, Table 3 refers to the number of cases in Regional Administrative Courts and Table 4 refers to the number of cases in the Council of State. The years in which restructuring laws entered into force are marked in the relevant tables. Based on the data in all three tables, it can be concluded that in some years the restructuring laws were effective in reducing the number of cases in the courts in line with expectations, while in some years the restructuring laws were not effective in reducing the number of cases in the courts. In short, it is seen that the restructuring did not lead to a steady decrease in the caseload of the judiciary after implementation. This inconsistency in the results regarding the number of cases raises questions about the effectiveness of peaceful settlement methods. In this study, the reasons for this paradox were analyzed in the light of the data obtained from the participants and the findings are summarized as follows:

- ✦ Disputes Related to Fake Invoices: Disputes arising from the use of fake invoices revealed during tax inspections (due to their nature as tax offenses) are not within the scope of peaceful resolution methods and are referred to by judicial courts. However, disputes concerning tax loss, irregularity, and special irregularity resulting from tax offenses can be brought before tax courts.
- ✦ Constant Expectation of Amnesty: Frequent amnesty-like regulations may weaken taxpayers' motivation to strictly fulfill the requirements of non-judicial resolution methods. Especially taxpayers who believe similar amnesty

measures will be reintroduced in the future may not see any harm in violating the current peaceful resolution conditions and may prefer to defer their responsibilities. This situation disrupts the peaceful resolution process and reinstates the initial tax assessments. Consequently, when tax assessments are brought to court, the anticipated reduction in the number of court cases is hindered. If another amnesty is issued, this attitude not only allows taxpayers to gain time and avoid additional financial burdens but also offers them the opportunity to benefit from potential economic advantages stemming from delays.

- ✦ **Opportunity for Retrospective Review:** In some cases, benefiting from peaceful resolution methods does not prevent retrospective tax audits. Audits conducted for the periods covered by these methods may give rise to new disputes, lead to their referral to the courts, and subsequently increase the caseload again. This indicates that the initial short-term effectiveness of peaceful methods in reducing court caseloads may not be sustained in the long term.
- ✦ **Search for Precedent in Similar Cases:** A ruling in favor of a taxpayer in one case can create an expectation and motivation for other taxpayers with similar disputes to directly file lawsuits. The existence of a favorable outcome in a similar dispute encourages taxpayers to pursue court proceedings without exploring peaceful resolution methods, believing they can achieve the same result.
- ✦ **Low Litigation Costs:** Fixed fee practices in tax lawsuits keep litigation costs relatively low, making it easier for taxpayers to resort to the judicial process. However, in the proportional fee system, as the amount increases, so does the fee, which may make it challenging for taxpayers with limited financial means to exercise their right to litigation. This situation raises concerns about access to justice. A proposed solution involves implementing a graduated or income-based fee schedule that considers taxpayers' economic circumstances. This approach could ensure both the coverage of court costs and the preservation of taxpayers' right to justice.
- ✦ **Errors and Misinterpretations by the Administration:** The lack of clarity in legal provisions regarding peaceful resolution mechanisms, such as restructuring or settlement, may lead to errors in administrative practices. This creates uncertainty among taxpayers, strengthening their inclination to file lawsuits as a precaution. In this context of ambiguity, taxpayers may perceive the mechanisms as vulnerable to mistakes or manipulation by the personnel

responsible, making direct litigation appear more reliable than attempting peaceful resolution methods.

5.6.5. The Tax Administration's Perspective: Efficiency and Standardization Issues

In interviews with tax inspectors, it was emphasized that peaceful resolution methods accelerate tax collection and reduce administrative workload. However, the broad discretionary authority granted to commissions can lead to differing outcomes in disputes with similar characteristics, undermining perceptions of fairness and equality among taxpayers. Additionally, the absence of tax inspectors in the commissions has been criticized for failing to adequately consider technical findings. It is known that errors in tax assessments due to technical shortcomings are often brought to court. Furthermore, neutralizing comprehensive inspections and other audit efforts through peaceful resolution methods may reduce the deterrent effect of tax audits, the motivation of audit units, and the efficiency of tax administration processes.

The state's partial waiver of its receivables through peaceful resolution methods, due to the risk of not collecting taxes on time, may cause long-term challenges in financing public services. To prevent these issues, it is recommended that technical data from audit reports not be overlooked by the relevant commissions and that standard criteria be adopted in decision-making processes.

5.6.6. The Impact of Peaceful Resolution Methods on Tax Compliance

Peaceful resolution methods contribute to tax compliance by ensuring the collection of the amount taxpayers are willing to pay. By considering the economic or individual difficulties of taxpayers, these methods leave a positive impression on taxpayer psychology and allow for maintaining a dialogue-based relationship between the parties. This dynamic may also positively influence societal tax culture. However, ideal tax compliance is achieved when taxpayers fulfill their obligations without any disputes or delays. Frequently repeated amnesty or restructuring practices can open the door to the mindset of "another opportunity will emerge anyway" in cases of low tax awareness, thereby weakening the deterrent effect of sanctions and reducing tax compliance.

In designing peaceful resolution methods, it is essential to alleviate taxpayers' payment difficulties while preserving tax morale and the sense of justice. Accordingly, it is suggested that legal restrictions and enhanced monitoring mechanisms

be introduced to prevent the misuse of peaceful resolution methods and to promote improved tax compliance.

6. CONCLUSION AND RECOMMENDATIONS

This study aims to examine the impact of peaceful resolution methods on the workload of both tax administration and tax judiciary, as well as their contribution to tax compliance in the context of tax disputes. The research findings indicate that while these methods offer advantages such as facilitating payments and saving time, the frequent implementation of restructuring practices undermines tax morale and prevents a significant reduction in workload. In particular, this situation reinforces the perception—especially in the case of repeated amnesties—that “a new restructuring will eventually be offered,” thereby weakening voluntary tax compliance.

The study also highlights the critical importance of involving not only taxpayers and the legislative body but also the executive branch and administrative judiciary in the dispute resolution process through a holistic approach. Interviews and observations reveal that coordination between tax audits and judicial processes could enhance the effectiveness of peaceful resolution methods. However, the disregard of audit reports during the commission phase or the existence of ambiguous legal provisions adversely affects both deterrence and consistency. Although peaceful resolution methods provide relief to taxpayers experiencing payment difficulties during economic crises, their frequent application leads to unfair competition and undermines the sense of justice among taxpayers who consistently meet their tax obligations. Therefore, it is imperative that peaceful resolution methods are properly designed and applied in a limited manner, taking economic conditions into account.

Based on the research findings, the following recommendations have been proposed to enhance the effectiveness of peaceful resolution methods and positively contribute to tax compliance:

- ✦ **Clarification of Legal Boundaries:** The authorities of the conciliation commissions should be defined with clear and explicit provisions, ensuring uniformity in practice while upholding the principle of legality. This approach may reduce legal uncertainties and potential claims of rights violations.
- ✦ **Limitation of Repeated Restructurings:** Amnesties and restructuring practices that reinforce the perception of continuity should only be applied in

extraordinary circumstances and within a limited scope. Priority should be given to regulations that dispel the expectation of a forthcoming amnesty.

- ✦ Preservation of Tax Audit Incentives: Audit reports should be taken into account by the conciliation commissions. In this way, the deterrent effect of audits will be maintained, and the likelihood of taxpayers neglecting their obligations will be prevented.
- ✦ Measures to Strengthen the Perception of Justice: Objective criteria should be established and transparently communicated to the public in order to prevent arbitrary decisions by the conciliation commissions. This will help safeguard the rights of taxpayers who consistently meet their tax obligations.
- ✦ Policies to Enhance Tax Ethics and Awareness: It should be emphasized that peaceful resolution methods are not merely temporary tools to assist taxpayers experiencing payment difficulties but also represent a holistic approach to combating the informal economy. To disseminate this awareness throughout society, priority should be given to educational and informational initiatives.

Although dispute resolution methods employing corrective techniques have demonstrated positive effects on tax compliance in many countries, the practices in Turkey do not appear to fully reflect this success. While these methods have proven effective in terms of tax collection, factors such as laxity in fulfilling obligations and the emergence of new workloads limit their adequacy. In this context, restricting peaceful resolution methods through clear rules and supporting them with effective monitoring processes will not only contribute to the rapid resolution of disputes in the short term but also create more lasting and positive effects on tax collection, tax justice, tax psychology, and tax compliance in the long term. Future research on peaceful resolution methods should focus on evaluating the necessity of these methods and the reasons for their preference from the state's perspective. Such an approach will enable a more comprehensive understanding of why these methods are persistently favored despite their drawbacks and will facilitate a deeper analysis of policies and practices in this field.

GENİŞLETİLMİŞ ÖZET

Çalışmanın Amacı: Bu çalışmanın amacı, barışçıl çözüm yollarının vergi idaresi ve vergi yargısındaki iş yükünü nasıl etkilediğini, vergi uyumuna olan katkılarını ve mükellef davranışları üzerindeki etkilerini ayrıntılı bir şekilde incelemektir. Özellikle son yıllarda, vergi uyuşmazlıklarının çözümünde barışçıl çözüm yöntem-

lerinin kullanılmasının önemi artmıştır. Barışçıl çözüm yollarının hızlı ve düşük maliyet gibi avantajları hem mükellefler hem de vergi idaresi açısından yargısal çözüm yollarına göre cazip bir alternatif sunmaktadır. Ancak, bu yöntemlerin vergi ahlakını zayıflatabileceği, özellikle sık tekrar edilen yapılandırma uygulamalarının, mükelleflerde “nasılsa yeniden af çıkar” beklentisi oluşturabileceği yönünde eleştiriler bulunmaktadır. Çalışma, barışçıl çözüm yollarının ekonomik zorluk dönemlerindeki rolü, vergi sistemine olan faydaları, istismara açık yönleri ve vergi idaresi ile yargısındaki etkilerini bütüncül bir bakış açısıyla ele alacaktır. Bu sayede, vergi idaresi ve vergi yargısı üzerindeki iş yükünü azaltmaya yönelik önemli tespitler yapılacak ve literatüre değerli katkılar sağlanacaktır.

Araştırma Soruları: Bu çalışmanın temel araştırma sorusu şudur: “Vergi uyumsuzluklarının çözümü için barışçıl çözüm yollarının uygulanması, vergi idaresi ve vergi yargısında ne gibi gelişmeler yaşatmaktadır?”

Bunun yanı sıra, çalışmada temel soruyla ilgili olduğu düşünülen aşağıdaki alt sorular da ele alınmıştır:

- Barışçıl çözüm yolları neticesinde, yargı sürecinde ne gibi sorunlar yaşanmaktadır?
- Barışçıl çözüm yolları, vergi idaresinin etkinliğini ve vergi tahsilatını nasıl etkilemektedir?
- Barışçıl çözüm yolları, mükelleflerin vergiye uyum davranışlarını nasıl etkilemektedir?
- Barışçıl çözüm yollarının vergi denetimi süreçleri üzerindeki etkiler nelerdir?

Literatür Taraması: Literatürde, vergi uyumsuzluklarının barışçıl çözüm yollarıyla çözülmesi, vergi sisteminin etkinliği ve sürdürülebilirliği açısından önemli bir inceleme alanı olarak karşımıza çıkmaktadır. Çalışmalar, bu yöntemlerin kısa vadede ekonomik faydalar sağlayarak yargı ve idari süreçlerin yükünü azalttığını vurgulasa da eleştirel yaklaşımlar daha baskın bir şekilde yer almaktadır. Özellikle yapılandırma düzenlemelerinin, mükelleflerde tekrar eden af beklentisi oluşturduğu ve bu durumun vergi bilinci ile vergi uyumunu zayıflattığı sıklıkla ifade edilmiştir. Ayrıca, bu uygulamaların uzun vadede vergi adaletini zedeleyerek uyumlu mükellefler arasında haksızlık algısına neden olduğu tartışılmıştır. Literatür, barışçıl çözüm yollarının ekonomik, yargısal ve idari boyutlarıyla incelenmesinin önemine dikkat çekerken, bu yöntemlerin sürdürülebilirlik ve şeffaflık ilkeleri doğrultusunda yeniden yapılandırılmasını önermektedir. Bu bağlamda, alan yazını, bu uygulama-

maların bütüncül bir şekilde ele alınarak uzun vadeli etkilerinin değerlendirilmesinin gerekliliğini ortaya koymaktadır.

Yöntem: Bu çalışma, Türkiye’de vergi uyumsuzluklarının çözüm süreçlerinde yer alan barışçıl yöntemlerin etkilerini nitel bir perspektiften incelemek amacıyla vaka çalışması tasarımıyla gerçekleştirilmiştir. Araştırmamanın evrenini, vergi idaresi ve vergi yargısı süreçlerine katılan personeller oluştururken, örnekleme 10 vergi hâkimi ile 10 vergi müfettişi yer almıştır. Katılımcıların seçimi, idari ve yargısal uygulamaların kapsamlı analizine olanak sağlayacak nitelikte bilgi edinme hedefi doğrultusunda gerçekleştirilmiştir. Veriler, yüz yüze ve çevrimiçi yöntemlerle gerçekleşen yapılandırılmış mülakatlar aracılığıyla toplanmış, elde edilen veriler tematik analiz yöntemiyle sistematik bir biçimde değerlendirilmiştir. Verilerin analiz süreci; barışçıl çözüm yöntemlerinin hukuki nitelikleri, barışçıl çözüm yollarının uzun vadeli etkileri, barışçıl çözüm yollarının vergi tahsilatı, vergi uyumu ve vergi denetimi etkinliği üzerinde etkileri gibi boyutları ortaya koymayı amaçlamıştır. Çalışmanın yürütülmesi sırasında etik ilkeler titizlikle gözetilmiş, katılımcıların kimlikleri gizlilik esasına uygun olarak korunmuştur. Bununla birlikte, vergi gizliliği, vergi mahremiyeti ve kişisel kaygılar nedeniyle ilgili kurumların personellerine ulaşmanın çok zor olması, örneklemin sınırlı kalmasına yol açmıştır. Ayrıca, barışçıl çözüm yöntemlerine ilişkin kapsamlı ve sistematik veri paylaşımının kısıtlı olması, elde edilen bulguların genellenebilirliğini sınırlandıran önemli bir kısıtlama olarak değerlendirilmektedir.

Sonuç: Bu çalışmada, vergi uyumsuzluklarının barışçıl çözüm yollarıyla çözülmesinin vergi idaresi ve yargısına etkileri, öne çıkan bulgular ve bu yöntemlerin uygulama sonuçları detaylı bir şekilde ele alınmıştır. Barışçıl çözüm yolları, özellikle ödemelerin kolaylaştırılması ve süreçlerin hızlanması gibi avantajlar sunarken, tekrar eden yapılandırma düzenlemelerinin uzun vadede vergi ahlakını ve uyumunu zayıflattığı gözlemlenmiştir. Bu yöntemlerin süreklilik algısını pekiştirerek “nasılsa yeniden yapılandırma çıkar” düşüncesini güçlendirdiği, böylece hem vergi bilinci hem de adalet algısına zarar verdiği tespit edilmiştir. Çalışma, bu düzenlemelerin daha etkili ve adil bir şekilde uygulanabilmesi için mevzuat sınırlarının netleştirilmesi, tekrar eden yapılandırmaların sınırlandırılması ve vergi denetim süreçlerinin etkinleştirilmesi gibi önerilere odaklanmıştır. Ayrıca, barışçıl çözüm yollarının yalnızca ekonomik kriz dönemlerinde uygulanmasının önemine vurgu yapılmış, bu uygulamaların objektif kriterlere dayanarak şeffaf bir şekilde yürütülmesinin gerekliliği belirtilmiştir. Uyuşmazlık çözüm süreçlerinde idari, yargısal ve yürütme organlarının eşgüdüm içerisinde çalışmasının önemi vurgulanırken, eğitim ve bilgilendirme yoluyla toplumda vergi bilinci oluşturulmasının gerekliliği de dile getiril-

miştir. Barışçıl çözüm yollarının daha net kurallar çerçevesinde, istisnai durumlarla sınırlı olarak uygulanmasının, hem kısa vadede uyuşmazlıkların çözümünü hızlandıracağı hem de uzun vadede vergi uyumunu ve adaletini güçlendireceği sonucuna ulaşılmıştır.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazarlar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkıları: Cemil Altun ve Osman Pehlivan çalışmaya katkı sağlamıştır. Çalışmaya Cemil Altun, araştırma tasarımı ve metodolojisinin geliştirilmesi, makalenin yazılması konusunda, Osman Pehlivan ise makale taslağının hazırlanması ve literatür taraması konusunda katkı sağlamıştır.

Çıkar Beyanı: Yazarlar ya da herhangi bir kurum/ kuruluş arasında çıkar çatışması yoktur.

Ethics Statement: The authors declare that the ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the event of a contrary situation, the Journal of Public Administration and Policy has no responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.

Author Contributions: Cemil Altun and Osman Pehlivan contributed to the study. Cemil Altun contributed to the study, developing the research design and methodology, and writing the article, and Osman Pehlivan contributed to the preparation of the article draft and literature review. Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution

Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution.

REFERENCES

- Ardiansyah, A. (2022). A Comparative Study of the Implementation of Alternative Disputes Resolution (ADR) in Tax and Customs Disputes in Indonesia. *Journal Evidence Of Law*, 1(1), 55–69. <https://doi.org/10.59066/jel.v1i1.15>.
- Atçeken, F. D., Altundemir, M. E., & Turan, A. H. (2018). Vergi Aflarının Vergi Uyumuna Etkisi: Kocaeli rneği. *Maliye Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 59–75.
- Ayrangöl, Z., & Tekdere, M. (2011). Ana Hatlarıyla Vergi Afları. *International Symposium*, 421. Retrieved from http://bulentsener.com/FileUpload/op399503/File/rgd_proceedings_book.pdf#page=435.
- Batur, . (2020). Vergi Uyuşmazlıklarında Kanun Yolundan Vazgeçme Müessesesi. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (43), 203–218.
- Bayraklı, H. H. (2017). Pişmanlık ve Islah Hükümleri Karşısında Vergi Kaaklık Sularının Konumu. *Türkiye Adalet Akademisi Dergisi*, (31), 47–64.
- etin, G. (2007). Vergi Aflarının Vergi Mükelleflerinin Tutum ve Davranışları zerindeki Etkisi. *Yönetim ve Ekonomi Dergisi*, 14(2), 171–187.
- iek, H., & Güneş, B. (2019). Vergi Uyuşmazlıklarını nlemeye Yönelik Yeni Bir Yöntem: İzaha Davet Müessesesi. *Gümrük ve Ticaret Dergisi*, 6(17), 12–29.
- Demirci, S., & Dayar, H. (2023). Economic and Social Impacts of Tax Restructuring in Turkey: After 2008. *Uluslararası Afro-Avrasya Araştırmaları Dergisi*, 8(15), 61–77.
- Doğan, Z., & Besen, R. (2008). Vergi Aflarının Nedenleri Ve Mkellefler zerindeki Etkileri. *Journal of Accounting and Taxation Studies*, 1(1), 23–39.
- Edizdoğan, N., & Gmş, E. (2013). Vergi afları ve Türkiye’de vergi aflarının değerlendirilmesi. *Maliye Dergisi*, 0(164), 99–119.
- Filipczyk, H. (2023). ADR in Tax Disputes in Poland – the State of Play and Perspectives. *Revista Brasileira De Alternative Dispute Resolution*, 5(10), 205–220.
- Ghifari, M. (2024). Alternatif Dispute Resolution to Reduce Costs, Energy, And Time Issued by DJP Taxpayer or Dispute Settlement in Taxation. *KnE Social Sciences*, 9(1), 1060–1069. <https://doi.org/10.18502/kss.v8i21.14821>.
- Golts, E. (2017). Types of Tax Disputes. *Administrative and Criminal Justice*, 2(79), 65–70. <https://doi.org/10.17770/acj.v2i79.2803>.

- Güler, H. (2020). Türkiye’de Vergi Aflarının Vergi Gelirleri Üzerindeki Etkisinin Olay Analiziyle Ölçülmesi. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 19(1), 256–273. <https://doi.org/10.21547/jss.615648>.
- IMF. (2013). *How Can an Excessive Volume of Tax Disputes Be Dealt With?* Tax Law Note. Retrieved from <https://www.imf.org/external/np/leg/tlaw/2013/eng/tdisputes.pdf>.
- Kaba, H., & Beşel, F. (2023). Türk Vergi Hukukunda İdari Çözüm Yolları: Uzlaşma Müessesesinin Güncel Veriler İle Değerlendirilmesi. *Uluslararası Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 9(2), 45–61.
- Karagöz, K. (2022). Vergi Afları Vergi Gelirlerini Artırıyor Mu? Türkiye İçin Müdahale Analizinden Bulgular. *Maliye Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 37–56.
- Karakoç, Y. (2014). Vergi Cezası Anlaşmazlıklarının Çözüm Yollarından Cezalarda İndirim Müessesesi. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 16(Özel Sayı), 3637–3739.
- Karatay, Ö., & Karatay, A. (2011). Türkiye’de Vergi Afları Ve 6111 Sayılı Kanununun Değerlendirilmesi: Bayburt İli Örneği. *Ekonomi Bilimleri Dergisi*, 3(2), 181–190.
- Kargı, V. (2011). Türkiye’de Vergi Aflarının Vergi Gelirlerine Etkisi. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 7(13), 101–115.
- Kargı, V., & Yüksel, C. (2012). Türkiye’de Vergi Aflarının Vergi Adaleti Ve Mükellefler Üzerine Etkileri. *Maliye Araştırma Merkezi Konferansları*, (54), 23–44.
- Kinyua, L. N. (2021). *Effect of Alternative Dispute Resolution on Tax Revenue Collection in Kenya* (Master Thesis). Moi University, Nairobi.
- Liutikov, P. S., Liutikova, M. O., & Buchynskiy, O. Y. (2019). Classification of Tax Disputes: Legal-Theoretical Peculiarities. *Law and Society (Право і Суспільство)*, (5), 185–192. <https://doi.org/10.32842/2078-3736-2019-5-1-30>.
- Lohvyn, A. (2020). Alternative Means of Resolving Tax Disputes in Ukraine: Possible Ways of Implementation. In *Integration of Traditional and Innovation Processes of Development of Modern Science* (2nd Ed., pp. 238–255). Riga: Baltija Publishing. <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-021-6-25>.
- OECD. (2021). *Tax Administration 2021: Comparative Information on OECD and other Advanced and Emerging Economies*. Paris: OECD Publishing. <https://doi.org/10.1787/cef472b9-en>.
- Okçu, M. H. (2021). Vergi Uyuşmazlıklarının Giderilmesinde İdari Bir Çözüm Yolu: Hata Düzeltme. *Boşabat İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi E-Dergisi*, 1(1), 68–80.

- Özgüven, A. V. (2018). Vergi Etiği Açısından Vergi Afları. *Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 17(Özel Sayı), 34–46. <https://doi.org/10.21547/jss.452690>.
- Richards, N. U. (2017). An Examination of Tax Dispute Resolution Mechanisms in Nigeria: A Case for the Adoption of Alternative Dispute Resolution Methods. *UNIPORT Law Review*, 1, 195–211.
- Sa'adah, N., Ispriyarso, B., Wibawa, K. C. S., Panjaitan, L. K., & Septenta, M. I. S. S. (2024). Feasibility Analysis Ofimplementing Alternativedispute Resolution in Tax-dispute Settlement in Indonesia. *Pandecta Research Law Journal*, 19(2), 403–424. <http://dx.doi.org/10.15294/pandecta.v19i2.9593>.
- Şanver, C. (2018). Türkiye'de 1980 Sonrası Vergi Afları Ve Kamu Gelirleri Açısından Etkinliği. *Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 18(2), 35–63. <https://doi.org/10.11616/asbed.v18i38801.459784>.
- Sari, M. N., & Qibthiyah, R. M. (2022). Examining the Factors That Affect the Loss of Tax Disputes in the Tax Court. *GATR Accounting and Finance Review*, 7(2), 97–112. [https://doi.org/10.35609/afr.2022.7.2\(3\)](https://doi.org/10.35609/afr.2022.7.2(3)).
- Savaşan, F. (2006a). Vergi afları: Teori ve Türkiye uygulamaları (“Vergi Barışı” uygulama sonuçları). *AKÜ İİBF Dergisi*, 8(1), 41–65.
- Savaşan, F. (2006b). Vergi Aflarına Mükellef Tepkisi: Türkiye'de Vergi Aflarından Kimler Faydalaniyor? *Kocaeli Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, (12), 149–171.
- Şenyüz, D. (2014). Hukuk Devleti Perspektifinden Adil Vergileme ve Vergi Afları. *TESAM Akademi Dergisi*, 1(2), 81–96.
- Taşkın, Y. (2012). Vergi Aflarının Hukuki Niteliği Ve Gerekçeleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, (2), 122–128.
- T.C. Adalet Bakanlığı. (2025). Adalet İstatistikleri (2009-2023) [Resmi Kurum]. Retrieved January 13, 2025, from Adalet İstatistikleri Yayın Arşivi website: <https://adlisicil.adalet.gov.tr/Home/SayfaDetay/adalet-istatistikleri-yayin-arsivi>.
- T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2025a). 2006—2023 Yılları Genel Bütçe İstatistikleri [Resmi Kurum]. Retrieved February 18, 2025, from Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri website: <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/3/2024/07/Butce-Denge-Tablosu-1.xls>.
- T.C. Hazine ve Maliye Bakanlığı. (2025b). 2024 Yılı Genel Bütçe İstatistikleri [Resmi Kurum]. Retrieved February 18, 2025, from Merkezi Yönetim Bütçe İstatistikleri website: <https://ms.hmb.gov.tr/uploads/sites/3/2025/01/Genel-Butceli-Idareler-Butce-Denge-Tablosu.xls>.

- Tekin, A., & Tuncer, G. (2013). Vergi Afları Sonrasında Vergi Uyum Süreci. *Sakarya İktisat Dergisi*, 2(2), 1–26.
- Tsumah, N. M. (2020). *Effect of Tax Dispute Resolution on Tax Administration in Kenya Revenue Authority Malindi Town* (Postgraduate, Jomo Kenyatta University of Agriculture and Technology). Jomo Kenyatta University of Agriculture and Technology, Nairobi, Kenya. Retrieved from <https://ikesra.kra.go.ke/server/api/core/bitstreams/a93958de-9923-43b2-82a1-6d25e575d3f5/content>.
- United Nations. (2018). *Discussion Draft on Chapter 3: Dispute Resolution: Domestic Procedures*. United Nations. Retrieved from https://www.un.org/esa/ffd/wp-content/uploads/2018/05/16STM_Chapter3_DisputeHandbook_Domestic-Procedures.pdf.
- United Nations. (2021). *Handbook on the avoidance and resolution of tax disputes*. New York: United Nations.

AMAÇ VE KAPSAM

Yirminci yüzyılda gelişen kamu politikaları alanı başta akademik araştırmacı-lardan başlayarak uygulamacılara doğru ilgi odağı halinde görünüyor. Bu kapsam-da yayın hayatına atılan dergimizin amacı, Türkiye’de kamu yönetimi çalışmalarıyla ilgili bir bilgi merkezi olmak ve kamu politikaları disiplini odaklı bir yayın merkezi kurmaktır. Binaenaleyh, kamu yönetimi ve kamu politikaları başta olmak üzere, il-gili sosyal bilimler çalışmalarının alan yazına kazandırılması amaçlanmaktadır. Ek olarak bu dergi ile İktisadi ve İdari Bilimler, Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler vb. beşeri bilimler bünyesindeki farklı disiplinlerden ortak bir akademik platform oluşturulmak istenmektedir. Bilgi ve değer üretilmesine katkı vermek; akademik yayıncılıkta referans kaynağı olmak; kamu politikası, kamu yönetimi ve sosyal alan-da sürdürülebilirliği önelemek derginin hedefidir. Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi (KAYPOD) editör kurulu, yayın hayatına başladığı günden bu yana he-deflerin ancak ilkeli yayıncılık politikası, bilim ve ifade özgürlüğüne saygı, bilim ve araştırma etiği ilkelerine koşulsuz bağlılık ile gerçekleşeceğine inanmaktadır.

1. Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi (KAYPOD), Mart, Temmuz ve Kasım ayları olmak üzere yılda üç kez yayınlanan uluslararası hakemli bilimsel bir dergidir. Dergi gerektiğinde özel sayılar çıkarabilecektir.
2. Yayınlanmak üzere gönderilen çalışmaların başka bir yerde yayınlanmamış veya yayınlanmak üzere gönderilmemiş olması gerekmektedir. Derginin yayım dili Türkçe ve İngilizcedir.
3. Dergide, sosyal bilimler alanındaki tüm konu başlıklarına sahip bilimsel makaleler kabul edilmektedir. Dergimizde belirtilen sosyal bilim dallarında teorik ve deneye dayalı çalışmalar, kitap incelemeleri, açıklamalı bibliyografiler ve derleme makaleler de yer alabilecektir.
4. Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi, açık erişim politikasını benimsemiş ve akademik özgürlüğü savunan bir yayım alanıdır. Yayın öncesinde, sürecinde ya da sonrasında yazarlardan ücret talep edilmez. Yazarlara bir telif ücreti ödenmez.
5. Yayınlanmak üzere dergiye gönderilen yazılar, yayım kurulu tarafından ilk değerlendirmesi yapıldıktan sonra hakemlere gönderilir. Yayım kurulu hakemlerden gelecek rapor doğrultusunda yazının basılmasına, yazardan makalesinde düzeltme istenmesine ya da basılmamasına karar verir. Yayım kararı yazar(lar)a bildirilir.

6. Yazarlar makalelerinin başlığını, ad, soyadı, unvan, bağlı oldukları kurum adı, posta adresi, telefon ve e-posta adreslerini ayrı bir kâğıda yazarak bir kapak sayfası hazırlayıp makaleleri ile birlikte göndermelidir. Hakemlere gönderilecek metinde makalenin başlığı, makale metni, Türkçe ve İngilizce özetler bulunmalı, kimlik bilgileri yer almamalıdır.
7. Sisteme yüklenen her bir makalenin iThenticate, Turnitin gibi intihal tarama programı aracılığı ile taranarak sisteme yüklenmesi gerekmektedir. Tarama sonucu %20'nin üzerinde olan makaleler RET edilmektedir. Makaleler en az iki hakem tarafından kör hakemlik uygulamasıyla değerlendirilmektedir.
8. Dergide yayımlanması istenilen metinlerin, word veya open office gibi döküman biçiminde ve DergiPark sistemi üzerinden (<http://dergipark.org.tr/tr/pub/kaypod>) başvurusu yapılmalıdır.
9. ULAKBİM/TR Dizin'in 2020 yılında zorunlu kıldığı "etik kurul kararı gerektiren klinik ve deneysel insan ve hayvanlar üzerindeki çalışmalar için ayrı etik kurul onayı alınmış olmalı, bu onay makalede belirtilmeli ve belgelendirilmelidir." kriteri çerçevesinde insan ve hayvan örnekleme olan nitel ve nicel saha araştırmaları için etik kurul onayı makaleye ek olarak verilmeli ve makalenin yöntem kısmında belge tarih ve sayısı belirtilerek etik kurallara uyulduğu ifade edilmelidir.
10. Dergiye gönderilen çalışmaların Araştırma ve Yayın Etiğine uygunluğuna dikkat edilmektedir. ICMJE (International Committee of Medical Journal Editors) tavsiyeleri ile COPE (Committee on Publication Ethics)'nin editör ve yazarlar için uluslararası standartlara uygunluk aranmaktadır.
11. Yazım ve biçim kurallarına uygun olmayan makaleler hakeme gönderilmez ve basılmaz.
12. Düzeltme metnini 30 gün içerisinde göndermeyen yazarların metinleri reddedilir.

ETİK İLKELER VE YAYIN POLİTİKASI

Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi (KAYPOD) kamu yönetimi ve kamu politikaları başta olmak üzere, ilgili sosyal bilimler çalışmalarını yayımlamak amacıyla kurulmuştur. Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisinde yer alan etik görev ve sorumluluklar oluşturulurken açık erişim olarak Committee on Publication Ethics (COPE) tarafından yayınlanan rehberler ve politikalar dikkate alınmıştır. Aşağıda yazar, hakem ve editörlerin uyması gereken etik ilke ve kurallara yer verilmiştir.

Yazarlara İlişkin Etik İlke ve Kurallar

- Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi'ne gönderilen makalelerin kamu yönetimi ve kamu politikaları başta olmak üzere ilgili sosyal bilimler alanlarında özgün çalışmalar olması gerekmektedir.
- Makalelerde yararlanılan tüm kaynaklara ilişkin doğru ve uygun bir şekilde kaynak gösterimi gerekmektedir.
- Dergiye gönderilen makalelerin başka bir dergiye gönderilmemiş olması ve KAYPOD Telif Hakkı Devir Formu doldurulması gerekmektedir.
- Makaleye fikren katkıda bulunmayan kişilere yazar olarak yer verilmemelidir.
- Gönderilen makaleye ilişkin çıkar çatışmaları belirtilerek nedeni açıklanmalıdır.
- Yazarların, hakem sürecindeyken çalışmalarına ilişkin ham verileri editörler kuruluna iletmesi istenebilir, bu durumda yazarların ham verilerini editörler kuruluşuyla paylaşmaları beklenebilir. Yazarlar, yayımlanan bir makaleye ilişkin verileri 5 yıl süreyle saklamakla yükümlüdürler.
- Yazarlar çalışmalarında bir hata tespit ettiklerinde editörü ve editörler kurulunu bilgilendirmelidir. Düzeltme veya geri çekme süreçlerini editörler ile işbirliği içerisinde gerçekleştirmelidirler.

Hakemlere İlişkin Etik İlke ve Kurallar

Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi'ne gönderilen tüm makaleler çift taraflı kör hakemlik süreci ile değerlendirilmektedir. Çift taraflı kör hakemlik, yansız, nesnel ve bağımsız bir değerlendirme sürecinin sağlanabilmesi için yazarların hakemlerden, hakemlerin de yazarlardan gizli tutulması anlamına gelmektedir.

Hakemlere makaleler değerlendirilmek üzere Dergipark sistemi üzerinden iletilmektedir. Hakemler, değerlendirdikleri makalenin KAYPOD'un temel yayın alanlarına katkısını ve makalenin yayımlanabilir olup olmadığına ilişkin kararlarını kendilerine sistem üzerinden iletilen formu doldurmak suretiyle gerçekleştirmektedirler. Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi'nde hakem olarak görev yapan akademisyenlerin etik sorumlulukları şunlardır:

- Hakemlerin uzmanlık alanlarına ilişkin makalelere hakemlik yapmaya özen göstermeleri gerekmektedir.
- Hakemler çıkar çatışması olabilecek çalışmalarını değerlendiremeyeceklerini editörlere iletmelidirler.
- Hakemler makaleleri tarafsız olarak değerlendirmelidirler.
- Hakemlerin değerlendirdikleri makalelere ilişkin çevrimiçi Makale Değerlendirme Formunu doldurmaları gerekmektedir. Hakemler değerlendirdikleri makaleye ilişkin görüşlerini makale değerlendirme formunda gerekçeli olarak ifade etmelidirler.
- Hakemler makale değerlendirmelerinde yazarları rencide edecek bir dil kullanmaktan kaçınmalı, aksine önerilerinde kullandıkları üslubun bilimsel olması gerekmektedir. Olumsuz bir durum ile karşılaşılması halinde editörler hakem ile iletişime geçerek yorumlarını yeniden gözden geçirmeleri ve düzeltmelerini talep edebilirler.
- Hakemlerin kendilerine verilen süre içerisinde etik sorumluluklara uyarak değerlendirmelerini tamamlamaları gerekmektedir.

Editör(ler)e İlişkin Etik İlke ve Kurallar

- Editörlerin Committee on Publication Ethics (COPE) tarafından yayınlanan olduğu 'COPE Dergi Editörleri için Etik Davranışlar ve En İyi Uygulamalar Kılavuzu'nda yer alan etik sorumlulukları yerine getirmekle yükümlüdürler. Editörlerin etik görevleri ve sorumlulukları aşağıdaki gibidir:
- Editör derginin niteliğinin artırılması ve gelişimine katkıda bulunmak için çaba sarf etmekle yükümlüdür.
- Editörün, yazarların ifade özgürlüğünü desteklemesi gerekmektedir.
- Editörün, dergide hakem değerlendirmesinin gerekli olmadığı bölümlerin (editöre mektup, davetli yazılar, konferans duyuruları vb.) açıkça belirtildiğinden emin olması gerekmektedir.

- ✦ Editörün yayımlanan makalelerin dergi okuyucularının bilgi ve becerileriyle uyumlu olabilmesi için çaba sarf etmesi gerekmektedir.
- ✦ Editör, hakemlerin bilgi ve uzmanlıklarına uygun makaleleri değerlendirmelerini istemelidir. Böylece makalelerin alanında uzman kişilerce uygun bir şekilde değerlendirilmesi sağlanmalıdır.
- ✦ Editör, hakemlerin bir makaleyi değerlendirmeden önce makaleye ilişkin çıkar çatışmaları bulunmadığını belirtmelerini talep etmekle yükümlüdür.
- ✦ Editörün hakem değerlendirme sürecine ilişkin gerekli tüm bilgileri ve hakemlerden yapması beklenenleri hakemlere iletmesi gerekmektedir.
- ✦ Editör, hakem değerlendirme sürecinin çift taraflı kör hakemlik ile sürdürüldüğünden emin olmalı ve yazarlara hakemleri, hakemlere de yazarları ifşa etmemelidir.
- ✦ Editör, hakemleri zamanlama ve performanslarına göre değerlendirmelidir.
- ✦ Editör, hakemlere ilişkin bir veri tabanı oluşturmalı ve hakemlerin performansına göre veri tabanını güncellemelidir.
- ✦ Editör, kaba ve kırıcı yorumlarda bulunan ya da geç dönen hakemleri hakem listesinden çıkarmalıdır.
- ✦ Editör, hakem listesini hakemlerin uzmanlık alanlarına göre sürekli yenilemeli ve genişletmelidir.
- ✦ Editör, yazarlara kendilerinden ne beklendiğine ilişkin yayım ve yazım kuralları ile örnek şablonu sürekli güncellemelidir.
- ✦ Editör dergiye gönderilen makaleleri dergi yazım kuralları, çalışmanın önemi, özgünlüğü açısından değerlendirmeli ve makaleyi ilk gönderim sürecinde reddetme kararı alırsa, yazarlara bunun nedenini açık ve yansız bir şekilde iletmelidir. Bu süreçte, makalenin dilbilgisi, noktalama ve/veya yazım kuralları (kenar boşlukları, uygun şekilde referans gösterme, vb.) açısından tekrar gözden geçirilmesi gerektiğine karar verilirse, yazarlar bu konuda bilgilendirilmeli ve gerekli düzeltmeleri yapabilmeleri için kendilerine zaman tanınmalıdır.
- ✦ Makalelerde gönderim ve yayıma kabul tarihleri yer almalıdır.
- ✦ Yazarların makalelerinin durumuna ilişkin bilgi talebi olduğunda çift taraflı kör hakemlik sürecini bozmayacak şekilde yazarlara makalelerinin durumuna ilişkin bilgi verilmelidir.

- Dergiye yayınlanmak üzere gönderilen makalelerde son karar editör kurulu-
luna aittir. Editör kurulu objektif ve akademik kriterler dahilinde dergide
yayınlanacak makaleleri belirlemekle yükümlüdür.
- Editör, editörler kurulu üyelerine yayım ve yazım kurallarını iletmeli ve ken-
dilerinden beklenenleri açıklamalıdır.
- Editör, editörler kurulu üyelerine yayım ve yazım kurallarının en güncel ha-
lini iletmelidir.
- Editör, editörler kurulu üyelerini değerlendirmeli ve derginin gelişimine ak-
tif olarak katılım gösterecek üyeleri editörler kuruluna seçmelidir.
- Editör, editörler kurulu üyelerini aşağıda yer alan rolleri ve sorumlulukları-
na ilişkin bilgilendirmelidir
 - Derginin gelişimini desteklemek
 - Kendilerinden istendiğinde uzmanlık alanlarına ilişkin derlemeler yazmak
 - Yayım ve yazım kurallarını gözden geçirmek ve iyileştirmek
 - Derginin işletiminde gerekli sorumlulukları yerine getirmek

İntihal ve Etik Dışı Davranışlar

Kamu Yönetimi ve Politikaları Dergisi'ne gönderilen tüm makaleler basılmadan önce herhangi bir intihal yazılım programı ile taranmaktadır. Benzerlik oranı %20 ve altında olan makaleler yayına kabul edilir. Bu oranı aşan makaleler ayrıntılı olarak incelenir ve gerekli görülürse gözden geçirilmesi ya da düzeltilmesi için yazarlara geri gönderilir, intihal ya da etik dışı davranışlar tespit edilirse yayımlanması reddedilir.

Aşağıda etik dışı bazı davranışlar listelenmiştir:

- Çalışmaya fıkren katkıda bulunmayan kişilerin yazar olarak belirtilmesi,
- Çalışmaya fıkren katkıda bulunan kişilerin yazar olarak belirtilmemesi,
- Makalenin yüksek lisans/doktora tezinden ya da bir projeden üretilmişse bunun belirtilmemesi,
- Dilimleme yapılması yani, tek bir çalışmadan birden fazla makale yayım-
lanması,
- Gönderilen makalelere ilişkin çıkar çatışmalarının bildirilmemesi,
- Çift taraflı kör hakemlik sürecinin deşifre edilmesi.

YAZIM KURALLARI

1. Her makalede, ana başlığın hemen altında, makalenin amacı ve önemini içeren biri Türkçe biri İngilizce olmak üzere 150-300 kelime arası öz/abstract yer almalıdır. “Öz”lerin altında, beş kelimeyi aşmayan anahtar sözcükler/keywords bulunmalıdır. Kısacası makaleler, Ana Başlık, Öz, Anahtar Sözcükler, Abstract, Keywords, Makale Metni, Notlar ve Kaynakça sırası ile kaleme alınmış olmalıdırlar.
2. Makaleler 12.000 kelimeyi geçmemelidir.
3. Kamu Yönetimi ve Politikaları dergisine gönderilecek tüm makaleler makale şablonu kullanılarak hazırlanmalıdır. Bu şablon kullanılmadan gönderilmiş makaleler RED edilecektir. Makale şablonuna <https://dergipark.org.tr/tr/download/journal-file/18581> linkine tıklayarak ulaşabilirsiniz.
4. Ana metin Times New Roman yazı karakteri kullanılarak 11 punto ve iki yana yaslı olarak yazılmalıdır. Paragraf öncesi ve sonrası paragraf boşluğu bırakılmamalıdır. Paragrafların ilk satırları 1,25 cm içeriden başlamalıdır.
5. Makalenin ana başlık ve alt başlıkları iki yana yaslı, Times New Roman 13 punto, 1,25 cm paragraf girintili olarak yazılmalıdır ve 1., 1.1., 1.1.1 gibi ondalıklı şekilde, 1.GİRİŞ'ten başlayarak (Kaynakça Hariç) numaralandırılmalıdır. Giriş, Bulgular vs. bölüm başlıkları koyu ve büyük harflerle yazılmalıdır. Alt başlıklar ise koyu ve kelimelerin ilk harfleri büyük olacak şekilde yazılmalıdır.
6. Metin içinde kısa alıntılar çift tırnak içinde verilmeli, alıntının içinde tırnak işareti kullanılması gerekmesi durumunda ise tek tırnağa başvurulmalıdır. 40 sözcükten uzun alıntılar blok halinde, tırnaksız, paragrafların ilk satırı ile aynı hizada (soldan 1,25 cm girintili) ve tek satır aralık ile İtalik (Eğik) yazılmalıdır. Alıntı yaparken özgün eserden çıkarılan sözcük ve cümleler parantez içinde üç nokta ile (...) belirtilmelidir.
7. “Uzun alıntılar için Microsoft Word programında Giriş sekmesinin altında bulunan Stiller kısmından Uzun Alıntı stili seçilmelidir. Kısa alıntılar çift tırnak içinde verilebilir.”
8. Kitap, dergi, gazete, film ve program adları metin içinde italik yazılmalıdır. Sayılar metin içinde tutarlı olmak koşuluyla harf veya rakamla belirtilebilir. Türkçe metinlerde tarih belirtilirken önce gün, sonra ay yazılmalıdır.

1.1. Başlıklar

(Hazırlamış olduğunuz Diğer kısımları bu alanın tamamını silerek yapıştırabilirsiniz) İkinci dereceden başlıklar Başlık 2 Seçilerek yapılmalıdır

1.1.1. Üçüncü ve Dördüncü Dereceden Başlıklar Üçüncü dereceden başlıklar Başlık 3,

1.1.1.1. Dördüncü dereceden başlıklar Başlık 4 seçilerek yapılmalıdır.

KAYNAKÇA

1. Kaynakça 1,25 cm asılı ve 1,25 soldan girintili olacaktır.
2. Dergiye gönderilen tüm yazıların metin içi referansları ve kaynakçaları APA sistemine uygun olarak düzenlenmeli, kaynak olarak Publication Manual of the American Psychological Association'ın altıncı baskısı kullanılmalıdır.
3. Metin içinde yapılan tüm göndermeler, yine metnin içinde, sırasıyla yazarın soyadı, tarih ve eğer alıntı yapılmışsa sayfa numarası yazılarak belirtilmelidir (Barthes, 1975, s. 104). Aynı kaynaklara yapılan diğer göndermelerde de aynı yöntem uygulanmalı, "age." gibi ibareler kullanılmamalıdır.
4. Gönderme yapılan eser iki yazarlı ise, her iki yazarın da soyadları belirtilmeli (Lipovetsky ve Charles, 2004); yazarlar ikiden fazlaysa, ilk yazarın soyadından sonra "ve diğerleri" anlamında "vd." ibaresi kullanılmalı (Jenkins vd., 2009); birden fazla kaynağa yapılan göndermeler ise noktalı virgülle ayrılmalıdır (Alemdar, 1999; Oskay, 1994).
5. Aynı yazarın aynı yılda yaptığı çalışmalar için "a, b, c" ibareleri kullanılmalı (Cassetti, 2011a) ve bu ibareler metin içinde ve kaynakçada aynı olmalıdır.
6. İkincil bir kaynak söz konusu ise metin içi referans, alıntı yapılan yazarın adının metinde geçiş geçmemesine göre (aktaran Elsaesser, 2004, s. 82) veya (Musser'den aktaran Elsaesser, 2004, s. 82) şeklinde düzenlenmelidir.
7. Kaynakçada yalnızca metinde gönderme yapılan kaynaklara tam künyeleri ile yer verilmeli ve türleri dikkate alınmaksızın tüm kaynaklar yazar soyadı ve yıla göre düzenlenmelidir.
8. Çeşitli eserlerin kaynakçada nasıl gösterilmesi gerektiği ile ilgili örnekler aşağıda sunulmuştur:

KİTAP

Tek yazarlı kitap

Tekşen, Ö. (2014). Ertelemiş Vergilerin İncelenmesi ve Muhasebeleştirilmesi 1 (1. baskı). Ankara: Detay Yayıncılık.

Tek yazarlı çeviri kitap

Wacquant, L. (2011). Kent Paryaları: İleri Marjinalliğin Karşılaştırmalı Sosyolojisi. (M. Doğan, Çev.). İstanbul: Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi.

İki ve daha fazla yazarlı kitap

Eco, U. ve Dixon, R. (2012) . Inventing the enemy and other occasional writings. Boston: Houghton Mifflin Harcourt.

Eco, U., Martini, C. M., Proctor, M. ve Cox, H. (2012). Belief or non belief? A confrontation. New York: Skyhorse Pub.

Derleme kitap

Bottomore, T. ve Nisbet R. (Ed.). (2002). Sosyolojik Çözümlemenin Tarihi. Ankara: Ayraç.

Kitapta bölüm/makale

Giddens, A. (2002). Pozitivizm ve Eleştiriciler. (L. Köker, Çev.). T. Bottomore ve R. Nisbet, (Ed.), Sosyolojik Çözümlemenin Tarihi içinde(243 291).Ankara: Ayraç.

MAKALE

Basılı dergide makale

Eco, U. ve Pezzini, I. (1982). La sémiologies des Mythologies. Communications, 36(1), 19–42.

Çevrimiçi dergide makale

Caoduro, E. ve Baschiera, S. (2015). Retro, Faux-vintage and Anachronism: When Cinema- Looks Back. Neccus. Bahar 2015. Erişim 8 Mart 2016, <http://www.necus-ejms.org/retro-faux-vintage-and-anachronism-when-cinema-looks-back/>

DİĞER KAYNAKLAR

Yayınlanmamış tez

Pinto, A. (2012). Intergovernmental relations in developing countries. Yayınlanmamış doktora tezi, Picardi Jules Verne Üniversitesi.

Gazeteyazısı

Charrel, M. (5 Mart 2016). Representation Problem in the European Union. Le Monde. 4.

Çevrimiçi gazete yazısı

Charrel, M. (5 Mart 2016). Representation Problem in the European Union. Le Monde. Erişim 7 Mart 2016, http://www.lemonde.fr/idees/article/2016/03/05/aveuglements-europeens_4877082_3232.html

Gazete haberi (yazar adı yoksa)

“Haber Başlığı” (6 Mart 2016). Gazete ya da web sitesi adı Erişim 07 Mart 2016, http://www.lemonde.fr/politique/article/2016/03/06/loi-travail-manuel-valls-promet-des-ameliorations_4877336_823448.html

Websitesi

Hacızade, N. (10 Eylül 2015). Yaşar Kemal'den, Sevmek, Sevinmek, İyi Şeyler Üstüne. Erişim 07 Mart 2016, <http://www.5harfliler.com/yasar-kemalden-sevmek-sevinmek-iyi-seyler-ustune/>

“WEB sitesi adı” Erişim 17 Mart 2016, <https://googleblog.blogspot.com/2016/03/what-we-learned-in-seoul-with-alphago.html>

Film

Anderson,W.(1999). Rushmore[Film].

AIM & SCOPE

The field of public policy, which developed in the twentieth century, seems to be at the centre of attention from academic researchers to practitioners. In this context, the aim of our journal is to become an Information Centre related to public administration studies in Turkey and to establish a publication centre focused on public policy discipline. Consequently, it is aimed to bring relevant social sciences studies, especially public administration and public policies, to the literature. In addition, this journal aims to create a common academic platform from different disciplines within the humanities such as Economics and Administrative Sciences, Political Science and International Relations. Contributing to the production of knowledge and value; being a reference source in academic publishing; prioritizing sustainability in public policy, public administration and social areas is the goal of the journal. The editorial board of the Journal of Public Administration and Policy (KAYPOD) believes that since the day it started its publication, the goals can only be achieved through principled publishing policy, respect for science and freedom of expression, and unconditional adherence to the principles of science and research ethics.

1. Journal of Public Administration and Policy (KAYPOD) is an international peer-reviewed scientific journal published three times a year in March, July and November. The journal will be able to issue special issues when necessary.
2. Studies submitted for publication should not have been published elsewhere or sent for publication. The publication language of the journal is Turkish, English, German and Russian.
3. Scientific articles with all subject titles in the field of social sciences are accepted in the journal. Theoretical and experimental studies, book reviews, annotated bibliographies and review articles in the social sciences specified in our journal can also be included.
4. Journal of Public Administration and Policy is a publication field that has adopted an open access policy and defends academic freedom. No fee is charged to the authors before, during or after the publication. No royalties are paid to authors.
5. Manuscripts sent to the journal for publication are sent to the referees after their first evaluation by the editorial board. The editorial board decides whether the article is to be published, revised or rejected in accordance with

the upcoming report from the referees. The publication decision is notified to the author (s).

6. Authors should write the title of their articles, first name, last name, title, institution name, postal address, phone and e-mail addresses on a separate paper and prepare a cover page and send them along with their articles. Turkish and English abstracts should be included in the text that will be sent to the referees, and no credentials should be included in the title of the article, the text of the article, and the Turkish and English abstracts should be included.
7. Each article uploaded to the system must be scanned and uploaded to the system through plagiarism scanning programs such as iThenticate and Turnitin. Articles with a scan result of more than 20% are rejected. Articles are evaluated by at least two referees with blind review practice.
8. The articles to be published in the journal must be submitted in the form of a document such as word or open office and via DergiPark system (<http://dergipark.org.tr/tr/pub/kaypod>).
9. Ethics committee approval should be obtained separately for clinical and experimental studies on humans and animals that require an ethical committee decision, which ULAKBIM / TR Index started to make compulsory in 2020, this approval should be specified and documented in the article. For qualitative and quantitative field studies with human and animal samples within the framework of the criteria, the approval of the ethics committee should be given in addition to the article and it should be stated that the ethical rules are followed by stating the date and number of the document in the method part of the article.
10. The compliance of the studies submitted to the journal with Research and Publication Ethics is paid attention to. ICMJE (International Committee of Medical Journal Editors) recommendations and COPE (Committee on Publication Ethics) are required to comply with international standards for editors and authors.
11. Articles that do not comply with the spelling and format rules will not be sent to the referee and will not be published.
12. The papers of the author(s) who do not submit the revisions within 30 days will be rejected.

ETHICAL PRINCIPLES AND PUBLICATION POLICY

The Journal of Public Administration and Policy (KAYPOD) was established to publish public administration and public policy studies. The guidelines and policies published by the Committee on Publication Ethics (COPE) were taken into account as open access when creating the ethical duties and responsibilities contained in the Journal Public Administration and Policy. The following are the ethical principles and rules related to scientific research and the ethical principles and rules that authors, referees and editors should follow.

Ethical Principles and Rules Related to Scientific Research

- ✦ Scientific methods should be used at the stages of collecting, analyzing, interpreting and reporting data related to the studies. Results that are not of a scientific nature cannot be included in the scope of research.
- ✦ National and international regulations should be adhered to in the research process and permission should be obtained from the competent authorities. The data obtained during the research process should be used to the extent or form permitted by the competent authorities. In studies aimed at individuals, the consent of the participants should be observed and it should be essential that the information that should not be presented remains confidential.
- ✦ *Researchers are obliged to inform the relevant persons and institutions about the negative situations that may occur as a result of the research. Researchers have the right not to participate in the study due to adverse circumstances.

Ethical Principles and Rules for Authors

- ✦ Articles submitted to the Journal of Public Administration and Policy should be original studies in the related fields of social sciences, especially public administration and public policies.
- ✦ An accurate and appropriate representation of the source is required for all the resources used in the articles.
- ✦ The articles submitted to the journal should not have been sent to another journal and the REGISTERED Copyright Transfer Form should be completed.

- ✦ People who do not contribute ideas to the article should not be included as authors. Unpublished or unpublished works should not be included as a source. All or part of any work cannot be published without permission or without showing the source.
- ✦ Conflicts of interest related to the submitted article should be stated and the reason should be explained. If there are authors or authors, they should indicate the financial sources of the work.
- ✦ The author or authors should act in accordance with the citation system determined by the journal at the article writing stage.
- ✦ Authors may be asked to submit raw data related to their work to the editorial board during the review process, in which case authors may be expected to share their raw data with the editorial board. The authors are obliged to keep the data on a published article for a period of 5 years.
- ✦ Authors should inform the editor and the board of editors when they detect an error in their work. They should carry out the correction or withdrawal processes in cooperation with the editors.

Ethical Principles and Rules for Reviewers

All articles submitted to the Journal of Public Administration and Policy are evaluated by a double-blind peer-review process. Double-blind review means keeping the authors confidential from the reviewers and the reviewers from the authors in order to ensure an impartial, objective and independent evaluation process. Articles are sent to the reviewers via the Dergipark system for evaluation. The reviewers make the contribution of the article they evaluate to the main publication areas of KAYPOD and make their decisions about whether the article is publishable by filling out the form sent to them through the system. The ethical responsibilities of academics who work as referees in the Journal of Public Administration and Policy are as follows:

- ✦ Reviewers should take care of reviewing articles related to their areas of expertise.
- ✦ Reviewers should inform the editors that they cannot evaluate studies that may be a conflict of interest.
- ✦ Reviewers should evaluate the articles impartially. Reviewers should not transfer information from the article to their own study, nor should they take

academic/personal interests into account. Studies should not be shared with third parties during the arbitration process.

- ✦ Reviewers are required to fill out the online Article Evaluation Form for the articles they have evaluated. Reviewers should express their opinions about the article they are evaluating in a reasoned manner in the article evaluation form.
- ✦ Reviewers should avoid using language that will offend the authors in their article evaluations, but on the contrary, the style they use in their suggestions should be scientific. In case of an adverse situation, the editors may contact the reviewers and request that they reconsider and correct their comments.
- ✦ Reviewers should take into account the principles of scientific research and publication ethics of the journal. Reviewers are required to complete their evaluations by complying with ethical responsibilities within the time given to them.

Ethical Principles and Rules of the Editor(s)

- ✦ The editors are obliged to fulfill the ethical responsibilities contained in the 'COPE Guide to Ethical Behavior and Best Practices for Journal Editors' published by the Committee on Publication Ethics (COPE). The ethical duties and responsibilities of editors are as follows:
 - ✦ The editor is obliged to make efforts to increase the quality of the journal and contribute to its development.
 - ✦ The editor is required to support the freedom of expression of the authors.
 - ✦ The editor is responsible for ensuring that the sections in the journal where peer review is not required (letter to the editor, invited articles, conference announcements, etc.) it is necessary to make sure that it is clearly stated.
 - ✦ The editor should make efforts to ensure that the published articles are compatible with the knowledge and skills of the journal readers.
 - ✦ The editor should ask the reviewers to evaluate the articles in accordance with their knowledge and expertise. In this way, appropriate evaluation of the articles by experts in their field should be ensured.
 - ✦ The editor is obliged to request that the reviewers indicate that there are no conflicts of interest regarding the article before evaluating an article.

- ✦ The editor is required to provide the reviewers with all the necessary information about the reviewer evaluation process and what they are expected to do from the reviewers.
- ✦ The editor should ensure that the reviewer evaluation process is carried out by double-blind reviewing and should not disclose reviewers to the authors and authors to the reviewers.
- ✦ The editor should evaluate the reviewers according to their timing and performance.
- ✦ The editor should create a database of reviewers and update the database according to the performance of the reviewers.
- ✦ The editor should remove reviewers from the list of reviewers who make rude and offensive comments
- ✦ The editor should constantly update and expand the list of reviewers according to the areas of expertise of the reviewers.
- ✦ The editor should constantly update the sample template with publication and writing rules for what is expected of the authors themselves.
- ✦ The editor should evaluate the articles submitted to the journal in terms of the rules of journal writing, the importance and originality of the study, and if he decides to reject the article during the first submission process, he should clearly and impartially communicate the reason for this to the authors. In the process, the grammar of the article, punctuation and/or spelling rules (margins, proper referencing, etc.) if it is decided that it should be reviewed in terms of, the authors should be informed about it and given time to make the necessary corrections.
- ✦ The submission and acceptance dates for publication should be included in the articles.
- ✦ When authors have a request for information about the status of their articles, authors should be provided with information about the status of their articles so as not to disrupt the double-blind peer review process.
- ✦ The final decision on the articles sent to the journal for publication belongs to the editorial board. The editorial board is obliged to determine the

articles to be published in the journal within the objective and academic criteria.

- ✦ The editor should communicate the publication and writing rules to the members of the board of editors and explain what is expected of them.
- ✦ The editor should provide the most up-to-date version of the publication and writing rules to the members of the board of editors.
- ✦ The editor should evaluate the members of the board of editors and elect members to the editorial board who will actively participate in the development of the journal.
- ✦ The editor should inform the members of the editorial board of the following roles and responsibilities
 - To support the development of the journal
 - To write reviews about their areas of expertise when they are asked to
 - Review and improve the rules of publication and spelling
 - To fulfill the necessary responsibilities in the operation of the journal

Author Guidelines

1. Papers should be prepared by using the article template. You can download the article template from [here](#).
2. The copyright transfer form should be scanned with signature and uploaded to the system. Download the copyright transfer form from [here](#).
3. The author information form should be filled and uploaded to the system (in Word format). Download the author information form from [here](#).
4. Ethics Committee Approval is required for studies that require ethics committee approval.
 - While the articles are uploaded to the DergiPark system, the Title, Abstract and Keywords should be filled in English and Turkish. All English and Turkish Article Titles should be written in capital letters.
 - Studies should comply with the rules of grammar. A clear and understandable narrative should be followed in the articles; information out

of the purpose and scope should not be included. Valid scientific methods should be followed in the preparation of articles.

- The purpose, subject, scope, method, etc. of the study, sections should be adequately explained and studies should be prepared within a certain systematic. In this context, articles that do not comply with the spelling rules will be rejected.
- According to the TR index criteria, the relevant works of the authors who do not have ORCID information will not be accepted.
- Author Information Form must be uploaded to the system during the article submission process. Information regarding author name and affiliation should not be included in the text. You can find the author information form [here](#).

RULES ON THE TEXT AND REFERENCES

1. In each article, just below the main title, there should be an abstract of 150-300 words containing the purpose and importance of the article. Abstracts should not exceed the specified word limit. Keywords that do not exceed 5 words should be added under the abstract. In short, the articles should be written in the order of Main Title, Abstract, Keywords, Article Text, Notes and Bibliography. Paragraphs should not be made in the Abstract section.
2. The word count of the articles should not exceed 12000 words, including the bibliography, abstract and extended abstract.
3. Each article should have a title. The title should be brief and descriptive, consistent with the content of the study. Article titles must be numbered manually.
4. In-text references and bibliographies of all articles should be arranged in accordance with the APA system. The sixth edition of the Publication Manual of the American Psychological Association should be used as the source.
5. In the bibliography, only the references cited in the text should be included with their full citations, and all references should be arranged according to the surname of the author and the year, regardless of their types.

6. If the citation and bibliography were prepared using Endnote, Mendeley, and similar programs, these program links should be removed in the files to be uploaded to the system.
7. Short quotations in the text should be given in double quotation marks, and if quotation marks are required within the quotation, single quotation marks should be used. Quotations longer than 40 words should be written as a block, without quotation marks, in line with the first line of the paragraphs (1.25 cm indented from the left) and in *Italics* (*Italic*) with a single line spacing. When quoting, words and sentences extracted from the original work should be indicated with three dots (...) in parentheses.

Note: Ethics Committee Approval should be obtained for studies that require an Ethics Committee Decision, this approval should be stated in the article and submitted as a document during the application.

- + Studies Requiring Ethics Committee Permission are as follows:
 - o All kinds of research carried out with qualitative or quantitative approaches that require data collection from the participants by using survey, interview, focus group work, observation, experiment, interview techniques.
 - o Use of humans and animals (including material/data) for experimental or other scientific purposes,
 - o Clinical studies on humans,
 - o Research on animals,
 - o Retrospective studies in accordance with the law on the protection of personal data,
- + Also,
 - o Stating that the “Informed consent form” has been received in case presentations,
 - o Obtaining and specifying permission from the owners for the use of scales, surveys, photos belonging to others,
 - o Stating that copyright regulations are complied with for the ideas and artworks used

Note: Ethics committee approval is not required for articles that used data obtained before 2020, retrieved from master's/doctoral studies (must be specified in the article), submitted an application for publication to the journal in the previous year, and accepted but not yet published. You must indicate in the author information form that your study has this status.

Important Reminder: Below are the issues that we request from our referees to be examined during the evaluation process. In this direction, it is useful to check these aspects before uploading your study to the system:

- The relevance of the study to the Journal of Public Administration and Policy as a subject
- The harmony between the title of the article and the content
- The adequacy of the abstract and keywords of the article and its compatibility with the content
- The purpose of the article, its scope and the level of disclosure of its importance
- The adequacy of the theoretical framework of the article
- The suitability of the research method used in the article for the purpose
- The adequacy of the academic language and expression used in the article
- Level of access to basic sources in the article
- The level of compliance with academic ethical rules in the article
- The regularity of the editing of the article and the flow of content
- The originality of the article and its contribution to science
- The compatibility of the conclusion part of the article with the content
- The adequacy of the conclusions and recommendations reached in the article
- Compliance of the article with the spelling rules

JOURNAL OF PUBLIC ADMINISTRATION AND POLICY

KAMU YÖNETİMİ VE POLİTİKALARI DERGİSİ

YIL / YEAR: 2024 / CİLT / VOL.: 5 / SAYI / NO: 2

 /kay.pod.79

 /kaypod2020

 /kaypod2020